

MELHUS
KOMMUNE

Budsjett 2024

Økonomi og handlingsplan 2024-2027

Vedtatt 12.12.2023

k-sak 104/2023

Innholdsfortegnelse

1	Forord	5
2	Vedtak i kommunestyret	9
2.1	Økonomiske vedtak.....	9
2.2	Verbalvedtak.....	18
3	Utfordringsbildet - status og utviklingstrekk	21
3.1	Melhus kommunes visjon	21
3.2	Nasjonale føringer og satsninger.....	21
3.3	Lokale trekk og vurderinger	22
3.4	Kommunen som organisasjon	28
3.5	Kommunens overordnede mål	30
4	Økonomi	32
4.1	Innledning	32
4.2	Driftsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027	32
4.3	Investeringer.....	34
4.4	Finansielle måltall.....	35
5	Overordnede inntekter og utgifter	40
5.1	Rammetilskudd og skatt.....	40
5.2	Eiendomsskatt	41
5.3	Konsesjonskraft	41
5.4	Lønn og pensjon	41
5.5	Aksjeutbytte.....	42
5.6	Renter og avdrag	42
5.7	Kalkulatoriske utgifter og inntekter.....	45
5.8	Andre inntekter og utgifter	45
6	Sentraladministrasjonen	46
6.1	Området omfatter	46
6.2	Ansvarsområde.....	46
6.3	Mål for sektoren	47
6.4	Budsjettall	48
7	Oppvekst og kultur	50
7.1	Om sektoren	50
7.2	Barnehage.....	50
7.3	Grunnskole.....	53
7.4	Kultur og fritid	58
7.5	Mål for sektoren.....	60
7.6	Budsjettall.....	64

7.7	Gebyrer	66
8	Helse og velferd	67
8.1	Om sektoren	67
8.2	Kommnehelse.....	74
8.3	Pleie og omsorg	76
8.4	Velferdstjenester	83
8.5	Mål for sektoren	85
8.6	Budsjettall	88
8.7	Gebyrer	91
9	Plan og utvikling	92
9.1	Om sektoren	92
9.2	Plan.....	92
9.3	Arealforvaltning.....	97
9.4	Bygg og eiendom	99
9.5	Teknisk drift	101
9.6	Mål for sektoren	105
9.7	Budsjettall	109
9.8	Selvkostbudsjett	112
9.9	Gebyrer	114
10	Virksomheter utenom kommunen.....	115
10.1	Gauldal brann og redning	116
10.2	Kirkelig fellesråd	116
10.3	Andre områder	116
11	Investeringer, finansiering, gjeldsutvikling og rentekostnader	117
11.1	Investering og finansiering.....	117
11.2	Investeringslån - låneopptak og gjeldsutvikling.....	126
11.3	Startlån - låneopptak og gjeldsutvikling	127
12	Disposisjonsfond – tiltak og utvikling	128
13	Oversikt over nye tiltak.....	130
13.1	Vedtatte driftstiltak sentraladministrasjonen.....	130
13.2	Vedtatte driftstiltak oppvekst og kultur	132
13.3	Vedtatte driftstiltak helse og velferd	141
13.4	Vedtatte driftstiltak plan og utvikling.....	145
13.5	Vedtatte driftstiltak virksomheter utenom kommunen.....	148
13.6	Vedtatte driftstiltak overordnede inntekter og kostnader	149
13.7	Vedtatte investeringstiltak (egne investeringsformål) i økonomiplanperioden	158
13.8	Vedtatte investeringstiltak (selvkost) i økonomiplanperioden	170

14	Bevilgningsoversikter og vesentlige forpliktelser	188
14.1	Bevilgningsoversikt drift.....	188
14.2	Bevilgningsoversikt investering	191
14.3	Økonomisk oversikt etter art – drift.....	192
14.4	Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser	194
15	Utvalgte KOSTRA tall	195

1 Forord

Ordførerens forord

Dette er det første budsjettet for denne kommunestyreperioden. Det er et krevende budsjett som er vedtatt. Et budsjett som reflekterer den såkalte dyrtiden vi er inne i – en periode som rammer både innbyggere og kommunen. Vi opplever mange sammenfallende ting som strammer vårt økonomiske handlingsrom gjennom prisstigning, inflasjon, usikkert finansmarked og ikke minst økte renter.

Selv om vi er en kommune med relativt robust økonomi ser vi utfordringer knyttet til økt internasjonal uro, demografiske endringer, utenforskap, utfordring med rekruttering av ansatte som skaper med usikkerhet og press på økonomien. I og med at vi er en kommune i vekst får vi heldigvis økte frie inntekter fra staten, men prisvekst og ikke minst betydelige økninger i rentekostnader, spiser opp de økte frie inntektene. Rådmannens la fram et stramt budsjett og har også gitt uttrykk for at arbeidet med budsjettet og økonomi- og handlingsplanen har vært krevende. Til tross for det er dette et budsjett hvor en i all hovedsak viderefører årets drifts- og aktivitetsnivå, inkludert nasjonale føringer og satsninger, gjennom at helse- og velferdsområdets ramme har fått en realvekst på om lag 30 millioner 2024 og oppvekst og kultur er tilført 16,2 millioner.

I dette budsjettet har vi har vedtatt å utbygge skole og opplæringsarealet på Gåsbakken skole. Dette er et viktig løft Gåsbakken som tettsted. I så måte er bevilgningen til fullstendig grunnundersøkelser på Kvål et viktig tiltak for Kvålssamfunnet.

Vi har styrket helsestasjonen med 2 millioner for å videreføre prosjekt om foreldreveiledning (ICBD) i kommunen og få det inn i normal drift. Dette er viktig lavterskel og forebyggende tiltak.

Vi har også bevilget midler til kommunal andel for å få på plass en utlånsentral i samarbeid med Kirkens bymisjon. Dette er et lavterskeltilbud som låner ut utstyr (ski, -sko og -staver, skøyter og annet friluftsutstyr) for å redusere de økonomiske barrierene for deltakelse i fritidsaktiviteter.

Jeg vil benytte anledningen for en takk til alle ansatte i kommunen, som har sett muligheter og løsninger for nye arbeidsformer, som jobber tverrfaglig og kreativt. Det jobbes godt og løsningsorientert i hele organisasjonen og jeg vil takke for et konstruktivt og godt samarbeid med rådmannen, samarbeidspartier og kommunestyret.

Vi er her alle for det samme målet. Det å gjøre Melhus til en god og attraktiv kommune å bo i, jobbe i og etablere næring i.

Einar Gimse-Syrstad, Ordfører

Rådmannens forord

Rådmannen legger med dette frem sitt forslag til budsjett 2024 /økonomi- og handlingsplan 2024 – 2027 (ØHP). Vi har gjennomført prosessen på samme måte som foregående år, med involvering og styringsprosesser i tråd med vårt årshjul for helhetlig resultatstyring. Vi har hatt en bred involvering fra enhetene og de respektive kommunalsjefer nå forut for fremlegging av budsjett for politisk behandling, dette sikrer større eierforhold til budsjettet, felles utfordringer og nødvendige omstillings- og endringstiltak.

Økonomi- og handlingsplanen (ØHP) er en sentral del av kommunens overordnede, helhetlige resultatstyring. Den omfatter hele kommunens virksomhet, og gir en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden. Det første året i økonomi- og handlingsplanen legger rammene for årsbudsjettet der bevilgningene er bindende, mens de resterende årene gir rammer for å planlegge de kommende budsjettårene i planperioden. Planen er knyttet sammen med kommuneplanen som er kommunens langsiktige samfunns- og arealstrategi.

Som resten av kommune-Norge står vi i Melhus kommune overfor økonomiske utfordringer fremover, ut fra både global og nasjonal økonomisk utvikling. Vi opplever mange sammenfallende faktorer som strammer vårt økonomiske handlingsrom gjennom prisstigning, økte pensjonskostnader, inflasjon, renteøkninger, et finansmarked med redusert avkastning og økte energikostnader. Regjeringens foreslåtte realvekst i de frie inntektene i forslag til Statsbudsjett 2024 på ca. 5,1 mrd. som skal dekke kommunens økte demografi- og pensjonskostnader, ble tilsvarende det som ble varslet i kommuneproposisjonen i mai i år, med et tillegg for høyere pensjonskostnader enn ventet. I budsjettet har vi lagt opp til å følge Statsbudsjettets anslag på rammetilskudd og skatteinntekter, selv om skatteanslagene historisk sett har ligget noe lavere enn faktisk skatteinntekt ved årsslutt.

Selv om vi er en kommune med en forholdsvis robust økonomi, ser vi at utfordringene knyttet til økt internasjonal uro, demografi, utenforskap, knapphet på kompetanse/rekrutteringsutfordringer og klimaendringer fører til større usikkerhet nå og mer press på økonomien. Presset på våre kommunale tjenester øker sterkt, og viktige tjenester som skole og helse og omsorg er blitt betydelig dyrere de siste årene. Av den grunn er veksten i frie inntekter nødvendig, men kostnadsvekst i tjenestene og den betydelige økningen i rente- og avdragskostnader medfører at vårt økonomiske handlingsrom reduseres og ikke gir store rom for satsinger og nye tiltak. Både helse og velferd og oppvekst og kultur uttrykker bekymring for å kunne følge opp vedtatte planer og forventninger. Vi står overfor komplekse samfunnsutfordringer, spesielt med tanke på den demografiske utviklingen med økende antall eldre, et voksende utenforskap og klimaendringer. Gjennom tidligere vedtak i kommunestyret er det lagt planer for å møte noen av disse utfordringene, som i sak om veivalg innen helse- og velferd, strategisk plan for tverrfaglig samarbeid og forebyggende arbeid barn og unge og klima og energiplan. For å få realisert planene våre, vil vi måtte foreta en dreining og prioritering av ressurser, og dette er et arbeid som må gjøres i tett samarbeid med ansatte, politikere, brukere, pårørende og andre samarbeidspartnere.

Arbeidet med budsjett 2024/ØHP 2024 – 2027 har vært krevende. Til tross for dette har vi i all hovedsak videreført innværende års drifts- og aktivitetsnivå inklusive nasjonale føringer og satsinger. For 2024 har vi tatt høyde for redusert foreldrebetaling i barnehage, som er finansiert over kommunens rammetilskudd. Helse og velferdsområdets ramme har en realvekst på om lag 30 millioner i 2024 sammenlignet med opprinnelig budsjett for 2023. Dette inkluderer i hovedsak nye årsverk i løpet av 2023 samt prioriterte tiltak for 2024. Sektoren oppvekst og kultur er tilført 16,2 millioner sammenlignet med regulert budsjett 2023 for å ivareta endringer i barne- og elevtall og gratis deltids plass på SFO på 2. trinn og makspris barnehage. Vi ser imidlertid en merkbar negativ endring i kommunens handlingsrom, der

våre utgifter må tilpasses forventede inntekter. De økonomiske rammene, kombinert med økt konkurranse om arbeidskraft krever tøffere prioriteringer og målrettet ressursbruk.

På investeringssiden foreslås å gjennomføre investeringer for 293 millioner i 2024, inklusive investeringer på selvkostområdet og til Melhus kirkelig fellesråd, samlet sum for hele planperioden er 868 millioner kroner. De største prosjektene er ny Flå barnehage, kjøp av kommunale boliger, driftssentral, utbygging på Gåsbakken skole, gang- og sykkelbru over Gaula, veganlegg Gimsøya og infrastruktur Sjøberg. Det er flere tiltak som er foreslått skjøvet på frem i tid som følge av Norges Banks rentehevinger og ny rentebane. Deler av disse utgiftene belastes selvkostområdet og vil merkes gjennom økte kommunale avgifter, i en tid der innbyggerne også opplever økonomisk press på mange andre områder.

Vi er i gang med å planlegge nye omsorgsboliger/mestringsboliger som ett av fundamentene for å møte de demografiske utfordringene, og det ser ut til at ordningen med tilskudd til sykehjem og omsorgsboliger videreføres også i 2024 i forslaget til Statsbudsjett.

Vi arbeider fortsatt målrettet med å legge til rette for vekst og utvikling i Melhus kommune; å gjøre Melhus attraktiv og den foretrukne kommunen å bo og leve et godt liv i. Dette gjør vi gjennom å opprettholde gode velferdstjenester, legge til rette for et godt aktivitets- og kulturtilbud i samarbeid med lag, foreninger og lokalsamfunn, tilrettelegge for nye boliger og næringsarealer gjennom arbeid med områdeplaner, fagplaner, reguleringsplaner, forutsigbar byggesaksbehandling, næringsarbeid og infrastrukturutbygging. Vi har fortsatt vekst i folketall, og dette gir oss et godt utgangspunkt når vi fremover må se på nye måter å løse samfunnsoppdraget på som ivaretar både økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft. Dette følges opp gjennom det pågående arbeidet med ny samfunnsplan for Melhus kommune – der kommunestyret skal fastsette visjonen og hovedmålene for den ønskede utviklingen av Melhus-samfunnet i et lengre perspektiv, og som igjen legges til grunn for arbeidet med budsjett-, økonomi- og handlingsplaner fremover.

Forbedring, forenkling, omstilling og fornying legges fortsatt til grunn for arbeidet – og den digitale satsingen gjennom «Smartere Melhus» videreføres i kommende budsjett og økonomiplanperiode. Skal vi fremover løse utfordringene med demografi og rekruttering, må vi fortsette arbeidet med å ta i bruk digitale verktøy samtidig som vi også ser på organisering og nye måter å løse oppgavene på i dialog med våre innbyggere, frivilligheten og næringslivet. Gjeldende strategi for den digitale satsingen går ut 2023, og vi har påbegynt et arbeid med å utforme ny. Samtidig kommer en ny nasjonal digitaliseringsstrategi våren 2024. Vi ønsker å bygge vår strategi på de nasjonale føringene og dette medfører ny strategi for Melhus kommune planlegges ferdigstilt i 2024/2025. I inneværende år har vi byttet ut, og er i prosess med å bytte ut mange store systemer. I vår tok vi i bruk nytt sak- og arkivsystem, fra nyttår økonomi- og styringssystem og fra mai 2024 nytt pasientjournalssystem. Dette er krevende for ansatte, som samtidig med full ordinær drift må lære nytt system, nye måter å jobbe på og innarbeide nye rutiner. Vi legger derfor ikke opp til nye, store satsinger i 2024, ut over å dyktiggjøre oss i de nye systemene og hente ut gevinster både internt og i form av bedre tjenester til innbyggerne våre.

Behovet for langsiktig tenkning og planlegging i det videre økonomi- og planarbeidet for å sikre forutsigbarhet, stabilitet og handlingsrom har ikke blitt mindre. Med de store utfordringene vi står overfor, med demografi, utenforskap, rekruttering, gjeldsgrad og strammere kommuneøkonomi, blir det viktigere enn noen gang at vi gjør dette arbeidet sammen. Kommunen vil i fremtiden være helt avhengig av deltakende innbyggere som mestrer egne liv. Morgendagens utfordringer må løses i fellesskap og i samarbeid med innbyggerne, fordi vi vet det må gjøres vanskelige prioriteringer og veivalg. Samarbeid, åpenhet og dialog gir forutsigbarhet og reduserer misforståelser i de prosessene vi må gjennomføre i årene fremover.

Målet står fortsatt; vi skal jobbe aktivt for å levere gode velferdstjenester til og sammen med våre innbyggere, og legge til rette for videreutvikling av gode lokalsamfunn og fremtidsrettede tjenester i en kommune det er godt å bo, leve og arbeide i.

Katrine Lereggen

rådmann

2 Vedtak i kommunestyret

Budsjettet for 2024 og økonomi- og handlingsplan for 2024-2027 ble vedtatt av kommunestyret den 12.12.2023, k-sak 104/2023.

2.1 Økonomiske vedtak

Kommunestyret vedtar følgende punkter (punkt 1-13):

1. Budsjett for 2024 og økonomiplan for 2024-2027 med de forutsetninger som presentert i vedlegg 1 (Melhus kommunes budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027).
2. Skattevedtak: I medhold av eigdomsskattelova § 2 utskrives eiendomsskatt på alle eiendommer i Melhus kommune i 2024, jf. eigdomsskattelova § 3a. Eiendomsskatt utskrives med:
 - a) Promillesats 1,0 for boligeiendommer, fritidseiendommer og boligdelen av landbrukseiendommer etter at det er fratrukket et bunnfradrag på 170.000 kroner
 - b) Promillesats 3,8 for næringseiendom
3. Kommunestyret vedtar fritak for eiendomsskatt for følgende eiendommer, jf. vedlagt oversikt:
 - Helt fritak jf. §7a i eigdomsskattelova (Eigedom åt stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten)
 - Delvis fritak jf. §7a i eigdomsskattelova (Eigedom åt stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten)
 - Helt fritak jf. §7b i eigdomsskattelova (Bygning som har historisk verde)
 - Delvis fritak jf. §7b i eigdomsskattelova (Bygning som har historisk verde)
4. Inntekts- og formuesskatt for 2024 utskrives etter den maksimalsats som Stortinget vedtar.
5. Bevilgningsoversikt drift, etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 første ledd, som det fremgår i tabell 1.

Tabell 1 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 første ledd. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	ØHP 2025	ØHP 2026	ØHP 2027
Rammetilskudd	-603 576	-625 568	-679 016	-688 176	-688 181	-688 198
Inntekts- og formuesskatt	-529 311	-509 367	-541 147	-541 147	-541 147	-541 147
Eiendomsskatt	-22 540	-23 174	-24 917	-24 917	-24 917	-24 917
Andre generelle driftsinntekter	-59 757	-45 476	-77 604	-77 227	-76 662	-76 380
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-1 215 184	-1 203 585	-1 322 684	-1 331 467	-1 330 907	-1 330 642
Sum bevilgninger drift, netto	1 131 244	1 107 428	1 212 037	1 208 273	1 204 686	1 206 014
Avskrivinger	97 739	0	0	0	0	0
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	1 228 983	1 107 428	1 212 037	1 208 273	1 204 686	1 206 014

Tabell 1 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 første ledd. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	ØHP 2025	ØHP 2026	ØHP 2027
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	13 799	-96 157	-110 647	-123 194	-126 221	-124 628
Renteinntekter	-12 811	-22 105	-32 311	-33 053	-30 808	-32 170
Utbytter	-27 912	-21 279	-27 879	-27 879	-27 879	-27 879
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	14 972	-7 011	-8 054	-8 356	-8 669	-8 994
Renteutgifter	46 622	72 316	98 937	97 946	88 342	90 791
Avdrag på lån	78 933	83 417	83 673	89 537	94 091	92 721
NETTO FINANSUTGIFTER	99 804	105 338	114 366	118 195	115 077	114 469
Motpost avskrivinger	-97 739	0	0	0	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	15 864	9 181	3 720	-4 998	-11 145	-10 159
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat</i>						
Overføring til investering	6 004	10 350	4 094	10 494	25 694	6 694
Avsetninger til bundne fond	5 231	604	265	3 514	2 245	2 245
Bruk av bundne fond	-9 611	-11 973	-6 884	-2 808	-2 554	-2 553
Avsetninger til disposisjonsfond	19 136	16 092	16 252	9 445	15 807	14 820
Bruk av disposisjonsfond	-36 624	-24 254	-17 447	-15 647	-30 047	-11 047
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGERELLE R DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-15 864	-9 181	-3 720	4 998	11 145	10 159
FREMFOØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

6. Bevilgningsoversikt drift, etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 andre ledd, som det fremgår i tabell 2.

Tabell 2 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 andre ledd. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Sentral administrasjonen						
Brutto ramme	60 794	64 011	65 871	66 632	65 895	65 907
Avsetninger til bundne fond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-1 350	-2 286	-500	-500	-500	-500
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-2 211	-1 100	-1 375	-1 375	-1 375	-1 375
Andre generelle driftsinntekter	-2 669	-750	-3 245	-3 245	-3 245	-3 245
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	67 024	68 147	70 991	71 752	71 015	71 027
Oppvekst og kultur						
Brutto ramme	430 318	449 502	465 669	470 466	470 466	470 466
Avsetninger til bundne fond	1 357	-316	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-82	0	-1 024	-724	-724	-724
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-7 740	-5 642	-990	-990	-990	-990
Andre generelle driftsinntekter	-9 424	-5 042	-7 824	-7 824	-7 824	-7 824
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	446 207	460 502	475 507	480 004	480 004	480 004
Helse og velferd						
Brutto ramme	448 817	429 330	461 402	462 817	462 817	462 817
Avsetninger til bundne fond	153	0	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-6 606	-90	0	90	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	8 000	8 000	8 000	8 000
Bruk av disposisjonsfond	-2 298	-324	-34	-34	-34	-34

Tabell 2 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 andre ledd. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Andre generelle driftsinntekter	-41 478	-35 607	-60 889	-60 889	-60 889	-60 889
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	499 046	465 351	514 325	515 650	515 740	515 740
<i>Plan og utvikling</i>						
Brutto ramme	96 715	98 637	105 331	105 247	106 347	106 347
Avsetninger til bundne fond	2 946	499	155	3 404	2 135	2 135
Bruk av bundne fond	-1 699	-11 652	-5 361	-1 585	-1 330	-1 330
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-10 136	-2 914	-3 954	-2 754	-1 954	-1 954
Andre generelle driftsinntekter	-1 514	-824	-1 354	-1 354	-1 354	-1 354
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	107 118	113 528	115 845	107 536	108 850	108 850
<i>Virksomheter utenom kommunen</i>						
Brutto ramme	31 084	34 265	37 470	38 666	39 293	40 609
Avsetninger til bundne fond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Andre generelle driftsinntekter	0	0	0	0	0	0
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	31 084	34 265	37 470	38 666	39 293	40 609
<i>Overordnede inntekter og utgifter</i>						
Brutto ramme	-17 461	-33 324	-9 064	-18 128	-31 284	-12 988
Avsetninger til bundne fond	744	106	110	110	110	110

Tabell 2 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 andre ledd. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Bruk av bundne fond	0	-106	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	19 136	16 092	8 311	1 504	7 865	6 878
Bruk av disposisjonsfond	-14 083	-11 798	-11 094	-10 494	-25 694	-6 694
Andre generelle driftsinntekter	-4 023	-3 253	-4 290	-3 913	-3 349	-3 066
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	645	-34 365	-2 101	-5 335	-10 216	-10 216
Sum brutto bevilgning	1 050 267	1 042 421	1 126 679	1 125 700	1 113 534	1 133 158
Avsetninger til bundne fond	5 200	289	265	3 514	2 245	2 245
Bruk av bundne fond	-9 737	-14 134	-6 885	-2 719	-2 554	-2 554
Avsetninger til disposisjonsfond	19 136	16 092	16 311	9 504	15 865	14 878
Bruk av disposisjonsfond	-36 468	-21 778	-17 447	-15 647	-30 047	-11 047
Andre generelle driftsinntekter	-59 108	-45 476	-77 602	-77 225	-76 661	-76 378
Sum bevilgning netto	1 131 244	1 107 428	1 212 037	1 208 273	1 204 686	1 206 014

7. Økonomisk oversikt etter budsjett og regnskapsforskriften §5-6, som det fremgår i tabell 3.

Tabell 3 Økonomisk oversikt etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-6. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	ØHP 2025	ØHP 2026	ØHP 2027
Rammetilskudd	-603 576	-625 568	-679 016	-688 176	-688 181	-688 198
Inntekts- og formuesskatt	-529 311	-509 367	-541 147	-541 147	-541 147	-541 147
Eiendomsskatt	-22 540	-23 174	-24 917	-24 917	-24 917	-24 917
Andre skatteinntekter	-544	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-59 213	-45 476	-77 604	-77 227	-76 662	-76 380
Overføringer og tilskudd fra andre	-228 237	-121 248	-128 168	-128 168	-128 168	-128 168
Brukerbetalinger	-57 106	-51 906	-48 932	-44 534	-44 534	-44 534
Salgs- og leieinntekter	-148 214	-155 274	-177 499	-187 500	-192 050	-192 050

Tabell 3 Økonomisk oversikt etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-6. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	ØHP 2025	ØHP 2026	ØHP 2027
SUM DRIFTSINNEKTER	-1 648 741	-1 532 013	-1 677 283	-1 691 669	-1 695 659	-1 695 394
Lønnsutgifter	852 470	840 866	907 199	908 538	908 184	908 184
Sosiale utgifter	211 354	213 410	232 893	233 202	233 153	233 153
Kjøp av varer og tjenester	380 320	311 457	349 190	348 184	348 924	348 936
Overføringer og tilskudd til andre	120 657	70 123	77 355	78 551	79 178	80 494
Avskrivninger	97 739	0	0	0	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER	1 662 540	1 435 856	1 566 637	1 568 475	1 569 439	1 570 767
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	13 799	-96 157	-110 646	-123 194	-126 220	-124 627
Renteinntekter	-12 811	-22 105	-32 311	-33 053	-30 808	-32 170
Utbytter	-27 912	-21 279	-27 879	-27 879	-27 879	-27 879
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	14 972	-7 011	-8 054	-8 356	-8 669	-8 994
Renteutgifter	46 622	72 316	98 937	97 946	88 342	90 791
Avdrag på lån	78 933	83 417	83 673	89 537	94 091	92 721
NETTO FINANSUTGIFTER	99 804	105 338	114 366	118 195	115 077	114 469
Motpost avskrivninger	-97 739	0	0	0	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	15 864	9 181	3 720	-4 998	-11 144	-10 158
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	6 004	10 350	4 094	10 494	25 694	6 694
Avsetninger til bundne fond	5 231	604	265	3 514	2 245	2 245
Bruk av bundne fond	-9 611	-11 973	-6 884	-2 808	-2 554	-2 553
Avsetninger til disposisjonsfond	19 136	16 092	16 252	9 445	15 806	14 819
Bruk av disposisjonsfond	-36 624	-24 254	-17 447	-15 647	-30 047	-11 047
Bruk av tidligere års mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-15 864	-9 181	-3 720	4 998	11 144	10 158

Tabell 3 Økonomisk oversikt etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-6. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	ØHP 2025	ØHP 2026	ØHP 2027
FREMFOØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

8. Bevilgningsoversikt investering jf budsjett og regnskapsforskriftens §5-5 første ledd, som det fremgår i tabell 4.

Tabell 4 Bevilgningsoversikt investering jf budsjett og regnskapsforskriftens §5-5 første ledd. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	ØHP 2025	ØHP 2026	ØHP 2027
Investeringer i varige driftsmidler	274 258	361 711	290 516	267 443	199 188	99 121
Tilskudd til andres investeringer	890	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskapet	7 494	2 645	2 894	2 894	2 894	2 894
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	1 186	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	283 828	364 356	293 410	270 337	202 082	102 015
Kompensasjon for merverdigavgift	-33 036	-36 490	-35 164	-33 481	-24 578	-9 203
Tilskudd fra andre	-13 365	-14 333	-13 900	-43 750	-71 750	-13 836
Salg av varige driftsmidler	-2 033	0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	-5 068	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-216 624	-299 341	-233 536	-176 412	-78 860	-71 082
Sum investeringsinntekter	-270 126	-350 164	-282 600	-253 643	-175 188	-94 121
Videreutlån	39 155	65 000	65 000	65 000	65 000	65 000
Bruk av lån til videreutlån	-39 155	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000
Avdrag på lån til videreutlån	21 467	11 428	12 794	14 050	15 206	16 582
Mottatte avdrag på videreutlån	-21 432	-11 428	-12 794	-14 050	-15 206	-16 582
Netto utgifter videreutlån	35	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-6 004	-10 350	-4 094	-10 494	-25 694	-6 694

Tabell 4 Bevilgningsoversikt investering jf budsjett og regnskapsforskriftens §5-5 første ledd. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	ØHP 2025	ØHP 2026	ØHP 2027
Avsetninger til bundne investeringsfond	19 494	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-15 444	-842	-266	0	0	0
avsetninger til ubundet investeringsfond	480	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-12 262	-3 000	-6 450	-6 200	-1 200	-1 200
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0		
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-13 736	-14 192	-10 810	-16 694	-26 894	-7 894
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

9. Bevilgningsoversikt investering jf budsjett og regnskapsforskriftens §5-5 andre ledd, som det fremgår i vedlegg 1 (Budsjett 2024 økonomi og handlingsplan 2024-2027), kapittel 11, herunder tabell 11.4 (Spesifikasjon av prosjekter eksklusiv selvkost og kirkelig fellesråd), tabell 11.5 (Spesifikasjon av prosjekter kirkelig fellesråd), tabell 11.6 (Spesifikasjon av prosjekter selvkost vann) og tabell 11.7 (Spesifikasjon av prosjekter selvkost avløp).

10. Kostnadsrammer for investeringsprosjekt i planperioden 2024 -2027 som dert fremgår i tabell 5:

Tabell 5 Kostnadsrammer for investeringsprosjekt i planperioden 2024 -2027. Beløp i hele tall.

Prosjektnavn	Bevilgning av nye samlet kostnadsramme
Gåsbakken skole - tilpasning av lokaler til læreplaner	85 000
Gatelys, energimåling	4 375
Erosjonssikring Stor-Trondsveg/Kroken	4 375
Gammelbakkan-o_KV og o_F3	750
Gammelbakkan-o_GS15	750
Kartlegging av asbest i pre 85 bygg	1 720
Ny brannmur	2 600
Pasientvarslingsanlegg	700
Bil til driftsledere i team	563
RPA-løsning Elements	893
Utskifting lysstoffrør	27 300
Investeringer finansiert av kommunekassen	129 026
Varmbo boligfelt - vann	4 200

Tabell 5 Kostnadsrammer for investeringsprosjekt i planperioden 2024 -2027. Beløp i hele tall.	
Prosjektnavn	Bevilgning av nye samlet kostnadsramme
Eternittledning, Gammelbakkan	2 300
Rønningstrøa VPS	1 000
Utvidelse vannbehandling Benna	300
Vannledning Skolebakken, Ler, forprosjekt	4 000
Sanering Åkervegen, vann	2 700
Vannmålere-vann, 2022	500
Diverse investeringer vannforsyning	1 000
Slukkevann - Vannettmodell - Melhus-Hovin	1 500
Innkjøp av ATV - vannforsyning	200
Kjøp av vaktbil - vann	250
Adgangskontroll vannforsyningsanlegg	1 000
Hovin RA, rehabilitering	41 200
Spillvannsledning Ler-Kvål	8 900
Avløpssanering - Gammelbakkan	2 200
Blekesmark APS	4 500
Avløpsspumpestasjoner Ler-Kvål	6 500
Avløpsanlegg Skolebakken, Ler, forprosjekt	4 000
Sanering Åkervegen, Gimse, avløp	4 700
Ler avløpsspumpestasjon	4 700
Vannmålere-avløp, 2022	2 000
Loddgårdstrøa sør, avløpsspumpestasjon	4 000
Rønningen APS med ledningsanlegg	10 500
Innkjøp av ATV - avløp	200
Kjøp av vaktbil - avløp	250
Investeringer - selvkost, vann og avløp	112 600

11. Gebyrer, avgifter, kontingenter og egenbetalinger vedtas for 2024 slik det framgår av vedlagt dokument (vedlegg 2), «Gebyrregulativ Melhus kommune 2024».
12. Kommunestyret vedtar å ta opp følgende låneopptak i 2024:
 - a) Lån til investeringer på inntil 138,7 millioner kroner (233,5 – 94,8 i hensyntatt ubrukte lånemidler)
 - b) Lån for videreutlån til startlånsordningen på inntil 65 millioner kroner
13. Rådmannen gis fullmakt til å avtale nærmere lånetidspunkt og lånevilkår, og til å inngå de nødvendige låneavtaler for kommunens innlån og utlån. Rådmannen gis videre fullmakt til å gjennomføre refinansiering av lån.
14. Rådmannen gis fullmakt å disponere avsatt ramme for lønnsoppgjøret og reguleringspremie i KLP i 2024. Rammen er satt av på tjeneste 9702 på rammeområde 9 og utgjør 43,099 millioner kroner.

15. Finansiellmåltall som følger (beskrevet i kapitel 4.4):

- Driftsgrad 1
- Driftsgrad 2
- Korrigert driftsgrad 1
- Korrigert driftsgrad 2
- Gjeldsgrad 1
- Gjeldsgrad 2
- Buffergrad 1
- Buffergrad 2

2.2 Verbalvedtak

Kommunestyret vedtar følgende verbalvedtak:

1: Uteområde skole/barnehage.

Melhus kommune har 11 kommunale barnehager med ca 1000 barnehagebarn og 11 barne- og ungdomsskoler med til sammen 2200 elever. Uteområdene på våre kommunale skoler og barnehager har forskjellige utforminger. Uteområdene er viktig for både trivsel praktisk læring og lek. Derfor bes Rådmannen komme med en samlet oversikt på status og fremtidig beskrevet behov i et 4 års perspektiv. Saken legges fram for utvalg helse, oppvekst og kultur innen 5.juni 2024.

2: Økt fokus på lærlingeordningen i Melhus Kommune

Rådmannen bes om å utrede økonomiske og administrative konsekvenser av å øke antall lærlinger per 1000 innbygger til 2.5. Det er også ønskelig at det utredes muligheten for å ha lærlinger innen flere fagretninger enn det kommunen har i dag.

3: Innføring av åpen (innbyggernes) spørretime

Kommunestyret ber rådmannen utarbeide forslag til endring av reglementet for kommunestyret slik at det blir innført en mulighet for innbyggere som ikke sitter i kommunestyret å sende inn spørsmål til kommunestyremøtene for offentlig besvarelse. Forslaget til endring utarbeides i samarbeid med ordfører og varaordfører og fremlegges for kommunestyret for godkjenning.

4: SFO i Melhus

Rådmannen bes om å utarbeide en rapport som evaluerer status på implementeringen av den nye rammeplanen for SFO. Rapporten bør identifisere suksesser og eventuelle utfordringer knyttet til den nye rammeplanen, med særlig søkelys på tilpasningene som kreves for å imøtekomme det økte antallet barn som benytter seg av tilbudet.

Innhold i rapporten:

- a. Rapporten skal vurdere den nåværende bemanningsnormen på 1 voksen pr. 18 barn.
 - b. Identifisere eventuelle utfordringer som oppstår som følge av bemanningsnormen og foreslå tiltak for å sikre tilstrekkelig oppfølging og kvalitet i tilbudet.
 - c. Evaluere konsekvensene av foresattes frie valg angående bruk av gratis og/eller betalt SFO-tid.
- Basert på rapportens funn, bes rådmannen presentere konkrete forslag til tiltak for å håndtere eventuelle utfordringer rapporten avdekker.

Rapporten bør inkludere innspill fra SFO-ansatte, aktuelle fagforeninger, foresatte og barn for å sikre en helhetlig forståelse av situasjonen og identifisere behov fra ulike perspektiver.

5: Fritidskort

Alt for mange barn har ikke mulighet til å delta på fritidsaktiviteter, fordi det er for dyrt for familien. Det vil vi i Melhus KrF sammen med Ap, SP og SV gjøre noe med. Økonomi skal ikke stå i veien for at barn kan være en del av fellesskapet og oppleve mestring og inkludering. Derfor ønsker vi å innføre en lokal variant av fritidskortet som gjør at alle barn og unge skal kunne ha mulighet til å delta på en fritidsaktivitet.

Kommunestyret ber rådmannen komme tilbake med en sak som beskriver mulighetene for en lokal variant av fritidskortet. Saken skal beskrive estimerte kostnader for flere innretninger av kortet. Både for behovsprøvd og universell. Saken må beskrive hvordan utbetaling skal foregå. Saken legges fram før sommer 2024.

6: Verbalforslag om opprettelse av et internasjonalt råd i Melhus kommune

I likhet med mange andre kommuner, har Melhus en voksende befolkning med innvandrerbakgrunn. For å fremme gode prosesser for informasjonsflyt, samhandling og integrering av disse, har flere kommuner opprette et internasjonalt råd eller mangfoldsråd. Kommunestyret ber rådmannen om å utarbeide forslag til mandat og organisering av et internasjonalt råd i Melhus kommune med sikte på etablering og oppstart januar 2025.

7: Verbalforslag: Pilotere toppa bemanning i kommunale barnehager

Vi ber rådmann lage en sak om hvordan vi kan pilotere toppa bemanning i minst 2 kommunale barnehager i Melhus kommune. De barnehagene som deltar i prosjektet vil få tilført en ny stilling, som skal være fagarbeider eller assistent.

Prosjektet finansieres med ekstra bevilgning i tillegg til at vikarbudsjetten for barnehagene som deltar i prosjektet kuttes med 50 % av lønnsutgiftene til den ekstra stillingen.

Prosjektet skal evalueres etter 1,5 år, og vurderes videreført og utvidet til flere barnehager ved positivt resultat.

Saken må behandles i utvalg for Helse, oppvekst og kultur.

8: Verbalforslag utvides åpningstid i svømmehaller

Rådmannen bes fremlegge en sak innen juni 2024 som går på økt åpningstid i svømmehaller i Melhus. Det bør ses på en modell på lik linje med drift av idrettshaller, og at tilsynsvakter bemannes opp fra idrettslag med godkjent opplæring og godtgjørelse. Helger og ferier i det ordinære bassengåret prioriteres, og en prøveordning med C- bygget og MIL svømming kan være første basseng ut.

Saken legges frem for HOK og FSK

9: Avtale om arbeidstøy

I enkelte bransjer og yrker krever regelverket at arbeidsgiver sørger for arbeidsklær og skotøy til arbeidstaker. Som hovedregel er arbeidsklær og spørsmålet om utgiftsdekning basert på avtale. Når det gjelder erstatning av klær utsatt for ekstra slitasje, vil også dette avhenge av om det er inngått avtale. Fagforbundet sentralt har i mange år kjempet for at arbeidstakere i kvinne-dominerte yrker skal få tilbud om de samme HMS- tiltakene som mannsdominerte yrker. Dette er særlig aktuelt i spørsmål om arbeidstøy.

Arbeidstøy er av arbeidstilsynet definert som å ha andre egenskaper enn de rent faglige

Det har en betryggende effekt ovenfor de personene hjemmetjeneste, hjemmesykepleie og andre yter tjeneste for. Det er på tide at vi i kommunen tar ansvar for den slitasje, og utgift i dag en del av våre ansatte har hva kommer til arbeidstøy.

Derfor fremmer jeg for kommunestyret på nytt:

Rådmann bes legge frem for kommunestyret en sak som belyser "Avtale om arbeidstøy". Verbalforslaget ble først fremmet av oss i budsjettmøtet i 2021.

Vi tenker at saken bør belyse hvilke avtaler som i dag gjelder og hva som er det reelle behovet i tjenestene, med kostnadsoverslag. Saken bes legges frem for kommunestyret innen første halvår 24.

10: Verbalforslag om E-sport

Får vi e-sporten inn under organiserte forhold, inkluderer vi flere i det frivillige kultur- og idrettslivet. Dersom vi får e-sporten inn under ordnede forhold, kan ungdommen i tillegg bli viktige brikker i opplæring av eldre og andre uten digitale ferdigheter.

Rådmannen bes se på en plan for å få e-sporten inn under kultur og idrettstilbudet.

3 Utfordringsbildet - status og utviklingstrekk

3.1 Melhus kommunes visjon

Melhus kommune skal være en mangfoldig kommune der det er mulig å være modig.

3.2 Nasjonale føringer og satsninger

Det økonomiske opplegget for kommunesektoren

Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på 6,4 milliarder kroner (5,1 milliarder kroner er knyttet til kommunene), beregnet fra anslått nivå i revidert nasjonalbudsjett (RNB). I tillegg kommer økte inntekter i forbindelse med endring i oppgaver, øremerkede tilskudd og gebyrinntekter.

Endringene i de frie inntektene skal dekke kommunenes endrede utgifter til demografi, pensjon og særskilte satsingsområder. Økte demografiutgifter fra 2023 til 2024 beregnes til 3,9 milliarder 2024-kroner for kommunene, mens økte pensjonskostnader antas å øke med 2,0 milliarder kroner fra 2023 til 2024. Samlet gir dette gir et økt handlingsrom på 0,5 mrd. for kommunesektoren.

Pris- og lønnsveksten for 2024 (deflator) anslås til 4,3 prosent, av dette anslås lønnsveksten å utgjøre 4,9 prosent og konsumprisveksten å utgjøre 3,4 prosent i 2024.

Den kommunale skattøren for personlige skatteyttere reduseres med 0,1 prosentpoeng til 10,95 prosent. Skatteinntektene anslås etter dette å utgjøre 40 prosent av de frie inntektene.

Samlede inntekter for kommunesektoren	Beløp (mrd.)
Frie inntekter	6,4
Frie inntekter knyttet til endringer i oppgaver	3,8
Øremerkede tilskudd	2,4
Gebyrinntekter	0,5
Økt realvekst samlede inntekter	13,1

Aktuelle saker av betydning for Melhus kommune

I forslag til statsbudsjett er det foreslått en rekke endringer i rammetilskuddet som følge av oppgaveendringer, trekk/inntrekk og helårsvirkninger. Nedenfor beskrives de områdene hvor rådmannen har vurdert innlemmelser som følge av disse endringene.

Statlige private skoler – endring i elevtall

Som følge av økt tall på elever i statlige og private skoler blir rammetilskuddet til kommunene og fylkeskommunene redusert med henholdsvis 120,0 mill. kroner og 38,3 mill. kroner.

Gratis deltidsplass på SFO på 2. trinn – helårseffekt av endring i 2023

Det er fra høsten 2023 innført gratis 12 timer SFO på andre trinn. Som følge av dette øker rammetilskuddet med 690 mill. kroner. Tiltaket får helårseffekt i 2024, og rammetilskuddet øker derfor med ytterligere 863,6 mill. kroner som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole.

Gratis barnehage fra tredje barn i barnehagen – helårseffekt av endring i 2023

Fra høsten 2023 er barnehageplass gratis fra tredje barn for familier som har flere barn i barnehagen samtidig. Som kompensasjon for dette er rammetilskuddet økt med 20 mill. kroner i 2023. Tiltaket får helårseffekt i 2024, og rammetilskuddet øker derfor med ytterligere 24 mill. kroner som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnehage.

Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen i 2024

Den maksimale foreldrebetalinga i barnehagen blir videreført på 3 000 kroner per måned fra 1. januar 2024. Fra 1. august 2024 blir foreldrebetalinga redusert til 2 000 kroner per måned. Som kompensasjon blir rammetilskuddet økt med 1 560,1 mill. kroner som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnehage. Innarbeidet i budsjetttrammene for oppvekst og kultur - eget tiltak.

Pasienttilpassa basistilskudd – helårseffekt av endring i 2023

Basistilskuddet til fastleger blir økt og lagt om fra 1. mai 2023. Som kompensasjon er rammetilskuddet til kommunene økt med 480 mill. kroner. Tiltaket får helårseffekt i 2024, og rammetilskuddet blir derfor økt med ytterligere 250 mill. kroner som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse. Innarbeidet i budsjetttrammene for helse og velferd - eget tiltak.

Økte rettleiende satser for sosialhjelp – helårseffekt av endring i 2023

Ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2023 ble de rettleiende satsene for sosialhjelp sett opp med 10 pst. fra 1 juli 2023. Kommunesektoren ble kompensert gjennom en økning i rammetilskuddet på 284 mill. kroner. Tiltaket får helårseffekt i 2024, og rammetilskuddet øker derfor med ytterligere 295,8 mill. kroner som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp. Innarbeidet i budsjetttrammene for helse og velferd - eget tiltak.

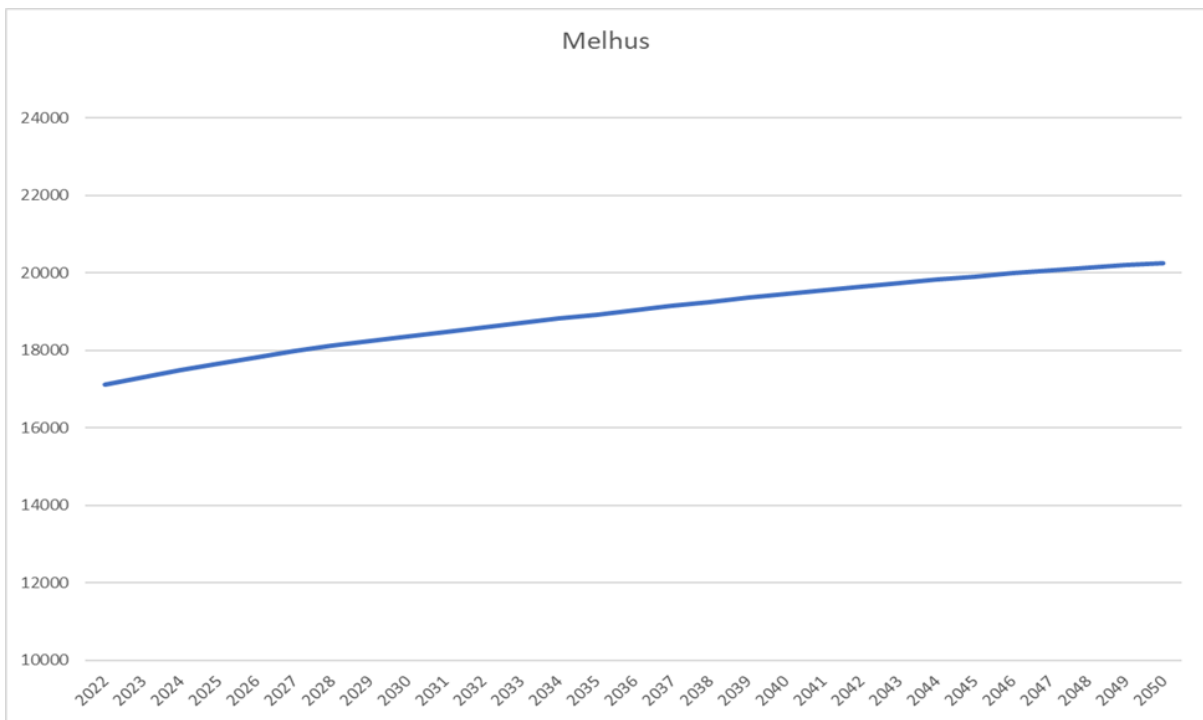
Endringer i kontantstønadene – konsekvenser for barnehage

Endringer i kontantstønadene i 2024 er venta å føre til en økning i etterspørselen etter barnehageplass. Som kompensasjon for dette øker rammetilskuddet i 2024 med 119,7 mill. kroner som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnehage. Anslagsvis minimale endringer for Melhus kommune.

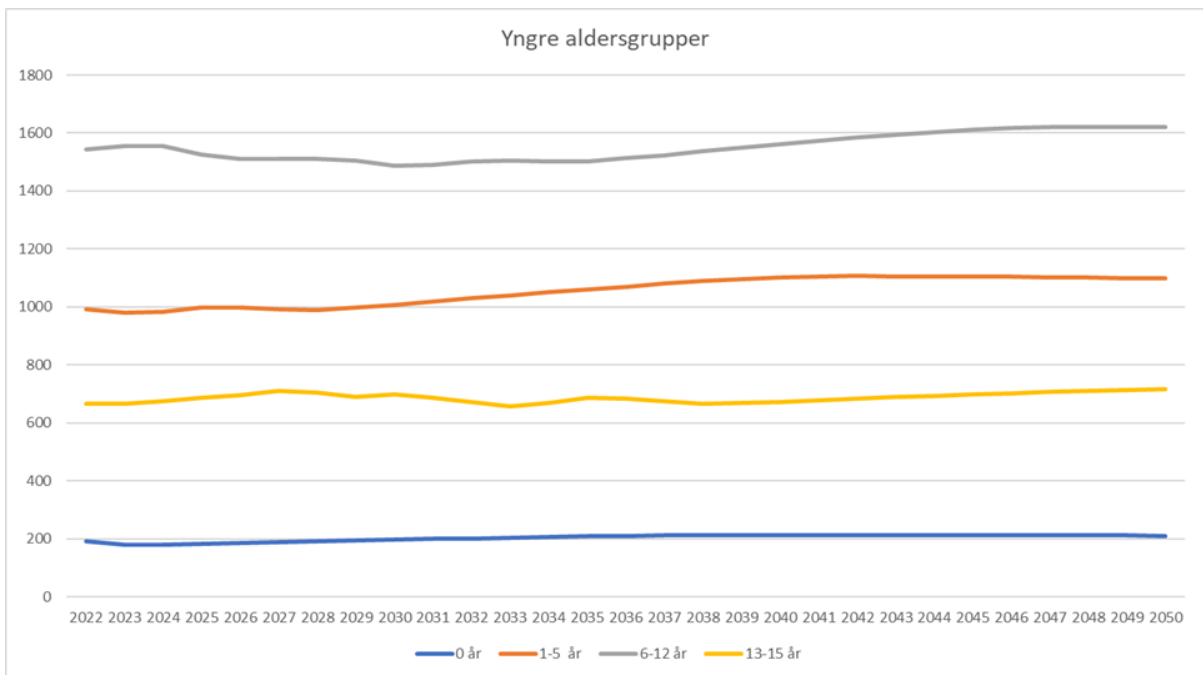
3.3 Lokale trekk og vurderinger

Befolkningsprognoser

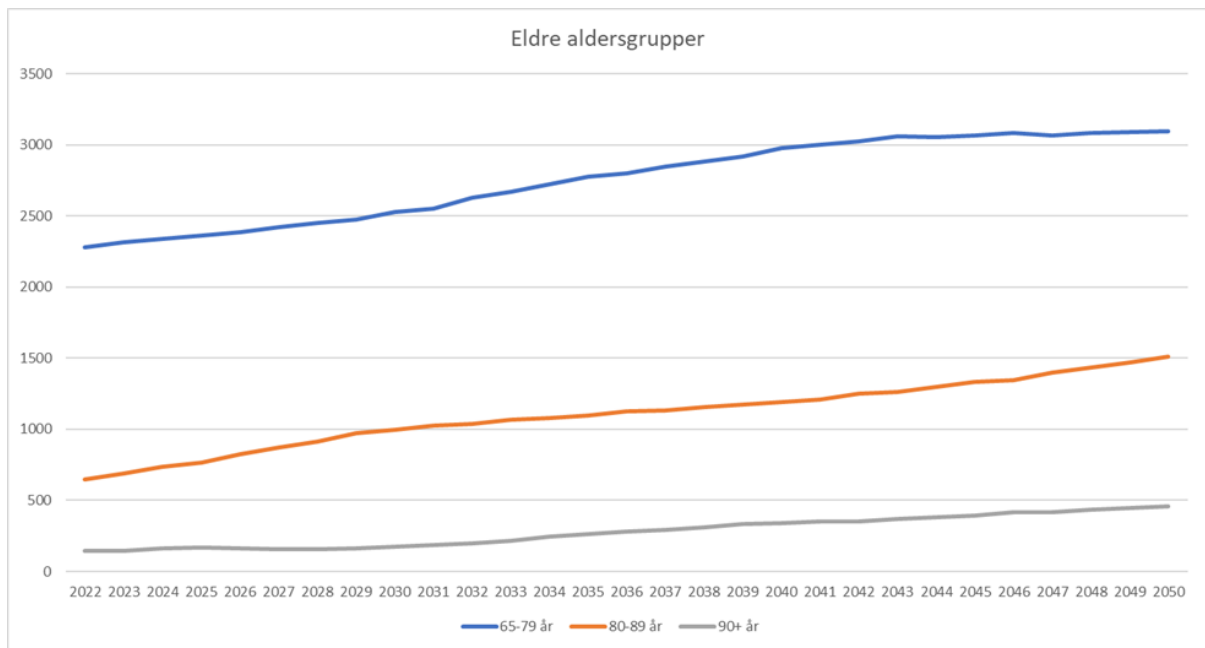
De nye prognosene er ikke ferdigstilt. Eksisterende mellomalternativ utarbeidet høsten 2022, viser at folkemengden i Trondheimsregionen vil vokse fra 309 211 i 2022 til om lag 364 000 i 2050. Rundt 79 prosent av veksten 2022-2050 antas å komme i Trondheim. I 2022 anslås veksten i regionen å bli om lag 3 500, for deretter å avta utover i perioden. Melhus får en årlig vekst på 0,8 prosent de første årene og vokser med 3 100 personer (18,3 prosent) fram mot 2050. Melhus får med dette den største veksten av omlandskommunene målt i prosent.

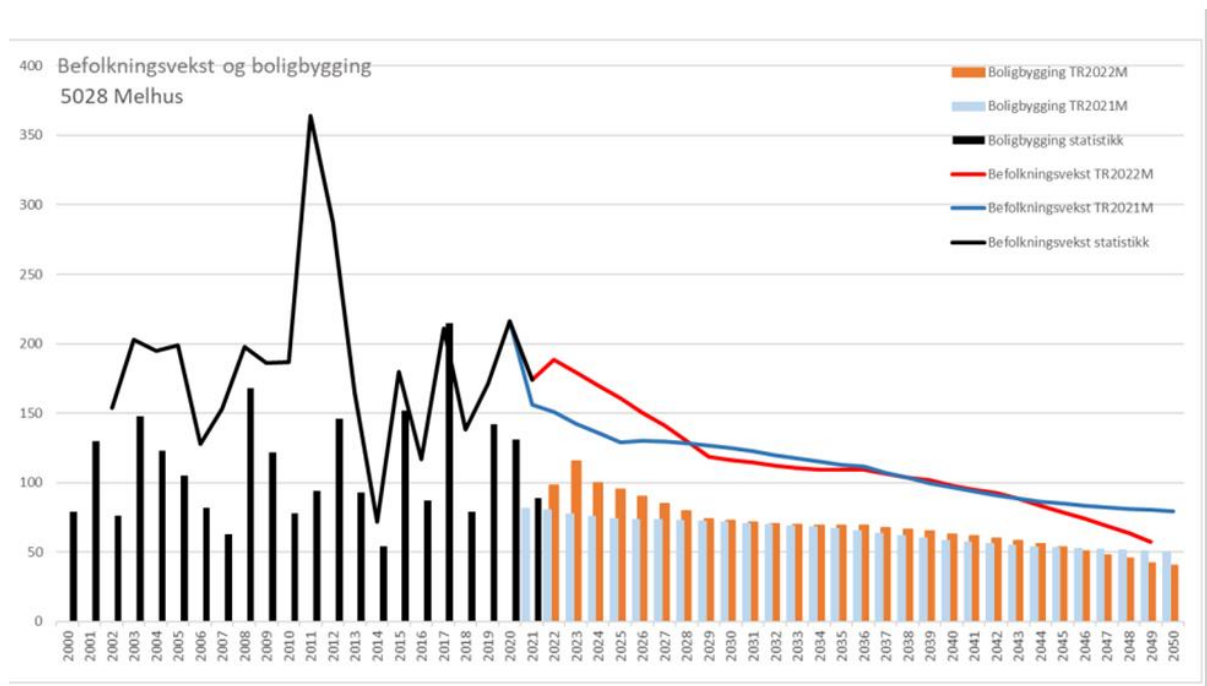
Grovt sett vil endringene være små når det gjelder de yngre aldersgruppene. Antall 0-åringene vil holde seg stabilt fremover, men det anslås at det kan komme noe vekst fra 2030. For barnetrinnet vil det være noe nedgang i antall, før det stiger litt. For ungdomstrinnet er det liten eller ingen endring.

For de eldre aldersgruppene er bildet noe annerledes. Diagrammet under gir et bilde av dette. For gruppen 65-79 år forventes det en økning på 35,8 %, gruppen 80-89 år 134,1 % og gruppen 90+ 217,6%.

Diagrammet under viser befolkningsvekst og boligbygging for kommunen i sin helhet.

Klima og energi

Kommunen har vedtatt at klimagassutslipp i kommunen skal reduseres med 50 % innen 2030, i forhold til 2009, ved sak PS 21/33[1]. I 2009 hadde Melhus et utslipp på 71 000 tonn CO₂e. Målet for 2030 er et årlig utslipp på 35 666,95 tonn CO₂e.

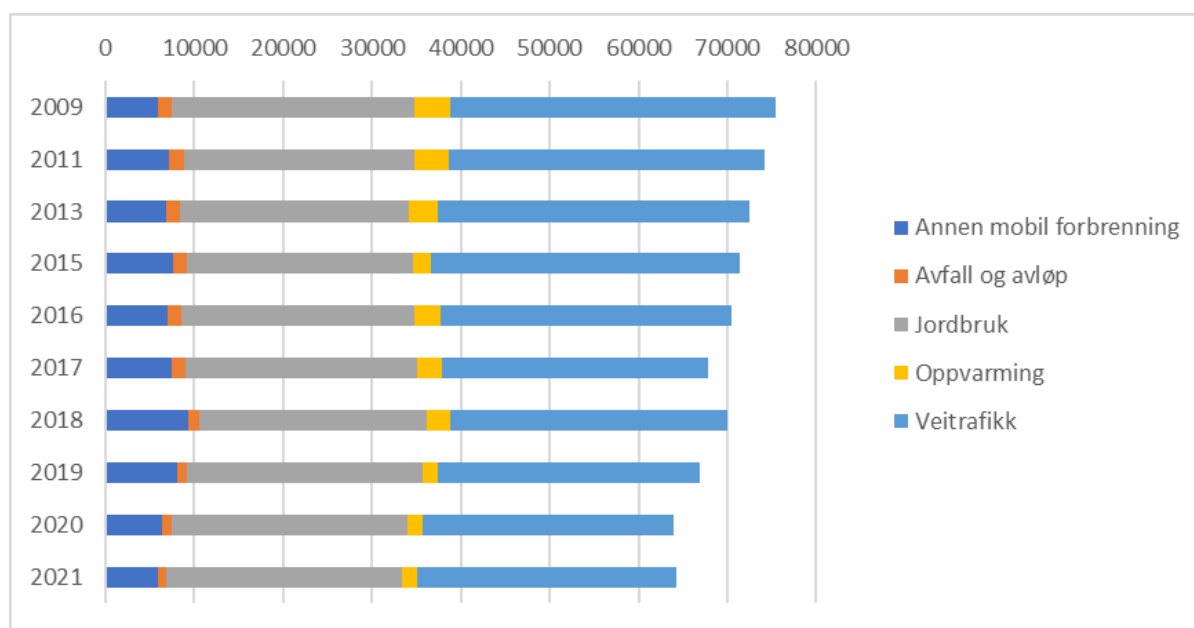
Overordnede målsettinger:

- Melhus kommune skal redusere sine utslipp med 50 % innen 2030 fra 2009.
- Norge skal redusere klimagassutslippene innen 2030 med minst 55 prosent, sammenliknet med utslippsnivået 1990.
- Norge har i tillegg et lovfestet mål om å bli et lavutslippssamfunn i 2050.

Parisavtalen legger til grunn at den globale temperaturstigningen skal begrenses til *godt under* to grader i 2100. *Godt under* har blitt tolket til 1,5 grader oppvarming.

Plan for klima og energi ble vedtatt av kommunestyret den 20.5.2021. Planen inneholder et oppdatert kunnskapsgrunnlag, inkludert status for måloppnåelse i nåværende plan, samt et nytt handlingsprogram. Mål og tiltak fra klima og energiplanen vil bli innarbeidet i kommunens Økonomi og handlingsplan.

Det arbeides med et klimabudsjett for å sikre bevissthet mellom ønskede tiltak og eventuelle konsekvenser av klimagassutslipp. Det tas sikte på at dette integreres i neste økonomi og handlingsplan.

Miljø og naturmangfold

Plan for miljø og naturmangfold ble ferdigbehandlet høsten 2023. Den gir et godt kunnskapsgrunnlag, samt forslag til tiltak for kommunen fremover. Planen vil inngå som del av underlaget for arbeidet med kommuneplanens arealdel. Noen av tiltakene som foreslås vil delvis kunne gjennomføres ved bruk av eksisterende fond (blant annet tidligere tilskudd fra statsforvalteren). Øvrige tiltak vil kreve at det avsettes egne ressurser i kommende økonomi og handlingsplaner.

Vannforvaltning

Forskrift om rammer for vannforvaltningen fastsetter miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene. Vannområdet ledes av et vannområdeutvalg med politiske representanter fra hver kommune. Kommunene som inngår i vannområdet Gaula er Holtålen, Midtre Gauldal, Melhus, Skaun og Trondheim. Trondheim kommune har oppnevnt administrative representanter. I 2023 har det pågått et arbeid med å endre organiseringen av arbeid med vannmiljø som eget felt. Det legges opp til å øke stillingsprosenten administrativt fra 100 % til 200 %. Det innebærer at organisasjonsstrukturen blir bedre administrativt forankret.

Digitalisering

Digitaliseringsstrategien ble vedtatt i juni 2019 og varer ut 2023. Vi har derfor startet opp arbeidet med å utforme en ny strategi. Det kommer en ny, nasjonal digitaliseringsstrategi i 2024, og fordi vi ønsker at vår strategi skal bygge på de siste føringene, venter vi med å ferdigstille strategien til 2024/2025.

Vi har byttet ut og er i prosess med bytting av mange store systemer, som sak- og arkivsystem, økonomi- og styringssystem og pasientjournalssystem. Dette er krevende for ansatte som samtidig med full drift må lære seg nye måter å jobbe på. Det må settes av tid til opplæring, og nye rutiner må innarbeides. Dette berører mange ansatte, og gjør at vi må regne med at det i perioder kan merkes noe på tjenesteleveransen, i form av at enkelte ting kanskje tar lengre tid enn før. Det er laget planer for hvordan vi skal få hentet ut gevinster og fordeler ved å gå over til nye systemer. På sikt forventer vi at dette skal føre til bedre tjenester for innbyggerne våre.

I tillegg rydder og sikres kvalitet i all grunndata som kan gjenbrukes i alle systemer. Dette gjør oss i stand til å dele data mellom systemer slik at vi kan arbeide mer effektivt ut mot innbyggerne. Målet er at innbyggere skal slippe å oppgi informasjon vi allerede har og at vi aktivt skal bruke informasjonen vi har om innbyggerne til å forbedre våre tjenester.

Vi ser et økende behov for oversikt over kommunens systemarkitektur i tiden framover.

Virksomhetsarkitektur gir en helhetlig forståelse av organisasjons IT-infrastruktur og prosesser. Dette er viktig for å sikre at IT-systemene støtter virksomhetens overordnede mål og strategier for digitalisering. Uten en klar oversikt kan vi ende opp med fragmenterte løsninger som ikke samarbeider effektivt. Dette fører til økte kostnader for kommunen med tanke på drift, vedlikehold og integrasjoner som må bestilles. Virksomhetsarkitektur bidrar til å identifisere og håndtere kompleksitet, og kan bidra til at vi kan bruke tid på de områdene som gir mest verdi for kommunen.

Store systemer har ofte løsninger og funksjoner vi ikke benytter, og et eksempel på dette er Microsoft 365. For å sikre gode tjenester og effektiv ressursbruk, må vi sette av tid til videreutvikling slik at vi bruker funksjonalitet og muligheter som allerede finnes.

Høyere tetthet og økt bruk av digitale enheter legger press på alle elementene i infrastrukturen, samt på sikkerhet. Alle elever har i dag tilgang til en personlig digital enhet og for å sikre at alle får et likeverdig opplæringstilbud, må digital infrastruktur som nettverk ha en tilstrekkelig kapasitet. Uten god kapasitet og gode sikkerhetsmekanismer sammen med god sikkerhetskultur, kan vi ikke bruke et bredt spekter av digitale løsninger som velferdsteknologi og læremidler. Gode, stabile og ikke minst sikre løsninger sammen med god kvalitet på data, er viktig når vi skal sikre et likeverdig tilbud i kommunen for våre innbyggere, næringsliv og frivilligheten.

Kunstig intelligens (KI) har potensial til å forvandle arbeidet i kommunen ved å øke effektivitet og kvalitet i tjenesteleveransene. Eksempelvis kan KI bidra til automatisering av repetitive oppgaver eller til å analysere store mengder data. Samtidig reiser bruken av KI i kommunen også viktige spørsmål om personvern og datasikkerhet. Det vil bli et økt behov for kompetansebygging for å utnytte KI-teknologien samtidig som vi håndterer de etiske og sikkerhetsmessige aspektene ved bruk av KI i kommunen.

Byvekstavtalen

Ny avtale er signert. Denne innebærer blant annet at Skaun og Orkland inkluderes.

Ellers innebærer ikke avtalen større endringer sammenlignet med den foregående fra 2019. Det kan bemerkes at det nye overordnede målet tatt inn:

“Det overordnede målet for byvekstavtalen er at klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy skal reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransport tas med kollektivtransport, sykling og gange (nullvekstmålet). Byvekstavtalen skal videre bidra til attraktiv by- og tettstedsutvikling.”

De lokale målene som er utarbeidet i tillegg er ikke justert i ny avtale.

Tiltak

Avtalen legger føringer for kommunens mål, planer og tiltak fremover. Flere tiltak er allerede ferdigstilt; pendlerparkering på Ler, gang og sykkelbru over E6 og økt bredde på jernbaneundergangen i Melhus sentrum. Pågående og fremtidige tiltak behandles gjennom Miljøpakkens handlingsprogram/årsbudsjett.

Bompengeinnkrevningen vil fortsette til 2033

I juni behandlet Stortinget Prop. 113 S (2022-2023) *Utvidelse av innkrevingsperioden og innføring av miljødifferensierte takster i Miljøpakke Trondheim trinn 3 i Trøndelag*. Det er dermed lagt til rette for at bompengeinnkrevningen i Trondheim kan fortsette ut 2033, som blant annet vil gjøre det mulig å finansiere Byåstunnelen. Miljøpakken er en del av byvekstavtalen.

Folkehelse

Kommunen er pålagt å legge fram en oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer hvert fjerde år. Kommunen skal også ha en løpende oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer. Oversikten skal bidra til at formålet med folkehelseloven nås:

"Å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse og utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse."

Folkehelsearbeidet i kommunen tar utgangspunkt i målene i kommuneplanens samfunnsdel:

"Melhus skal være en foregangskommune innenfor folkehelsearbeid og skal ha fokus på forebyggende og helsefremmende arbeid, trivsel og livskvalitet for alle grupper av befolkningen. Dette skal gjenspeiles i kommunens planlegging, drift og tjenesteproduksjon."

For at Melhus kommune skal være en foregangskommune innen folkehelsearbeid, har arbeidet med å innrette folkehelsearbeidet i tråd med lover og forskrifter, vært prioritert. Kommunens oversiktsdokument ble vedtatt i 23.05.17, og blir nå oppdatert med ny kunnskap om helsetilstand og påvirkningsfaktorer.

I tråd med forskriften er det en målsetning at folkehelsearbeidet skal bli systematisk og kunnskapsbasert i tillegg til samordnet og standardisert. Dette er nedfelt i dokumentet «Organiseringen av Melhus kommunes folkehelsearbeid», vedtatt av kommunestyret 6. mars 2018, som også vil bli revidert i 2024. Her beskrives hovedoppgavene innen folkehelsearbeidet, og hvem som har ansvar for hva i organisasjonen. For at målsetningen om kunnskapsbasert og samordnet folkehelsearbeid skal nås, må dette arbeidet prioriteres også i årene fremover. Det samme vil gjelde arbeidet med å legge til rette for aktiv medvirkning fra befolkningen i samskapingen av egne livsvilkår og lokalsamfunn.

Den årlige Folkehelseprofilen fra Folkehelseinstituttet viser at Melhus kommune gjennom flere år har hatt utfordringer når det gjelder muskel og skjelettproblemer i befolkningen. Forebyggende tiltak vil bli vektlagt i kommunens videre arbeid. Som i landet ellers er dette sammen med psykiske helseproblem hovedårsakene til sykefravær. Selv om det ser ut til å være noe bedring, vil det med utgangspunkt i folkehelseprofilen legges vekt på forebygging av hjerte- og karlidelser, fedme blant ungdom, samt barn og unges psykiske helse og rus. Det samme gjelder tverrfaglig arbeid for å hindre økende sosiale helseforskjeller i befolkningen, inkludert forebyggende arbeid for å redusere andelen i aldergruppen 20-66 år som trenger stønad til livsopphold.

Den årlige Folkehelseprofilen fra Folkehelseinstituttet vil fortsatt bli presentert for politiske utvalg og kommunestyret som en kilde til informasjon og kunnskap om helsetilstanden i vår kommune. Melhus kommune forblir en pådriver for å arbeide sammen med innbyggerne, lokale organisasjoner og andre

interessenter for å sikre god folkehelse og helsefremmende fremtid for alle som bor og arbeider i Melhus kommune.

Internasjonalt samarbeid

Organiseringen av det internasjonale samarbeidet ble vedtatt i Kommunestyret i møte 28.10.08, sak 85/08. Det mest omfattende internasjonale samarbeidet er i dag knyttet opp mot vennskapskommunen Taveta i Taita Taveta County i Kenya, og til det nordiske barnekultursamarbeidet med Ockelbo i Sverige og Kurikka i Finland.

I 2022 gjennomførte vi et digitalt prosjekt med Taveta, som hadde som formål å evaluere status, og å velge ut ett område innenfor helse for ny utveksling av arbeidstakere. Dette prosjektet ble avsluttet ved at vi i samarbeid med Taveta sub-county sendte inn en søknad for et nytt utvekslingsprosjekt.

Det nye utvekslingsprosjektet ble bekreftet med finansiering i juni 2023, og den første utvekslingen startet opp i september 2023. Prosjektet er treårig (2023-2026) og skal bestå av tre utvekslinger med to fra hver part som skal hospitere hos den andre parten i 8 mnd. Temaet for dette prosjektet er personer med funksjonsnedsettelse og frivillighet i helsesektoren. Prosjektet er også denne gangen finansiert av NOREC.

Ungdomsrådet har et etablert, kontraktfestet samarbeid med Naimas barnehjem i Taveta, finansiert av Melhus kommune. De samarbeider med Venneforeningen for Naimas barnehjem, som er en privat organisasjon som støtter og drifter barnehjemmet. Denne kontrakten ble resignert i oktober 2022.

Det er oppvekstsenter/skoler i Melhus som samarbeider med skoler i Taveta via brevskrivning og utveksling av bilder (dette samarbeidet har ikke vært så aktivt de siste årene). Det gis også bidrag til barnehjemmet ved ulike innsamlingsaksjoner.

De nordiske barnekulturdagene samler hvert annet år nærmere 80 barn og unge i alderen 12-18 år. Deltakerne deltar i verksteder for drama, sang og musikk som fører til en felles forestilling. Melhus kommune var i mai 2023 vertskap for Nordiske Barnekulturdager hvor ungdommer fra Finland og Sverige har fått utvekslet erfaringer med sine norske venner innen sang, kunst og musikk.

3.4 Kommunen som organisasjon

Melhus kommune skal være en åpen kommune preget av kvalitet, effektivitet og nyskaping. Verdien *dialog, deltakelse og delegering* skal daglig komme til uttrykk i all samhandling internt og eksternt.

Melhus kommune er en kunnskapsorganisasjon hvor medarbeiderne utgjør den viktigste ressursen for å samskape og levere gode tjenester med riktig kvalitet. Kommunens arbeidsgiverstrategi gir uttrykk for de handlinger, holdninger og verdier som våre ledere og medarbeidere skal stå for og praktisere hver dag. Alle ledere og medarbeidere i Melhus kommune utgjør et "VI", og det er sammen VI yter best - til det beste for kommunens innbyggere og øvrige brukere og samarbeidspartnere.

Kommunen er en kompleks kunnskapsorganisasjon med et meget stort spenn hva gjelder ansvar, oppgaver og tjenester. Dette innebærer at ledere må ha tillit til sine ansatte når det gjelder fremgangsmåter å løse oppgavene på. Derfor er det lov til å være modig og forsøke nye ting i Melhus kommune. Det er også lov å gjøre feil, og ledere skal tenke at utvikling skjer i et miljø med rom for, og med oppfordring til, medarbeiderdrevet innovasjon.

Organisering av kommunen

Melhus kommunes organisering har som utgangspunkt å

- skape klare roller og tydelig ansvar
- legge til rette for god samhandling mellom virksomhetene
- utvikle trygge ledere med delegert myndighet og myndiggjorte medarbeidere

Rådmannen er kommunens øverste administrative leder. Rådmann har en strategisk ledergruppe (SLG) rundt seg, bestående av tre kommunalsjefer, for henholdsvis sektorene Helse og velferd, Oppvekst og kultur og Plan og utvikling, og tre stabsledere i form av IT-sjef, økonomisjef og personalsjef. Hver sektor er videre delt inn i enheter, som for de fleste enheters del igjen er delt inn i avdelinger.

Kompetanse og rekruttering

Kompetanse

Melhus kommune skal ha ledere og medarbeidere med fremtidsrettet kompetanse. Dette oppnår vi gjennom planmessig og målrettet kompetanseutvikling i tråd med kommunens arbeidsgiverstrategi, hvor læring gjennom arbeidet er sentralt.

Læring i den enkelte medarbeiders arbeidshverdag utfyller formalkompetansen. Vi skal utvikle og etablere et mestringsorientert klima i alle enheter. Vi deler kunnskap, samarbeider, og har fokus på formålet og det unike oppdraget kommunen har, der ledere gir sine medarbeidere tillit og handlingsrom gjennom delegering av oppgaver og myndighet.

Framtidens lederskap i kommunesektoren vil møte utfordringer knyttet til organisering og nye samarbeidsrelasjoner. Lederutvikling med vekt på mestringsorientert ledelse gjennomføres for å styrke tre hoveddimensjoner i ledelse: Oppgaveorientering, endringskompetanse, og relasjonell ledelseskompetanse.

Digital kompetanse hos både ledere og medarbeidere vil også være et satsningsområde framover.

Rekruttere

Rekrutteringsgrunnlaget for kommunen er et felles ansvar for alle ledere og medarbeidere. Grunnlaget for rekruttering skjer gjennom måten Melhus kommune oppfattes i hverdagen, og ikke i det øyeblikk en stilling blir utlyst. All dialog med kommunen, på alle nivåer, er med på å danne et bilde av kommunen hos den som er i kontakt med oss. Dette igjen er med på å generere et generelt omdømme, som spres gjennom samtaler, sosiale medier og andre kommunikasjons- og dialogflater.

Søkere til stillinger i Melhus kommune skal oppleve god dialog, riktig og rettidig informasjon, en trygg og profesjonell intervju situasjon og ut fra dette sitte igjen med et godt inntrykk av kommunen og de prosesser som kommunen gjennomfører, uavhengig av om de får jobben eller ikke.

Inkludering og mangfold skal være synlige i rekrutteringsarbeidet, blant annet gjennom å rekruttere personer med ulik bakgrunn. Melhus kommune skal rekruttere læringer for å sikre fremtidig kvalifisert arbeidskraft. Kommunen skal benytte tidsriktige rekrutteringskanaler.

I konkrete rekrutteringssituasjoner skal våre verdier synliggjøres. Dette innebærer at følgende verdier skal vektlegges i alle rekrutteringsprosesser:

- *Dialog:* Vi skal rekruttere personer som bruker og verdsetter dialog som arbeidsverktøy, som har respekt for andre mennesker og som har et ønske om å forstå andres synspunkter.
- *Deltakelse:* Vi skal rekruttere aktive og ansvarlige medarbeidere som bidrar til et godt mestringsklima og godt arbeidsmiljø. Vi skal rekruttere personer som motiveres av oppgavene i seg selv og av å gjøre arbeid som er nyttig for andre, samt ser viktigheten og meningen i samfunnsoppdraget vårt. Videre skal vi rekruttere personer som har gode forutsetninger for, og

er villig til å tilpasse seg til, stadig endrede krav og behov, og som ønsker å bidra til å drive organisasjonen fremover.

Delegering: Vi skal rekruttere personer som har god og relevant kompetanse med tro på egen mestring. Vi ønsker personer som tar initiativ og ønsker å utvikle seg og gjøre jobben enda bedre i samarbeid med andre.

Inkluderende arbeidsliv

Melhus kommune skal ha en livsfasepolitikk som gjør det mulig å stå i jobb gjennom hele det voksne livet, fra småbarnsforeldrefasen til pensjoneringsfasen. Ledere skal legge til rette for at ansatte kan stå i jobb i de ulike fasene i livet, gjennom god dialog mellom leder og medarbeider. Et inkluderende arbeidsliv forutsetter også at den enkelte ansatte selv medvirker, blant annet gjennom å ha dialog med leder og prøve ut ulike tiltak dersom det er behov for det.

Heltidskultur

Hovedregelen i Melhus kommune er at vi skal ha faste heltidsstillinger. Midlertidige stillinger skal kun benyttes ved særskilt behov. Melhus kommune skal ha en heltidskultur, der det skal ansettes i hele stillinger, så lenge dette er mulig. Målet er at vi også innenfor turnusstillinger skal ha en heltidsprosent på minst 50 % innen utløpet av 2025.

Faste heltidsstillinger, kombinert med gode arbeidstidsordninger, er det som gjør gir det mest bærekraftige arbeidsmiljøet og som også gjør det mulig for ansatte å stå i stilling, uavhengig av livsfase. I tillegg gir en heltidskultur det beste utgangspunktet for å nyttiggjøre seg av den tilgjengelige arbeidskapasiteten i samfunnet.

Sykefravær

Melhus kommune skal ha et totalt sykefravær på 7 %. Melhus kommune som helhet har ikke klart å nå dette målet tidligere, men vi jobber for at vi skal komme dit. Sykefraværsforebygging og nærværskultur er et viktig lederansvar, og det må jobbes med dette hver eneste dag. Nærmeste leder har et viktig ansvar i dette, men det påhviler også den enkelte ansatte å bidra til en kultur som fremmer nærvær og trivsel på jobb.

3.5 Kommunens overordnede mål

Økonomi og handlingsplanen er basert på gjeldende kommuneplanens samfunnsdel, se oversikt under. I tråd med planstrategien er det utarbeidet en ny samfunnsdel. Denne har vært på høring, men er ikke politisk ferdigbehandlet.

For å sikre at delmålene er i tråd med kommunens behov er kunnskapsgrunnlaget som er produsert i forbindelse med det nye forslaget søkt benyttet som en del av utgangspunktet for endringer. Siden ny samfunnsplan ikke er vedtatt har vi heller ikke fått lagt inn målangivelse (gjelder alle sektorene) for indikatorene i nytt system (Framsikt). Dette arbeidet vil starte umiddelbart etter at ny samfunnsplan er vedtatt og synliggjøres i forbindelse med første tertial 2024.

Fokusområde	Overordnet mål
Samfunn	Melhus kommune skal ha et levende lokaldemokrati
	Melhus kommune skal føre en bærekraftig og langsiktig miljø-, klima- og energipolitikk
	Melhus kommune skal ha tilfredsstillende samfunnssikkerhet og beredskap
	Melhus kommune skal legge til rette for utvikling og vekst i hele kommunen
	Melhus kommune skal ha et aktivt jordvern
	Melhus kommune skal ha en aktiv næringspolitikk

Fokusområde	Overordnet mål
	Melhus kommune skal være kjent som kulturkommune
Organisasjon	Melhus skal være en profesjonell og attraktiv arbeidsgiver
	Melhus kommune skal ha en fleksibel og endringsdyktig organisasjon med motiverte, engasjerte og modige medarbeidere
Tjenester	Melhus kommune skal være tilgjengelig og brukerorientert
	Melhus kommune skal ha gode, tilpassede tjenester til barn/unge, voksne og eldre
	Melhus kommune skal jobbe med hverdagsmestring/livsmestring i alle tjenester
Folkehelse	Melhus kommune skal være en foregangskommune innen folkehelsearbeid
	Melhus kommune skal være blant de fremste på forebyggende arbeid
	Melhus kommune skal legge til rette for at innbyggerne aktivt deltar i samskapingen av egne livsvilkår og lokalsamfunn
Økonomi	Melhus kommune skal ha en sunn kommuneøkonomi
	Melhus kommune skal gi effektive tjenester på rett nivå

Strategikonferansen 2022/budsjettpremisser 2023

Rådmannen med sin strategiske ledergruppe og kommunestyrets medlemmer gjennomførte den årlige strategikonferansen den 20. juni 2023. Formålet med konferansen var å:

- skape forståelse og diskusjon om det overordnede bilde av kommunens tjenester og utfordringer,
- skape diskusjon om utfordringer og retning og
- gi rådmannen signaler/oppdrag for høstens budsjettarbeid- og framlegg.

Strategikonferansen ble gjennomført gjennom orienteringer og diskusjoner i plenum. Herunder ble det diskutert følgende.

- Vurdere nivået på ikke-lovpålagte tjenester
- Flere barn med spesped i barnehagen, viktig med tidlig innsats.
- Se på sykefravær
- Vi må undersøke behovene for tid i barnehage og SFO, kanskje ikke behov for så lang åpningstid.
- Evaluer skolemat-ordningen til høsten
- Vikarpool innen oppvekst og helse
- Rådmannen må være tydelig på handlingsrom og konsekvenser
- Trenger tydelig sammendrag i forbindelse med økonomigjennomganger
- Kollektivtilbud i Melhus kommune
- Bygging av omsorgsboliger - skape handlingsrom for dette i fremtidige budsjetter

Flere av forholdene er allerede i oppstart, og rådmannen tar med seg signalene som er gitt i sitt videre arbeid inn i denne budsjettbehandlingen.

4 Økonomi

I dette kapitlet gis en oversikt over det samlede drifts- og investeringsbudsjettet for Melhus for perioden 2024 - 2027.

4.1 Innledning

Kommunene har opplevd god inntektsvekst de senere årene, blant annet gjennom økt skatteinntekt, og god avkastning fra kommunens langsiktige finansielle investeringer. Imidlertid er det mye som tyder på at det økonomiske handlingsrommet for Melhus kommune vil være begrenset i tiden fremover. Blant annet ser vi at kommunens frie inntekter, i større grad enn tidligere, må finansiere kommunen netto finansutgifter og pensjonsutgifter. Økte kommunale rentekostnader blir ikke kompensert gjennom rammetilskuddene.

Melhus har skatteinntekter som utgjør om lag 78 prosent av landsgjennomsnittet. Samtidig har vi et beregnet utgiftsbehov om lag 2,4 prosent over landsgjennomsnittet, som er en økning fra 1,3 prosent i 2023. I praksis betyr dette at Melhus kommune har blitt en "dyrere" kommune å forvalte siden 2023.

Rammetilskuddet utjevner til en viss grad kommunenes inntektsforskjeller og forskjellene i utgiftsbehov. Melhus kommune har et utgiftsnivå som er over landsgjennomsnittet og inntekter under landsgjennomsnittet. Dette betyr at vi må levere effektive tjenester og prioritere hva kommunens midler skal benyttes til.

Kommunesektoren vil i årene som kommer oppleve at andelen eldre vokser, samtidig som vi ser synkende fødselsrater. Dette gjør det nødvendig å omprioritere kommunale ressurser. I planperioden viser befolkningsprognosene en betydelig økning i antall eldre. Dette krever økte ressurser både i hjemmetjeneste og institusjonsbaserte tjenester. I tillegg har kommunen fortsatt mange ressurskrevende brukere som gir oss høye utgifter. Demografimodellen som KS presenterer, er ikke oppdatert etter 05.07.2022 og dette har sammenheng med at SSB først lager ny befolkningsframskrivning i 2023.

4.2 Driftsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027

I tabell 4.1 presenteres kommunestyrets vedtak til rammer for sektorene for perioden 2024-2027. Utviklingen i rammene har samme profil som i forrige økonomi- og handlingsplan, men med en noe sterkere økning innenfor Helse og velferd.

	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	ØHP 2025	ØHP 2026	ØHP 2027
Sentraladministrasjonen	60 794	62 437	65 871	66 632	65 895	65 907
Oppvekst og kultur	430 318	424 697	465 669	470 466	470 466	470 466
Helse og velferd	448 817	410 175	461 402	462 817	462 817	462 817
Plan og utvikling	96 715	95 280	105 331	105 247	106 347	106 347
Virksomheter utenom kommunen	31 084	34 265	37 470	38 666	39 293	40 609
Overordnede inntekter og utgifter	-17 564	-33 324	-9 064	-18 128	-31 284	-12 988

Tabell 4.1 Driftsbudsjett 2023 og økonomiplan 2024-2026. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	ØHP 2025	ØHP 2026	ØHP 2027
Sum brutto bevilgning	1 050 164	1 042 421	1 126 679	1 125 700	1 113 534	1 133 158
Avsetning til bundne fond	5 200	289	265	3 514	2 245	2 245
Bruk av bundne fond	-9 737	-14 134	-6 885	-2 719	-2 554	-2 554
Avsetning til disposisjonsfond	19 136	16 092	16 311	9 504	15 865	14 878
Bruk av disposisjonsfond	-36 468	-21 778	-17 447	-15 647	-30 047	-11 047
Andre generelle driftsinntekter	-59 108	-45 476	-77 602	-77 225	-76 661	-76 378
Sum bevilgninger netto	1 131 141	1 107 428	1 212 037	1 208 273	1 204 686	1 206 014

Regulert budsjett for 2023 representerer vedtatte rammer etter første tertial 2023 (også enkeltsaker etter første tertial med vedtak som får økonomiske konsekvenser for hele planperioden).

Følgende forhold er tatt inn i rammene:

- Lønnsvekst på 5,8 prosent i 2023. Midler til lønnsoppgjøret 2024 ligger sentralt, og blir fordelt til enhetene i løpet av 2024.
- Økte netto finansutgifter (renteutgifter og avdragsutgifter) i planperioden. I 2023 ble det budsjettert med avdragsutgifter på 83,4 millioner kroner, som nå antas å øke til 83,7 millioner kroner i 2024. I 2027 vil kommunens avdragsutgifter utgjøre 92,7 millioner kroner, som er en konsekvens av kommunens investeringsnivå. I tillegg øker renteutgiftene markant i planperioden, fra 67,7 millioner kroner i 2023 til 98,9 millioner kroner i 2024 og som vil reduseres til 90,8 millioner kroner i 2027. Deler av renteøkningen kan også relateres til selvkostområdet.
- Økte pensjonskostnader, spesielt som følge av økt amortisering av tidligere premieavvik.
- I budsjett 2024 er det innarbeidet en rekke utgifter som følge av demografiske endringer. Budsjettramman til sektoren helse og velferd øker med 48,4 millioner kroner i 2024 sammenlignet med opprinnelig budsjettet for 2023, dette inkluderer lønns og prisstigning. Dette er en samlet økning på 11,8 %, og hensyntatt en kommunal deflator på 4,5 % i 2023 gir dette en realvekst på i underkant av 30 millioner kroner i 2024.
- I budsjett er det også innarbeidet demografieffekter innenfor sektoren oppvekst og kultur, som er innarbeidet i forslaget til budsjett. Regjeringen har i statsbudsjettet foreslått å redusere makspris i barnehage fra 3 000 kroner til 2 000 kroner fra 1. august 2024, og dette er kompensert gjennom økt rammetilskudd.
- For sektoren plan og utvikling øker utgiftene som følge av økte utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold (fdv) samt reduserte husleieinntekter som følge av færre kjøpte kommunale boliger enn antatt.
- Utgifter til innføring av Helseplattformen ligger inne, og det er lagt til grunn samme kostnadsanslag som Trondheim kommune har lagt til grunn - 300 kroner per innbygger. Dette beløpet er også avklart med Helseplattformen AS. Det er forutsatt helårsvirkning fra 2024.

For å komme i balanse er utført følgende grep:

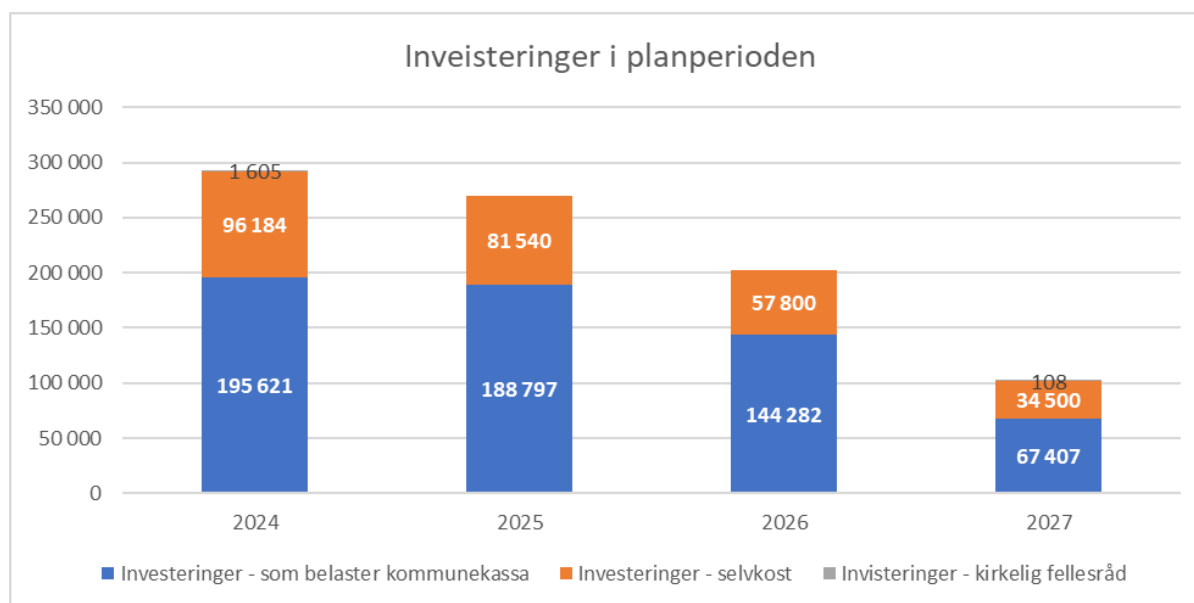
- I statsbudsjettet er prisveksten anslått til ca. 3,4 prosent i 2024. Rådmannen har kompensert enhetene for prisvekst i 2024, i tillegg er det kompensert for økte priser innenfor særlige områder, eksempelvis lisenser. I tillegg vil økte byggepriser gjenspeiles i det konsekvensjusterte investeringsbudsjettet for hele planperioden.
- Bruk av tidligere avsatt fond til premieavvik for inndecking av markant økning i amortisert premieavvik.
- Det er lagt til grunn et utbytte fra Trønderenergi på 200 millioner kroner. Det betyr at rådmannen opprettholder budsjetterte inntekter på 27,6 millioner kroner i 2024, jf. vedtatt utbyttepolitikk.
- I det konsekvensjusterte budsjettet ble det avsatt 16,5 millioner kroner til disposisjonsfond for hvert år i planperioden. I formannskapetets innstilling er denne avsetningen redusert med henholdsvis 8,2 millioner kroner i 2024, redusert med 15,0 millioner kroner i 2025, redusert med 8,6 millioner kroner i 2026 og redusert med 9,6 millioner kroner i 2027. Bakgrunnen er at budsjettert netto driftsresultat ikke fullt tillater en full avsetning.

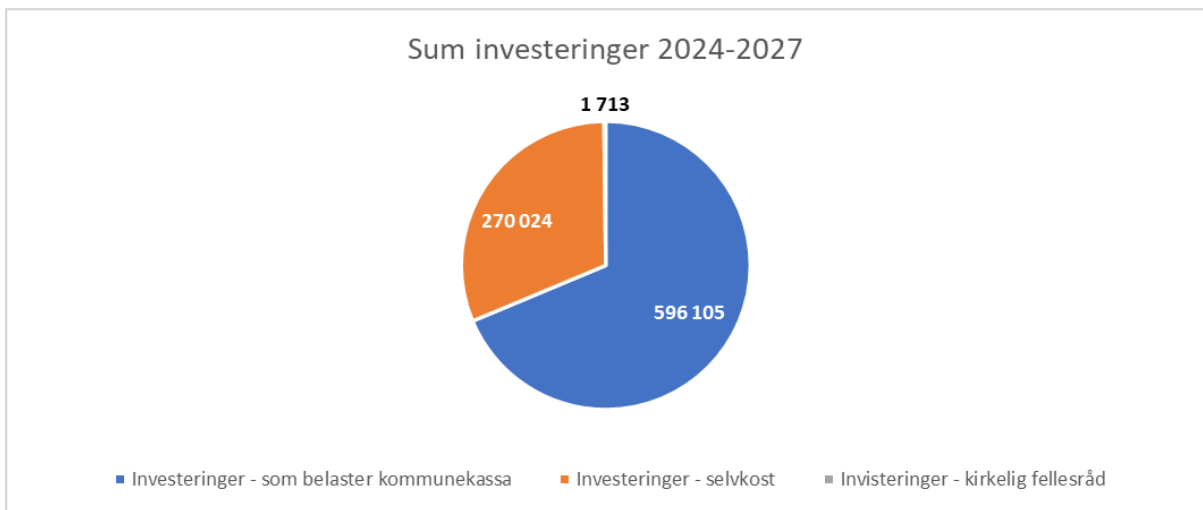
I kommunestyrets vedtak til budsjett og økonomiplan er budsjettert netto driftsresultat lavere enn det finansielle måltallet i hele perioden. Dette skyldes blant annet en markant økning i de finansielle utgiftene. Over tid betyr dette at utgiftene er på et nivå som ikke kan opprettholdes over tid samtidig som dette representerer et begrenset økonomisk handlingsrom. Rådmannen ser med bekymring på utviklingen og mener det må være en prioritert oppgave i tiden som kommer å se på hva som kan gjøres med utgiftsnivået.

4.3 Investeringer

Investeringer

Formannskapetets innstilling foreslår å gjennomføre investeringer for 293,4 millioner kroner i 2024 når vi ser bort fra startlån. Beløpet inkluderer investeringer på selvkostområdet og investeringer til Melhus kirkelig fellesråd. I perioden 2024 til 2027 er det foreslått samlet investeringer på 868 millioner kroner. Figurene under synliggjør fordeling i planperioden.

De største prosjektene i planperioden er:

- Ny Flå barnehage, 79 millioner kroner, videreføring av vedtak
- Gåsbakken skole - tilpasning av lokalet, 85,0 millioner kroner, økt vedtak
- Kjøp av kommunale boliger – 18,5 millioner kroner årlig i planperioden, videreføring av tiltak
- Infrastruktur Søberg, 22,5 millioner kroner, videreføring av vedtak
- Gangbru over Gaula-miljøpakken, 139,5 millioner kroner, videreføring vedtak
- Utskifting lysstoffrør, årlig utgift på 6,83 millioner kroner i planperioden, nytt vedtak
- Hovin RA, rehabilitering, videreføring av vedtak
- Veganlegg Gimsøya, 43 millioner kroner, videreføring av vedtak

Tabell 4.2 Investeringsoversikt. Beløp i tusen kroner.

	2024	2025	2026	2027	SUM
Finansieringsbehov	293 410	270 337	202 082	102 015	867 842
herav selvkost	96 184	81 540	57 800	34 500	270 024
herav Melhus kirkelig fellesråd	1 605	0	0	108	1 713
Finansiert ved lån	-233 536	-176 412	-78 860	-71 082	-559 890
Finansiert ved en annen finansiering	-59 874	-93 925	-123 222	-30 933	-307 952

4.4 Finansielle måltall

Kommunestyret vedtok i sak 70/2019 og sak 108/2022 økonomiske måltall. De finansielle måltallene skal bidra til at Melhus kommune over tid opprettholder en robust kommuneøkonomi. Hensikten er at kommunen skal være i stand til å gi gode tjenestetilbud til innbyggerne også i fremtiden. Kommuneloven understreker behovet for å sikre at kommunen ivaretar eget økonomisk handlingsrom over tid. Melhus kommune har vedtatt seks måltall innenfor kategoriene resultat, gjeld og disposisjonsfond.

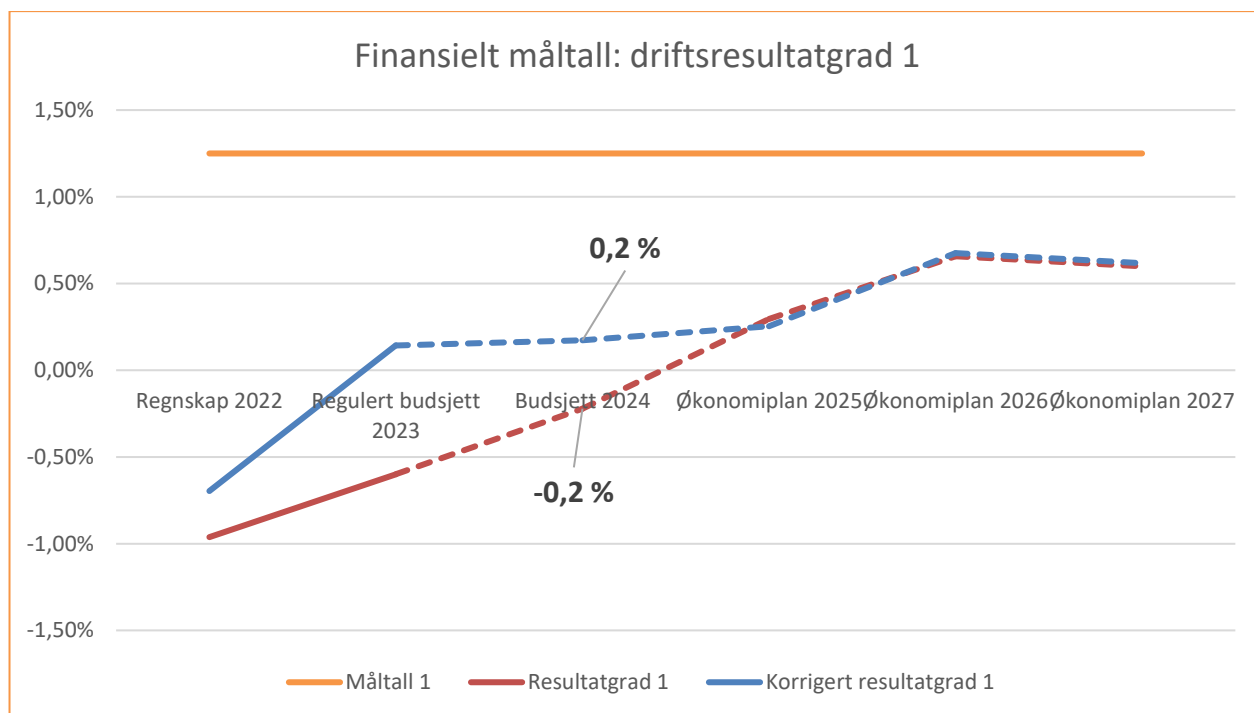
Netto driftsresultat

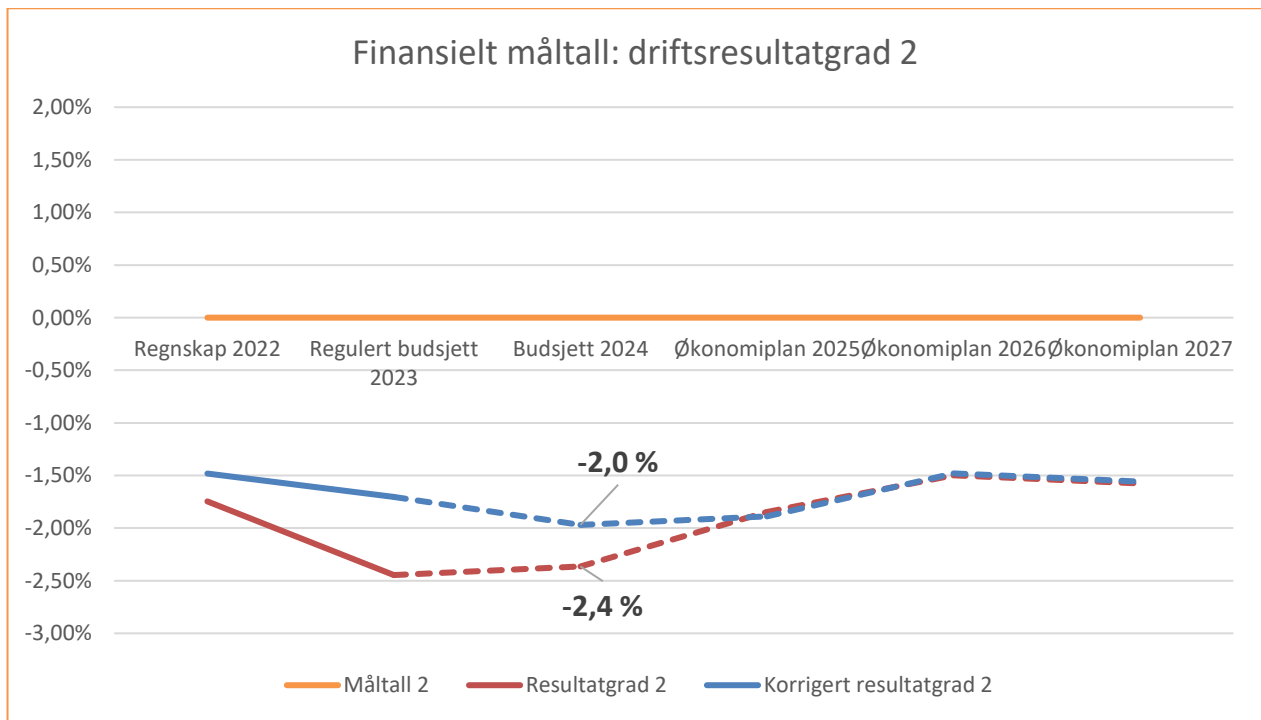
- Driftsgrad 1: netto driftsresultat skal over tid utgjøre minimum 1,25 prosent av brutto driftsinntekter
- Driftsgrad 2: netto driftsresultat før utbytte og finansinntekter skal over tid utgjøre minimum 0 prosent av brutto driftsinntekter
- Korrigert driftsgrad 1: netto driftsresultat korrigert for netto avsetning til bundne fond skal over tid utgjøre minimum 1,25 prosent av brutto driftsinntekter

- Korrigert driftsgrad 2: netto driftsresultat korrigert for netto avsetning til bundne fond før utbytte og finansinntekter skal over tid utgjøre minimum 0 prosent av brutto driftsinntekter

Rådmannens vurdering er at korrigert netto driftsresultat gir et tydeligere bilde av den underliggende driften, fordi resultatet korrigeres for inntekter som finansierer øremerkede aktiviteter eller selvkostområder. I 2024 vil dette gi store utslag blant annet fordi selvkostrenta har steget markant. I forslaget til budsjett for 2024 budsjetteres det med å bruke om lag 5,4 millioner kroner av selvkostfondet for å finansiere selvkostområdet, som betyr at deler av utgiftene på selvkostområdet finansieres med fond og ikke gjennom økte kommunale avgifter. Avsetning og bruk av selvkostfond er regelstyrt, men samtidig vil det være fornuftig å bidra til å dempe en økning i kommunale avgifter som følge av den markante renteoppgangen.

For at kommunens verdier skal opprettholdes og videreføres til neste generasjon må kommunens formue vokse i takt med kommunens inntekter. Dette krever et positivt korrigert netto driftsresultat som kan benyttes til å bevare kommunens verdier - enten ved å sette midlene på disposisjonsfond eller å finansiere deler av investeringene med egenkapital. Figurene nedenfor beskriver både driftsgrad (dagens) og korrigert driftsgrad (ny).

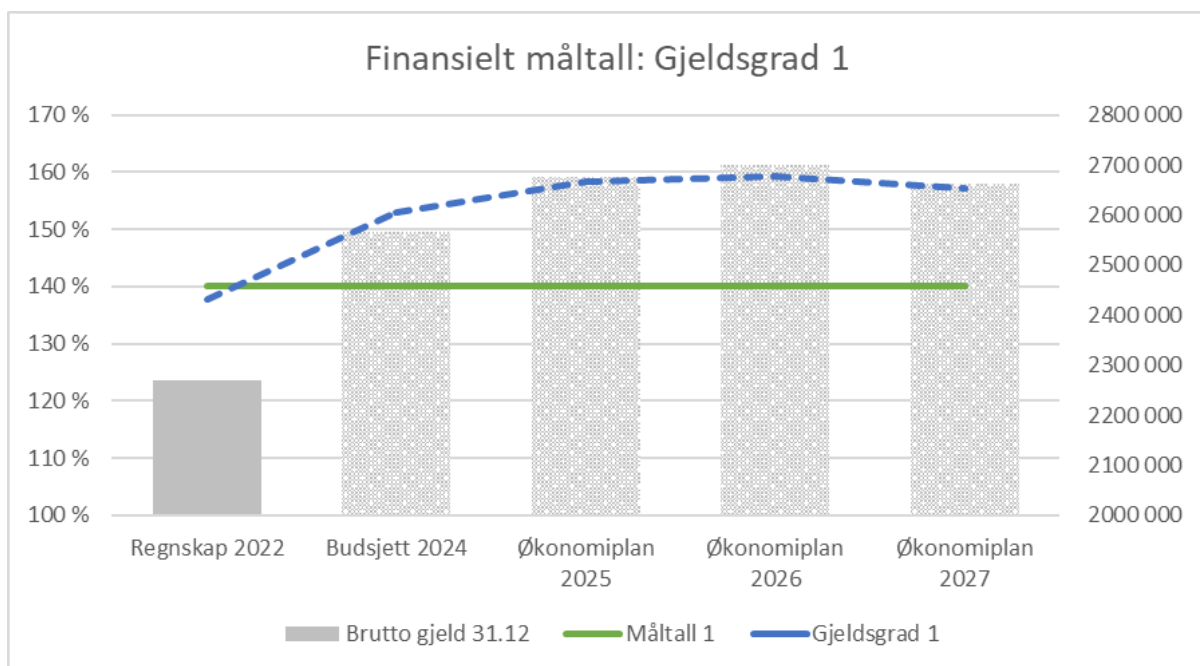

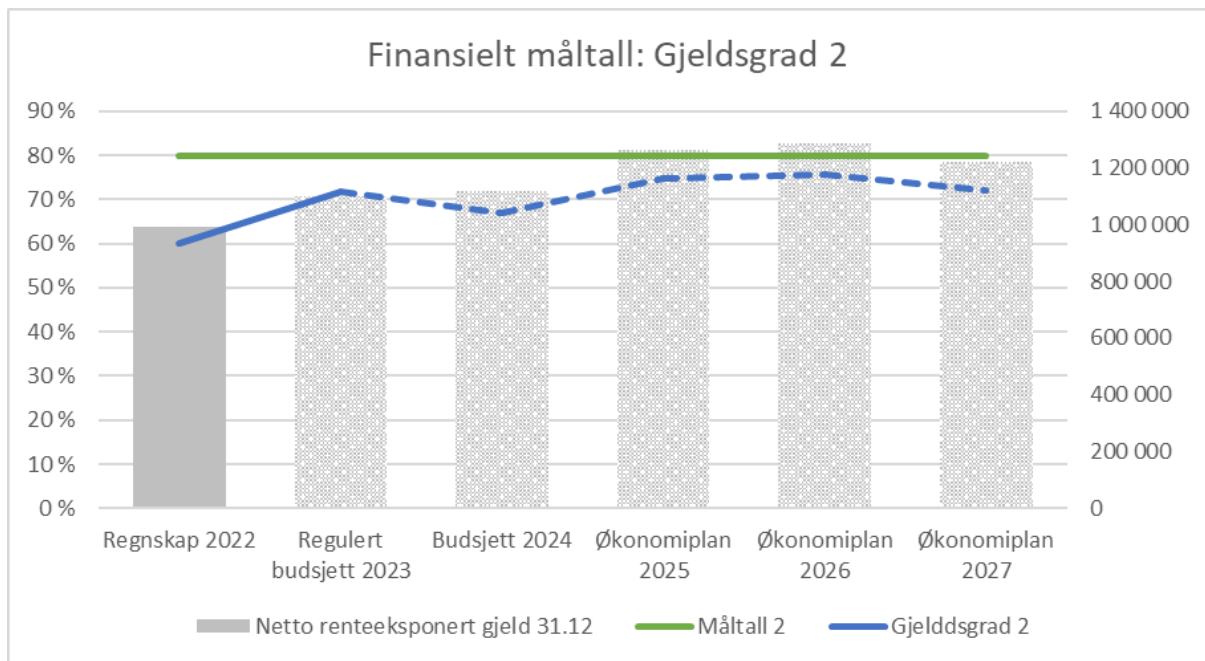
Netto driftsresultat budsjetteres lavt i perioden, og svakere enn målet på 1,25 prosent, som betyr at kommunen har et begrenset økonomisk handlingsrom i planperioden. For 2024 er det korrigert resultatgrad1 anslått til å bli 0,2 prosent og korrigert resultatgrad 2 anslått til å bli -2,0 prosent.

Gjeldsgrad

- Gjeldsgrad 1: Brutto gjeld skal over tid ikke utgjøre mer enn 140 prosent av brutto driftsinntekter
- Gjeldsgrad 2: Rentebærende gjeld skal over tid ikke utgjøre mer enn 80 prosent av brutto driftsinntekter

For å hindre at betjeningen av kommunens gjeld fortrenger tjenesteproduksjonen er det viktig å unngå at gjeldsnivået blir for høyt. Melhus har en relativt høy gjeld, og vi ser i dette forslaget til budsjetttrimmer at kapitalutgiftene øker, noe som gjør det mer krevende å opprettholde nivået på tjenesteproduksjonen.

Som figuren over viser stiger gjeldsgrad 1 betydelig fra 2022 og legger seg på et nytt nivå rundt 153 prosent i 2024. I årets økonomi- og handlingsplan ser vi allerede effekten av økte avdrag i driftsbudsjettet.

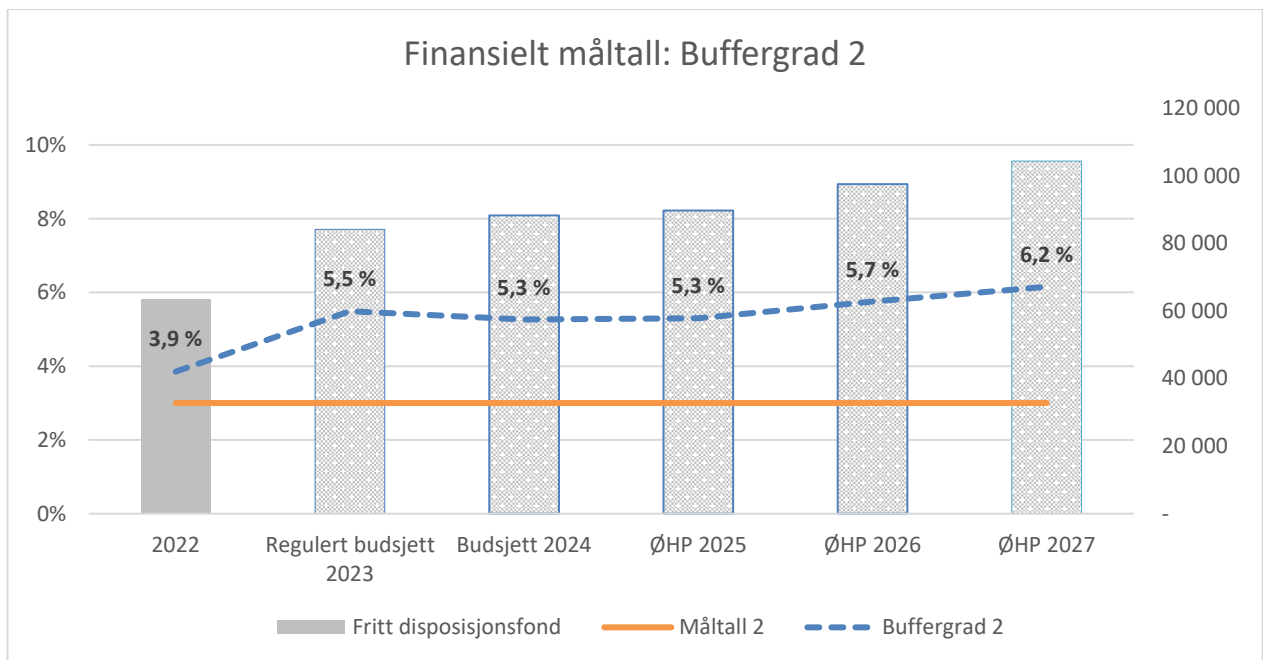
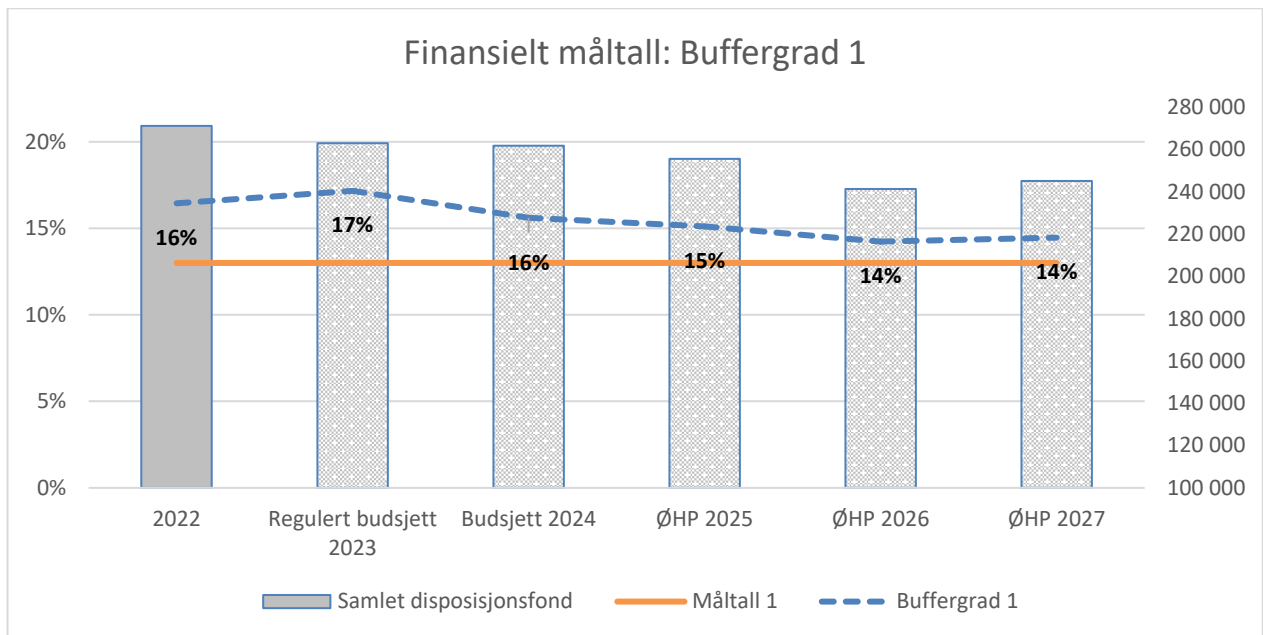
For gjeldsgrad 2 topper nivået ut på 76 prosent, som er lavere enn måltallet på 80 prosent. Bakgrunnen for at gjeldsgrad 2 reduseres samtidig som at gjeldsgrad 1 øker er at en større andel av fremtidig låneopptak kan relateres til startlånsordningen og investeringer innenfor selvkostområdet.

Disposisjonsfond

- Buffergrad 1: Disposisjonsfondet skal over tid minimum utgjøre 13 prosent av driftsinntektene
- Buffergrad 2: Udisponert andel av disposisjonsfondet skal over tid minimum utgjøre 3 prosent av driftsinntektene

Kommunens disposisjonsfond er midler som kan benyttes dersom det oppstår uventede utgifter. Disposisjonsfondet er det eneste fondet som fritt kan benyttes til å dekke utgifter i både drifts- og investeringsregnskapet. Størrelsen på disposisjonsfondet er et uttrykk for hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift, og er et uttrykk for økonomisk handlefrihet.

Nedenfor gis en vurdering av om disse målsettingene oppnås i planperioden.

Figuren over viser utviklingen i henholdsvis samlet disposisjonsfond (buffergrad 1) og det frie disposisjonsfondet (buffergrad 2).

Utviklingen viser et fall i samlet disposisjonsfond i økonomiplanperioden. Dette skyldes at flere investeringsprosjekter er forutsatt finansiert med fond. Dette er i hovedsak investeringer som belaster disposisjonsfondet. Imidlertid oppnås de vedtatte måltallene for både buffergrad 1 og buffergrad 2. Utviklingen i buffergrad 2 er basert på tabellen i kapittel 12. Det ligger inne årlige avsetninger til felles disposisjonsfond, med tanke på å bygge opp en økonomisk buffer.

5 Overordnede inntekter og utgifter

5.1 Rammetilskudd og skatt

Kommunens frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd. Frie inntekter er midler kommunene kan disponere fritt uten andre føringer fra staten enn lover og regler. De øvrige inntektene består av øremerkede tilskudd, gebyrer og momskompensasjon.

Rammetilskuddet består i hovedsak av innbyggertilskudd, utgiftsutjevning, inntektsutjevning, tilskudd med særskilt fordeling, regionalpolitisk begrunnede tilskudd og andre mindre tilskuddsordninger.

Innbyggertilskuddet er en fast sats per innbygger. I 2024 er dette beløpet 29 832 kroner per innbygger før omfordeling. Kommunenes utgiftsbehov beregnes ut fra en kostnadsnøkkel hvor kriteriene sier noe om alderssammensetningen i kommunen, bosettingsmønster, levekår, sosioøkonomiske forhold med mer. Disse kriteriedata oppdateres årlig, og gir en beregning av utgiftsbehovet i Melhus sammenlignet med andre kommuner. Inntektsutjevningen er en mekanisme som jevner ut skatteinntektene (unntatt eiendomsskatt). Endringer i skatteinntekter, både lokalt og nasjonalt, vil dermed raskt påvirke nivået på rammetilskuddet gjennom inntektsutjevningen.

Anslaget på rammetilskudd for Melhus er i statsbudsjettet 679,0 millioner kroner (inkludert inntektsutjevning), som også inkluderer en betydelig andel i utgiftsutjevning for kommunen.

Utgiftsøkningen skal kompensere kommunens relative merutgifter sammenlignet med landet for øvrig. I 2024 er det anslått at utgiftsutjevningen vil utgjøre 28,9 millioner, som er en økning fra 15,9 millioner kroner i 2023.

Skatteanslaget for Melhus er 541,1 millioner kroner.

I skatteanslaget er det tatt utgangspunkt i nivået på skatteinntektene i 2022, og deretter fremskrevet i tråd med veksten i det samlede skatteanslaget. Det er altså forutsatt en lik skattevekst per innbygger i hele landet, med samme fordeling som i 2022.

Tabellen under viser hvordan kriteriedataene slår ut for Melhus. Samlet gir disse en utgiftsindeks på 1,0243. Melhus hadde et noe lavere utgiftsbehov i 2023. Endringene er størst for kriteriet "6-15 år" med isolert økning på 5,7 millioner kroner.

Tabell 5.1 Kriterieindeks Melhus kommune			
Kriterium	Vekt	Kriterieindeks	
0-1 år	0,0058		1,0566
2-5 år	0,1348		1,0927
6-15 år	0,2527		1,1094
16-22 år	0,0241		1,0571
23-66 år	0,1081	0,9660	
67-79 år	0,0605	0,9495	
80-89 år	0,0806		1,0647
over 90 år	0,0403		1,0850
Basistillegg	0,0163	0,7053	
Sone	0,0103		1,2660
Nabo	0,0103		1,1369
Landbrukskriterium	0,0019		1,7988
Innvandrere 6-15 år ekskl Skandinavia	0,0067	0,9811	
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0078	0,5400	
Dødelighet	0,0474	0,9184	

Tabell 5.1 Kriterieindeks Melhus kommune			
Kriterium	Vekt	Kriterieindeks	
Barn 0-15 med enslige forsørgere	0,0168		1,0249
Lavinntekt	0,0105	0,6342	
Uføre 18-49 år	0,0060		1,1787
Opphopningsindeks	0,0088	0,4015	
Aleneboende 30 - 66 år	0,0180	0,7173	
PU over 16 år	0,0507		1,1735
Ikke-gifte 67 år og over	0,0474	0,9049	
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0163		1,0746
Innbyggere med høyere utdanning	0,0179	0,7008	
SUM	1,0000		

5.2 Eiendomsskatt

Det er budsjettert med 11,1 millioner kroner i eiendomsskatt fra boliger og fritidsboliger og 13,2 millioner kroner i eiendomsskatt fra næringsseiendommer. For boliger og fritidsboliger skyldes økningen flere boliger. Til fradrag kommer 1,4 millioner kroner i lønnsutgifter og andre driftsutgifter. Dette gir budsjetterte inntekter på 22,8 millioner kroner.

Eiendomsskatten er beregnet ut fra 1 promille i skatt på bolig og fritidseiendommer og 3,7 promille på næringsseiendommer. Bunnfradraget er 170.000 kroner på bolig og fritid. Maksimal skattesats for eiendom og fritid er 4 promille.

Nytt takstgrunnlag og nye satser ble vedtatt i kommunestyret 25.2.2020 i sak 20/2020. Det er ikke foreslått økning for 2024.

5.3 Konesjonskraft

Det forutsettes en bruttoutgift på 3,9 millioner kroner i 2024, som er på samme budsjettnivå som 2023.

Melhus kommune forvalter 14,86 GWh i konesjonskraft. For 2023 er det lagt til grunn at denne kraften selges til flytende spot pris. Det er forutsatt at konesjonskraften selges til en snitt pris på 34,0 øre pr kwh. et er lagt til grunn at konesjonskraften kjøpes til en pris på 11,77 øre pr kwh. Dette er den samme prisen som for 2023. Ny pris for 2024 blir kunngjort av NVE i desember 2023.

Kommunen har en intern ordning som innebærer at Bygg og Eiendom og Teknisk drift internt støttes med midler til strømkjøp for kommunale bygg og veilys fra dette ansvarsområdet.

5.4 Lønn og pensjon

Det er satt av 43,1 millioner kroner til lønn og pensjon i 2024, som er om lag 7,9 millioner kroner høyere enn i budsjettet for 2023.

Det er satt av midler til et lønnsoppgjør på 4,8 prosent i 2024, i tråd med signalene i statsbudsjettet.

Pensjonskostnadene har flere elementer. Ordinær premiebetaling og utgifter til AFP belastes enhetene i form av en prosentsats av lønnsutgiftene. Denne prosentsatsen er endret i budsjettet for 2022. For KLP fellesordningen er satsen redusert fra 10,98 prosent til 10,75 prosent. For KLP Sykepleiere er satsen redusert fra 11,16 prosent til 11,08 prosent.

De resterende pensjonskostnadene er reguleringspremie, premieavvik og amortisert premieavvik. Reguleringspremie er en premieinnbetaling som følge av at pensjonsgrunnlaget må oppjusteres med forventet lønnsvekst. Premieavvik og amortisert premieavvik fremkommer som et resultat av at regnskapsførte pensjonsutgifter gjøres i tråd med en beregnet pensjonskostnad, som anslås ut fra forventet pensjonsutbetaling for medlemmene i fremtiden. Avviket mellom beregnet pensjonsutgift og premiebetaling fremkommer som et avvik mellom premiebetaling og beregnet pensjonskostnad. Dette premieavviket inntektsføres det året det oppstår og utgiftsføres deretter de neste syv årene, fordelt på 1/7 hvert år. Disse tre elementene regnskapsførers sentralt og er beregnet å utgjøre 9,4 millioner kroner i 2024.

5.5 Aksjeutbytte

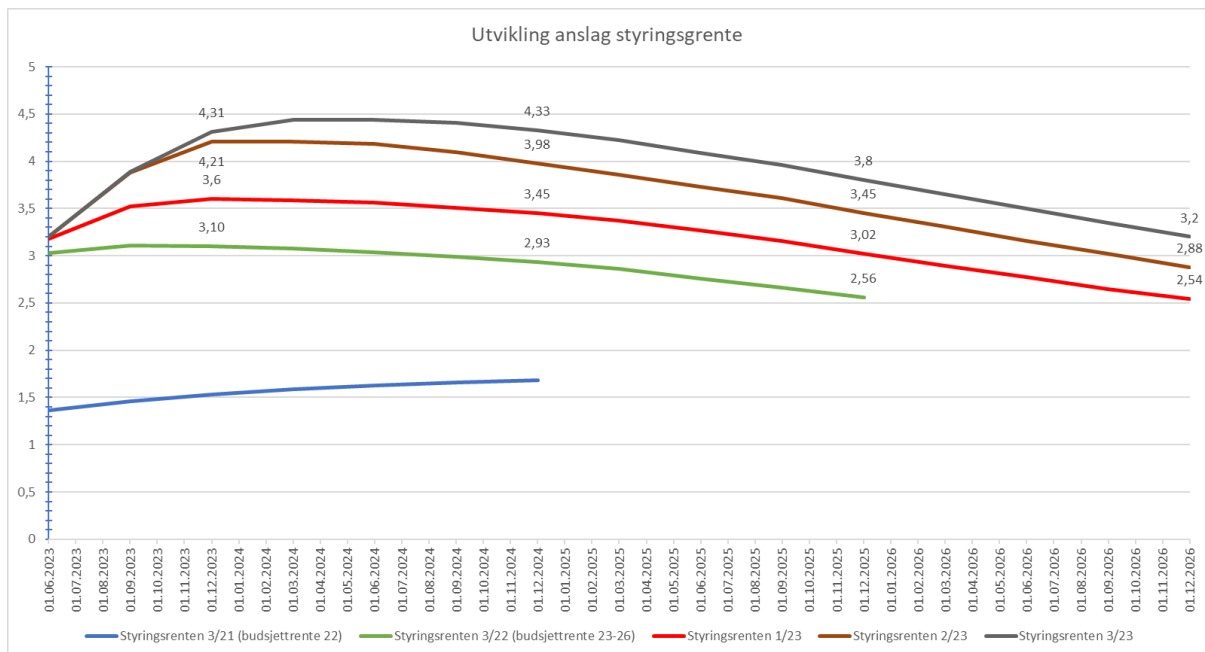
Melhus har en eierandel på 13,34 prosent i TrønderEnergi. Selskapet har vedtatt en utbyttepolitikk som legger opp til et utbytte på 200 millioner kroner. Det er riktignok en usikkerhet knyttet til hvorvidt TrønderEnergi vil innstille på et utbytte på 200 millioner kroner i 2024, men rådmannen legger vekt på at det er vedtatt en utbyttepolitikk og budsjetterer med en avkastning på 27,9 millioner kroner i 2024.

5.6 Renter og avdrag

Tabell 5.2 gir en oversikt over hva som inngår i budsjettposten renter og avdrag. Andre kolonne viser vedtatt budsjett etter første tertial. De påfølgende kolonnene viser budsjetterte størrelser for planperioden.

Tabell 5.2 oversikt budsjetterte renter og avdrag. Beløp i tusen kroner.					
Renter og avdrag	Regulert budsjett 2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter	1 205	1 171	1 171	1 171	1 171
Renteutgifter investeringslån	63 549	85 495	83 424	74 268	75 723
Renteutgifter formidlingslån	8 781	13 442	14 522	14 080	15 067
Avdrag investeringslån	83 417	83 673	89 537	94 091	92 721
Interne renteutg. avløp og vann	559	394	364	615	615
Renter bankinnskudd	-11 613	-16 835	-16 185	-14 316	-14 316
Renter formidlingslån	-10 492	-15 476	-16 868	-16 492	-17 854
Gevinst på finansielle instrumenter	-7 011	-8 054	-8 356	-8 669	-8 994
Sum renter og avdrag	128 395	143 810	147 609	77 742	144 133

De budsjetterte størrelsene over er basert på en forutsetning om beholdningsstørrelse og en gitt renteutvikling. For å finne forventet rentenivå er det lagt til grunn en renteprognose basert på Norges Banks referansebane fra Pengepolitisk rapport 3/23. Rådmannen tar utgangspunkt i sentralbankens referansebane for styringsrenten og anslag for påslag i norsk tremåneders pengemarkedsrente. Utover dette legger rådmannen til kredittmarginer basert på historisk utvikling. Renteutviklingen har vært formidabel siden høsten 2021. Figuren nedenfor viser utvikling i Norges Banks styringsrente. Norges Bank har i høsten lagt til grunn en styringsrente som er 1,4 prosentpoeng høyere i siste del av 2024 enn hva de la til grunn høsten 2022.

Budsjettert rente for kommunens bankinnskudd er basert på vilkårene i dagens bankavtale. Flytende og fast rente på investeringslån er budsjettert ut fra dagens lånemarginer for kommuner. Budsjettert rente for selvkostområdet er et anslag på 5-års swaprente (fastrente) tillagt en margin på 0,5 prosentpoeng, mens budsjettert rente på inntekter fra rentekompensasjonsordningene er et anslag på flytende Husbankrente.

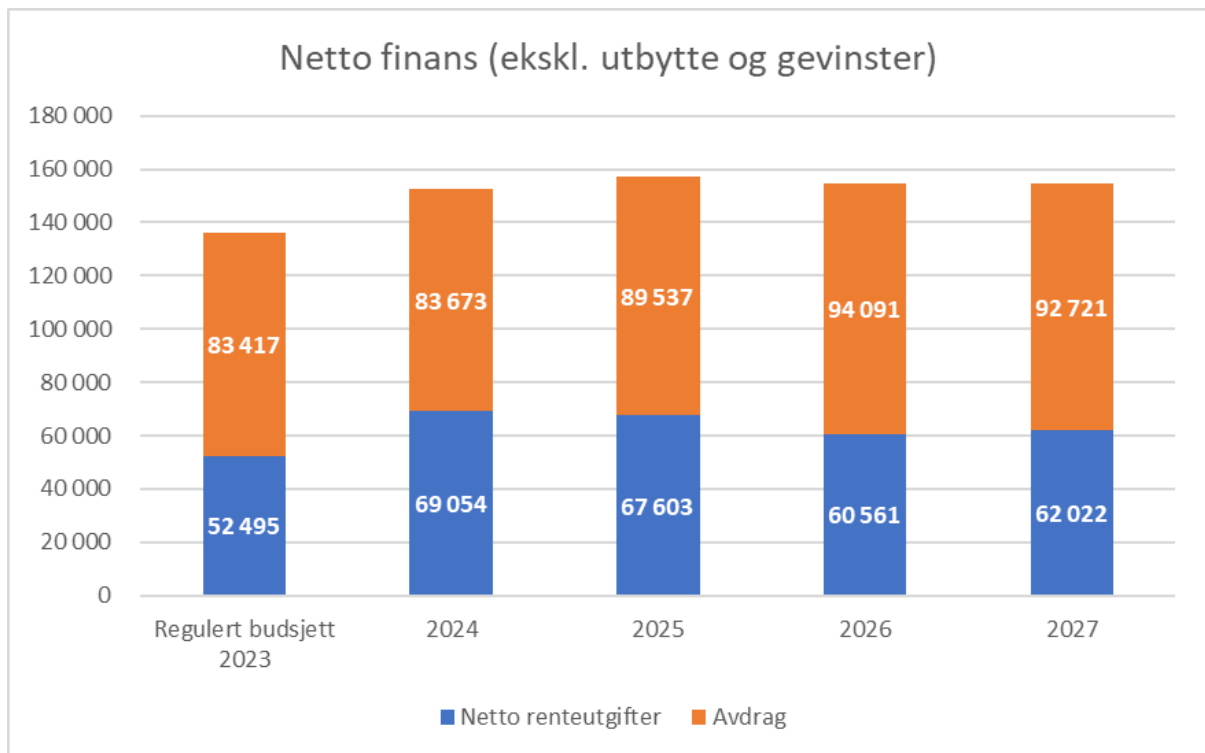
Tabell 5.3 viser rentenivået som er lagt til grunn:

	2024	2025	2026	2027
Budsjettert rente på bankinnskudd	5,18 %	4,98 %	4,41 %	4,41 %
Budsjett, rente lån med flytende rente	5,30 %	5,10 %	4,53 %	4,53 %
Prognose, rente på eksisterende lån med fast rente	2,92 %	3,01 %	3,01 %	3,01 %
Budsjett, rente på nye lån med fast rente	5,40 %	5,20 %	4,63 %	4,63 %
Budsjett, rente på nye sertifikat	5,10 %	4,90 %	4,33 %	4,33 %
Budsjettert rente på VARFS-området	4,77 %	4,56 %	4,45 %	4,42 %
Budsjettert rente rentekompensasjon	4,02 %	3,94 %	3,43 %	3,43 %
Budsjettert rente startlån, flytende	4,52 %	4,44 %	3,93 %	3,93 %
Budsjettert rente startlån, fast	5,02 %	4,94 %	4,43 %	4,43 %

Renteutgifter investeringslån

Rentekostnader på investeringslån budsjetteres til 85,5 millioner kroner i 2024, som reduseres til 75,7 millioner kroner i 2027, gitt fallende rentebane fra Norges Bank. Figuren nedenfor viser den samlede netto effekten på renter og avdrag (eksklusiv startlån).

Renteutgiftene finansieres dels av kommunekassens midler og dels av gebyrer fra selvkostområdet, husleieinntekter og tilskudd fra rentekompensasjonsordningene. Sistnevnte ordning er statlige tilskudd til enkelte investeringer i skolebygg, sykehjem, omsorgsboliger og kirkebygg.

Avdrag investeringslån

Avdragene for 2024 beregnes til 83,4 millioner kroner. Dette vil anslagsvis øke til 92,7 millioner kroner i 2027. Dette er beregnet ut fra en gjennomsnittlig avdragstid på 24,0 år. Avdragsutgifter for nye investeringstiltak beregnes til 0,4 millioner kroner i 2023 og økende til 4,8 millioner kroner i 2026.

Interne renteutgifter avløp og vann

Dette er forventet renteutgift på selvkostfondene. Midlene står på bankkonto og det beregnes rente som tilføres fondene.

Renter bankinnskudd

Renteinntektene fra kommunens likviditet forventes å bli 16,8 millioner kroner i 2024, men at inntektene reduseres i takt med forventet lavere rente og usikkerhet med tanke på betingelser ved inngåelse av ny bankavtale. Rådmannens prognose er basert på et gjennomsnittlig innskuddsvolum på 150 millioner kroner og 175 millioner kroner på skattetrekkskonto og konto for ubrukte startlån. Økningen i renteinntekter følger av at det er hensyntatt renteøkning i planperioden i tråd med Norges Banks vurderinger.

Renteinntekter formidlingslån

Renteinntektene fra startlansordningen forventes å bli 15,5 millioner kroner i 2024. Samlede utlån er om lag 340 millioner kroner ved utgangen av 2024.

Gevinst finansielle instrumenter

Rådmannen foreslår å budsjettere med en avkastning på 8,1 millioner kroner i 2024, økende til 9,0 millioner kroner i 2027. Dette gir en årlig avkastning på 3,8 prosent i planperioden.

5.7 Kalkulatoriske utgifter og inntekter

Det legges til grunn en netto inntekt på 52,9 millioner kroner i 2024, økende til 69,3 millioner kroner i 2027. Dette er renter og avskrivninger på lån knyttet til selvkostområdene på henholdsvis 26,6 og 20,7 millioner kroner i 2024. I tillegg inntektsføres det på overordnet nivå en andel av fellesutgiftene etter revisorgodkjent nøkkel. Dette beløpet er for 2024 beregnet til 5,3 millioner kroner. Lånene er en del av kommunens investeringslån, som finansieres av innbyggerne via kommunale avgifter. Lånene forventes å utgjøre 632 millioner kroner ved inngangen til 2024.

I selvkostregnskapet er det en tilsvarende utgiftspost som belastes innbyggerne i form av gebyrer.

5.8 Andre inntekter og utgifter

Generelle statstilskudd

Generelle statstilskudd representerer rente- og avdragskompensasjon for tilskuddsordninger innenfor skolebygg, sykehjemsplasser og omsorgsboliger samt kirkebygg. Dette er tidligere satsingsområder for regjeringen hvor kommunen har søkt og fått innvilget kompensasjon.

Rådmannen forventer å motta 4,3 millioner kroner i 2024. Ordningen trappes ned over tid, men som følge av at rentenivået forventes å stige er det lagt til grunn om lag samme beløp i hele planperioden.

Avsetning disposisjonsfond

I det konsekvensjusterte budsjettet ble det avsatt 16,5 millioner kroner til disposisjonsfond for hvert år i planperioden. I budsjettet er denne avsetningen redusert med henholdsvis 5,2 millioner kroner i 2024, redusert med 11,7 millioner kroner i 2025, redusert med 5,4 millioner kroner i 2026 og redusert med 6,4 millioner kroner i 2027. Bakgrunnen er at budsjettet netto driftsresultat ikke fullt tillater en full avsetning.

Overføring fra drift til kapital

Her ligger det to poster; innbetaling av egenkapitalinnskudd til KLP (2,9 millioner kroner) som føres opp som en eiendel i balansen samt overføring for å finansiere investeringsbudsjettet med bruk av fond. Rådmannen foreslår å finansiere investeringene i økonomiplanperioden med henholdsvis 4,1 millioner kroner (2024), 10,5 millioner kroner (2025), 25,7 millioner kroner (2026) og 6,7 millioner kroner (2027).

Boligtilskudd Husbanken

Det er foreslått å avsette 1,5 millioner kroner for tildeling som tilskudd for de som søker om startlån. Tidligere kom dette fra Husbanken og ble nullet i regnskapet, men nå er inntekten innbakt i rammetilskuddet, og utgiften føres på denne tjenesten.

6 Sentraladministrasjonen

6.1 Området omfatter

Sentraladministrasjonen omfatter områdene politikk, rådmannen, økonomi og lønn, personal og organisasjon, IT og digital samhandling og næring. Det er etablert en strategisk ledergruppe, som i tillegg til sentraladministrasjonens ledere også omfatter kommunalsjefene for helse og velferd, oppvekst og kultur og plan og utvikling.

6.2 Ansvarsområde

Sentraladministrasjonen arbeider både internt og eksternt, overordnet og samordnende i tråd med overordnede planer og strategier. Enhetene innad i sentraladministrasjonen legger også til rette og bistår øvrige enheter i både drift og planlegging innenfor sektorens ansvarsområder.

Overordnede samfunnsmessige utfordringer og oppgaver for rådmannen og stab fremgår i stor grad under kapittel 2 - Utfordringsbildet - status og utviklingstrekk. Her presenteres enkelte nasjonale føringer og satsninger, disse skal følges opp lokalt i Melhus kommune. Under Lokale trekk og vurderinger fremgår de viktigste overordnede oppgavene, som miljø, klima og energi, folkehelse, digitalisering, overordna planarbeid, personalforvaltning/kompetanse og rekruttering, IA-arbeid, nærvær mv.

Politikk-området:

Drift av de folkevalgte organer, med møtesekretariat, innkallinger, protokoller og møtegodtgjørelser.

Rådmannen:

Rådmann og stab (administrasjonen) er fellestjenester knyttet til rådmannens strategiske ledergruppe, bestående av rådmannen, kommunalsjefene på helse og velferd, oppvekst og kultur og plan og utvikling samt lederne for økonomi og lønn, personal og organisasjon og IT og digital samhandling. Rådmannen skal gjennom strategisk ledergruppe samordne aktivitetene på tvers av organisasjonen, og ha et overordnet, strategisk ansvar for drift og utvikling i Melhus kommune. Rådmannen har ansvar for fremleggelse av saker og overordnet oppfølging av saker behandlet i politiske organ.

Personal og organisasjon:

Utøver veiledning av enhetene i personalsaker, sykefraværsoppfølging, lønnsforhandlinger, rekruttering, annonsering og forestår all tilsetning i Melhus kommune. Enheten er ansvarlig for ordningene med lærlinger, tillitsvalgs- og verneombudsordningen, drift av administrasjonsutvalget og AMU. Nærmere beskrivelse av området fremgår av kap. 3.

Økonomi og lønn:

Enheten har sentrale oppgaver innen prosesser som omhandler budsjett- og økonomiplaner, økonomistyring, støttefunksjon overfor enhetsledere, utarbeidelse av årsberetning og årsmelding, eiendomsskatt, fellesutgifter sentraladministrasjon og innkjøp, rådgivning og opplæring.

IT og digital samhandling:

Servicesenteret er ansvarlig for intern og ekstern informasjon, drift av kommunens hjemmeside, kundemottak, postmottak/dokumentsenter/arkivering.

Fra 01.01.2022 etablerte vi felles IT-samarbeid mellom Skaun kommune og Melhus kommune, der Melhus kommune er vertskommune for samarbeidet.

IT drifter, vedlikeholder og utvikler kommunal IKT- infrastruktur; servere, nettverk, felles programvare, telefoniløsninger og sikkerhetsløsninger. IT- avdelingen bistår systemansvarlige i forhold til vedlikehold og drift av fagprogrammer, og yter brukerstøtte til brukerne i forhold til bruk av IT- løsningene, samt

bistår i arbeidet med digitalisering av tjenesteytingen i et samspill mellom organisasjon, prosesser og teknologi. Nærmere beskrivelse av området fremgår av kap. 3.

6.3 Mål for sektoren

For å sikre at delmålene er i tråd med kommunens behov er kunnskapsgrunnlaget som er produsert i forbindelse med det nye forslaget søkt benyttet som en del av utgangspunktet for endringer. Siden ny samfunnsplan ikke er vedtatt har vi heller ikke fått lagt inn målangivelse (gjelder alle sektorene) for indikatorene i nytt system (Framsikt). Dette arbeidet vil starte umiddelbart etter at ny samfunnsplan er vedtatt og synliggjøres i forbindelse med første tertial 2024.

Delmål	Indikator	Resultat 2022	Mål 2023	Mål 2024
HMS-utvalget spiller en sentral rolle i å sikre at brukerundersøkelser brukes aktivt i forbedringsarbeidet	Antall møter i HMS-utvalget pr. år		4	4
Det totale sykefraværet i Melhus kommune er under 7%	Totalt fravær sentraladm.	6 %	4,5%	4,5%
HMS-utvalget spiller en sentral rolle i å sikre at medarbeiderundersøkelsen brukes aktivt i forbedringsarbeidet	Antall enheter som har utarbeidet tiltak i utviklingsplanen ut ifra medarbeiderundersøkelsen		4	4
Melhus kommune beholder og rekrutterer ledere og medarbeidere med riktig kompetanse	Se tekst overordnet om rekruttere og beholde ledere og medarb. med riktig kompetanse	-	-	-
Melhus kommune har en heltidskultur	Se tekst overordnet om interkommunalt prosjektet "Sammen om framtidens helsetjenester"-turnustjenester	32%	30%	40%
Nyansatte opplever en effektiv og god ansettelsesprosess	Se tekst overordnet om arbeid med effektive og gode ansettelsesprosesser	-	-	-
Kommunens klimagassutslipp er i 2030 redusert med 50% sammenlignet med 2009	Utslipp av klimagasser i Norges komm. og fylker, Miljødirektoratet.no - Melhus kommune	14,8% 2021-tall	22,6%	26,5%
Melhus kommune er en aktiv næringslivskommune	Antall møter i næringsrådet	1	2	2
	Antall nyetablerte bedrifter som har blitt tildelt næringsstøtte	13	10	10
	Antall næringsbesøk	13	6	6
	Antall deltagere på etablererkurs	1	5	5

Delmål	Indikator	Resultat 2022	Mål 2023	Mål 2024
Det er god samhandling mellom Melhus kommune og eksterne aktører innen næringsarbeidet	Antall personer som har fått etablererveiledning	18	20	20
	Åpenhetsbarometeret	11,5	15	18
Samfunnssikkerhet og beredskap er integrert i all kommunal virksomhet og planlegging	Antall enheter som har oppdaterte beredskapsplaner for samfunnssikkerhet og beredskap	3	3	3
Innbyggerne og kommunen arbeider sammen for å skape gode tjeneste- og aktivitetstilbud	Forbrukerrådets kommunetest - kommunal service	-	-	-
	Samlet indikator for demokrati i borgerundersøkelsen i forhold til landsnittet	2019: 53	-	-
Digitale løsninger har blitt tatt i bruk for å effektivisere tjenester og tilbud i kommunen	-følger opp og er i rute med digitaliseringsstrategien m/tiltaksdel	-	-	-
Melhus kommune har effektiv saksbehandling med god kvalitet	Være blant de 150 beste kommunene i Kommunebarometeret på saksbehandling	99	150	35
Melhus kommune har effektive og gode tjenester	Være blant de 100 beste kommunene i Kommunebarometeret, samlet plassering	80	100	100
Vi har gode digitale tjenester som ivaretar brukernes behov	-følger opp og er i rute med digitaliseringsstrategien m/tiltaksdel	-	-	-
Vi holder tildelt netto budsjetttramme	Prosentvist avvik fra budsjett totalt	-0,5 %	0 %	0 %

6.4 Budsjettall

Tabell 6.1 er en oppstilling over hvordan sektorens og enhetenes rammer er endret over tid.

Tabell 6.1 Budsjett fordelt per enheter under sektor sentraladministrasjon. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	Endring fra 2023 - 2024	Herav tiltak i 2024	Tiltaksnr.
Rådmannen	4 221	4 067	4 054	-13	-9	097
IT og digital samhandling	26 129	28 816	30 511	1 695	1 217	015, 039, 040, 097
Økonomi og lønn	10 237	10 311	10 679	368	-15	097

Tabell 6.1 Budsjett fordelt per enheter under sektor sentraladministrasjon. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	Endring fra 2023 - 2024	Herav tiltak i 2024	Tiltaksnr.
Personal og organisasjon	11 787	12 267	12 995	728	173	017, 097
Politikk	8 075	8 550	7 632	-918	-7	097
Prosjekt	345	0	0	0	0	
Sum brutto bevilgning	60 794	64 011	65 871	1 860	1 359	
Avsetning til bundne driftsfond	0	0	0	0		
Bruk av bundne driftsfond	-1 350	-2 286	-500	1 786		
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0	0		
Bruk av disposisjonsfond	-2 211	-1 100	-1 375	-275		
Andre generelle driftsinntekter	-2 669	-750	-3 245	-2 495		
Sum bevilgninger netto	67 024	68 147	70 991	2 844	1 359	

7 Oppvekst og kultur

7.1 Om sektoren

Sektoren dekker områdene grunnskole, skolefritidsordning, barnehage, PPT og kultur og fritid.

7.2 Barnehage

Barnehageloven, forskrifter, rammeplanen og kommunale og lokale planer gir rammer for hva et godt barnehage tilbud skal være, og barnehagene skal til enhver tid drives etter gjeldende lov og avtaleverk.

7.2.1 Området omfatter

Vi har 11 kommunale barnehager og kjøper tjenester fra 3 private barnehager og 2 private familiebarnehager. Vi hadde 939 barn i barnehagene i Melhus ved siste rapportering i Basil, desember 2022. Fra 01.01.24 har vi 916 barn i barnehagene. Det er ca. 329 ansatte i barnehagene i Melhus, medregnet private og familiebarnehager.

7.2.2 Ansvarsområde

Drifte kommunale barnehager i henhold til lover og forskrifter. Sørge for internkontroll etter barnehageloven. Gi driftstilskudd til godkjente, private barnehager. Sørge for kompetansetiltak for barnehageansatte i kommunale og private barnehager. Tilby barnehageplass til alle som har rett på plass gjennom et samordnet opptak. Forvalte statlige øremerkede tilskudd. I august 2022 inngikk Melhus kommune et samarbeid med Trondheim kommune om barnehagemyndighetsoppgaver, deriblant tilsyn, godkjenning og dispensasjoner, som følges opp gjennom jevnlig treffpunkt med fagenheten i Trondheim kommune.

7.2.3 Status og utviklingstrekk

Nasjonale føringer og satsningsområder

Barnehagene i Melhus oppfyller både pedagognorm og bemanningsnorm. Det kom endringer i barnehageloven pr 1. januar 2021 med et nytt kapittel om psykososialt barnehagemiljø, internkontroll i barnehagen og krav om likebehandling og uavhengighet mht kommunale og private barnehager. I 2022 og 2023 trådte flere endringer i lov og forskrift:

§ 2 b. Samarbeid og samordning (lov om barnehager).

§ 7 a. Krav til samlet barnehageanlegg (lov om barnehager).

§ 4. Krav til styrer (forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehagen)

Udir skal føre tilsyn med økonomiske forhold i private barnehager. Fra 01.07.22 kunne statsforvalteren føre tilsyn med kravene til kommunens likebehandling og uavhengighet (at barnehagemyndighetsoppgaver er skilt fra oppgavene man har som barnehageeier). Udir kunne fra samme dato føre tilsyn med internkontrollen i barnehagen. Fra samme dato ble det innført forbud for private barnehager å ta opp lån på andre måter enn i finansforetak (bank). Endringer i loven fra 01.01.23 er krav om selvstendig rettssubjekt og at barnehagens lokaler og uteareal skal være samlet. Dette har ført til at vi Melhus kommune har fått to nye enheter, Lundamo skole og barnehage avdeling Svingen og Rosmælen skole og barnehage avdeling Sorenskrivergården. Det blir også forbud mot at barnehager eier eller driver annen virksomhet, samtidig som det blir meldeplikt for private barnehager om de legger ned, skifter eier eller gjør andre organisatoriske endringer. Oppfølging av utsatte barn, unge og deres familier

ble styrket ved en lovendring fra 01.08.22, og derav bestemmelser om samarbeid, samordning, barnekoordinator og individuell plan. Målet med presisering av forskriften er at styrer skal ha daglig kontakt og oppfølging av hver barnehage. Dette er en følge av lov om selvstendig rettssubjekt og avstand mellom enheter.

Høsten 2022 kom det en ny kompetansestrategi for barnehager. Utdanningsdirektoratet har, i samarbeid med statsforvalteren igangsatt en regional ordning for kompetanseutvikling, REKOM. Denne ordningen skal bidra til at barnehagene utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling, og er et av flere virkemidler som skal sikre at alle barn får et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet. Her satses det på pedagogisk ledelse og kompetanseheving for styrere og pedagogiske ledere, og barnehagebasert kompetanseutvikling for alle ansatte. Melhus samarbeider med kommunene i Gauldalsregionen og Dronning Mauds Minnes Høgskole (DMMH) om en felles kompetanseplan. Fra 2025 vil det komme en ny og felles kompetansestrategi for skole og barnehage, og de regionale kompetanseordningene DEKOM, REKOM og Kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderende praksis vil bli slått sammen til en.

Lokale trekk og vurderinger Melhus kommune

Tilstanden i Melhusbarnehagene for 2022 er vurdert og behandlet i kommunestyret i Melhus i juni 2023. Vedtaket beskriver følgende satsningsområder for barnehagene i Melhus kommune:

- Arbeid med rekruttering, å beholde ansatte og sykefravær (nærværarbeid). Vi ønsker å beholde egne ansatte, utvikle arbeidsmiljø og være en attraktiv arbeidsplass for nyrekruttering.
- Lokale tverrfaglige team i barnehager jf. tverrfaglig strategi. Dette er ikke oppe og går i barnehagen, slik at småbarnsteam opprettholdes frem til det er nok ressurser til å sette sammen disse teamene også for barnehage.
- Oppvekststrategi (ferdig høsten 2023). Dette blir et styringsverktøy for det nye kommunestyret.
- Spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Vi gjennomfører inkluderingsanalysen, med mål om å få alle enheter gjennom innen 2025. Vi ønsker også å se mer på rettigheten og praksis rundt §37 (nedsatt funksjonsevne) .
- Felles tilvenningsstrategi. Vi innleder samarbeid med Regionalt kunnskapssenter for barn og unge for å se på en felles tilvenningsstrategi for barnehagene i Melhus.
- ICDP (International Child Development Programme), generell kompetanseheving, samt sertifisering av veiledere.

Rammer

Høsten 2020 ble ny ressurstilodelingsmodell for barnehagene tatt i bruk. Modellen baserer seg på antall barn, og gir en større forutsigbarhet for enhetene i årene framover.

Bemanning

Melhus kommune har en bemanningstetthet på 5,8 barn per ansatt, KG7 ligger på 5,7. Melhus kommune oppfyller både pedagognormen og bemanningsnormen. Når det gjelder andelen menn i barnehagene, har vi hatt ca. 15 % i 2022.

Kompetanseutvikling

I 2022- 2023 økte andel barne- og ungdomsarbeidere ved at det ble gjennomført kurs i Teori for Barne- og ungdomsarbeiderfaget, med påfølgende eksamen. Denne kompetansehevingen ble fullført med fagbrev i egen barnehage. Regional kompetanseutvikling blir ivaretatt gjennom samarbeidsnettverket i Gauldalsregionen, kalt REKOM. Satsningsområder i barnehagesektoren er barnehagen som pedagogisk virksomhet, et inkluderende miljø for omsorg, lek, læring og danning, språk og kommunikasjon og

barnehagens verdigrunnlag. For Melhus vil utviklingstema i 2023-2024 fortsatt være barnets stemme, men med en dreining mot felles paraply med Gauldalsregionen hvor «Inkludering» er overskriften. DMMH er UH-leverandør knyttet til nettverket.

Tilsyn

Melhus kommune er både barnehageeier og tilsynsmyndighet for barnehagene. Melhus kommune har en samarbeidsavtale med Trondheim kommune, fagenhet for oppvekst og utdanning, som fra 01.08.22 overtok store deler av barnehagemyndighetsrollen i Melhus kommune. Det arrangeres jevnlig møter og veiledninger mellom kommunen og fagenheten.

Kapasitet

Melhus kommune har full barnehagedekning. I perioden 2022-2024 er vi inne i en svak nedgang, mens det fra 2025 forventes en økning i antall 0-åring, noe som forplanter seg i antall barnehagebarn i årene framover. Høsten 2022 fikk vi en økning i antall barn i Melhus sør, noe som ble løst gjennom blant annet midlertidig areal på Lundamo og en avdeling på Flå. Brakkene på Lundamo vil stå frem til ny barnehage på Flå står ferdig. Melhus kommune har, ifølge prognosene og barnehagebruksplan, tilstrekkelig kapasitet for å dekke behovene fram til 2024. Ny barnehage- og skolebruksplan hensyntar behov for bygging av ny barnehage på Flå, erstatning av Strandveien barnehage og behovet for løsning knyttet til Sorenskrivergården etc.

Brukermedvirkning

Barnehagene i Melhus gjennomfører Foreldreundersøkelsen hvert andre år. Ny undersøkelse gjennomføres høsten 2023.

Minoritetsspråklige barn

Andelen minoritetsspråklige barn har økt noe de siste årene, og dette er særskilt knyttet til ukrainske flyktninger. Kommunal rapport viser at Melhus kommune har en lav andel minoritetsspråklige barn som går i barnehage. Minoritetsspråklige barn i barnehage er antall barn med annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk. Vi har sett på tallene som viser at vi har et lite antall minoritetsspråklige barn, og det viser seg at dette går på arbeidsinnvandring, og at det lå inne en miskalkulering i statistikken. Et tiltak er å få laget mer informasjon om barnehager og søknadsprosess på ulike språk.

Spesialpedagogisk tilrettelegging

Vi ser at kommunen har ligget omtrent på landsgjennomsnittet når det gjelder andelen barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, 4,9% for kommunale barnehager og 2,8% for private barnehager i 2022. Det er en stor økning i vedtak knyttet til nedsatt funksjonsevne. Her er vi i gang med Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderingsanalyse, samtidig som Skreddersøm-prosjektet også inkluderer barnehagen. Arbeidet handler om analyse, gjennomgang av praksis og kompetanseheving.

7.2.4 Behov

Det er flere områder Melhus kommune som barnehageeier må sette søkelys på fremover:

Lovendringer krever en gjennomgang av rutiner, system og planer, som må revideres og iverksettes.

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis er i igangsatt, og vil gjøre at skoler og barnehager vil måtte prioritere tid og ressurser på gjennomførelse og innarbeidelse. Arbeidet med å se

på egen praksis i Melhus kommune er videreført inn i 2023, og vil fortsette de neste årene. Arbeidet med inkluderende praksis vil forsterkes for hele oppvekstsektoren.

«Strategi for tverrfaglig samarbeid» er under implementering.

Når det gjelder mottak av flyktninger må barnehagene alltid ha noen ledige plasser for å kunne ta imot nye barn, dette krever kompetanse og ressurser.

Vi må planlegge for økt etterspørsel av barnehageplasser i Melhus, sette av ressurser for utbygging/nybygging knyttet til behov i barnehagebruksplanen.

Ny barnehagestrategi krever økt pedagogtetthet frem mot 2025, noe som mest sannsynlig vil kreve økte ressurser.

Vi må også utvikle og styrke arbeidet med videreutdanning for barnehagelærere og utdanning av fagarbeidere i barne- og ungdomsarbeiderfaget.

Arbeidet med å få ned sykefraværet i barnehagen må fortsette, sammen med relevante andre. Det er igangsatt et arbeid sammen med personalrådgiver og arbeidslivssenteret, for å se på sykefravær/nærværarbeid, rekruttering og det å beholde ansatte i sektoren. Nav vil også være bidragsyter i dette arbeidet.

Det har vært en satsning på ICDP (International Child Development Programme) og barnehage- og skoleansatte er tilbudt å få kurs og sertifisering i dette verktøyet. Om dette arbeidet skal fortsette vil det kreve ressurser slik at foreldregruppene kan gjennomføres ut i hver enkelt krets i Melhus.

7.3 Grunnskole

Opplæringsloven og kommunale og lokale planer gir rammer for hva et godt skoletilbud i Melhus kommune skal være.

7.3.1 Området omfatter

Vi har 11 skoler, derav 6 oppvekstsentre og 3 ungdomsskoler: Eid skole og barnehage (1-10), Flå skole og barnehage, Gimse skole, Gimse ungdomsskole, Gåsbakken skole og barnehage, Hovin skole- og barnehage, Høyeggen skole, Lundamo skole og barnehage, Lundamo ungdomsskole, Rosmælen skole og barnehage (1-10) og Brekkåsen skole.

Alle barneskolene har et SFO-tilbud.

I skolen i Melhus var det 231 lærere, 74 assistenter og ca. 50 andre ansatte registrert i 2022 (GSI).

7.3.2 Ansvarsområde

Drifte grunnskole og skolefritidsordning i henhold til lover og forskrifter. Sørge for kompetansetiltak for ansatte etter nasjonale og kommunale føringer. Forvalte statlige øremerkede tilskudd.

7.3.3 Status og utviklingstrekk

Nasjonale føringer og satsningsområder

Lærerløftet – kompetanse i skolen

Ny opplæringslov trer i kraft høsten 2024. Her kommer det endringer for hvilken kompetanse en lærer skal ha for å kunne undervise i fag. Hvilke konsekvenser dette vil få i vår kommune er foreløpig ikke klart. Det som likevel er tydelig, er behovet for fortsatt videreutdanning. Sett opp mot kravene i lovverket viser

GSI-tallene for forrige skoleår at behovet er størst i engelsk på barnetrinnet, men skolene melder også behov på andre områder, som andrespråkpedagogikk, spesialpedagogikk og profesjonsfaglig digital kompetanse.

Nasjonalt om skolemiljø

Tiltakene er blant annet en oppfølging av utredningen fra Djupedalsutvalget (NOU 2015: 2 Å høre til). Det omfatter en innskjerping av §9A i Opplæringsloven, etablere rutiner og bygge kompetanse. Skoleeier i Melhus kommune har gjennom tilsyn sjekket at rutiner er på plass og at regelverk blir fulgt. Statsforvalteren har hatt tilsyn med en skole på skolemiljø i 2021, med meget godt resultat.

Kompetanseløft - spesialundervisning og inkluderende praksis

Rapporten fra ekspertutvalget for barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging, ledet av Thomas Nordahl, våren 2018, er utgangspunkt for arbeidet. Arbeidet har til hensikt å bidra til at barn og unge som har behov for tilrettelagte tiltak, herunder spesialundervisning, får et pedagogisk og spesialpedagogisk tilbud av høy kvalitet og opplever økt inkludering i barnehage og skole. Rapporten ble etterfulgt at Stortingsmelding 6, Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO; Den varsler ny organisering, ny ansvarsfordeling og nytt innhold i spesialundervisningen i barnehage og skole. "Kompetanseløftet - spesialundervisning og inkluderende praksis i skole og barnehage" er nasjonalt oppfølgingstiltak.

Vedtak om rett til spesialundervisning har steget jevnt i Melhus skolen siden 2014/15. I 2022 var det ca. 12% av elevene våre i grunnskolen som fikk spesialundervisning, mens nasjonalt snitt ligger på ca. 8%. PPT er nå flyttet fra helse-sektoren til oppvekst og kultur. Arbeidet med å se på egen praksis i Melhus kommune er videreført inn i 2023 og vil fortsette de neste årene. Arbeidet med inkluderende praksis vil forsterkes for hele oppvekstsektoren. Kompetansetiltak gjennom samarbeid i Gauldalsregionen vil fra 2024 bli satt i gang i samsvar med disse behovene. Gjennom Skreddersøm-prosjektet ser vi på spesialundervisningen fra starten med at en bekymring oppstår for en elev, og hele veien til evaluering av spesialundervisning. Alle skoler og barnehager skal gjennomføre inkluderingsanalysen innen 2025. Dette omfatter også samarbeid med universitet- og høgskolesektoren, og er også utgangspunkt for heving av kompetanse innenfor inkluderende praksis rettet mot alle ansatte i skoler og barnehager.

Fagfornyelsen

Nye læreplaner trådte i kraft fra skoleåret 2020/2021. Det har vært et arbeid med implementering av disse og prinsippene knyttet til ny praksis. Gjennom Gauldalsregionen og DEKOM-samarbeidet er det i gang kompetanseheving i blant annet vurdering og begynneropplæring. Vi har også gående lærende nettverk som omfatter alle lærerne i engelsk, spesialpedagogikk, flerspråklighet og profesjonsfaglig digital kompetanse.

Digitalisering

Implementering av ny funksjonalitet, kompetanseheving og videreutvikling av skaperverksted, koding og programmering preger arbeidet i sektoren. Lærere og elever er i stadig utviklingsfase. Digital klasseromsledelse vektlegges videre. Videre legges det vekt på å gi elevene grunnleggende digitale ferdigheter og digital dømmekraft. Kommunikasjonsplattformen Vigilo er nå plattform for skole-hjemsamarbeid og innenfor spes.ped-feltet.

Office 365 er i bruk i oppvekstsektoren.

Forståelsen for koding, teknologi og kreative arbeidsformer skal inn i skolen allerede fra barneskolen. Melhus skolen har valgt å satse på skaperskolen (programmering) og kreative/utforskende arbeidsformer og skaperverksted som metode er under etablering. Oppstarten har vært noe forsinket grunnet Covid19.

Inneværende skoleår gjennomfører vi kompetanseheving gjennom lærende nettverk i koding og programmering. Det er utarbeidet en progresjonsplan for elever som er forpliktende for alle skoler å følge. På denne måten sikrer vi at alle våre elever får opplæring i programmering og utvikler sine analytiske evner. Dette er et forsterket element i de nye læreplanene. Utstyr er kjøpt inn i samsvar med fremdrift i tiltaket.

SFO

SFO skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser hos barna. SFO skal gi omsorg og tilsyn. I 2021 kom rammeplan for SFO. Med utgangspunkt i denne er det utarbeidet Melhusmodellen for SFO, som er en felles plan for verdier og innhold i skolefritidsordningene i kommunen. Denne peker på felles retning, samtidig som den tar høyde for at lokale behov skal ivaretas.

Tidlig innsats - lærernorm

Skoleåret 2019/2020 ble ny lærernorm, som også er en del av tidlig innsats, innført. Gruppestørrelse 2 (15 elever på 1-4. trinn og 20 elever på 5.-7. trinn og 8.-10. trinn) er en indikator som viser antall elever per lærer i ordinær undervisning, hvor ressurser til spesialundervisning og undervisning i særskilt norsk ikke regnes med. Skolene i Melhus har innført ny norm, men det er krevende å oppfylle kriteriene, da ny norm låser organiseringen på skolene noe. I tillegg er den høye ressursbruken knyttet til spesialpedagogikk en trussel for timetallet i den ordinære undervisningen. Alle skolene i kommunen er innenfor lovkravet, men med ulik margin.

Lokale trekk og vurderinger

Tilstanden i Melhusskolen for 2022 er vurdert og behandlet i kommunestyret i Melhus i juni 2023. Vedtaket beskriver følgende satsningsområder for grunnskolen i Melhus kommune: Melhusskolen viderefører satsingen på inkluderende og godt skolemiljø. Dette gjøres gjennom praksisdeling, systematisk oppfølging fra skoleeier og tverrfaglig samarbeid. Melhusskolen viderefører arbeidet med inkluderende og grunnleggende ferdigheter med særlig fokus på mellomtrinnet. Dette gjøres gjennom arbeid med eleven som subjekt, samskaping og satsing på digitale ferdigheter. Skoleeier vil komme tilbake til tiltak rettet mot skolens mellomtrinn.

Rammene for ordinær opplæring må sikres. Rammene bør følge elevtall, kompetansebehov og nasjonale og lokale føringer. Ressursbruk og utbytte i spesialundervisningen følges opp gjennom prosjektet Skreddersøm og Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis.

Videreutdanning

Oppfølgingen er i tråd med kompetansekrav. Innrapportering fra skolene (GSI) viser at det ennå er lærere som ikke har godkjent undervisningskompetanse etter forskrift. Faglig sett har vi størst utfordring innen engelsk, der 17 lærere underviser uten å tilfredsstillende nye kompetansekrav. Lærere i Melhus kommune har over lengre tid deltatt i videreutdanning i samsvar med strategien Kompetanse for kvalitet. Hvert år deltar ca. 20 lærere på videreutdanning, et spleiselag mellom stat og kommune.

Veiledning av nyutdannede lærere er et annet tiltak som Melhus kommune har iverksatt fra høsten 2019, med statlig midler. Nyutdannede lærere får veiledning både individuelt og i gruppe. Vi ønsker å skape tryggere lærere i oppstarten av karrieren gjennom god veiledning. Vi viderefører skolebasert kompetanseutvikling, refleksjon over egen praksis og utforskende læring med Eleven som subjekt og samskaping. Fra høsten 2024 videreføres mye av dette utviklingsarbeidet i et inkluderingsperspektiv.

Læringsmiljø - skolemiljø

Elevene i Melhus opplever skolemiljøet som godt. De trives særlig godt på barnetrinnet, bedre enn elevene i snitt nasjonalt, og de er spesielt fornøyde med støtte fra lærer og opplevelsen av felles regler. Det er liten forskjell mellom kjønnene. Elevene på ungdomstrinnet i Melhus er mindre motiverte enn elevene på barnetrinnet, noe som er likt med den nasjonale trenden. De trives noe bedre og opplever faglige utfordringer mer treffende enn landssnittet. Mobbetallene i Melhus viser noe høyere tall enn landssnittet for 5. og 10. trinn og lavere tall for 6.-9. trinn enn landet ellers. Det er laget aktivitetsplaner knyttet til varsler om skolemiljøet i Melhus kommune, noe som tyder på at bekymring blir fulgt opp.

Faglig utbytte

Elevene har gode resultat på barnetrinnet og middels og under nasjonalt snitt på for 8. trinn, men en bedring for 9. trinn. Noe motivasjon ser ut til å forsvinne i løpet av 5.-7.trinn.

Grunnskolepoeng er under nasjonalt snitt. Vi ser at de store utfordringene ligger på mellomtrinnet. Skoleeier vil i årene framover være mer opptatt av tiltak rettet mot 5.-7.trinn. Utforskende pedagogikk, teknologistøttet undervisning og varierte metoder gir mening og motivasjon for elevene.

Rammebetingelser og skolebygg

Agenda Kaupangs rapport våren 2022 er tydelig på at det ikke brukes mye penger på ordinær undervisning i Melhus kommune. Ny ressursmodell for skolene ble innført i 2019, og den har hatt full virkning skoleåret 2020/21. Modellen er basert på elevtall og oppfyllelse av lærenorm. Ett av målene med modellen er å gi forutsigbarhet for enhetene framover. Når prognosene viser en nedgang i barnetall får dette direkte innvirkning på ressursbruken på skolene, selv om nedgangen i elevtall ikke alltid er det samme som nedgang i gruppeantall og bemanningsbehov. Vi ser nå at modellen er sparsom med ressurser til assistenter, noe som får følger for skoler med mange minoritetsspråklige elever eller mange elever med spesialpedagogiske vedtak.

Den beste indikatoren på ressursbruken i skolen er gruppestørrelse. KOSTRA-tallene viser at Melhus kommune oppfyller lærernormen, men har en gruppestørrelse som viser lav ressursbruk på ordinær undervisning.

Den viktigste kostnadsdriveren innenfor skole er endringer i elevtallet. Prognosene for elevtall i Melhus kommune viser en svak økning i elevtallet totalt sett i perioden 2020-2050 på ca. 40 elever. Den største veksten i elevtall vil komme på Eid og Gåsbakken seint i perioden. Prognosene vil imidlertid være avhengig av boligutbyggingen, både med hensyn til omfang, lokasjon og når den kommer.

7.3.4 Behov

System og metoder for vurdering og videreutvikling

Læreplanens Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen vektlegger profesjonsfellesskap og skoleutvikling. Vi videreutvikler lokalt system for skolebasert vurdering, kalt helhetlig skolevurdering, i samsvar med tilrådingen fra Ekspertutvalget rapport En skole for vår tid. Det rapporteres årlig på status.

Digitalisering

Skolene mangler god digital infrastruktur - Det er skoler som har for dårlig nettkapasitet.

Digitalt utstyr: Smartboardene som skolene fikk tildelt for flere år siden er modne for utskifting. En hurtig utskiftingsplan for å erstatte disse bør komme på plass. Skolene har ulike modelltyper på tilgjengelig digitalt utstyr. Tilkoblingsoverganger og nødvendig tilleggsutstyr fører til merkostnader.

Digitale læremidler: Pr i dag finnes det ikke midler til å drifte en felles digital grunnpakke med læremidler på overordnet nivå. Dette må sikres for å få til et likt og helhetlig tilbud i Melhuskolen. Store deler av dette har vært finansiert av ekstraordinære tilskudd fra Utdanningsdirektoratet med innføring av nye læreplaner. Tilskuddsordningen ble avsluttet i 2021. Det er et behov for ressurser til å fylle de digitale enhetene med godt innhold. Kostnadene til lisenser på felleskommunal pedagogisk programvare har vært på 800 - 900 000 kr pr år de siste årene.

Fortsatt utvikling av skaperskolen krever også midler både i 2024 og 2025. Hensikten er å implementere mer utforskende og skapende undervisningspraksis gjennom verktøy som blant andre 3D-printing, laserkuttere og vinylkuttere, samt kompetanseheving av ansatte. Disse midlene ble bevilget for 2022, men ikke i 2023 (som opprinnelig vedtatt i ØHP 2022-2025). I 2022 ble det investert i ulikt undervisningsmaterieil til programmering og kreativ utforskning til alle skolene. Kompetanseheving for dette materiellet skjer i lærende nettverk.

Fagfornyelsen

Det vil fortsatt være behov for kompetanseheving og systematisk utviklingsarbeid i samsvar med fagfornyelsen.

Kompetanseutvikling - videreutdanning

Det er med utgangspunkt i det vi vet om lærerkompetansen i kommunen, et større behov for videreutdanning for å dekke lovkravet (engelsk, norsk, matematikk). Kostnadene er avhengig av hvor mange plasser vi tildeles fra Utdanningsdirektoratet hvert år, for 2023 vil behovet være om lag 800 000 kr. Melhus kommune trenger styrket kompetanse i ytterligere flere fag, blant annet andrespråkspedagogikk, spesialundervisning og profesjonsfaglig digital kompetanse (PFDK). Midler til videreutdanning inngår i et spleiselag nasjonalt, hvor Udir finansierer store deler av utdanningen, såfremt kommunene stiller med egne midler.

Kompetanseutvikling - etterutdanning

Samarbeidet i Gauldalsregionen (DEKOM) er samtidig både inspirerende og krevende kapasitetsmessig. Vi er i ferd med å avslutte en flerårig satsing på Samskaping og medvirkning med NTNU, og vil ta dette videre i et inkluderingsperspektiv.

Vi driver også interne etterutdanningstilbud gjennom lærende nettverk, skolelederutvikling og for SFO. Dette har en kostnad på om lag 400 000 kr pr år med dagens nivå.

Læringsmiljø – skolemiljø

Endringen i lovverket medførte et behov for etablering av nye rutiner. Disse er utarbeidet ved skolene og fulgt opp av skoleeier. Det er fremdeles nødvendig å følge opp med kompetanseheving. Erfaringene fra blant annet helhetlig skolevurdering viser behov for oppdatering innen klasseledelse og inkluderende opplæring.

Spesialundervisning

Det er nødvendig å arbeide videre med rutiner og kvalitet i spesialundervisningen. Dette må ses i sammenheng med behovet for tilpasset opplæring og utviklingen av inkluderende pedagogisk praksis. Det er imidlertid et økende press på timer til spesialundervisning. Vi bruker fortsatt mye ressurser på dette feltet.

Vi tror at å ta vårt prosjekt Skreddersøm videre inn i en helhetlig satsing på inkluderende pedagogisk praksis kan vi snu ressursbruken fra timer til spesialpedagogikk til timer som styrker ordinær opplæring. Dette vil gagne alle elevene. Dette er en satsing for hele oppvekstfeltet i Melhus, og skjer i samarbeid med Gauldalsregionen og Statsforvalteren gjennom DEKOM.

7.4 Kultur og fritid

Kulturloven, lov om kulturminner,, lov om stadnamn, lov om folkebibliotek og opplæringsloven (om kulturskolen) legger rammene for arbeidet.

7.4.1 Området omfatter

Ca 50 ansatte arbeider innenfor kultursektoren i Melhus kommune. Området omfatter allment kulturarbeid, bibliotek og kulturskole. Innunder nevnte hovedområder ligger bl.a. følgende tjenester:

- Tilskuddsforvaltning
- Bygdetun og museer
- Forebyggende tiltak barn og unge
- Fritidsklubber
- Frivilligsentral
- Fritidskontakter
- Idrett
- Kulturproduksjon (arrangementer, kino, konsert og teater)
- Kunst- og kulturformidling
- Kulturminnevern
- Kulturtiltak til mennesker med spesielle behov
- Den kulturelle skolesekken
- Den kulturelle spaserstokken

7.4.2 Ansvarsområde

Alle innbyggere skal få kultur- og fritidstilbud bygd på opplevelse, kvalitet, mangfold og egenutvikling. Til grunn for dette arbeidet ligger at lover, som til enhver tid gjelder for allment kulturarbeid, bibliotek og kulturskole, skal ivaretas.

7.4.3 Status og utviklingstrekk

Nasjonale føringer og satsningsområder

Jfr. vedtaket i kommunestyret 12.12.17 (PS 100/17) så skal FNs bærekraftsmål brukes i arbeidet med kommende planer.

Nasjonal bibliotekstrategi "Rom for demokrati og dannelse" (2020-2023) utvides ut 2025.

Departementet velger å utvide den eksisterende bibliotekstrategien. Dette gjøres fordi man ønsker å styrke og gi enda tydeligere retning til arbeidet med å utvikle bibliotekene, gi befolkningen tilgang til litteratur og i større grad stimulere til mer lesing og større kunnskapstørst.

Rammeplan for kulturskolen “Mangfold og fordypning” 2016.

Norsk kulturskoleråds visjon er «Kulturskole for alle». Dette er en sentral ambisjon i oppbygging av kulturskolene. Kulturskolen skal kjennetegnes av høy kvalitet og rikt mangfold, og skal ivareta både bredde og talent.

Kulturutredningen 2014 peker på utfordringen som ligger i å løse kulturskolens sammensatte samfunnsoppdrag. Kulturskolen må også videreutvikle et større mangfold i tilbudet for å bedre rekrutteringen av barn og unge med ulik kulturell bakgrunn.

Kulturskolen i Melhus har en egen “Lokal læreplan” som bygger på rammeplanen

Meld. St. 18 (2020-2021) Oppleve, skape, dele — Kunst og kultur for, med og av barn og unge.

Hovedbudskapet i meldinga er at alle barn og unge skal få medvirke i kunst- og kulturpolitikken, at alle barn og unge skal få sjansen til å være med på kunst- og kulturtilbuda de er interesserte i, og at kunsten og kulturen som blir laga for barn og unge er av høy kvalitet.

“Balansekunst - Kulturstrategi for Trøndelag 2019-2022”.

Strategien har som ambisjon å gi innhold til og retning for samfunnsutviklingen i Trøndelag. Her er kultur i bred forstand en sentral faktor. Trøndelagsplanen for 2019 – 2030 legger de overordnede føringene for denne kulturstrategien.

Begrepene "kommune 3.0" og samskapingsskommunen vil være viktige for hvordan vi setter sammen våre tilbud og tjenester til innbyggerne fremover. For Kultur og fritid vil bl.a. en utstrakt bruk av medvirkning, og spesielt ungdomsmedvirkning, være viktig.

Lokale trekk og vurderinger

Kulturminneplanen, vedtatt i 2018, skal rulleres i 2024. Det bør settes av ressurser til oppfølging av tiltaksdelen i planen.

Kulturskolen har et godt omdømme, og vi opplever stor etterspørsel på tilbudene. Det er rundt 110 barn i grunnskolealder som står på venteliste.

Enheten deltar aktivt i implementeringen av Strategi for tverrfaglig samarbeid barn og unge. Ansatte i enheten er med i alle nivåene i strategien.

Melhus bibliotek har en god utvikling og driver oppsøkende virksomhet på skoler og barnehager. I tillegg har biblioteket ansvaret for formidling på Horg Bygdatun.

Frivilligsentralen er en god møteplass som knytter enkeltmennesker og organisasjoner sammen for å skape et godt frivillig miljø, gode aktivitetstilbud og et godt samarbeid med lokal offentlighet. Etter ansettelse av en fritidskonsulent har ventelisten for å få fritidskontakt gått ned. Det arbeides med å gi flere mulighet til å delta i fritidsaktiviteter og tilrettelegging av gruppetilbud der det er nødvendig.

Det realiseres et nytt fritidsklubblokale på Lundamo i løpet et nytt fritidsklubblokale på Lundamo i løpet av 2024.

7.4.4 Behov

Det er behov for oppfølging innenfor følgende områder:

- Justere driftsbudsjettet i forhold til økningen av innbyggere
- Enheten har behov for et eget investeringsbudsjett. Dette gjelder til teknisk utstyr i kultursalen og større investeringer i instrumenter.
- Melhus kommune mangler egnede lokaler til å presentere forskjellige uttrykksformer

7.5 Mål for sektoren

Delmål	Indikator	2023	Mål 2023	Mål 2024
Det er lett å være frivillig i Melhus kommune	Antall aktive frivillige i Nyby	92	110	110
	Antall registrerte frivillige i Nyby	326	350	350
Kommunens innbyggere har tilgang til gode møteplasser				
HMS-utvalget spiller en sentral rolle i å sikre at brukerundersøkelser brukes aktivt i forbedringsarbeidet	Antall møter i HMS-utvalget pr. år	36	80	70
	Totalt sett, hvor fornøyd eller misfornøyd er du med din barnehage fra foreldreundersøkelsen skal ligge på 4,5 eller høyere	4,5	4,5	4,5
	Barns trivsel på foreldreundersøkelsen i barnehagen skal ligge på 4,5 eller høyere	4,8	4,8	4,8
Det totale sykefraværet i Melhus kommune er under 7%	Totalt fravær	9,8%	7%	7%
HMS-utvalget spiller en sentral rolle i å sikre at medarbeiderundersøkelsen brukes aktivt i forbedringsarbeidet	Antall enheter som har utarbeidet tiltak i utviklingsplanen ut ifra medarbeiderundersøkelsen		8%	23%
Melhus kommune beholder og rekrutterer ledere og medarbeidere med riktig kompetanse				
Melhus kommune har en heltidskultur	Andel heltidsansatte i barnehagen	52%	55%	55%
Barn og unge er opptatt av miljøet og tar aktivt ansvar for å bevare det				

Samfunnssikkerhet og beredskap er integrert i all kommunal virksomhet og planlegging	Antall enheter som har oppdaterte beredskapsplaner for samfunnssikkerhet og beredskap	3	14	14
Kulturminneplanen er rullert				
Kulturskolen er en naturlig samarbeidspartner i arbeidet med de estetiske fagene i grunnskolen				
Melhus kommune har arenaer der ungdomsmedvirkning er en naturlig del av virksomheten				
Melhus kommune tilbyr variert og attraktivt kultur- og aktivitetstilbud gjennom hele året				
Tiltakene i kulturminneplanen er iverksatt				
Vi tilbyr et attraktivt kulturtilbud ut fra en langsiktig og strategisk plan for kulturarbeidet	Antall besøkende på Melhus kino	1962	4000	4000
	Antall billetterte arrangement i kultursalen	15	25	25
	Antall kulturarrangement på biblioteket	20	25	25
	Antall skole- og barnehagearrangement på biblioteket	19	80	80
	Antall søkere som har stått mer en ett år på venteliste til kulturskolen	19	0	0
	Besøk på Torsdagsklubben	1706	1100	1700
	Besøk på ungdomsklubbene og Ungdomstorget	3500	3800	3800
	Prosentvis andel av grunnskoleelever i Melhus som har plass i kulturskolen	25%	29%	29%
Alle barn og unge får et godt, tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole (kompetanseløftet for	Gjennomsnitt opplevelse av mestring (elevundersøkelsen) skal være på nasjonalt snitt eller bedre			

spesialpedagogikk og inkluderende praksis)	Gjennomsnitt motivasjon (elevundersøkelsen) skal være på nasjonalt snitt eller bedre			
	Gjennomsnitt opplevelse av variert opplæring (elevundersøkelsen) skal være på nasjonalt snitt eller bedre			
	Andel elever som opplever mobbing 2 - 3 ganger i måneden eller mer (elevundersøkelsen) Skal være på nasjonalt snitt eller lavere			
	Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn			
	Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn			
	Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn			
Alle elever har et godt og trygt skolemiljø som fremmer læring, mestring og trivsel				
Den skolebaserte vurderingen og skolen som lærende organisasjon er videreutviklet				
Elevene har nødvendige grunnleggende ferdigheter for å lykkes i videre utdanning og arbeid	Grunnskolepoeng skal være på nasjonalt snitt eller bedre			
	Andel på mestringsnivåene 1 og 2 nasjonale prøver regning 9. trinn skal være på nasjonalt snitt eller lavere			
	Andel på mestringsnivåene 1 og 2 nasjonale prøver regning 8. trinn skal være på nasjonalt snitt eller lavere			
	Andel på mestringsnivåene 1 og 2 nasjonale prøver lesing 9. trinn skal være på nasjonalt snitt eller lavere			
	Andel på mestringsnivåene 1 og 2 nasjonale prøver lesing 8. trinn			

	skal være på nasjonalt snitt eller lavere			
	Andel på mestringsnivåene 1 og 2 nasjonale prøver engelsk 8. trinn skal være på nasjonalt snitt eller lavere			
	Andel på det laveste mestringsnivået nasjonale prøver regning 5. trinn skal være på nasjonalt snitt eller lavere			
	Andel på det laveste mestringsnivået nasjonale prøver lesing 5. trinn skal være på nasjonalt snitt eller lavere			
	Andel på det laveste mestringsnivået nasjonale prøver engelsk 5. trinn skal være på nasjonalt snitt eller lavere			
Elevfraværet er redusert	Andel av elever med 10% eller høyere fravær			
I Melhus kommune har vi koordinerte tjenester som sikrer effektiv og trygg bosetting av flyktninger				
Innbyggerne og kommunen arbeider sammen for å skape gode tjeneste- og aktivitetstilbud				
Melhus kommune har godt koordinerte tjenester for barn og unge				
PPT har kompetanse på vanlige utfordringer, men også sammensatte og relativt komplekse utfordringer				
Våre ansatte har riktig formell kompetanse	Andel barne- og ungdomsarbeidere i barnehagen	38,9%	50%	50%
	Andel barnehagelærere i barnehagen	45,4%	45%	46%
	Andel faglærte totalt i barnehagen	91%	80%	92%

	Andel lærere uten godkjent undervisningskompetanse i skolen	2,6 %	0%	0%
	Andel pedagogiske ledere med godkjent utdanning i barnehagen	100%	100%	100%
Vi forebygger utenforskap med god tverrfaglig samhandling og tidlig innsats				
Vi jobber forebyggende og tverrfaglig for å unngå ungt utenforskap				
Vi har gode digitale tjenester som ivaretar brukernes behov				
Vi holder tildelt netto budsjettramme	Prosentvist avvik fra budsjett totalt	-1%	0%	0%

7.6 Budsjettall

Tabell 7.1 Budsjettall for sektoren fordelt på enhetene. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	Endring fra 2023-2024	Herav tiltak i 2024	Tiltaksnr.
Oppvekst og kultur kommunalsjef	67 934	74 489	79 838	5 349	1 501	028, 094, 097
Brekkåsen skole	19 139	20 059	19 607	-452	-6	097
Gimse skole	27 643	30 641	35 051	4 410	-5	097
Høyeggen skole	27 663	29 356	29 752	396	-12	097
Rosmælen skole og barnehage	29 245	31 792	32 813	1 021	333	094, 095, 097
Flå skole og barnehage	25 151	25 695	26 300	605	511	094, 095, 097
Lundamo skole og barnehage	27 938	30 834	31 177	343	681	094, 095, 097
Hovin skole og barnehage	27 989	27 611	26 393	-1 218	548	094, 095, 097
Gåsbakken skole og barnehage	12 893	13 667	13 418	-249	245	094, 095, 097
Eid skole og barnehage	23 973	24 918	25 304	386	313	094, 095, 097
Gimse ungdomsskole	35 037	35 963	35 500	-463	-11	097
Lundamo ungdomsskole	16 483	18 791	21 710	2 919	-9	097

Tabell 7.1 Budsjettall for sektoren fordelt på enhetene. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	Endring fra 2023-2024	Herav tiltak i 2024	Tiltaksnr.
Nedre Melhus barnehager	54 076	51 199	53 527	2 328	2 048	094, 095, 097
Kultur og fritid	25 409	26 375	27 195	820	460	029, 031, 035, 046, 097
Pedagogisk og psykologisk tjeneste	7 893	8 076	8 084	8	0	
Prosjekt	1 852	36	0	-36	0	
Sum brutto bevilgning	430 318	449 502	465 669	16 416	6 597	
Avsetning til bundne driftsfond	1 357	-316	0	316		
Bruk av bundne driftsfond	-82	0	-1 024	-724		
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0	0		
Bruk av disposisjonsfond	-7 740	-5 642	-990	4 652		
Andre generelle driftsinntekter	-9 424	-5 042	-7 824	-2 782		
Sum bevilgninger netto	446 207	460 502	475 507	15 254	6 597	

Budsjetter for 2024 inneholder justeringer som både kan klassifiseres som konsekvensjusteringer og nye tiltak. Konsekvensjusteringer er knyttet til den driften som følger av vedtak pr. 1. tertial 2023. Følgende justeringer er lagt til grunn:

Konsekvensjustert:

I konsekvensjustert budsjett er det er lagt inn prisstigning fra 2023 til 2024 på 3,4 prosent. Satsene på brukerbetaling er økt med 4,5 prosent med unntak av barnehage der makspris settes nasjonalt.

Følgende momenter er i tillegg innarbeidet i rammene:

- Lønnsoppgjør
- Demografiendringer barnehage og skole
- Helårsvirkning gratis kjernetid SFO for 2. klassinger
- Gratis skolemat for alle ungdomsskoleelever. Dette er et prøveprosjekt som varer ut 2024.

Konsekvensjustert budsjetttramme har tatt utgangspunkt i ny skolemodell og barnehagemodell hvor hovedkriteriet for rammetildeling er antall elever/barn. Dette fører til noen forflytninger mellom enheter.

Nye tiltak:

- 028 - Ny fordyrende avtale med AtB
- 094 og 095 - Reduksjon i makspris barnehage
- 031 - Lønnsøkning fritidskontakter
- 035 - Økt husleie kulturskolen (Trøndertun)
- 029 - Nasjonal transportordning biblioteket
- 046 – Fritidskasse

7.7 Gebyrer

Kommentarer til endringer i gebyrregulativet. Betalingsbestemmelsene i sin helhet foreligger i eget gebyrregulativ. Generell økning i priser er i tråd med anslått lønns- og prisvekst på 4,5%.

Barnehage

Maksimalpris for foreldrebetaling i barnehage fastsettes av staten. Rådmannen foreslår at prisen for en heltidsplass i barnehage settes lik statlig fastsatt maksimalpris. Melhus kommune følger nasjonale regler for søskenmoderasjon i barnehage, som er 30 prosent for barn nummer to og gratis fra og med barn nummer tre. Videre følger kommunen nasjonale regler for moderasjon på grunnlag av lav inntekt, og tilbud om gratis kjernetid på 20 timer per uke for familier med lav inntekt, med barn i alderen to til fem år.

Skolefritidsordning

Generell økning i priser på 4,5%. Det gis 20% søskenmoderasjon. Videre følger kommunen nasjonale regler for moderasjonsordninger.

Melhus kommunale kulturskole

Prisforskjellen mellom lav pris og høy pris har blitt unaturlig stor etter mange år med prosentvis økning. Derfor foreslås det nå litt større økning på lav pris og mindre økning på høy pris.

Lav pris endres fra kr. 1 120,- til kr. 1 220,-. Høy pris endres fra kr. 1 660,- til kr. 1 715,-.

Det gis søskenmoderasjon fra barn nr. 2 (etter alder).

Det er mulig å søke på friplass for familier med lav inntekt.

8 Helse og velferd

8.1 Om sektoren

Ansvarsområdet

Helse og Velferdssektoren har ansvaret for en rekke forebyggende og oppfølgende helsetjenester som er tilgjengelige for alle befolkningsgrupper. Dette inkluderer helsestasjons- og skolehelsetjenester, barneverntjenester, helse- og omsorgstjenester for de som bor hjemme, i bofellesskap eller i sykehjem, miljøarbeid, habilitering og rehabilitering. Sektoren tilbyr også tjenester innen rus- og psykisk helse, samt sosiale tjenester gjennom NAV. Voksenopplæring og flyktningetjenesten er også en del av porteføljen vår.

Vårt felles mål i sektoren er å bidra til at alle innbyggere kan leve et godt liv i eget hjem så lenge som mulig, og at helse- og velferdstjenestene er tilgjengelige og relevante for alle.

Organisatorisk inndeling

Sektoren er inndelt i følgende seks enheter:

1. Flyktningetjenesten og voksenopplæring
2. Arbeid og helse
3. Familie, forebygging og mestring
4. Hjemmetjenesten
5. Bo og aktivitet
6. Institusjonstjenesten

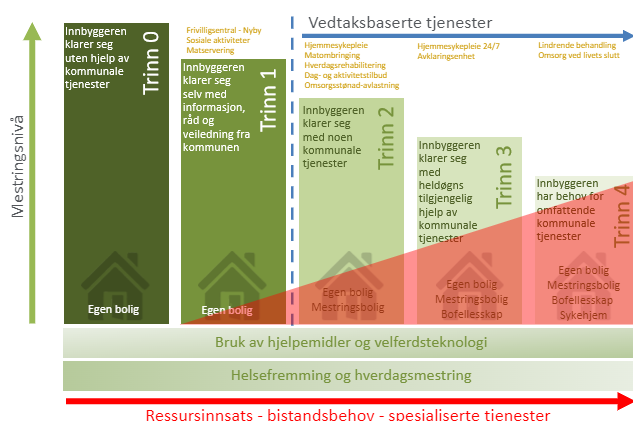
I tillegg til disse enhetene har sektoren et Helse- og velferdskontor (HVK), som i praksis er "en dør inn" for alle henvendelser knyttet til kommunale helse- og velferdstjenester.

100 år i eget hjem - Veivalg for helse og velferd

Kommunen startet i 2016 et prosjekt med ambisjon om at innbyggere kan bo trygt hjemme så lenge som mulig (100 år i eget hjem). Prosjektet ble i 2022 fulgt opp av veivalg-prosjektet. Med bakgrunn i disse prosjektene vedtok kommunestyret i 2022 enstemmig et nytt veivalg for helse og velferd.

Grunnleggende i vedtakene fra kommunestyret er mestringstrappa:

MESTRINGSTRAPPA MELHUS KOMMUNE - 2022

Mestringstrappa tar utgangspunkt i innbyggernes behov framfor kommunens tjenester. Medvirkning av innbyggerne ved tildeling, og gjennomføring av tjenester, skal være et ledende prinsipp. Med bakgrunn i dette er også innbyggernes eget ansvar, forebygging og hverdagsmestring tiltenkt en stor rolle.

En rekke tiltak ble igangsatt etter kommunestyrets vedtak om veivalget. Eksempler på disse er etablering av bofellesskapene på Horg og Hølonnda, avvikling av Lensmannsgården bofellesskap, utvidelse av Hukommelsesteamet fra 0,2 til 2 årsverk, oppstart av sykepleierteam, arbeid med oppgavedeling for å frigjøre tid hos helsearbeidere, utvidet tilgjengelighet av helse- og velferdskontoret, reorganisering av tilbud for korttidshjelpemidler i samarbeid med Vekst Melhus, oppstart av aktivitetskoordinatorer i bofellesskapene, ferdigstilling av kompetanseplanene, og arbeid med innføring av pleiefaktor.

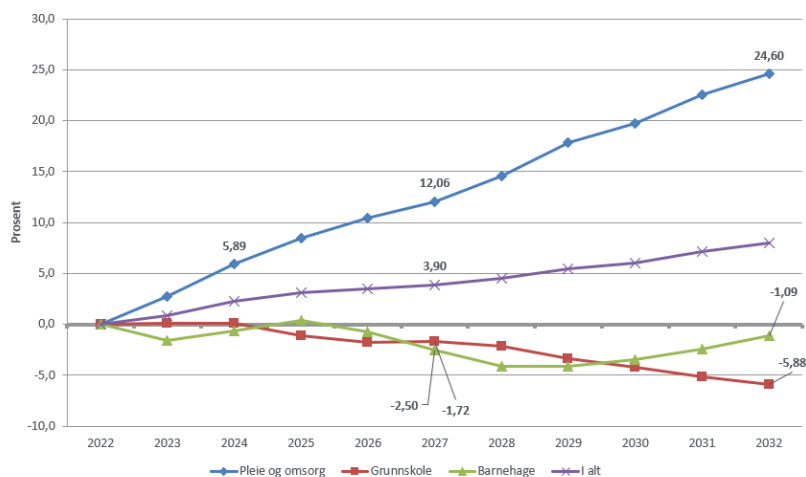
Tiltakene har bidratt til en merkbart reduksjon av utskrivningsklare pasienter i 2023 (selv om vi ikke er i mål ennå med realisering av null-visjonen). Samtidig ser vi de første signalene på en dreining fra institusjonsbaserte tjenester til hjemmebaserte tjenester.

Satsingsområder

Hovedsatsingsområder for sektoren den kommende perioden er formulert med bakgrunn i utfordringene kommunen møter, samt mål og strategier nevnt i kommuneplanens samfunnsdel:

1. Realisering av visjonen, målene og vedtakene i tråd med veivalget for helse og velferd (2022)

Etterspørsel etter kommunale helse- og velferdstjenester i Melhus kommune (og andre kommuner i Norge) øker merkbart, og kapasiteten i de kommunale helse- og velferdstjenestene utfordres på grunn av dette. Utredninger som beskriver denne utfordringen, peker i stor grad på flere eldre og færre ressurser (ansatte) som årsaken. Dette vises tydelig i nedenstående tabell.

I institusjonstjenesten har andelen brukere over 80 år i løpet av de siste 5 årene økt fra 65 % til 76 %. Andelen brukere mellom 67 og 79 år gikk i samme perioden ned fra 22 % til 17 %. Det er imidlertid ikke bare eldre som står bak en økt etterspørsel av kommunale helse- og velferdstjenester. Nedenstående tabellene viser at andel brukere av hjemmetjenester mellom 0-66 år i 2022 er på 44,4 %, mens andelen over 80 år er på 32,5 %.

			Brukere (antall)				
			2018	2019	2020	2021	2022
0 - 66 år	5028 Melh	Heimeteneste	359	297	324	330	320
		Institusjonstenester	8	8	5	7	6
67-79 år	5028 Melh	Heimeteneste	119	121	127	119	134
		Institusjonstenester	25	32	26	27	20
80 år og over	5028 Melh	Heimeteneste	257	254	235	245	267
		Institusjonstenester	72	66	79	85	86

	Andel innbyggere 80 år og over som bruker				Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)			
	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
5028 Melhus	36,0	31,3	31,1	32,5	44,2	47,2	47,6	44,4

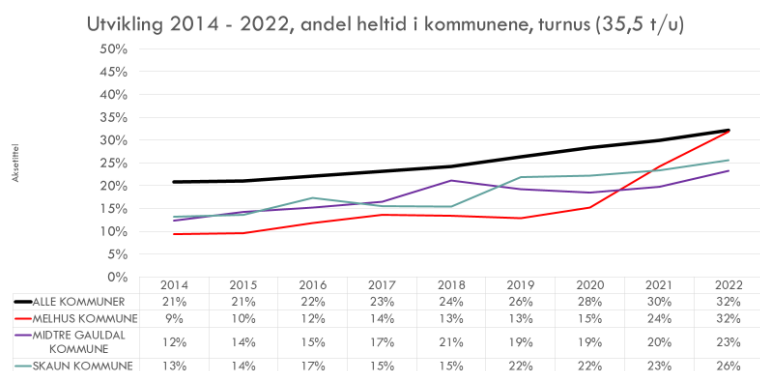
Utover den økningen i antall eldre innbyggere, står vi overfor økende forventninger fra innbyggerne til kommunale helse- og velferdstjenester. Dette tvinger oss til å re-evaluere hva som bør være kommunens ansvar og hva som skal være innbyggernes eget ansvar. Hver innbygger deler et personlig ansvar for sin egen helse og sitt eget hjem. Samtidig er det i fellesskapets interesse å opprettholde en sunn befolkning, og kommunen spiller en avgjørende rolle i å fremme både god helse og trivelige boligforhold.

Kommunestyret har i møte den 22. mars 2022 vedtatt at helsefremmende og forebyggende arbeid skal være en integrert del av all kommunal virksomhet. Kommunestyrets vedtak legger til rette for økt satsing på forebygging og helsefremming, spesielt for barn og unge. Dette vil inkludere styrking av helsestasjonen, skolehelsetjenesten og samarbeidet mellom barnehager, skoler og helsevesen. Både kommunale ansatte og frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle i lavterskeltilbudet, og kommunen forventes å koordinere og tilrettelegge dette tilbudet mer effektivt.

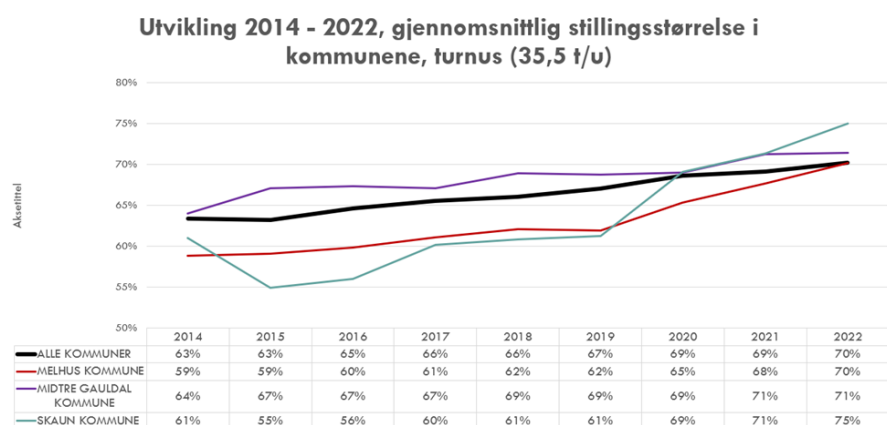
Kommunestyret vedtok videre å styrke hjemmetjenesten, inkludert kompetanse og antall ansatte, for å oppfylle målet om '100 år i eget hjem.' Vedtaket innebærer rendyrking av helserelaterte tjenester utført av helsepersonell i hjemmetjenesten. Videre øker kommunen innsatsen for mestringsboliger og heldøgns bemannede bofellesskap for ulike brukergrupper.

2. Etablering av en heltids- og nærværskultur

I flere år har Melhus kommune sammen med Midtre Gauldal kommune og Skaun kommune samarbeidet i prosjektet 'Sammen om fremtidens helsetjenester,' med mål om å øke antallet faste heltidsstillinger innen helse- og omsorgssektoren. Dette prosjektet fokuserer ikke bare på å fremme en heltidskultur, men også på å styrke utviklingsarbeidet i lokale HMS-utvalg. Videre gir prosjektet rom for eksperimentering med nye arbeidstidsordninger, som har som mål å øke andelen heltidsstillinger.

Resultatene av prosjektet er positive, og vi har økt andelen faste heltidsansatte i Melhus kommune. Vi har allerede nådd målet for 2023, med en andel på 32 % i turnustjenestene, mot det opprinnelige målet på 30 %. Selv om vi har oppnådd betydelige fremskritt, er det viktig å merke seg at utfordringer gjenstår. Pleie- og omsorgstjenestene har fortsatt mange deltidsansatte, og for å sikre tilstrekkelig rekruttering og opprettholde tjenestekvaliteten, er det avgjørende å fortsette arbeidet med å øke heltidsandelen i årene som kommer.

Samtidig har vi, til tross for iverksatte tiltak, fortsatt en utfordring med høyt sykefravær i pleie- og omsorgssektoren. Økt andel heltidsansatte kan potensielt bidra til å redusere sykefraværet, forutsatt at arbeidsbelastningen er balansert med arbeidskapasiteten. Det er viktig å merke seg at noen ansatte i pleie- og omsorgssektoren velger deltidsstillinger av helsemessige årsaker, noe som kan påvirke det rapporterte sykefraværet.

3 Digitalisering

Gjennom omstillingsprosjektet "100 år i eget hjem" og deltakelse i Nasjonalt velferdsteknologiprogram har sektoren målrettet innført velferdsteknologi. Dette inngår i kommunens digitaliseringsstrategi, inkludert utskifting av pasientvarslingsanlegg på sykehjem, digitale trygghetsalarmer for hjemmeboende og beboere i bofellesskap, medisindispensere, digitalt tilsyn og lokasjonsutstyr.

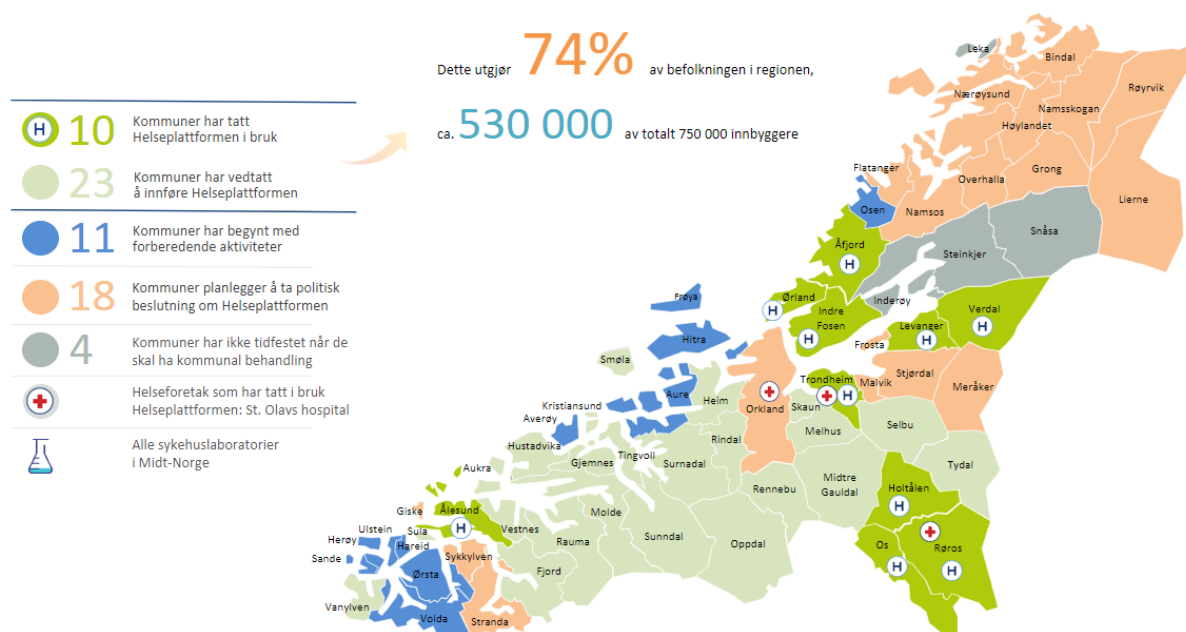
Digitaliseringen krever investeringer som er nødvendig for å møte rekrutteringsutfordringene og den økende befolkningen i kommunen. Uten digitaliseringen ville bemanningsbehovet vært enda større. I tillegg forventes digitaliseringen å redusere avvik, for eksempel i medisinbehandling, og forbedre tjenestekvaliteten.

4. Innføring av Helseplattformen

Melhus kommune skal implementere Helseplattformen. Dette systemet vil erstatte eksisterende journalsystemer og realisere målet om 'Én innbygger - én journal'. Midt-Norge er i forkant ved å innføre en felles pasientjournal gjennom Helseplattformen. Denne løsningen går utover bare å være et journalsystem; den fungerer også som et effektivt virksomhetsstyringssystem for helsesektoren, som gir oversikt over ressursbruk på tvers av nivåene.

Erfaringer fra andre kommuner som har tatt i bruk Helseplattformen viser store fordeler, inkludert redusert dobbeltarbeid, bedre ressursallokering og økte analysemuligheter sammenlignet med dagens systemer. Samtidig vil innbyggerne få enklere tilgang til sin egen helseinformasjon.

Flere kommuner har gått veien før oss, som nedenstående bildet viser (status september 2023):

Det er kjent at innføring av Helseplattformen ved St. Olavs hospital har gitt store utfordringer. Selv om det har vært negativ medieomtale det siste året, etter innføringen av Helseplattformen på St. Olavs hospital, er situasjonen i kommunene som allerede har implementert systemet likevel svært ulikt. Rapporter fra kommunene viser en omfattende omstillingsprosess som krever innsats, men som også gir raskt merkbare resultater. Nedenfor gjengis noen av tilbakemeldingene fra andre kommuner og St. Olavs hospital.

“Det går mye bedre enn det vi leser i avisa. Vi begynner å få kontroll på aktivitetsdata, og vi har ikke gitt opp håpet at det blir et bra verktøy, selv om vi ikke er der ennå.” (Per Olav Østbyhaug - St. Olavs hospital)

“Det tar tid å lære seg å bruke Helseplattformen, men i Ørland kommune i dag går det bra å dokumentere i det nye systemet. Dessuten er rett og slett råkult å se hvor mye informasjon vi kan trekke ut og lage rapporter av. Vi har fått tilgang til informasjon gjennom Helseplattformen som vi ikke har vært i nærheten av å ha tidligere”

“Ved å dokumentere i journalen fortløpende i stedet for å gjøre dette arbeidet på slutten av vakta får vi mer tid til pasientene. I hjemmetjenesten synes noen at det er mer tungvint å gi medisin, men pasientsikkerheten har økt (Ørland kommune)”

“Endringsledelse skjer i hverdagen- nøkkelen er å skape kultur for endring” (Ola Skorstad og Line Kristoffersen, som begge var sentrale ledere da Trondheim kommune innførte Helseplattformen i mai 2022)

“Det går ganske bra, flere tjenesteområder er storfornyyd. Opplæring er alfa-omega” (Røros kommune)

“Det går bra, på tross av noen hick-ups. Spesielt ansatte som ikke har jobbet med journalsystemer før, som ferievikarer for eksempel, tar det ganske lett” (Indre Fosen kommune)»

Det er en merkbar forskjell mellom innføringen i Trondheim kommune, som var først ute, og kommunene som startet innføringen senere. De sistnevnte kommunene rapporterer mye mindre feil og utfordringer enn Trondheim kommune. Dette bekreftes av kilder hos Helseplattformen AS, som sier at systemet som ble innført i Trondheim ikke kan sammenlignes med det de andre kommunene fikk på grunn av utviklingen og forbedringer underveis.

Ålesund kommune beskriver at de har oppnådd en innsparing på flere hundretusen kroner hver dag etter innføring av Helseplattformen. Dette gjennom at alle 3000 ansatte i helsesektoren unngår dobbeltarbeid hver eneste dag.

Konklusjonen er at innføring av Helseplattformen ikke er en oppgave som vi bør undervurdere, og at vi må ta signalene om ansattes overbelastning på alvor. Det krever betydelig innsats og grundig forberedelse før vi kan ta i bruk systemet i april 2024. Erfaringen fra de som har vært involvert i innføringen, understreker viktigheten av å prioritere tilstrekkelig tid til opplæring.

5. En bærekraftig økonomi

Melhus kommune har økt budsjettet for helse- og velferdssektoren de siste årene. I 2022 opplevde helse- og velferdssektoren i Melhus kommune likevel en betydelig budsjettoverskridelse, og prognosen for 2023 viser samme utvikling, til tross for tilførte ekstra midler (demografi-effekten). Denne kostnadsøkningen er i hovedsak resultatet av bemanningsutfordringer og en økning i etterspørselen etter rettighetsbaserte tjenester som kommunen ikke kan påvirke. En tilsvarende trend med økte kostnader innen helse- og velferdssektoren er også observert i mange andre kommuner i Norge.

Melhus kommune brukte i 2022 på tross av budsjettoverskridelsene en lavere andel av sine totale midler til helse og omsorg sammenlignet med gjennomsnittet for norske kommuner (uten Oslo) og KOSTRA-gruppe 7:

- Melhus kommune: 35,9 %
- KOSTRA-gruppe 7: 39,4 %
- Landet uten Oslo: 40,8 %

Dette er til tross for at Melhus kommune har et utgiftsbehov som er 2 % høyere enn gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 7. Tallene kan indikere at Melhus kommune driver sine helse- og velferdstjenester kostnadseffektiv, på tross av budsjettoverskridelsene. Den lavere prioriteringen betyr i praksis at Melhus kommune har færre årsverk disponibel for en sammenlignbar arbeidsmengde og tjenestetilbud, og kan være resultat av en underfinansiering over tid.

De kommende årene vil kreve ytterligere økte midler til helse- og velferdssektoren på grunn av demografiske endringer. Dette inkluderer en økning i antallet eldre innbyggere og en samtidig nedgang i antallet unge. Tabellen under viser beløpene basert på beregninger KS har gjort for de ulike tjenestoområdene i Melhus kommune:

Anslag årlig endring i kommunens utgiftsbehov (i 1000 kroner) per tjenesteområde som følge av befolkningsendringer

(2022 kroner og endring fra 1.1.2022)

Endring utgiftsbehov per 1.	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommunehelse	Barnevern	SUM MELHUS
2023	12 342	315	-3 355	658	888	-280	10 569
2024	14 103	157	2 085	714	465	-207	17 317
2025	11 414	-4 246	2 037	443	616	-336	9 929
2026	9 044	-2 516	-2 294	318	653	-370	4 836
2027	7 203	315	-3 643	484	514	-257	4 615
2028	11 250	-1 415	-3 414	420	648	-224	7 264
2029	14 609	-4 246	155	444	721	-296	11 387
2030	8 395	-3 145	1 237	411	623	-129	7 393
2031	12 730	-3 145	2 155	342	765	-52	12 795
2032	9 309	-2 516	2 779	228	754	-34	10 520
Sum 2022-2031	110 401	-20 443	-2 256	4 460	6 647	-2 185	96 625

Melhus kommune har et høyt antall ressurskrevende brukere. De fleste av disse får tjenester fra enhet Bo og aktivitet, men også avlastningstjenesten for barn og unge, institusjonstjenesten og hjemmetjenesten har flere brukere i denne kategorien.

Utfordringer knyttet til ressurskrevende brukere

Formålet med ordningen for særlig ressurskrevende helse og omsorgstjenester er å legge til rette for at kommunene kan gi et godt tjenestetilbud til mottakere som har krav på omfattende helse- og omsorgstjenester. Tilskuddsordningen er et supplement til kommunens frie inntekter. Det er kun en andel av direkte lønnsutgifter som er refusjonsberettigede, og det gis refusjon for 80 prosent av direkte lønnsutgifter som overstiger innslagspunktet (kr. 1 5260 000). Med direkte lønnsutgifter menes lønn knyttet til direkte brukertid, det vil si når tjenesteyteren er i direkte interaksjon med brukeren. Alt av administrasjonsarbeid, opplæring/veiledning, reisetid, etc. faller utenfor tilskuddsordningen. Personer over 67 år omfattes ikke av ordningen.

Selv om kommunen får refundert en god del av kostnadene for disse ressurskrevende brukere, medfører behovet for ressursbruk store kostnader for kommunen. Et eksempel fra enhet Bo og aktivitet viser for eksempel at 2 brukere til sammen medfører en total kostnad på kr. 21 800 000, mens refusjonen kommunen får fra Staten er på kr. 13 800 000. Det vil si at kommunen må dekke kr. 8 000 000 selv for disse brukerne. kr. 2 000 000 av dette dekkes av overføringen som kommunen får fra Staten, noe som medfører at kommunen må finne dekning for kr. 6 000 000 fra kommunens frie midler.

Et annet eksempel finnes i Institusjonstjenesten, hvor 1 bruker har en kostnad på kr. 8 400 000, mens refusjonen er på kr. 4 067 000. Også her vil det være en egen kostnad på kr. 4 000 000 som kommunen må finne dekning til. Statstilskuddet for disse brukerne er på ca. 13 000 kroner. Institusjonstjenesten har 2 slike brukere.

Lignende eksempler ser vi i avlastningsavdelingen for barn og unge og hjemmetjenesten.

Disse eksemplene viser at omtrent hele den økonomiske demografieffekten i Melhus kommune spises av noen få ressurskrevende brukere.

8.2 Kommnehelse

8.2.1 Området omfatter

Følgende tjenester er knyttet til kommnehelse-området:

- Legetjeneste
- Svangerskap og barselomsorg
- Helsestasjon- og skolehelsetjenesten
- Ergo- og fysioterapitjenester
- Psykisk helse og rustjenester

8.2.2 Ansvarsområde

I tråd med helse- og omsorgstjenesteloven må kommunen sikre nødvendige helse- og omsorgstjenester for alle innbyggere, uavhengig av helsestatus. Dette inkluderer personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblemer, sosiale utfordringer eller nedsatt funksjonsevne.

Ansvarsområdet og tjenestene som kommunen skal tilby innenfor kommnehelse er regulert i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2, punktene 1, 2, 4 og 5.

8.2.3 Status og utviklingstrekk

Generell

I 2023-utgaven av Kommunebarometeret havner Melhus kommune på 196. plass på temaet "helse". Det er en forbedring i forhold til 2022, hvor kommunen havnet på 227. plass på dette temaområdet. Bildet under viser at det er store forskjeller mellom kommunene i regionen.

Skaun	-53 # 9
Trondheim	-134 # 101
Selbu	# 174 +156
Melhus	# 196 -73
Midtre Gauldal	# 229 +99
Orkland	# 316 -3

Analysen fra Kommunebarometeret viser at årsakene for denne plasseringen stort sett ligger i:

- andel legeårsverk per 10 000 innbyggere
- årsverk psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere
- andel fullførte helseundersøkelse innen 1. skoleår
- andel fødte med hjemmebesøk innen 14. dager
- lavere driftsutgifter til forebygging sammenlignet med andre kommuner

En annen vesentlig faktor som påvirker vår plassering i Kommunebarometeret innen dette området, er at våre netto utgifter til forebygging per innbygger over en fireårsperiode ligger under gjennomsnittet for andre kommuner (rangert som nummer 221 av 356). Vi forventer at tiltakene som er gjennomført for

disse temaene i 2023 vil vise ytterligere forbedring i den kommende versjonen av Kommunebarometeret.

I samarbeid med oppvekst- og kultursektoren jobbes det aktivt med implementeringen av den nylig vedtatte strategien for tverrfaglig samarbeid barn og unge. Det er forventet at samarbeidet vil gi et synlig resultat i forebygging og mestringsnivået blant barn og unge.

Fastlegesituasjonen

I 2022 etablerte Melhus kommune Midt legesenter med fire leger. I 2023 ble en femte lege ansatt ved senteret på grunn av økende befolkningstall. Kommunestyret vedtok i sommer 2023 å opprette to nye fastlegestillinger i kommunen for å møte den økende etterspørselen. Rekrutteringen til disse stillingene vil bli koordinert med Legenes Samarbeids Utvalg (LSU).

Kommunen driver også et eget legekontor i Korsvegen, som betjener pasienter en dag annenhver uke. Driftskostnadene for dette kontoret er høye i forhold til antall brukere, og vi forventer en investeringskostnad på omtrent 1 million kroner i 2024, hovedsakelig for IT-infrastruktur.

Ergo- og fysioterapitjenesten

Fagområdet har blitt styrket de siste årene og antall fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere ligger nå like under landsgjennomsnittet.

Kilde: SSB

Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)

2019	2020	2021	2022	Landet
7,7	8,6	8,7	9,2	9,5

I veivalget for helse og velferd er det satt opp en videre opptrappingsplan for kommunens rehabiliteringstilbud. Dette omfatter økt hjemmerehabilitering, muligheter for en egen rehabiliteringsavdeling og etablering av en frisklivsentral.

Helsestasjon- og skolehelsetjenesten

Helsestasjon- og skolehelsetjenesten har som mål å sikre god svangerskapsoppfølging, styrke foreldrerollen, fremme mestringsnivået, og følge med på utviklingen til gravide, barn og unge. I tillegg tilbyr de nasjonale vaksinasjoner til barn fra spedbarnsalder til grunnskolealder. Veivalg-prosjektet har utforsket muligheten for å styrke skolehelsetjenesten ytterligere, spesielt etter nasjonale retningslinjer som har blitt innført de siste årene, inkludert svangerskapsomsorgen. I 2022 mottok vi tilskuddsmidler for å styrke dette fagområdet, og antallet årsverk per 10 000 innbyggere ligger nå litt under landsgjennomsnittet. Midlene opphører fra og med 2024.

Kilde: SSB

Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)

2019	2020	2021	2022	Landet
58,6	49,7	45,7	51,1	52,3

Skolestrukturen i Melhus fører til økte krav til antall helsesykepleiere. Dette skyldes at hver skole krever en viss ressurs uavhengig av antallet elever. Dette ressursbehovet inkluderer flere oppmøtesteder, flere

planleggingsdager, flere foreldremøter, flere møter med skoleledelsen, organisering av undervisning og ansvar for vaksiner. Samtidig er det krevende for helsesykepleierne å være involvert i mange ulike skolemiljøer. Dette er viktig for at de skal kunne utføre jobben sin effektivt og trives på arbeidsplassen.

Psykisk helse og rustjenester

Fagfeltet er organisert i enheten Arbeid og helse, og består av avdelingene for psykisk helse og rus, NAV, Idrettsveien bofellesskap og legetjenesten. En hovedmålsetning med denne organiseringen er å koordinere tjenestetilbudene bedre og utvikle mobile tjenester for brukergruppen. De siste årene har antall årsverk i avdelingen vært relativt stabilt. Antall årsverk ligger under landsgjennomsnittet, noe som er mulig fordi vi tilbyr gruppetiltak og kurs i stedet for en-til-en oppfølging.

Kilde: manuell

Totalt antall årsverk innen psykisk helse- og rusarbeid, per 1000 innbygger

2020	2021	2022	Landet
2,19 årsverk	2,17 årsverk	2,14 årsverk	3,15 årsverk

8.2.4 Behov

I 2022 vedtok kommunestyret en strategisk plan for helse- og velferdssektoren i Melhus kommune. Tabellen nedenfor illustrerer de fremtidige behovene basert på demografiske endringer. Tallene for 2030 inkluderer hele perioden frem til 2030, på samme måte som tallene for 2040 og 2050.

	2025		2030		2040		2050	
	Netto kostnad	Nye årsverk	Netto kostnad	Nye årsverk	Netto kostnad	Nye årsverk	Netto kostnad	Nye år
Helsestasjon og skolehelsetjeneste	4 410 000	6,0	4 943 610	6,7	6 070 753	8,3	6 902 446	
Ergo- og fysioterapitjenesten	1 470 000	2,0	2 970 870	4,0	3 648 228	5,0	4 148 036	
Frisklivssentralen	-	-	1 249 500	1,7	1 534 386	2,1	1 534 386	
Avlastningstjenesten	-	-	-	-	735 000	1	835 695	
Ergo- og fysioterapitjenesten, rehabilitering	-	-	6 909 000	9,4	8 484 252	11,5	9 646 595	
Ergo- og fysioterapitjenesten, dagplasser	2 360 820	3,2	2 646 479	3,6	3 249 876	4,4	3 254 110	
Hukommelsesteam	1 984 500	2,7	2 719 500	4	4 189 500	6	4 924 500	
Innsatsteam	5 145 000	7,0	5 145 000	7	5 880 000	8	6 615 000	
Bo og mesringstjenester	735 000	1	735 000	1	735 000	1	735 000	
Legetjenester	1 470 000	2	1 470 000	2	1 470 000	2	1 470 000	
Psykisk helse og rus	-	-	882 000	1	1 617 000	2	1 617 000	
NAV	-	-	588 000	1	1 176 000	2	1 176 000	
Idrettsveien	1 470 000	2	1 764 000	2	2 058 000	3	2 058 000	
SUM akkumulert	19 045 320	25,9	32 022 959	44	40 847 996	56	44 916 767	

Årstallene i tabellen representerer milepæler. Selve oppbyggingen av tjenestene bør gjennomføres gradvis i årene før hvert av de angitte milepælsårene.

8.3 Pleie og omsorg

8.3.1 Området omfatter

Følgende tjenester inngår under området pleie og omsorg:

- Hjemmesykepleie
- Personlig assistanse, herunder praktisk bistand, opplæring og støttekontakt
- Bofellesskap med heldøgns bemanning
- Dagtilbud i institusjon
- Avlastningstilbud til barn og voksne

- Korttids- og langtidsopphold i institusjon

Helse- og velferdskontoret fungerer som inngangsporten for innbyggere som trenger pleie- og omsorgstjenester. Derfor inkluderer vi status og utvikling for helse- og velferdskontoret i dette kapitlet, selv om også brukere fra andre deler av helse- og velferdssektoren benytter seg av denne tjenesten.

8.3.2 Ansvarsområde

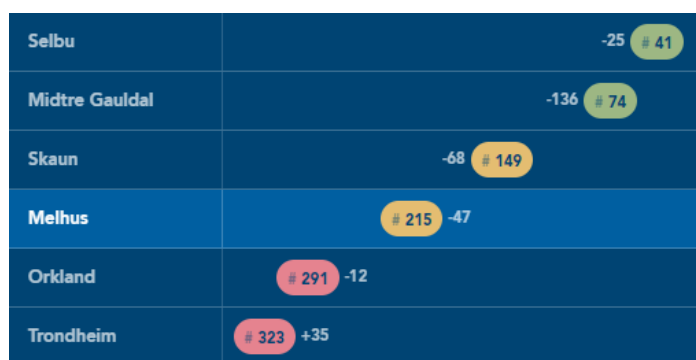
Ifølge helse- og omsorgstjenesteloven er kommunen forpliktet til å tilby nødvendige helse- og omsorgstjenester til alle som oppholder seg i kommunen. Dette gjelder for alle grupper av pasienter og brukere, inkludert de som har fysiske eller psykiske helseproblemer, rusproblemer, sosiale utfordringer eller nedsatt funksjonsevne.

Hva som er inkludert i kommunens ansvarsområde og tjenestene kommunen skal tilby innen pleie og omsorg, er definert i punkt 6 av helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2.

8.3.3 Status og utviklingstrekk

Generell

I den siste utgaven av Kommunebarometeret har Melhus kommune fått en 215. plass innenfor temaet 'pleie og omsorg'. Dette representerer en liten nedgang i forhold til 2022, da kommunen lå på 209. plass innenfor samme tema. Grafen nedenfor illustrerer variasjonen mellom kommunene i regionen når det gjelder dette området.

Antall døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter per 10 000 innbyggere er en av de viktigste årsakene til den lavere plasseringen i Kommunebarometeret.

På den positive siden ser vi følgende indikatorer:

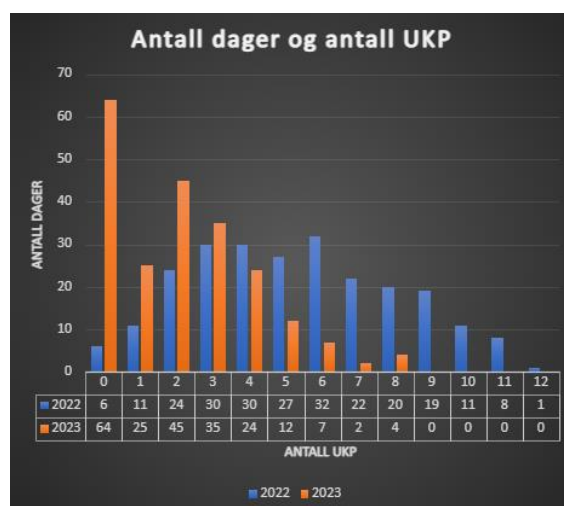
- andelen av ansatte som har fagutdanning
- rehabiliteringsplasser mot innbyggere 67 år og eldre
- hjemmesykepleie gjennomsnittlig antall timer i uka
- andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i arbeid, studier og fritidsaktiviteter

Positiv utvikling

Kommunebarometeret gir oss verdifull innsikt som hjelper oss med å forbedre pleie- og omsorgstjenestene i Melhus kommune. Mens vi fortsatt står overfor noen utfordringer, har vi også gjort betydelige fremskritt.

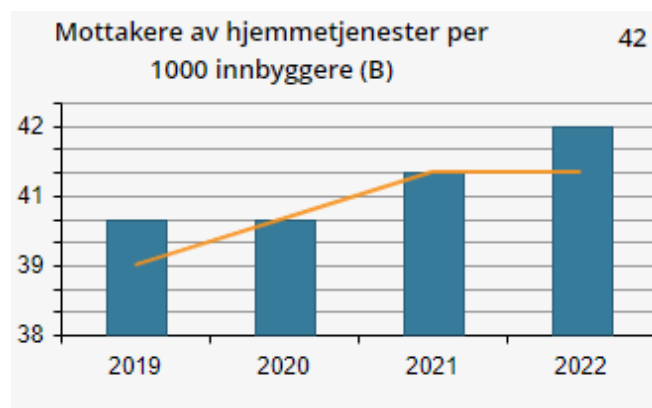
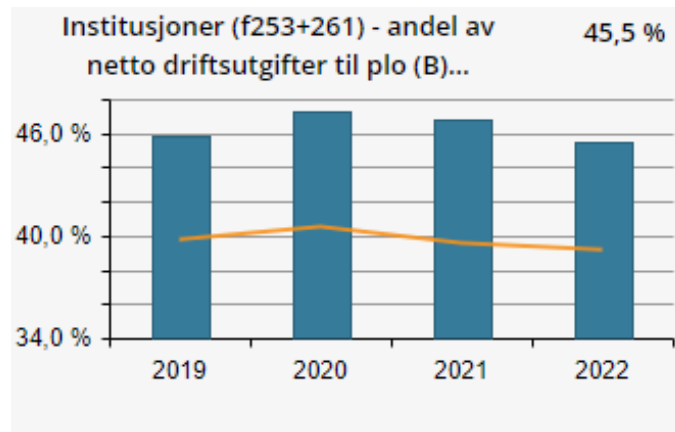
Vi jobber aktivt med kapasitetsutfordringene og utfordringer med rekruttering. Gjennom prosjektet "Sammen om fremtidens helsetjenester" og "TØRN-prosjektet" har vi jobbet med oppgavedeling for å sikre nødvendig kompetanse. En positiv utvikling er opprettelsen av et sykepleier-team som samarbeider mellom hjemmetjenesten og Idrettsveien bofellesskap. Dette prosjektet har vist at omfordeling av oppgaver muliggjør tjenestelevering med lavere sykepleierbemanning, forutsatt at annen helsepersonell får økt kompetanse og handlingsrom.

Selv om vi fremdeles møter noen kapasitetsutfordringer, er det også gledelig å rapportere at antallet utskrivningsklare pasienter på sykehuset og hjemmeboende pasienter som venter på kommunale tjenester har betydelig redusert i 2023. Dette skyldes økt fokus på hjemmebaserte tjenester og åpningen av bofellesskapene. Vi kan tydelig se resultatene av disse tiltakene i tabellen nedenfor (oppdatert per 11.10.2023).

Dreining fra institusjonsbaserte tjenester til hjemmebaserte tjenester

Tiltakene for å endre fokuset fra institusjonsbaserte tjenester til hjemmebaserte tjenester gir nå også positive resultater. Som illustrert nedenfor, ser vi en nedgang i andelen netto driftsutgifter knyttet til institusjonsomsorg, samtidig som vi opplever en økning i antallet mottakere av hjemmetjenester per 1000 innbyggere.

Melhus kommune skiller seg positivt ut med en høyere andel innbyggere over 80 år som benytter seg av hjemmetjenester, noe som viser at kommunen fokuserer på å tilby omsorg i hjemmet. Andelen innbyggere over 80 år som bor på sykehjem i Melhus kommune er på nivå med landsgjennomsnittet, og dette viser at kommunen gir et omsorgstilbud som er i tråd med nasjonale standarder.

Arbeidsstyrken

Melhus kommune har en erfaren arbeidsstyrke innenfor pleie og omsorg, med en høy andel ansatte med verdifull erfaring. Dette bidrar til å opprettholde kvaliteten på tjenestene som tilbys. Samtidig må vi utforske måter å øke rekrutteringen av yngre ansatte i sektoren, noe som kan bringe ny energi og perspektiver til arbeidsmiljøet, og sikre tjenestetilbudet på lengre sikt.

Kilde: manuell

Andel sysselsatte i helse og omsorg med høyskoleutdanning, 55 år og eldre

2021	Landet
21,18%	20,7%

Kilde: manuell

Andel sysselsatte i helse og omsorg med ungdomsskole og videregående skole, 55 år og eldre

2021	Landet
30,47%	23,1%

Helse- og velferdskontoret (HVK)

HVK, som er organisert som en avdeling under kommunalsjefen, har gjort forbedringer for å sikre bedre tilgjengelighet og service for innbyggerne. Vi registrerer en trend med økende antall søknader til helse-

og velferdskontoret. I 2022 behandlet HVK hele 2165 søknader, noe som viser omfanget av tjenestebehovet i Melhus kommune og betydningen av HVK sitt arbeid. I 2023 har HVK flyttet til moderne lokaler i Melhuset og utvidet åpningstidene både på telefon og for personlig oppmøte. Antallet henvendelser i utvidet åpningstid er lavt, men vi jobber for å tilby best mulig service til alle.

Hjemmetjenesten

Enheten har fått økt budsjett de siste årene for å styrke vårt fokus på hjemmebaserte tjenester, og vi har oppnådd betydelig fremgang. Til tross for noen utfordringer med bemanning, jobber vi aktivt med rekruttering og økonomistyring. Prosjektene Sammen om framtidens helsetjenester og TØRN viser at vi kan fordele oppgavene mer effektivt på tvers av yrkesgrupper og redusere behovet for sykepleiere.

Vi har etablert et samarbeid med Vekst Melhus for administrasjon av korttidshjelpemidler, noe som har avlastet vårt personell og skapt meningsfullt arbeid for ungdom. I tillegg har vi styrket aktivitetene i hjemmetjenesten og startet et helsekor i Buen og Hølonda.

Personlig assistanse, herunder praktisk bistand, opplæring og støttekontakt

Melhus kommune har et ansvar for å sikre at alle som bor i kommunen, får tilgang til de nødvendige helse- og omsorgstjenestene de trenger. Blant disse tjenestene finner vi brukerstyrt personlig assistanse (BPA), som inkluderer praktisk hjelp, opplæring og støttekontakt.

De siste årene har vi observert en økning i andelen personer i Norge som har fått tildelt brukerstyrt personlig assistanse (BPA), samtidig som den gjennomsnittlige ukentlige tidsbruken per person har vist en jevn økning. Denne utviklingen har også vært tydelig i Melhus kommune. Ved utgangen av andre tertial i 2023 hadde BPA-ordningen i Melhus kommune en økning i kostnader på 740 000 kroner i forhold til det opprinnelig tildelte budsjettet.

Bofellesskap for eldre

Bofellesskapene for eldre representerer en sentral strategi i vår satsing på helse og velferd, og de bidrar vesentlig til å styrke kommunens bærekraftige helse- og omsorgstjenester. Vår satsing på bofellesskapene ble nasjonalt anerkjent da vi mottok Leve Hele Livet-prisen, og ble også omtalt i Brennpunkt-dokumentarene om eldreomsorg i Norge vinteren 2022/2023. Disse bofellesskapene er en integrert del av våre hjemmetjenester.

Bofellesskapene er spesielt egnet for personer med kognitiv svikt, som for eksempel demens. I 2020 utgjorde andelen personer med demens i Melhus kommune 1,88%, dette er estimert å øke til 3,10% innen 2040, ifølge tall fra demenskartet.no. Dette betyr en økning fra 315 til 586 personer med demens i Melhus kommune, og utgjør en betydelig utfordring for kommunens tjenestetilbud for denne pasientgruppen. Det er viktig å merke seg at demens forekommer også blant yngre aldersgrupper, noe som øker kompleksiteten i vårt omsorgsarbeid. Nedenstående tabell viser en oversikt for Melhus fra 2020.

Personer med demens			
Alder	Antall	♂	♀
30-64	6	3	3
65-69	5	2	3
70-74	43	24	19
75-79	58	30	28
80-84	60	28	32
85-89	81	25	56
90+	62	14	48

I Nedre Melhus planlegger vi byggingen av nye bofellesskap ved Sjøreggen, som vil tilby hele 24 plasser fordelt over 4 etasjer og avhengig av politisk behandling muligens kan åpne sine dører våren 2025. Dette betydningsfulle prosjektet vil vesentlig øke vår mottakskapasitet og sikre at de som trenger det får de omsorgstjenester de har behov for. Saken legges fram for kommunestyret vinteren 2023/2024. For å sikre at disse nye bofellesskapene blir bemannet etter behov, innarbeides økningen av bemanningen i hjemmetjenesten i vår økonomi- og handlingsplan. Opptrappingen er innenfor rammene som skissert i veivalget for helse og velferd.

I tillegg har vi satt i gang et spennende forprosjekt i samarbeid med Norgeshus, finansiert av Husbanken. Dette prosjektet utforsker alternative boligløsninger for de som trenger det mest, og det kan potensielt gi rom for et ekstra bofellesskap samt samlokalisering av helsetilbudene og dermed bedre ressursutnyttelse.

Avlastningstilbud til barn og voksne

Våre avlastningstjenester er delt inn i to:

1. Avlastningsavdelingen i enhet Familie, forebygging og mestring gir avlastning til foreldre med *mindreårige barn*
2. pårørende av *voksne* får avlastning fra både hjemmetjenesten og institusjonstjenesten.

Etterspørselen etter avlastningstjenester har økt de siste årene, og vi opplever en venteliste for både voksne og barn. Dette har ført til økte behov for tynge tjenester, som for eksempel hjemmetjenester og institusjonsplasser. Det økte behovet har også bidratt til overskridelsen av budsjettene i 2023. Også nødvendig opprettelse av en barnebolig og flere barn som har krav på avlastning har medført stor ressursbruk.

Vi planlegger å åpne et avlastningstilbud for eldre ved Horg helse- og omsorgssenter. Dette tiltaket vil gi nødvendig støtte til pårørende som har krevende pleieoppgaver, samtidig som det gir eldre muligheten til å bo hjemme lengre. Dette prosjektet har potensiale til å øke antall avlastningsplasser fra 5 til 10, og muligens flere.

Korttids- og langtidsopphold i institusjon

Institusjonstjenesten i Melhus omfatter i dag 110 plasser fordelt på 2 sykehjem, Buen og Horg. I perioder har vi drevet med to ekstra plasser og dobbeltrom, noe som har økt det faktiske antallet til flere enn 110 plasser.

Institusjonstjenesten har hatt betydelige økonomiske utfordringer i det siste, inkludert merkostnader på grunn av behov for vikarer og økte matpriser. For å imøtekomme budsjettet i 2024, har vi planlagt bemanningsreduksjoner. Denne nedbemanningen kan påvirke tjenestekvaliteten og fleksibiliteten vår til å håndtere økt tjenestebehov, som for eksempel flere utskrivningsklare pasienter eller flere skrøpelige hjemmeboende. Vi jobber aktivt med å finne løsninger for å opprettholde tjenestekvaliteten og håndtere disse utfordringene, men det er ingen tvil om at situasjonen er utfordrende.

8.3.4 Behov

Hjemmetjenesten og institusjonstjenesten

Vridning fra institusjon til hjemmebaserte tjenester, sammen med velferdsteknologi, reduserer behovet for vanskelig rekrutterbare stillinger. Veivalget for helse og velferd skal bidra til at flere innbyggere mottar tidligere tjenester som støtter dem i å bo hjemme lengst mulig. Dette reduserer innleggelse på institusjoner og gir raskere avklaring og rehabilitering for utskrivningsklare pasienter.

I kommunestyrets vedtak om veivalg for helse og velferd er det en opptrappingsplan for pleie- og omsorgstjenester basert på demografiutviklingen. Tabellen viser denne planen med akkumulerte tall, der tallene for hvert år inkluderer oppbyggingen fram til det aktuelle året.

	Akkumulert 2025			Akkumulert 2030			Akkumulert 2040			Akkumulert 2050		
	Netto kostnad	Nye årsverk	Nye plasser	Netto kostnad	Nye årsverk	Nye plasser	Netto kostnad	Nye årsverk	Nye plasser	Netto kostnad	Nye årsverk	Nye plasser
Institusjonsplasser Buen - langtid	4 944 802	11	15	6 640 539	15	20	10 243 981	23	31	12 575 620	28	38
Institusjonsplasser Buen - korttid	-	-	-	1 382 530	2	3	4 320 408	7	9	6 221 387	11	13
Institusjonsplasser Buen - FKP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Institusjonsplasser Horg - langtid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Institusjonsplasser Horg - Midttun	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Institusjonsplasser Horg - Hølanda	4 944 802	11	15	4 944 802	11	15	4 944 802	11	15	4 944 802	11	15
Omstilling 1:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Omstilling 2:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SUM akkumulert	-	-	-	3 078 268	6	8	9 619 587	19	25	13 852 205	27	36
	2025			2030			2040			2050		
	Netto kostnad	Nye årsverk	Nye plasser	Netto kostnad	Nye årsverk	Nye plasser	Netto kostnad	Nye årsverk	Nye plasser	Netto kostnad	Nye årsverk	Nye plasser
Hjemmetjenester Nedre Melhus	3 055 743	4	43	6 395 742	9	90	13 857 440	20	195	18 253 816	27	273
Hjemmetjenester Hølanda	1 511 332	2	11	2 610 482	4	19	4 580 830	7	37	6 003 860	10	50
Hjemmetjenester Horg/Flå	3 891 360	5	33	6 542 887	9	56	10 488 731	16	99	13 333 408	21	130
Bofellesskap nedre Melhus	825 000	1	-	19 711 951	27	52	22 033 869	31	60	24 065 548	34	67
Bofellesskap Horg/Flå	1 816 053	2	5	2 542 474	3	7	4 528 433	6	11	5 399 153	8	14
Bofellesskap Hølanda	5 448 159	7	15	7 990 633	11	22	9 441 832	13	27	10 602 791	15	31
Omstilling 1:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Omstilling 2:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SUM akkumulert	16 547 647	23	107	45 794 169	63	246	64 931 136	93	429	77 658 576	115	565
SUM institusjon og hjemmetjeneste	16 547 647	23	107	48 872 437	69	254	74 550 723	112	454	91 510 781	143	601

Selv om kommunens økonomiske situasjon for øyeblikket utfordrer implementeringen av veivalgvedtakene, jobber vi målrettet for å finne løsninger. Dette krever imidlertid en nøye vurdering og justering av planene. Vi er fortsatt forpliktet til å tilby tjenestene våre på best mulig måte og finne innovative måter å oppfylle våre forpliktelser. Noen tiltak som Inn på tunet, kafe-drift på Buen helse- og omsorgssenter, ekstra lærlinger og praksisplasser, samt studie- og kompetansehevende tiltak mangler for øyeblikket finansiering i enhetsledernes budsjettforslag, men vi vil fortsette å søke etter muligheter for å realisere dem på sikt.

Helse- og velferdskontoret

	2025		2030		2040		2050	
	Netto kostnad	Nye årsverk	Netto kostnad	Nye årsverk	Netto kostnad	Nye årsverk	Netto kostnad	Nye årsverk
Saksbehandling HVK	2 903 250	4,0	5 255 250	7,15	6 357 750	8,65	6 725 250	9,15
Koordinerende enhet	294 000	0,4	294 000	0	294 000	0	294 000	0
Systemansvar profil	- 441 000	- 0,6	- 441 000	- 1	- 441 000	- 1	- 441 000	- 1
Kundemottak	735 000	1,0	735 000	1	735 000	1	735 000	1
SUM akkumulert	3 491 250	4,80	5 843 250	7,95	6 945 750	9,45	7 313 250	9,95

Vi har planlagt å øke antall saksbehandlere for å håndtere den økende saksmengden, men vi er nødt til å utsette dette på grunn av den økonomiske situasjonen i kommunen. Dette vil dessverre kunne føre til noe lengre ventetid for behandling av søknader om tjenester. Vi jobber likevel kontinuerlig med å finne løsninger for å opprettholde best mulig tilgjengelighet og service fra helse- og velferdskontoret.

Avlastning for barn og unge

Avdelingen har identifisert et behov for finansiering av 3,8 årsverk for å kunne tilby avlastningstilbudet som er krevet. Dette er inkludert som et prioritert tiltak i budsjettforslaget. Uten dette tiltaket vil familiene vi betjener sannsynligvis oppleve avbrudd av avlastningstilbudet.

BPA-ordningen

Som beskrevet i forrige kapitlet er behovet for personlig assistanse økende, både i antall brukere og i antall timer per bruker. BPA-ordningen i Melhus kommune har de siste årene hatt et merforbruk, og uten tilføring av nye midler vil det bli sannsynlig med et merforbruk i 2024 også. Et alternativ er at det innvilges færre søknader om BPA. Kommunens handlingsrom på dette området er imidlertid begrenset, siden personlig assistanse er lovfestet og regulert av tydelige kriterier.

Transport av brukere

Vi søker etter en forbedret transportløsning for brukere av arbeids- og aktivitetssentre. Den nåværende ordningen med TT-kort og drosjetjenester er ikke tilfredsstillende. Også mange av våre avlastningsbrukere har krav på transport til og fra tilbudet. Vi jobber med å finne en alternativ løsning, selv om det for øyeblikket ikke finnes økonomisk rom til dette i budsjettet.

8.4 Velferdstjenester

8.4.1 Området omfatter

Følgende tjenester inngår under området velferdstjenester:

- Barneverntjenesten
- Sosialtjenester (NAV)
- Flyktningetjenesten og voksenopplæring

8.4.2 Ansvarsområde

Området velferdstjenester er berørt av følgende lover:

- Lov om barneverntjenester
- Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven)
- Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)

8.4.3 Status og utviklingstrekk

Barneverntjenesten

Melhus kommune samarbeider med Skaun kommune i en interkommunal barneverntjeneste. Denne tjenesten er delt inn i to team, ett for mottak og undersøkelser og ett for tiltak og omsorg. Kommunen deltar også i en interkommunal barnevernvakt sammen med 28 andre kommuner, med Trondheim som vertskommune.

I 2017 vedtok Stortinget en barnevernsreform som gir kommunene mer ansvar på barnevernsområdet, spesielt innen forebygging og tidlig innsats. Reformen trådte i kraft i 2022 og innebærer økt finansieringsansvar for kommunene når det gjelder barnevernstiltak.

Statsforvalteren har vurdert Melhus og Skaun sin barneverntjeneste for 2023 og konkluderer med at den er i god stand. Eierskapet til tjenesten er sterkt forankret både i Melhus og Skaun, og tjenesten har hatt stabil ledelse og en kompetent og stabilt ansatt gruppe med lav turnover. Barneverntjenesten samarbeider med andre kommuner i læringsnettverket for å stimulere til utvikling av tiltak og kompetanse på tvers av kommunegrensene. Det blir fra 2031 innført kompetansekrav for ansatte i barneverntjenesten. Kommunen må ha en plan for hvordan de skal sikre at kravet innfris.

Det er fortsatt en utfordrende situasjon at Bufdir ikke finner nok fosterforeldre for barn som ikke kan bo hjemme lengre. Barneverntjenesten jobber målrettet for å vri tjenesten til å jobbe mer forebyggende, i tråd med den nasjonale kompetansestrategien i barnevernet.

Sosialtjenesten

I Melhus kommune er NAV organisert under enheten Arbeid og helse. I 2023 har det vært samarbeid med NAV i Skaun for å vurdere fremtidig struktur for NAV-tjenestene.

Statsforvalteren har vurdert at NAV Melhus har lav risiko for svikt i de sosiale tjenestene. Kontoret har jobbet systematisk med utvikling av tjenestene, spesielt rettet mot grupper som barn, unge og deres familier, ungdom og langtidsmottakere av sosial stønad.

Antallet sosialhjelpsmottakere har gått ned fra 2,1% til 0,4% av innbyggerne fra 2020 til 2022, og langtidsmottakere av sosial stønad har også gått ned betydelig. Dette indikerer en god helhetlig oppfølging og inntektssikring for de som mottar økonomisk stønad.

NAV Melhus samarbeider også aktivt med Vekst Melhus, en arbeidsmarkedsbedrift heleid av Melhus kommune. Dette samarbeidet har som mål å gi sysselsetting, arbeidstrening og opplæring til personer som er på kanten av arbeidsmarkedet. Enhetsleder for arbeid og helse opprettholder regelmessig kontakt med Vekst Melhus.

Flyktingetjenesten

I 2022 bosatte kommunen 152 flyktinger, nær det tidligere vedtatte antallet på 140. For 2023 er IMDi's anmodning 130 flyktinger. Tross den økende tilstrømningen, forblir andelen personer med innvandrerbakgrunn i kommunen relativt lav, på 10,3% (2022-tall, mot et nasjonalt snitt på 18,9%). De

som har innvandrerbakgrunn og bor i husholdninger med vedvarende lavinntekt utgjør 23,7%, noe under det nasjonale snittet på 25,7%.

Statsforvalteren har positivt bemerket kommunens vedvarende innsats på integreringsområdet. Gode resultater er synlige gjennom vellykket overgang til utdanning eller arbeid etter endt introduksjonsprogram. Videre presterer barn med innvandrerbakgrunn godt i skolen, med gode grunnskolepoeng etter 10. trinn.

8.4.4 Behov

Bosettingen av flyktninger i 2023 krever justeringer i tjenesteleveringen og representerer en utfordring, spesielt innenfor helse- og velferdssektoren, hvor ressursene allerede er begrenset. Det er en realitet at situasjonen i Ukraina kan vedvare, og derfor kan behovet for bosetting og integrering vare lengre enn først antatt.

Barnevernet har uttrykt behov for flere stillinger, til tross for en nedgang i antall barn i prognosene. Dette behovet stammer fra en historisk lavere prioritering, som har ført til en høyere arbeidsbelastning for barnevernsansatte sammenlignet med sine kolleger i tilsvarende kommuner.

8.5 Mål for sektoren

Delmål	Indikator	Resultat 2022	Mål 2023	Mål 2024
I samarbeid med innbyggerne jobber kommunen forebyggende for å unngå psykisk uhelse, muskel og skjellettproblemer i befolkningen	Psykiske symptomer/lidelser 0 - 74 år per 1000 innbyggere (Folkehelseprofil)	147	140	140
Vi har et kommunalt tilbud til alle pasienter på sykehus samme dag som de er utskrivningsklare	Pasienter med flest liggedøgn somatikk	12	7	2
	PO12 Døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter pr. 10.000 innbyggere (Kommunebarometeret, Melhus kommune)	127	40	30
HMS-utvalget spiller en sentral rolle i å sikre at brukerundersøkelser brukes aktivt i forbedringsarbeidet	Antall møter i HMS-utvalget pr. år	109	120	120
Det totale sykefraværet i Melhus kommune er under 7%	Antall gjennomførte sluttsamtaler	27	35	35
	Totalt fravær	10,3	7,5	7,5

Delmål	Indikator	Resultat 2022	Mål 2023	Mål 2024
HMS-utvalget spiller en sentral rolle i å sikre at medarbeiderundersøkelsen brukes aktivt i forbedringsarbeidet	Antall enheter som har utarbeidet tiltak i utviklingsplanen ut ifra medarbeiderundersøkelsen	n/a	17	30
Melhus kommune har en heltidskultur	Andel heltidsansatte i turnus	32%	30%	40%
	Andel heltidsansatte som ikke jobber turnus	n/a	100%	100%
	Antall ansatte i rene helgestillinger	15	85	95
	Antall ansatte tilsatt i 100 % stilling	n/a	170	180
	Antall utlyste deltidsstillinger	39	0	0
	Gjennomsnittlig stillingsstørrelse i turnus	70%	>80%	>80%
	Årsverk grunnturnus (faste ansatte + ledige stillinger)	n/a	336	340
Samfunnssikkerhet og beredskap er integrert i all kommunal virksomhet og planlegging	Antall enheter som har oppdaterte beredskapsplaner for samfunnssikkerhet og beredskap	4	6	6
I Melhus kommune har vi koordinerte tjenester som sikrer effektiv og trygg bosetting av flyktninger	Antall bosatte flykninger	152	130	ikke avklart ennå
Våre ansatte har nødvendig faglig kompetanse	Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten med helseutdanning (KOSTRA)	82%	80%	80%
Vi forebygger utenforskap med god tverrfaglig samhandling og tidlig innsats	BV12 Netto utgift forebygging per innbygger, 0-5 år (kommunebarometret)	12951	gjennomsnitt KOSTRA-gruppe 7	gjennomsnitt KOSTRA-gruppe 7
	SOS03 Andel 18-24 på sosialhjelp, korrigert	8,22		
Våre tjenester bidrar aktivt til at den enkelte mestrer egen	Andel innbyggere 80 + som bruker hjemmetjeneste (KOSTRA)	32,5%	>35%	>40%

Delmål	Indikator	Resultat 2022	Mål 2023	Mål 2024
hverdag på høyest mulig nivå i mestringstrappa	Deltakere i introduksjonsprogram over i jobb eller utdanning			
	Netto driftsutgifter til barnevern per innbygger 0-17 år(KOSTRA)	9948	=gjennomsnitt KOSTRA-gruppe 7	=gjennomsnitt KOSTRA-gruppe 7
	Netto driftsutgifter til diagnose, behandling, re-/habilitering beløp per innbygger (KOSTRA)	20241	=gjennomsnitt KOSTRA-gruppe 7	=gjennomsnitt KOSTRA-gruppe 7
	Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjenesten beløp per innbygger 0-20 år (KOSTRA)	3271	>gjennomsnitt KOSTRA-gruppe 7	>gjennomsnitt KOSTRA-gruppe 7
	Netto driftsutgifter til sosialsektoren samlet per innbygger 20-66 år (KOSTRA)	5846		
	PO13 Andel trygghetsalarmer blant hjemmeboende eldre enn 80 år	40,08	45	50
	PO11 Andel vedtak om helsetjenester i hjemmet, som iverksettes innen 15 dager	94,68	100	100
	HE04 Andel ledige listeplasser	0	25	50
	HE02 Andel av fastlegelistene som er åpne	21,43	25	25
Vi har gode digitale tjenester som ivaretar brukernes behov	Antall tjenester som det kan søkes på digitalt	2%	100%	100%
Veivalgsprosjekt - Øke andel av budsjettet til hjemmebaserte tjenester	Hjemmetjenestens (HJTJ) andel av kostnader innen pleie og omsorg (HJTJ+INST+BoA)	-	42%	>50%
Vi holder tildelt netto budsjetttramme	Prosentvist avvik fra budsjett totalt	5,6%	0%	0%
	Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon i kroner (KOSTRA)	4911	4400	4650

8.6 Budsjettall

Tabell 8.1 er en oppstilling over hvordan sektorens og enhetens rammer er endret over tid.

Tabell 8.1 Budsjett per enhetsområde innenfor sektor helse og velferd. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	Endring fra 2023 - 2024	Herav tiltak i 2024	Tiltaksnr.
Helse og velferd kommunalsjef	27 393	25 545	30 170	4 625	-903	097
Bo og aktivitet	53 640	45 773	46 212	439	0	
Familie, forbygging og mestring	85 506	88 231	97 526	9 295	6 540	062, 070, 103
Hjemmebaserte tjenester	94 253	97 740	108 110	10 370	4 246	051
Institusjonstjenesten	117 562	92 216	94 489	2 273	0	
Flyktningetjenesten og voksenopplæring	-3 782	6 766	7 016	250	0	
Arbeid og helse	73 487	73 057	77 789	4 822	1 637	098, 099
Prosjekt	758	2	0	-2	0	
Sum brutto bevilgning	448 817	429 330	461 402	32 072	11 520	
Avsetning til bundne driftsfond	153	0	0	0		
Bruk av bundne driftsfond	-6 606	-90	0	90		
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	8 000	8 000		
Bruk av disposisjonsfond	- 2 298	- 324	-34	290		
Andre generelle driftsinntekter	-41 478	-35 607	-60 889	- 25 282		
Sum bevilgninger netto	499 046	465 351	514 325	48 974	11 520	

Budsjettet for 2024 inneholder justeringer som både kan klassifiseres som konsekvensjusteringer og nye tiltak. Dette innebærer også endring i pris for de fleste tjenester/produkter som kjøpes, samt gebyr og lønnsvekst.

Endringene i rammene utover dette har sin årsak i blant annet følgende:

- Helse og velferd kommunalsjef:
 - økte utgifter omsorgslønn (HVK): 256 000 kroner
 - økte utgifter øyeblikkelig hjelp: 181 000 kroner
 - økte utgifter krisehjelp: 42 000 kroner
 - innføring Helseplattformen (vikarmidler): 5 000 000 kroner

- avvikling beredskapslager: -660 000 kroner
- redusert forventet prisvekst. Innsparing legges på overordnet nivå i stedet for enhetsnivå for å unngå videre innsparing på enhetsnivå: -903 000 kroner
- Bo og aktivitet:
 - kompensasjon for økte satser T-trinn: 1 513 000 kroner
 - nedtrekk i ramme pga. bl.a. nedlegging Lensmannsgården: -2 500 000 kroner
 - overføring av lønnsmidler til andre enheter etter flytting av ansatte: -426 000 kroner
- Familie, forebygging og mestring:
 - overføring av lønnsmidler fra andre enheter etter flytting av ansatte: 426 000 kroner
 - prisvekst BPA-ordningen + økt ramme (tiltak 020 fra 2023): 391 000 kroner
 - økte driftsutgifter barnevern: 662 000 kroner
- Hjemmebaserte tjenester:
 - kompensasjon for økte satser T-trinn: 1 027 000
 - overføring fra andre enheter til rammen hjemmetjenesten: 2 500 000 kroner
 - ekstra midler til bilpark: 1 651 000 (tiltak 039 fra 2023)
- Institusjonstjenesten:
 - kompensasjon for økte satser T-trinn: 1 278 000 kroner
- Arbeid og helse:
 - økte driftsutgifter: 983 000 kroner
 - kompensasjon for økte satser T-trinn: 1 144 000 kroner
 - økte utgifter sosialhjelp: 533 000 kroner

Helse- og velferdssektoren har utarbeidet ulike tiltak i budsjettprosessen for å finansiere nødvendig drift og utvikling i tråd med veivalgs-prosessen. På grunn av kommunens økonomiske utfordringene har ikke alle tiltakene kunne prioriteres. Formannskapet har med bakgrunn i befolkningsutviklingen og eksisterende avtaler om tjenestetilbud valgt å prioritere følgende tiltak:

- 051 - Avlastningstilbud for eldre på Horg: dette tiltaket er høyst nødvendig for å kunne håndtere det økende antallet eldre som har behov for pleie og omsorg, bidra til at de kan bo hjemme lengst mulig, og unngå økt antall t antall utskrivningsklare pasienter. Tiltaket må sees i sammenheng med tiltak 085 (Omsorgsboliger brukt til avlastning/avklaring).
- 070 - Tverrfaglig strategi barn og unge: det er inngått en avtale om kjøp av programvare som skal sikre god saksbehandling på tvers av enheter og avdelinger i kommunen. Programvaren er en forutsetning for å kunne jobbe videre med implementeringen av den vedtatte strategien om tverrfaglig arbeid for barn og unge.
- 074 - Nedleggelse av Korsvegen legekantor: Korsvegen legekantor brukes av ca. 115 innbyggere, og er åpnet en dag annenhver uke. I tillegg kommer noen legebepok på bofellesskapet på Høllonda. Kostnadene for å drifte legekantoret er uforholdsmessig høyt, spesielt når en tar i betraktning at det i 2024 kreves en investering på ca. 1 000 000 kroner for IT-infrastruktur om vi skal holde kantoret åpnet. Innbyggerne som benytter seg av tilbudet må forholde seg til andre legekantor uansett om de trenger legehjelp utenom åpningstidene av kantoret. Nedleggelse vil imidlertid føre til et lavere tilbud til beboerne i bofellesskapene.
- 062 - Avlastningstilbud barn og unge: dette er et nødvendig tiltak for å kunne finansiere avlastningstilbudet til barn og unge. Avlastningstjenesten har fått et økt antall barn og unge hvor foreldrene trenger avlastning. Noen av disse tilfellene er svært krevende sett på ressursbruk. I tillegg er det økt behov for SFO og avlastning i ferien. I løpet av 2023 ble det rekruttert flere ansatte for å kunne tilby tjenestene.
- 098 - Økte satser sosialhjelp: det er midler som ligger i forslag til Statsbudsjettet fremlagt 6. oktober 2023. Midlene er ment til å dekke en økning i utgiftene.
- 099 - Økt basistilskudd legetjenester: pasienttilpasset basistilskudd ble økt 1. mai 2023. Midlene er ment til å dekke disse utgiftene.
- 103-Skolehelsetjeneste/helsestasjon, korresponderer med tiltak 048, men er samme bevilgning i alle fire årene (samme som 2024). 048 - Skolehelsetjenesten og helsestasjon: Tilskuddsmidler fra

Helsedirektoratet som finansierer flere stillinger, opphører fra 2024. Kommunen er avhengig av disse stillingene for at bemanningen av helsesykepleiere skal ligge på normtall. Vedtakene i veivalget er bygget på at disse stillingene allerede er på plass før den økningen av stillinger som må til for nå målene i veivalget. Også en stilling i 50% som foreldreveileder er blitt dekket av tilskuddsmidler. Denne stillingen drifter mange av gruppe-tilbudene våre som for eksempel ICDP. Dette er en viktig bit i det å komme tidlig inn og vri tiltakene der de virker. Gjøre foreldre i stand til å ta vare på egen familie og ta gode helsevalg for seg og sine. Også denne stillingen er viktig for målene i veivalg. Fra og med 2025 er det behov for videre opptrapping av skolehelsetjenesten og helsestasjonen. Uten disse stillingene vil vi ikke kunne følge opp veivalget som planlagt, og vil det være umulig å gjøre alle lovpålagte oppgaver på en god måte.

Det har ikke vært mulig å finne økonomisk dekning for de øvrige foreslåtte tiltakene fra sektoren. Dette har spesielt betydning for følgende tiltak:

- 048 - Skolehelsetjenesten og helsestasjon: Tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet som finansierer flere stillinger, opphører fra 2024. Kommunen er avhengig av disse stillingene for at bemanningen av helsesykepleiere skal ligge på normtall. Vedtakene i veivalget er bygget på at disse stillingene allerede er på plass før den økningen av stillinger som må til for nå målene i veivalget. Også en stilling i 50% som foreldreveileder er blitt dekket av tilskuddsmidler. Denne stillingen drifter mange av gruppe-tilbudene våre som for eksempel ICDP. Dette er en viktig bit i det å komme tidlig inn og vri tiltakene der de virker. Gjøre foreldre i stand til å ta vare på egen familie og ta gode helsevalg for seg og sine. Også denne stillingen er viktig for målene i veivalg. Fra og med 2025 er det behov for videre opptrapping av skolehelsetjenesten og helsestasjonen. Uten disse stillingene vil vi ikke kunne følge opp veivalget som planlagt, og vil det være umulig å gjøre alle lovpålagte oppgaver på en god måte.
- 059 - Helse- og velferdskontoret: for å kunne håndtere en økt mengde henvendelser og være tilgjengelig for våre innbyggere, kreves det en økning av ressurser i helse- og velferdskontoret i tråd med veivalg-prosessen. Dette lar seg ikke gjennomføre innenfor årets budsjettramme. Konsekvensen kan være lengre ventetid for innbyggere, og lavere tilgjengelighet av saksbehandlere på helse- og velferdskontoret.
- 065 - korttids hjelpemidler: det er i 2023 inngått en avtale med Vekst Melhus for administrasjon, vedlikehold og utkjøring av korttids hjelpemidler. Dette er en vin-vin løsning, hvor kommunale helsetjenester får nødvendig avlastning og ungdom opplever mestring og inkludering. Ved bortfall av finansieringen må løsningen revurderes. Dette vil kunne ha negative konsekvenser for tilbudet av korttids hjelpemidler i kommunen, samtidig som et virkefullt tilbud til ungdommene faller bort.
- 071 - Privat avlastning: kostnadene for privat avlastning har økt. Melhus kommune tilbyr lavere lønn enn kommunene i regionen, noe som bidrar til lavere rekruttering.
- 073 - Drift legesentre: det forventes en økning av kostnader for å drifte legesentre i kommunen, med bakgrunn i utlysning av nye hjemler. Ved rekrutteringsutfordringer, noe som er svært sannsynlig, kan det være nødvendig å imøtekomme nye leger med rekrutterings- og etableringstiltak for å sikre at vi får ansatt nye leger. Hvis ikke vi lykkes med rekruttering av nye leger, vil det kunne oppstå ventelister igjen og risikerer vi at innbyggere står uten fastlege i egen kommune.
- 075 - økte priser interkommunal legevakt: Trondheim kommune har økt prisene for den interkommunale legevakten. Dette er det ikke kompensert for i budsjettet. Uten tilføring av midler vil enheten måtte spare inn på andre områder for å finansiere dette.
- 078 - transport: Brukere av arbeidssenter og aktivitetssenter må transporteres til og fra tilbudet. Dagens løsning med bruk av TT-kort og drosje er ikke tilfredsstillende. Også brukere som har tilbud om avlastning vil i de fleste tilfeller ha rett på skyss til og fra tilbudet. En ny ordning som er mer tilpasset regelverket vil medføre ekstra kostnader for kommunen. Det er ikke mulig å finansiere dette innenfor dagens rammer.

- 092 - Økt vikarbudsjet: enhetene har budsjettert med et for lavt anslag for bruk av vikarer. Et økt budsjett vil gi bedre forutsetninger til å kunne opprette en egen vikarpool i kommunen og bruke egne ansatte som vikarer ved behov. Uten tilførsel av ekstra vikarbudsjet er det sannsynlig at enhetene får et merforbruk på grunn av vikarbruk i 2024, selv om vi ikke bruker vikarbyrå.
- 096 - Utstyr og inventar: Helse- og velferdsområdet har ikke budsjett til å skifte ut inventar og utstyr. Denne situasjonen har vært over flere år. Mye av utstyr og inventar er nå gammelt og slitent, og brukere utsettes for uverdige situasjoner. Det er behov for et eget budsjett for å kunne vedlikeholde og skifte ut utstyr og inventar over tid. Eksempler er takheis, dostoler, lamper, solskjerming, møbler, vaskemaskin, ovn, badekar (hev/senk), stellebenk og madrasser. Beløpet i tiltaket er et forsiktig anslag på behovet framover for hele sektoren.

Kommunen har ambisjoner om å styrke forebyggende og helsefremmende tiltak, og organisere helse- og velferdstjenestene i tråd med veivalget for helse og velferd. Enhetslederne har gjort prioriteringer for å lage et budsjett innenfor de tildelte rammene. Det har medført at en del ressurser og aktiviteter er tatt bort. Dette gjelder for eksempel:

- reduksjon av antall nattevakter ved institusjonstjenesten
- reduksjon av årsverk på Buen kafe
- reduksjon av årsverk i turnus, slik at bemanningen er likt på alle ukedager
- redusert budsjett til vikarbruk (sykefravær, permisjon) og ekstrahjelp
- redusert budsjett til ekstra lærlinger
- redusert budsjett til kompetanseheving

Innsparingene vil redusere vår kapasitet til å ta imot utskrivningsklare pasienter og skrøpelige hjemmeboende som trenger et høyere tjenestenivå. I tillegg vil innsparingene redusere vår kapasitet til å gjennomføre veivalget som planlagt og satse på mer forebygging, mestring og aktivitet.

Selv med prioriteringene som er gjort, vil det være meget utfordrende for enhetslederne å holde seg innenfor de tildelte rammene i 2024. For å kunne gjøre det er det nødvendig å vurdere, og der hvor mulig redusere, tjenestenivået og -omfanget fortløpende.

8.7 Gebyrer

Gebyrer presenteres i sin helhet i eget dokument; gebyrregulativ Melhus kommune 2024.

De fleste gebyrene som ikke er regulert i lov og forskrift blir regulert for en prisstigning på 4,8 % (avrundet til hele kroner oppover). Dette gjelder leie av sengetøy, trygghets- og sikkerhetsteknologi.

Matombringning blir differensiert på porsjonsstørrelse og boform. Med bakgrunn i økte priser for råvarer reguleres foreslåtte priser fra kommunestyresak 47/2023 med 7%.

I tillegg er beløpsgrenser for trygghets- og sikkerhetsteknologi og praktisk bistand justert i tråd med endringer i folketrygdens beregninger.

9 Plan og utvikling

9.1 Om sektoren

Sektoren omfatter enhetene Plan, Arealforvaltning, Bygg og eiendom og Teknisk drift.

9.2 Plan

9.2.1 Området omfatter

- Overordnet planlegging (planstrategi, kommuneplanens arealdel, områdeplaner og temaplaner mv)
- Oppfølging av områdene miljø, klima og folkehelse
- Undersøkelser, analyse, styring og kvalitet, internkontroll
- Miljøtilsyn, naturoppsyn
- Risiko og sårbarhet, beredskap og informasjonssikkerhet,
- Internasjonalt samarbeid

9.2.2 Ansvarsområde

Det vises til ovennevnte punkt.

9.2.3 Status og utviklingstrekk

Nasjonale føringer

Overordnet planlegging

For å fremme en bærekraftig utvikling skal regjeringen hvert fjerde år utarbeide nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Dette går frem av plan- og bygningsloven § 6-1. De nasjonale forventningene skal legges til grunn for kommunestyrets arbeid med planstrategi og planer. De nasjonale forventningene skal også legges til grunn for statlige myndigheters medvirkning i planleggingen. Føringerne for perioden 2023-2027 ble vedtatt i statsråd 23. juni 2023. Føringerne finnes (<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/vedtak-av-nasjonale-forventingar-til-regional-og-kommunal-planlegging-20232027/id2993109/>)

Kommunens planarbeid må også legges til grunn den Nasjonale jordvernstrategien <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ny-jordvernstrategi-nytt-skjerpa-mal-for-jordvern/id2979354/>

Folkehelse

Mål og strategier for folkehelsearbeidet er hele kommunens ansvar og har betydning for å få til en helsefremmende lokalsamfunnsutvikling. Kommunen skal i sitt arbeid med kommuneplaner etter plan- og bygningsloven fastsette overordnede mål og strategier for kommunens folkehelsepolitikk. Utgangspunktet for utarbeidelse av mål og strategier skal være folkehelseutfordringer som kommunen har identifisert. Kommunens ansvar for arbeidet med mål og strategier presiseres ytterligere i merknader til folkehelseloven § 6 (regjeringen.no). Det vises for øvrig til "Veivisere i lokalt folkehelsearbeid" fra Helsedirektoratet (<https://helsedirektoratet.no/folkehelse/folkehelsearbeid-i-kommunen>)

Folkehelsemeldingen "Mestring og muligheter" Folkehelsemeldingen – "Mestring og muligheter". Psykisk helse skal få en større plass i folkehelsearbeidet, arbeidet med å fremme en helsevennlig livsstil skal få en mer positiv vinkling og det skal utvikles en ny og moderne eldrepolitikk.

Klima og miljø - energi

Norges klimapolitikk har som formål å redusere utslippene av klimagasser i tråd med Norges internasjonale forpliktelser, og å tilpasse det norske samfunnet til klimaendringene. For å nå målet om reduserte utslipp brukes en rekke ulike virkemidler som avgifter, kvotehandel, støtteordninger, teknologistandarder og andre former for regulering. Det overordnede ansvaret for norsk klimapolitikk ligger hos Klima- og miljødepartementet. Politikken er forankret i Stortinget gjennom to tverrpolitiske klimaforlik (i 2008 og 2012) og i flere stortingsmeldinger, senest i 2021. Målene for klimapolitikken er dessuten nedfelt i Lov om klimamål (Klimaloven), som ble vedtatt av Stortinget i 2017.

Gjennom Parisavtalen har Norge forpliktet seg til å redusere utslippene sine med 55 prosent i forhold til 1990-nivå innen 2030. Dette målet skal nås i samarbeid med EU. Det betyr at deler av utslippsreduksjonene vil kunne gjennomføres i andre europeiske land. Tidligere har Norge gjennom Kyotoprotokollen forpliktet seg til å begrense klimagassutslippene til maksimalt én prosent over 1990-nivå i perioden 2008–2012, og å redusere dem til 30 prosent under 1990-nivå fram til 2020. Begge disse målene er nådd gjennom en kombinasjon av innenlands tiltak og kjøp av klimakvoter fra andre land.

Det gjøres en del på klimatilpasning innen sektor plan og utvikling. Det utarbeidet et underlag på klimahistorikk og klimasårbarhet som forteller noe om mulighetene for naturkatastrofer i vår kommune. Dette underlaget ligger til grunn for KlimaROS som er et underlag til Helhetlig ROS. Det er noen tiltak på klimatilpasning i Helhetlig ROS som følge av arbeidet. Det sees også på klimarisiko hvor NVE's veileder for overvannshåndtering anbefaler at vi etablerer noen akseptkriterier for klimarisiko. Vi kan ikke beskytte alt- for enhver pris, det har ingen råd til. En grense for hva vi aksepterer må settes. Dette er et arbeid som gjenstår ifb. med Helhetlig ROS. Utover dette jobbes det med å få etablert et klimabudsjett i kommunen hvor en ser på hvilke tiltak en kan gjennomføre for å nå målet om at Melhus kommune skal redusere sine CO₂ utslipp med 50 % innen 2030 hvor basisåret er 2009.

Lokale trekk og vurderinger

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategi for 2020 -2023 ble vedtatt av kommunestyret 23.06.2020. Strategien er meget omfattende. Den legger opp til rekke områdeplaner samt rullering av kommuneplanens samfunnsdel og areal del I tillegg kommer rullering av øvrig planverk. Ny Planstrategi for perioden 2024-2027 søkes vedtatt før sommeren 2024.

Når det gjelder oppfølging av områdene miljø og klima, energi og folkehelse så vises dette punktet under "Lokale trekk og vurderinger" i kapittel 3.

Det er avgjørende for kommunen å ha oversikt over risiko og sårbarhet i alle sektorer for å kunne vurdere og iverksette tiltak for å redusere risikoen og sårbarheten. Eksisterende risiko og sårbarhetsanalyse må rulleres. Kommunen gjennomfører per i dag årlige øvelser i regi av fylkesmannen, og månedlige varslingsøvelser lokalt. Videre fremover er det behov for å gjennomføre "fullskalaøvelser"

for å trene på samordning mellom kommunens kriseledelse og nødetater. Som en følge personvernforordning (GDPR) er det fortsatt behov for kompetanseheving generelt i organisasjonen.

Internasjonalt samarbeid

Organiseringen av det internasjonale samarbeidet ble vedtatt i Kommunestyret i møte 28.10.08, sak 85/08. Det tyngste internasjonale samarbeidet er i dag knyttet opp mot vennskapskommunen Taveta i Taita Taveta County i Kenya, og til det nordiske barnekultursamarbeidet med Ockelbo i Sverige og Kurikka i Finland.

Vi har gjennomført et treårig samarbeid med Taveta innen primærhelsetjeneste, med finansiering fra NOREC (Fredskorpset). I perioden 2017-2020 har 12 sykepleiere/helsearbeidere deltatt i helårutveksling innen områdene helsestasjon/skolehelsetjeneste, sykehjem/hjemmetjeneste og tjenester for psykisk funksjonshemmede, i Taveta og i Melhus. Det ble i 2022 gjennomført et digitalt prosjekt med Taveta som har som formål å evaluere status, og velge ut ett område innenfor helse for ny utveksling av arbeidstakere (med forbehold om finansiering fra NOREC). Det nye utvekslingsprosjektet ble bekreftet med finansiering i juni 2023, og den første utvekslingen startet opp i september 2023. Prosjektet er treårig og vil gjennomføres i perioden 2023-2026.

Ungdomsrådet har et etablert, kontraktfestet samarbeid med Naimas barnehjem i Taveta, finansiert av Melhus kommune. De samarbeider med Venneforeningen for Naimas barnehjem, som er en privat organisasjon som støtter og drifter barnehjemmet. Denne kontrakten ble resignert i oktober 2022.

Det er oppvekstsenter/skoler i Melhus som samarbeider med skoler i Taveta via brevskrivning og utveksling av bilder (dette samarbeidet har ikke vært så aktivt de siste årene). Det gis også bidrag til barnehjemmet ved ulike innsamlingsaksjoner.

9.2.4 Behov

Overordnet planlegging

Den vedtatte planstrategien er svært omfattende. Denne inneholder i tillegg til temaplaner blant annet:

- Områdeplan for Brekkåsen
- Områdeplan for Lundamo
- Områdeplan for Hovin
- Områdeplan for Kvål
- Kommuneplanens samfunnsdel
- Kommuneplanens arealdel
- Kommuneplan pukk og grus
- Detaljplan for skoleområdet på Gimse
- Detaljplan for stasjonsområdet ved Skysstasjonen
- Plan for snøscooter

Arbeider med ny planstrategi er igangsatt og skal være ferdigstilt ett år etter at nytt kommunestyre er satt.

Under forutsetning av at kommuneplanens samfunnsdel vedtas i løpet 2023, vil den viktigste oppgaven i kommende periode være å rullere kommuneplanens arealdel. Det antas at dette vil være et omfattende arbeid.

Det legges videre opp til ferdigstilling av detaljregulering av skystasjonen. Arbeidet er igangsatt og vil kreve ressurser til innkjøp av konsulenttenester.

Oppfølgingen vil bli rapportert i tertialrapporteringer og årsmelding.

Kommunen er en del av byvekstavtalen. Denne gir både tilgang på ressurser samt forpliktelser knyttet til forutsetninger for planarbeid og tiltak.

Klima, miljø og energi

Kommunens reviderte klima- og energiplan gjelder for perioden 2021-2030, og er et kunnskapsgrunnlag som ligger til grunn for valgte strategier, delmål og tiltak. Følgende hovedstrategier er valgt for utslippsreduksjon, klimatilpasning og klimakommunikasjon:

1. Redusere kommunens totale klimagassutslipp, med særlig vekt hovedutslippskildene transport og landbruk
2. Redusere stasjonært energiforbruk og øke andelen fornybar energi
3. Øke lokal mat- og fôrproduksjon
4. Begrense tap av artsmangfold og øke opptaket av CO₂ i jord og skog
5. Sørge for et klimarobust samfunn i møte med klimaendringene
6. Prioritere kunnskapsformidling for å skape et klimavennlig forbruk og samfunn

Det legges opp til at et klima og energibudsjett på sikt legges inn som en integrert del av økonomi og handlingsplanene fremover.

Rullering av plan for miljø og naturmangfold er ferdigstilt og vedtatt av kommunestyret. Planen inneholder en rekke tiltak som det vil være viktig å følge opp i perioden. Planen legger blant annet vekt på å sikre tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag.

Folkehelse

Det må sikres et systematisk og kunnskapsbasert arbeid. Her legges oversiktsdokumentet til grunn. Videre må det utarbeides tiltak som fremmer folkehelsen i hele kommunen.

Risiko og sårbarhet, beredskap og informasjonssikkerhet

Helhelhetlig ROS analyse er ferdigstilt. Tiltakene som analyse må følges opp. Det legges opp til hyppigere revidering av denne.

9.3 Arealforvaltning

9.3.1 Området omfatter

Enheten Arealforvaltning utfører tjenester innenfor områdene plan- og byggesaksbehandling, geodata, landbruk, viltforvaltning, friluftsliv og motorferdsel i utmark. Enheten er også forurensningsmyndighet etter forurensingsforskriften innenfor en del områder herunder kap 12 og 15 og har ansvar for tilsyn og oppfølging av bl.a. spredt avløp og oljeutskillere. Enheten har 22 ansatte innenfor disse fagområdene.

9.3.2 Ansvarsområde

Enheten har ansvaret for å:

- Forvalte kommunens areal i tråd med politiske vedtak, lover, forskrifter og retningslinjer.
- Drive effektiv saksbehandling i tråd med gjeldende lovverk, vedtatte planer og vedtak.
- Sikre arealer til varig landbruksproduksjon og utvikle et mangfoldig og bærekraftig landbruk, og følge opp kommunens landbruksstrategi.
- Gjennomføre nødvendig drift, vedlikehold og utvikling av kommunens kartdatabaser.
- Drive nødvendig og lovpålagt tilsyn innenfor de områdene som hører til enhetenes ansvarsområde.
- Gjennomføre tiltak innenfor enhetens ansvarsområde i.h.t forvaltningsplan for vann for å redusere forurensning og følge opp kommunens ansvar i vannforskriften

9.3.3 Status og utviklingstrekk

Nasjonale føringer og satsingsområder

- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (kgl.res 28.september 2018)
- St Melding 11(2016-2017) Endring og utvikling- En fremtidsrettet jordbruksproduksjon.
- Nasjonal Jordvernstrategi
- Vanndirektivet
- Satsing på forenkling og digitalisering av plan- og byggesaksprosesser.
- Grønt skifte- Klima og miljøvennlig omstilling.

Lokale trekk og vurderinger

Utviklingen går mot mer digital saksbehandling. Dette medfører at kommunen må anskaffe arbeidsverktøy som gjør dette mulig. E byggesak ble anskaffet i 2020.

Kommunen er ansvarlig- både i forhold til tilsynsansvaret etter forurensningsloven og i forholdet ansvaret for å sikre miljøtilstanden i vannforekomster etter vannforskriften- for å jobbe for å minske forurensningen fra private avløpsanlegg, enten gjennom en oppgradering av eldre anlegg eller gjennom funksjonskontroll av nyere anlegg. Det er også ønskelig å legge til rette for at flere kan koble seg til kommunale avløpsanlegg. dette er en jobb som må gjøres sammen med Teknisk Drift.

Arbeidet med reguleringsplaner for E6 vil fortsatt ta en del ressurser. Det gjenstår sluttbehandling på parsell Prestteigen- Gyllan og strekningen Gyllan- Kvål.

Enheten bistår enhet plan med områdeplanarbeid og andre planarbeid som skal gjennomføres iht. til planstrategien.

Etter at områdeplaner for Ler og Melhus sentrum er ferdig er det stort trykk på plan- og byggesaksavdelingen for å behandle påfølgende detaljplaner og byggesaker.

En jobber kontinuerlig med å øke brukertilfredsheten innenfor byggesak. Det gjennomføres kontinuerlig brukerundersøkelser for å måle dette.

Det er stort fokus på at vi i Norge må bygge ned mindre jordbruksareal. Melhus har tidligere ligget høyt i forhold til nedbygging, noe som blant annet har skyltes regulering av ny E6 opp gjennom dalen. Vi ønsker å ha ytterligere fokus på dette framover og unngå nedbygging av dyrkajord og i tillegg satse på nydyrking.

9.3.4 Behov

For å opprettholde selvkost innenfor området byggesak er det nødvendig å øke gebyrene fra 2023 til 2024 med 10 pst. Dette skyldes at gebyrene ble holdt uendret fra 2022 til 2023 til tross for en underliggende kostnadsvekst på 5 pst. fra 2022 til 2023. Den underliggende kostnadsveksten fra 2023 til 2024 er forventet å bli om lag 4,5 pst. Dette kombinert med at en ser noe nedgang i byggeaktiviteten gjør at gebyrene må settes opp med 10 pst.

Innen plansaksbehandling er det også behov for å øke gebyrene med 10 % fra 2023 til 2024. Halvparten av denne økning går med til å dekke den underliggende kostnadsvekst i form av lønns og prisvekst, mens den andre halvdel går med til å dekke opp en ubalanse på nesten kr 100 000 fra 2023. Ved utgangen av 2022 hadde kommunen et negativt selvkostfond på kr 456 000,-. Politisk er det vedtatt at kommunen skal ha 80 pst. selvkost på plansaksbehandlingen.

Innen geodata er det nødvendig å øke gebyrene med 5 % fra 2023 til 2024. Økningen skyldes den underliggende kostnadsvekst i form av lønns og prisvekst

En stor andel av enhetens budsjett er lønnsutgifter og enheten er skjært til beinet, slik at det ikke vil være mulig med ytterligere nedskjæringer innenfor området uten at det vil medføre at en må nedbemanne. En nedbemanning vil medføre at en ikke klarer å opprettholde en god kvalitet på tjenestene i form av rimelig saksbehandlingstid og god service til våre kunder.

9.4 Bygg og eiendom

9.4.1 Området omfatter

Kommunal eiendomsdrift refererer til forvaltning, vedlikehold og styring av eiendommer og eiendomsinfrastruktur

Dette omfatter, skoler, barnehager, eldreinstitusjoner, rådhus etc.

Hovedmålet med kommunal eiendomsdrift er å sikre at eiendommene som tilhører kommunen fungerer effektivt, er trygge for brukerne, og oppfyller de behovene som innbyggerne og de ansatte har. Dette innebærer vanligvis en rekke oppgaver, inkludert:

- Vedlikehold: Å sørge for at eiendommene er i god stand ved å utføre regelmessig vedlikehold, reparasjoner og oppgraderinger.
- Sikkerhet: Å opprettholde sikkerhetsstandarder for å beskytte brukerne av eiendommene og sikre at de er i samsvar med gjeldende byggekoder og forskrifter.
- Budsjettstyring: Å administrere økonomiske ressurser for å sikre at eiendommene vedlikeholdes og oppgraderes innenfor budsjetttrammene.
- Energieffektivitet: Implementering av tiltak for å redusere energiforbruket og dermed redusere driftskostnadene og miljøpåvirkningen.
- Planlegging: Utvikling av langsiktige strategier for forvaltning av eiendommene, inkludert planlegging av fremtidige investeringer og utviklingsprosjekter.
- Brukerengasjement: Samarbeid med lokalsamfunnet og interessenter for å forstå deres behov og bekymringer når det gjelder kommunale eiendommer.
- Kommunal eiendomsdrift er en viktig del av en kommunes ansvar for å opprettholde en funksjonell og trygg infrastruktur for sine innbyggere. Det er en kompleks oppgave som krever kompetent ledelse, økonomisk planlegging og samarbeid med forskjellige aktører for å lykkes.

9.4.2 Ansvarsområde

Tjenester: Drift og vedlikehold, renhold, boligforvaltning (inkludert egen gruppe for bosetting av flyktninger) bolig og bosettingsavdeling og nybygging.

Forvalte den kommunale bygg og eiendomsmassen på mest mulig effektiv og hensiktsmessig måte. Påse at renhold utføres i henhold til moderne prinsipper for renhold og at "Innemiljøstandard" legges til

grunn. Boligmassen forvaltes på en god og effektiv måte.

Prosjektene og gjennomføre nybygg og rehabilitering på en kostnadseffektiv måte og med god kvalitet og positiv miljøpåvirkning. Gjennomføre kommunens boligpolitikk gjennom den til enhver tids gjeldende handlingsplan.

9.4.3 Status og utviklingstrekk

Bygg og eiendom har i de fire siste årene gjennomført investeringer for over en halv milliard kroner.

Ferdigstillelse av nye Gimse barneskole til 450 elever med tilhørende idrettshall, nytt parkeringshus med plass til 200 biler og ny idrettshall mellom Melhushallen og Bankhallen (Melhushallen Nord) representerer hovedtyngden av investeringene.

I kommende økonomiplanperiode vil det bli gjennomført investeringer på i størrelsesorden 150 til 250 mill. kroner dersom en ser bort fra kjøp/bygging av gjennomgangsboliger.

Enheten har en viktig rolle knyttet til formidling av boliger inn mot de flykninger kommunen har forpliktet seg til å ta i mot.

Bygg og eiendom har som mål å være blant de fremste av kommunens virksomheter på forebyggende arbeid ved å tilrettelegge for praksisplasser, dette ved å tilby lærlingeplasser, sommerjobber for ungdom, arbeidsutprøving fra NAV eller flyktningetjenesten og andre organisasjoner som tilrettelegger for dette.

Lokale trekk og vurderinger

- Vise vedlikeholdsbehov og investeringsplaner for den eksisterende kommunale bygningsmassen inklusiv bygningstekniske avvik som følge av tilsyn som brann, mattilsyn, el tilsyn eller etter forskrift av miljørettet helsevern. Videreutvikle "IK-bygg" som verktøy for å synliggjøre byggenes tilstand og skaderisiko. IK-bygg er et internkontrollsystem utviklet av NKF (Norsk kommunalteknisk forening). Verktøyet benyttes i samarbeid med driftslederne og virksomhetene i forhold til oppfølging av tiltakene i gjennomføringsfasen av vedtatte tiltak, registrering av nye behov og tiltak samt som en løsning for bestilling av utførelse av behov i den daglige driften. Alle behov og tiltak registrert i systemet vil danne grunnlag for vedlikeholdsbehovet totalt sett.
- Gjøre Office 365 og Teams tilgjengelig for driftslederenheten for å håndtere løpende arbeidsoppgavene i avdelingen, dette er gode samhandlingsverktøy fører til bedre produktivitet og samarbeid og er en del av strategien i «Smartere Melhus». Mer effektive arbeidsprosesser, færre manuelle arbeidsprosesser og effektiv bruk av teknologi. Redusert transportbehov fordi digitale løsninger kan erstatte personlig oppmøte.

9.4.4 Behov

Vise vedlikeholdsbehov og investeringsplaner for den eksisterende kommunale bygningsmassen inklusiv bygningstekniske avvik som følge av tilsyn som brann, mattilsyn, el tilsyn eller etter forskrift av miljørettet helsevern. Benytte "IK-bygg" som verktøy for å synliggjøre byggenes tilstand og skaderisiko. IK-bygg er et internkontrollsystem utviklet av NKF (Norsk kommunalteknisk forening) og skal integreres mot vårt tidligere system "V-pro". Verktøyet skal benyttes i samarbeid med driftslederne og virksomhetene i forhold til oppfølging av tiltakene i gjennomføringsfasen av vedtatte tiltak, registrering av nye behov og

tiltak samt som en løsning for bestilling av utførelse av behov i den daglige driften. Alle behov og tiltak registrert i systemet vil danne grunnlag for vedlikeholdsbehovet totalt sett.

- Levere renholdstjenester i Melhus kommune i henhold til «Innemiljøstandarden» og sikre økonomien i dette gjennom å jobbe aktivt med KOSTRA. Renholdsavdelingens største utfordring inn i framtida er rekruttering. For å vinne kampen om de beste folkene jobbes det med å skape et godt omdømme slik at vår avdeling blir attraktiv for de beste renholderne.
- Oppfølging av Klima- og energiplanen er viktig for å nå målet om redusert energibruk i kommunale bygg. Vi vil fortsette å følge opp energiforbruket ved å forlenge avtalen for videre samarbeid med AF-gruppen som gjennom tett oppfølging av driftspersonale i våre kommunale bygg overvåker dette. AF-gruppen er vår samarbeidspartner i EPC-avtaler (Energisparekontrakter).

Det jobbes løpende med alle forhold som kan bidra til å effektivisere både renhold og vedlikehold av dagens bygningsarealer og utearealer. Effekten av disse tiltakene vil løpende bli presentert i forbindelse med kommende planer.

Under følger et bilde av det nye Melhustorget som er planlagt utført i løpet av 2024.

9.5 Teknisk drift

9.5.1 Området omfatter

Enheten Teknisk drift omfatter fagområdene vann, avløp, veg, naturskade og eiendomsskatt. Teknisk drift er inndelt i 4 avdelinger. Avdelingene er delt inn i drift veg, drift VA (vann og avløp), plan VVA (veg, vann og avløp) og prosjekt VVA (veg, vann og avløp).

På enheten jobbes det med langsiktige og strategiske planer for fagområdene, både når det gjelder oppfølging av drift, forvaltning og utbygging av nye anlegg. Dette gjelder hovedplaner for veg, vann og avløp. Enheten har også hovedansvaret for daglig drift av de kommunale veger, vann og avløp.

Overfor publikum behandler enheten Tekniske VVA-planer, fremmer politiske saker, håndhever lover, forskrifter og normer og sørger for innkreving av kommunale gebyrer og eiendomsskatt.

9.5.2 Ansvarsområde

Enhetens ansvar er å sørge for en framtidsrettet forvaltning og drift av kommunens infrastruktur på veg, vann og avløp. I tillegg har enheten et sektorovergripende ansvar på området naturfare, der vi har en funksjon både på beredskap og forebyggende planlegging. I enheten er det også plassert en funksjon på eiendomsskatt.

Det er viktig å ha fokus på en økonomisk forsvarlig forvaltning og planlegging, i tillegg til at det skal være i et godt miljø- og klimaperspektiv.

9.5.3 Status og utviklingstrekk

Det er jobbet mye med hovedplaner på veg, vann og avløp. Hovedplan veg ble vedtatt i 2019, og arbeidet med revisjon skal gå fram til 2024. Hovedplan vann og avløp har en lengre historie. Disse slås nå sammen til en plan, som benevnes "vann i Melhus", og som skal omhandle både avløp, vannforsyning og overvann. Det tas sikte på å ferdigstille denne planen i løpet av første halvår 2024 med politisk behandling i første del av 2024.

Vann og avløp.

Melhus er en langstrakt kommune med 7 definerte tettsteder, der det er politisk vedtatt at det skal være vekst i samtlige tettsteder. Denne arealstrukturen i kommunen fører til at vi har mange meter ledning per betalende abonnent, og som en logisk følge av dette vil Melhus måtte forholde seg til at vann- og avløpsgebyret vil være høyt i forhold til gjennomsnittet i Norge.

Hovedutfordringer i Melhus er fortsatt at det lekker inn mye fremmedvann på avløpsnett, høy andel utlekking fra vannledningsnett, mange bekker små elver og bekker med forurensning og flere utdaterte renseanlegg. I tillegg har Melhus en relativt høy andel innbyggere som ikke er påkoblet kommunalt vann- og avløpsnett.

Det er generelt høy byggeaktivitet i Melhus, etter en byggestopp i noen år, har det hopet seg opp med prosjekt. Spesielt nevnes stor utbygging på Ler, stor utbygging i Melhus sentrum, bygging av ny Gimse skole og bygging av ny E6. Dette utløser også store investeringer på veg, vann og avløp, og det krever mye oppfølging av personell fra Teknisk drift. De store utbyggingene utført av eksterne, fører til at mye av våre «egne» prioriteringer blir skjøvet ut i tid. Vi ser at det er store utfordringer med å følge opp utbyggingsavtalene, da vi mangler personell spesielt på byggeledelse. Stor satsing på nye utbygginger over mange år har ført til at mindre ressurser er blitt brukt på drift og vedlikehold av eksisterende vann- og avløpsnett, og vi sitter derfor med et stort etterslep på dette området. Framover vil bli lagt inn mer ressurser på FDV.

Et prosjekt som må prioriteres og vil kreve store investeringer framover, er etablering av overføringsledninger på vann og avløp fra Hovin til Kvål, kalt "VA-sør". Første etappe fra Kvål til Ler er påstartet. Det er planlagt at avløpsrenseanlegget på Ler, som lenge har vært overbelastet, skal saneres i slutten av 2023. Dette prosjektet vil føre til at vi får løst problemet med for lite kapasitet og dårlige arbeidsforhold på Hovin renseanlegg, i tillegg til at det vil rydde opp i mye spredt avløp på strekningen. Samtidig legges det nye hovedledninger for vannforsyning, slik at vi får sanert gamle asbestledninger.

Veg

Det jobbes med ny G/S-bru over Gaula i Melhus sentrum. Dette er også et miljøpakkeprosjekt. Mulighetsstudie i dette prosjektet er gjennomført og rådmannen orienterte om hva studien har avdekket i oktober 2022. Videre fremdrift i prosjektet ble avklart gjennom politisk vedtak i desember 2022, hvor en gikk videre med å utarbeide ett forprosjekt for brua inkludert regulering av prosjektert trase med tilhørende arealer. Prosjektet er uhyre viktig med hensyn på å løse deler av fremtidige mobilitetsutfordringer mellom øst og vest siden av Gaula.

Når det gjelder eksisterende kommunale veger og G/S-veger, har vi flere strekninger med dårlig standard, som trenger oppgradering. Det jobbes kontinuerlig med dette, avhengig av budsjett som bevilges på veg.

Nasjonale føringer og satsningsområder

Utbygging av E6 sør for Trondheim berører fortsatt Melhus i stor grad. Teknisk drift vil være involvert i planfasen og utbyggingsfasen, og denne utbyggingen vil pågå over flere år. FN's bærekraftsmål er inkludert i all planlegging og utbygging også i Melhus, og spesielt punktene om klimaendringer og tap av biologisk mangfold og natur, er noe som påvirker og våre fagområder. Dette fører til at vi må endre tankegangen når vi planlegger nye prosjekter og forvalter den infrastrukturen vi har. Nye krav og retningslinjer pålegger oss å endre lokale krav til blant annet dimensjonering av vår infrastruktur, spesielt overvann. En ser av nedbørmålingene at nedbøren allerede har økt i mengde, spesielt i intensitet. Dette kan medføre mer flom og ras, og det må i større grad finnes lokale fordrøynings- og påslippsløsninger for overvannsproblematikken. Det bør også vurderes om en skal se på bekkeåpninger og legge flomveger inn som tema i arealdelen i kommuneplanen. Det medfører også at vi må ha en gjennomgang av vedtatte normer og retningslinjer som Teknisk drift og utbyggerne skal forholde seg til.

Lokale trekk og vurderinger

Det er fortsatt et generelt høyt press på ansvarsområdene til Teknisk drift. Det er stor aktivitet i flere av kommunens tettsteder, spesielt i Melhus sentrum og i Ler sentrum. Etter en vedtatt sentrumsplan for Ler og Melhus, er det nå høy aktivitet på utbyggingsfronten. Melhustunet, Skysstasjonen, Melhustorget i tillegg til GS-veg-forbindelse over Gaula er områder som bygges ut i sentrum av Melhus. Litjskjeet, Lerlykkja og Gråbakken Hageby samt nytt kollektivknutepunkt på Ler er med på å omforme tettstedet Ler.

Det bygges ny 4-felts E6 fra Melhus sentrum til sør for Kvål, og utbyggingen videre sørover forventes oppstartet i 2027 som er en del senere enn tidligere lagt til grunn. Denne store utbyggingsaktiviteten legger føringer for Teknisk drifts prioriteringer framover. I tillegg skal tiltakene i hovedplan veg, vann og avløp følges opp.

I Melhus har de fleste små bekkene en dårlig biologisk tilstand, noe som skyldes både spredte avløpsanlegg og landbruksavrenning. Det er også på dette området nødvendig å se på ny kloakking av områder i kommunen.

Aktivitetsnivået de kommende årene i forhold til de utfordringer det er å skaffe og beholde ressurser i enheten, er og vil være en oppgave som kan bli krevende.

9.5.4 Behov

VVA – Drift

Enhetens driftsavdelinger består av avdeling veg og trafikk, og avdeling vann og avløp (VVA).

Melhus kommune sitt vedtak om å være en profesjonell arbeidsgiver, gir forventninger om å ha et stort fokus på HMS i sin driftsorganisasjon. HMS-funksjonen på enheten er etter omorganiseringen administrert fra avdeling plan VVA, mens ledelsen fortsatt innehar ansvaret. Innenfor Teknisk drift er det fokus på sikkerhet og arbeidsmiljø på utestasjonene.

For mer rasjonell og effektiv drift, samt bedre arbeidsmiljø, var det nødvendig å samle den operasjonelle driften til ett oppmøtested. En ny driftssentral på Sjøberg ble tatt i bruk høsten 2023 og enheten ser frem til at den operasjonelle driften bedres betydelig som følge av dette.

De investeringsprosjektene en legger opp til å jobbe med i økonomiplanen fremgår av investeringsoversikten.

9.6 Mål for sektoren

For å sikre at delmålene er i tråd med kommunens behov er kunnskapsgrunnlaget som er produsert i forbindelse med det nye forslaget søkt benyttet som en del av utgangspunktet for endringer. Siden ny samfunnsplan ikke er vedtatt har vi heller ikke fått lagt inn målangivelse (gjelder alle sektorene) for indikatorene i nytt system (Framsikt). Dette arbeidet vil starte umiddelbart etter at ny samfunnsplan er vedtatt og synliggjøres i forbindelse med første tertial 2024.

Delmål	Indikator	Resultat 2022	Mål 2023	Mål 2024
Alle i Melhus har gode muligheter til friluftsliv				
Frivilligsentralen brukes som en arena for dialog og aktivitet for særskilte grupper				
Ressursgruppe folkehelse bidrar til dialog med befolkningen om lokale folkehelseutfordringer				
Vi har gode metoder og arenaer for medvirkning som sikrer helse i alt vi gjør				
I samarbeid med innbyggerne jobber kommunen forebyggende for å unngå psykisk uhelse, muskel og				

Delmål	Indikator	Resultat 2022	Mål 2023	Mål 2024
skjellettproblemer i befolkningen				
HMS- utvalget skal være en aktiv bidragsyter i utvikling	Antall møter i HMS utvalget	2	16	16
Det totale sykefraværet i Melhus kommune er under 7%	Totalt fravær	6,3 %	7,0 %	7,0 %
HMS-utvalget spiller en sentral rolle i å sikre at medarbeiderundersøkelsen brukes aktivt i forbedringsarbeidet	Antall enheter som har utarbeidet tiltak i utviklingsplanen ut ifra medarbeiderundersøkelsen	4	4	4
Kommunens abonnenter har tilgang til rent vann og sikker vannforsyning	Bedre Vann indikator – kvalitetsindeks for vannforsyning	2,5	2,5	2,5
Kommunens klimagassutslipp er i 2030 redusert med 50% sammenlignet med 2009	Utslipp av klimagasser i Norges kommuner og fylker - Miljødirektoratet (miljodirektoratet.no) Melhus kommune (Totalt)	14,8 % 2021 - tall er de siste	22,6 % Antar lineær reduksjon	26,5 % Antar lineær reduksjon
Melhus kommune benytter beste tilgjengelig teknologi for å begrense overløp og forurensning	Antall tilfeller med overløp på renseanlegg		0	0
Melhus kommune bidrar aktivt til å nå nullvekstmålet	Bruker indikatorer fra Miljøpakken			
Vann og vassdrag er i god økologisk og god kjemisk tilstand i henhold til vannforskriften §§ 4 – 6	Antall boliger påkoblet offentlig avløp fra gamle private anlegg			
	Antall boliger rehabilitert - privat avløpsanlegg (ferdigattest)			
	Bedre Vann indikator – kvalitetsindeks for avløpstjenesten	3,6	3,6	3,6
Har et godt kunnskapsgrunnlag innen miljø og naturmangfold og har gjennomført nødvendige tiltak i henhold til kommunedelplanen				
Melhus kommune bidrar til økt matproduksjon som er trygg og	Antall dekar med tillatelse til nydyrking (Kostra)	52		

Delmål	Indikator	Resultat 2022	Mål 2023	Mål 2024
bærekraftig, og som har god kvalitet				
Melhus kommune bidrar til at det nasjonale jordvernmålet nås	Ant dekar omdisponert areal; jordlov (KOSTRA)	1,5	0	0
	Ant dekar omdisponert plan- og bygningslov (KOSTRA)	11	0	0
Det er god samhandling mellom Melhus kommune, eksterne aktører, innbyggere og næringsliv				
Melhus kommune har robuste klimatilpasningstiltak som sikrer helse, natur, infrastruktur og materielle verdier				
Samfunnssikkerhet og beredskap er integrert i all kommunal virksomhet og planlegging	Antall beredskapsøvelser	0	1	1
	Antall enheter som har oppdaterte beredskapsplaner for samfunnssikkerhet og beredskap	1	4	4
Det er vekst i kommunens tettsteder	Antall behandlede reguleringsplaner	3		
	Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Brekkåsen	0,9 %		
	Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Eid	-0,5 %		
	Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Flå	1,5 %		
	Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Gimse	0,5 %		
	Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Gåsbakken	0,0 %		
	Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Hovin	0,8 %		
	Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Høyeggen	3,3 %		
	Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Lundamo	0,7 %		

Delmål	Indikator	Resultat 2022	Mål 2023	Mål 2024
	Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Melhus kommune	1,0 %		
	Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Melhus sentrum	2,2 %		
	Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Rosmælen	0,7 %		
Vi har effektive og lett tilgjengelige kollektivknutepunkter i kommunen	Antall planer vedtatt i henhold til gjeldende planstrategi	0	3	3
I Melhus kommune har vi koordinerte tjenester som sikrer effektiv og trygg bosetting av flyktninger				
Melhus kommune har effektiv saksbehandling med god kvalitet	Forbrukerrådets kommunetest - Byggesak	21/100 (siste var 2019)	50/100	50/100
	Forbrukerrådets kommunetest - Vann, avløp, renovasjon	63/100 (siste var 2019)	70/100	70/100
Melhus kommune har effektiv saksbehandling med god kvalitet	Andel byggesaker med overskredet frist	0,7 %	0,0 %	0,0 %
	Behandlingstid saker med 12 ukers frist (dager)	17	85	85
	Behandlingstid saker med 3 ukers frist (dager)	10	15	15
	Saksbehandlingstid fra sak klar for oppmåling til matrikkelført Kommunen skal gjennomføre oppmålingsforretning og fullføre matrikkelføring innen 16 uker med unntak av perioden fra 1. november til 15. mai		80	80
Melhus kommune har effektive og gode tjenester	Være blant de 150 beste kommunene innen Saksbehandling i Kommunebarometeret	99	150	150
Vi har gode digitale tjenester som ivaretar brukernes behov				

Delmål	Indikator	Resultat 2022	Mål 2023	Mål 2024
Renholdskostnader pr. kvadratmeter ligger på middels nivå i Holthe FDV nøkkelen	Renholdskostnader pr. kvadratmeter - Barnehage	357	357	357
	Renholdskostnader pr. kvadratmeter - Skole	171	171	171
	Renholdskostnader pr. kvadratmeter - Sykehjem	114	114	114
Vi holder tildelt netto budsjetttramme	Prosentvist avvik fra budsjett totalt	0,7 %	0,0 %	0,0 %
Økonomien innenfor selvkost er i balanse		0,0 %	0,0 %	0,0 %

9.7 Budsjettall

Tabell 9.1 er en oppstilling over hvordan sektorens og enhetenes rammer er endret over tid.

Tabell 9.1 Budsjett per enhetsområde under sektoren plan og utvikling. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	Endring fra 2023-2024	Herav tiltak i 2024	Tiltaksnr (drift/investering)
Plan og utvikling kommunalsjef	1 710	1 610	1 609	-1	0	
Bygg og eiendom	63 941	63 875	70 337	6 462	1 493	081, 085, 086, 097
Arealforvaltning	8 855	8 606	8 605	-1	0	
Teknisk drift	14 864	15 632	16 123	491	800	049, 093, 106
OPlan	6 910	8 914	8 658	-256	-9	097
Prosjekt	703	0	-1	-1	0	
Selvkostområdet	-268	0	0	0	-	
Sum brutto bevilgning	96 715	98 637	105 331	6 694	2 284	
Avsetning til bundne driftsfond	2 946	499	155	-344		
Bruk av bundne driftsfond	-1 699	-11 652	-5 361	6 291		
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0	0		
Bruk av disposisjonsfond	-10 136	-2 914	-3 954	-1040		

Tabell 9.1 Budsjett per enhetsområde under sektoren plan og utvikling. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	Endring fra 2023-2024	Herav tiltak i 2024	Tiltaksnr (drift/invest ering)
Andre generelle driftsinntekter	-1 514	-824	-1 354	-530		
Sum bevilgninger netto	107 118	113 528	115 845	2 317	2 284	

Budsjetter for 2024 inneholder justeringer som både kan klassifiseres som konsekvensjusteringer og nye tiltak. Konsekvensjusteringer er knyttet til den driften som følger av vedtak pr. 1. tertial 2023. Følgende justeringer er lagt til grunn:

Konsekvensjustert:

Bygg- og eiendom endring fra 2023-2024:

1. Driftsrammen er redusert med 0,182 mill. kroner knyttet til en forutsetning om at de leide barnehage paviljongene på Lundamo leveres tilbake 1. juli 2024. Enheten får da redusere leieutgifter tilsvarende 0,382 mill. kroner fra 2023 til 2024. Det er videre tatt hensyn til at det koster 0,2 mill. kroner og ta ned og transportere paviljongene tilbake til utleier. Pr. nå ser det ut til at det vil bli utfordrende å klare 1. juli og at en må forlenge leieforholdet noe.
2. Driftsrammen er økt med 0,651 mill. kroner knyttet til økte fdv utgifter som følge av den nye barnehagen på Ler. Det er lagt til grunn at denne tas i bruk 1. juli 2024, men som nevnt over kan det bli litt knapt med tid mhp ferdigstillelse til 1. juli.
3. Driftsrammen er redusert med 0,384 mill. kroner knyttet til netto virkningen av økte husleieinntekter og økte fdv utgifter som følge av kjøp av flere flyktningeboliger.
4. Driftsrammen er økt tilsvarende 0,942 mill. kroner som følge av helårsvirkning av lønnsoppjøret på kap. 4
5. Driftsrammen er økt netto med 1,392 mill. kroner som følge av økte leieutgifter i SVS Melhuset ifb. med etablering av kontorarbeidsplasser for PPT- tjenesten, Flyktningtjenesten og Helse og velferdskontoret.
6. Driftsrammen er netto økt med 0,911 som følge av forventet økt prisstigning på 4,2 pst. fra 2023 til 2024. Virkningen er en netto betraktning med bakgrunn i at en også har lagt til grunn at husleieinntektene øker med 4,5 pst. På noen områder øker prisene langt mer enn forventet prisvekst. Dette gjelder renovasjon og kommunale avgifter. Økningen i renovasjonsavgiften er beskrevet som ett eget tiltak. Virkningen av de økte kommunale avgiftene utgjør en merutgift fra 2023 til 2024 på hele 1,3 mill. kroner. Av dette er kun 0,2 mill. kroner kompensert i det fremlagte budsjettet. Videre er det ikke avklart om det blir noen prisøkning i forsikringspremiene fra 2023 til 2024, da disse er ute på anbud nå. Forventet resultat fra anbudsrunderen er desember 2024. Rådmannen vil komme tilbake til både de økte kommunale avgiftene og forsikringspremiene i 1. tertial 2024.

Tiltak 081 og 086

Fra 1. januar 2023 ble det innført nye utsorteringskrav. Alle norske offentlige og private virksomheter og institusjoner som produserer husholdningslignende avfall blir berørt.

Det nye kapittelet i avfallsforskriften, kapittel 10A, er vedtatt for å sikre at avfallsressursene blir utnyttet, materialgjenvunnet og brukt som råvare i nye produkter som del av en sirkulær økonomi. Dette betyr at

man på arbeidsplassen ikke lenger kan kaste avfallet i én beholder som restavfall. Plastavfall og matavfall skal kastes i egne beholdere, som så skal leveres til gjenvinning.

- Kommunen får krav om å sortere ut bioavfall (mat-, park- og hageavfall), og plastavfall og levere det utsorterte avfallet til materialgjenvinning.
- Kommunen får krav om at 70 prosent av matavfallet og plastavfallet må sorteres ut innen 2035.
- Virksomheter som produserer husholdningslignende avfall får krav om å sortere ut bioavfall og plastavfall og levere det utsorterte avfallet til materialgjenvinning.
- Anlegg som tar imot avfall til behandling får krav om å sørge for materialgjenvinning.
- Virksomheter som bruker landbruksplast, får krav om å utsortere dette avfallet.

Med bakgrunn i de tall Melhus kommune har fått fra ReMidt IKS vil denne omleggingen føre til økte renovasjonsutgifter på 0,48 mill. kroner knyttet til alle våre forvaltningsbygg og 0,54 mill. kroner for alle våre utleieboliger fra og med 2024.

Tiltak 085

Helse og Velferd vil bruke Møllingvegen 22, 24, 26 og 28 til avklaringsleiligheter. I tillegg holdes leilighet 34 og 38 ledig i påvente av ombygging i neste trinn. Dette gir tapte leieinntekter for Bygg- og eiendomsenheten på 0,69 mill. kroner i 2024. Det anbefales at Bygg og eiendom kompenseres for tapte leieinntekter i sin helhet, så beholder Helse og Velferd inntektene fra avklaring/avlastning i sin helhet.

Tiltak 097

I de konsekvensjusterte budsjettene ble det forutsatt en prisvekst på 4,2 % og inntektsvekst på 4,5 %. I statsbudsjettet er dette justert til henholdsvis 3,4 % og 4,3 %. Budsjettrammene justeres tilsvarende. Dette utgjør om lag 0,2 mill. kroner til Bygg- og eiendom i mindre kompensasjon for netto pris og inntektsvekst.

Arealforvaltning:

1. Driftsrammen er uendret fra 2023 til 2024.

Teknisk drift:

1. Driftsrammen er økt med 0,1 mill. fra 2023 til 2024 som følge av helårsvirkning av lønnsoppgjøret på kap. 4
2. Driftsrammen er redusert med 0,6 mill. kroner fra 2023 til 2024 med bakgrunn i at det ble bevilget 0,6 mill. kroner ekstra i 2023 til områdestabilitetsutredning på Kvål

Tiltak 049

Prisene på vinterdrift har skutt i været de siste årene. Kostnadsindeksen i fjerde kvartal 2020 (2020K4) var på 171,6. For fjerde kvartal (2022K4) var kostnadsindeksen 212,9. Det vil si en økning på 21 % over to år. Veg og trafikk har avtaler med fem entreprenører som utfører vinterdrift og som prisjusteres etter denne indeksen. I startåret 2021 betalte de 2,2 mill. kroner. Til neste år er det budsjettetert med en kostnad på 3 mill. kroner, da man forventer at det blir en liten økning i tillegg til den prisøkningen som allerede har vært. Veg og trafikk ber derfor om en årlig økning på driftsbudsjettet på 800 000,- for å kunne opprettholde driften som den er.

Tiltak 093

Etter endringer i plan og bygningsloven er håndtering av overvann gjennom planlegging et kommunalt ansvar. NVE kom i 2022 med en veileder for en slik plan. Kommunen har ansvar for å forebygge skader fra overvann i arealplanleggingen. Dette er viktig å ta inn i planstrategien og videre i kommuneplanens samfunnsdel, deretter kommuneplanens arealdel og videre i bestemmelser i reguleringsplanene. I tillegg må dette koordineres med kommunens ansvar for klimatilpasning, samt skredfare, flom og utfordringer med kritiske punkter på vassdrag og nett. Resipientene vil også bli berørt av overvannsutslipp. I tillegg er det behov for å se på kommunens helhetlige strategi for overvann og likeså retningslinjer for behandling av overvann og hvilke tekniske løsninger som kan godkjennes. Derfor må det utarbeides en temaplan for overvann som har kunnskapsgrunnlaget for å innarbeide dette i de forskjellige fagområdene. Planen vil gi behov for flere tiltaksplaner som flom (som forsøkes å utarbeides suksessivt) og flere andre tilhørende temaer. Det er mulig å søke om støtte til NVE om støtte til å registrere kritiske punkter og likeså Miljødirektoratet for planer for klimatilpasning. Totalkostnad for temaplanen med tillegg er kr. 1 500 000.- eks mva. planlagt fordelt på årene 2024-2025. Fremdrift er at selve overvannsplanen er ferdig i 2024, mens flomplan og de andre tilleggene er ferdig i 2025. I tillegg til dette vil det bli belastet på selvkostområdet innenfor avløp. Dette tiltaket finansieres av disposisjonsfond kommuneplanarbeid/planoppgaver.

9.8 Selvkostbudsjett

Vann og avløp

Under følger en tabell som viser forventet gebyrutvikling inn vann og avløp i økonomiplanperioden gitt forventet rentenivå, lønns og prisvekst samt kommende investeringsprogram.

Avløp	2023	2024	2025	2026	2027
Utgifter	49 193	57 165	61 462	64 972	67 073
Inntekter	-46 161	-55 203	-63 353	-63 435	-65 263
Saldo mot fond	3 032	1 963	-1 891	1 538	1 810
IB Fond	7 399	4 367	2 404	4 295	2 757
Avsetning fond	0	0	1 891	0	0
Bruk av fond	-3 032	-1 963	0	-1 538	-1 810
Saldo	4 367	2 404	4 295	2 757	947
Avgiftsøkning	18 %	20 %	15 %	1 %	3 %

Vann	2023	2024	2025	2026	2027
Utgifter	29 620	36 502	38 486	39 552	40 766
Inntekter	-25 674	-33 104	-38 208	-43 923	-46 312
Saldo mot fond	3 946	3 398	277	-4 371	-5 546
IB Fond	7 841	3 896	498	221	4 592
Avsetning fond	0	0	0	4 371	5 546
Bruk av fond	-3 946	-3 398	277	0	0
Saldo	3 896	498	221	4 592	10 138
Avgiftsøkning	5 %	30 %	16 %	15 %	5 %

Som en ser av oversikten over er det lagt opp til en økning i alle gebyrer innen vann med 30 pst. fra 2023 til 2024. Tilsvarende økning innen avløp er på 20 pst.

Den sterke økningen på vannsiden skyldes at en valgte å ikke øke avgiftene så mye i 2023 som burde gjort med den kraftige renteoppgangen en har hatt. En valgte å bruke av vannfondet tilsvarende 4 mill. kroner. Det meste av utgiftsøkningen siden 2020/21 skyldes den kraftige renteoppgangen hvor referanserenten er økt fra 1,39 % i 2020 til 4,77 % i 2024. Med en saldo på 220 mill. kroner ved inngangen til 2024 innebærer denne oppgangen at en må ta inn 7,5 mill. kroner mer i avgifter på vannsiden i 2024 enn med rentenivået fra 2020. Av denne saldoen på 220 mill. kroner kan 130 mill. kroner relateres til investeringer de siste fem årene. Utover renteeffekten er også utviklingen preget av sterk lønns, pensjons og prisvekst i 2023 og påfølgende vekst også i 2024. Økningen er 17 prosentpoeng over det rådmannen signaliserte i sitt økonomiplanfremlegg i fjor høst og skyldes ytterligere økning i rente, høyere lønns, pensjons og prisvekst enn lagt til grunn da.

På avløpssiden er anleggssaldoen på hele 375 mill. kroner ved inngangen til 2024. Dette innebærer at en må ta inn 12,7 mill. kroner mere i avgifter på avløpssiden i 2024 enn med rentenivået fra 2020. Utover renteeffekten vil en også innen avløp måtte hensyn ta den sterke lønns, pensjons og prisvekst i 2023 og påfølgende vekst også i 2024. Økningen er 5 prosentpoeng under det rådmannen signaliserte i sitt økonomiplanfremlegg i fjor høst og skyldes en kombinasjon av lavere fremdrift på investeringssiden og en økning i rente, høyere lønns, pensjons og prisvekst enn lagt til grunn da.

Tabellen under beskriver investeringsvolum innen vann og avløp for perioden 2024-2027 og årlig gjennomsnitt for perioden 2013-2022. Tabell 9.81 Investeringsvolum innen vann og avløp for perioden 2023-2026 og årlig gjennomsnitt for perioden 2014-2023.

Inv. År /Tall i mill. kroner	Vann	Avløp
Snitt pr. år 2014-2023	15,8	28,6
2024	33,3	61,7
2025	25,2	55,0
2026	10,9	44,9
2027	17,0	17,5

Arealforvaltning

For å opprettholde selvkost innenfor området byggesak er det nødvendig å øke gebyrene fra 2023 til 2024 med 10 pst. Dette skyldes at gebyrene ble holdt uendret fra 2022 til 2023 til tross for en underliggende kostnadsvekst på 5 pst. fra 2022 til 2023. Den underliggende kostnadsveksten fra 2023 til 2024 er forventet å bli om lag 4,5 pst. Dette kombinert med at en ser noe nedgang i byggeaktiviteten gjør at gebyrene må settes opp med 10 pst.

Innen plansaksbehandling er det også behov for å øke gebyrene med 10 % fra 2023 til 2024. Halvparten av denne økning går med til å dekke den underliggende kostnadsvekst i form av lønns og prisvekst, mens den andre halvdel går med til å dekke opp en ubalanse på nesten kr 100 000 fra 2023. Ved utgangen

av 2022 hadde kommunen et negativt selvkostfond på kr 456 000,-. Politisk er det vedtatt at kommunen skal ha 80 pst. selvkost på plansaksbehandlingen.

Innen geodata er det nødvendig å øke gebyrene med 5 % fra 2023 til 2024. Økningen skyldes den underliggende kostnadsvekst i form av lønns og prisvekst.

9.9 Gebyrer

Kommentar til endring i gebyrregulativet. Betalingsbestemmelsene i sin helhet presenteres i eget gebyrregulativ.

Bygg og eiendom

Alle utleietakster øker med forventet prisstigning tilsvarende 4,5 %.

Teknisk drift

Gravemeldinger i og ved kommunal veg samt leie av gategrunn er økt med forventet prisstigning tilsvarende 4,5 %.

77777777

10 Virksomheter utenom kommunen

Tabell 10.1 viser hvilke utgiftsområder som føres på rammeområde Virksomheter utenfor kommunen. De største utgiftspostene er Gauldal brann- og redning og Melhus kirkelige fellesråd. Disse omtales under.

Tabell 10.1 utgiftsområder som føres på rammeområde virksomheter utenom kommunen. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2022	Revidert budsjett 2023	Budsjett 2024	Endring fra 2023 til 2024	Herav tiltak i 2023	Tiltaksnr (drift/investering)
Revisjon Midt-Norge IKS	1 242	1 267	1 331	64	0	
Sekretariat for kontrollutvalget	349	359	377	18	0	
Melhus kirkelig fellesråd	10 019	10 330	10 795	465	0	
Driftstilskudd Prestgårdslåna	0	125	125	0	0	
Driftstilskudd Gamle Hovin	165	40	40	0	0	
Vertskommunesamarbeid, Rovdyr	31	30	30	0	0	
Vekst Melhus AS	1 071	966	966	0	0	
Galudal Brann og redning IKS	17 226	19 808	22 458	2 650	2 719	042
Trondheimsregionen	534	755	755	0	0	
Tilskudd til 17. mai arrangement i Nedre Melhus	57	50	50	0	0	
Tilskudd til næringsforeningen i Trheim avd Melhus	150	165	173	8	0	
Vannområdesekretariatet for Gaula	40	125	125	0	0	
Regionrådet Trondheim Sør	150	155	155	0	0	
Jul i Melhus	50	50	50	0	0	
Andre religiøse formål	0	40	40	0	0	
Sum brutto bevilgning	31 084	34 265	37 470	3 205	2 719	
Avsetning til bundne driftsfond	0	0	0	0		
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0		

Tabell 10.1 utgiftsområder som føres på rammeområde virksomheter utenom kommunen. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2022	Revidert budsjett 2023	Budsjett 2024	Endring fra 2023 til 2024	Herav tiltak i 2023	Tiltaksnr (drift/inve stering)
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0	0		
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0		
Andre generelle driftsinntekter	0	0	0	0		
Sum bevilgninger netto	31 084	34 265	37 470	3 205	2 719	

10.1 Gauldal brann og redning

Gauldal Brann og Redning IKS, GBR, eies av kommunene Midtre Gauldal og Melhus i fellesskap, hvor Melhus kommune eier 70 prosent i 2023. Eierandelen til Melhus kommune er vedtatt justert til 65,2 prosent fra 1.1.2024 (k-sak 59/2003). Selskapet ivaretar eierkommunenes oppgaver og forpliktelser i henhold til brann- og eksplosjonsvernlovgivningen.

GBR er organisert i tre avdelinger; administrasjon, beredskapsavdeling og forebyggende avdeling. Administrasjonen er lokalisert ved Melhus brannstasjon, hvor brannsjef/daglig leder har kontor. Forebyggende avdeling ivaretar tilsyn med særskilte brannobjekter, behandling av saker i henhold til brannvernlovgivningen, utfører opplæring og brannverninformasjon, tilsyn med fyringsanlegg og feiing.

Rådmannen har mottatt forslag til budsjett fra Gauldal brann- og redningsvesen IKS. Dette gir en betydelig økning i 2024 (2,7 millioner kroner i netto økning, hensyntatt lavere eierandel) sammenlignet med 2023. Budsjettet for 2024 er 22,5 millioner kroner mot 19,8 millioner kroner i 2023. Faktisk økning i budsjetttramma

Den samlede økningen er på 13,6 prosent inklusiv redusert eierandel (isolert budsjettøkning utgjør om lag 22 prosent). Faktisk økning i budsjetttramma utgjør 4,4 millioner kroner i 2024, mens redusert eierandel utgjør 1,7 millioner kroner.

Gebyrregulativ med satser for feiertjenesten ligger i eget dokument.

10.2 Kirkelig fellesråd

Budsjettet for Kirkelig Fellesråd for 2024 er 10,8 millioner kroner, en økning på 0,47 millioner kroner fra 2023. Dette er beregnet utfra kommunal deflator med redusert i tråd med rådmannens tilsvarende prosentvise reduksjon for alle andre kommunale enheter.

10.3 Andre områder

For de andre områdene er det mindre endringer fra 2023. Forslaget til budsjett for Revisjon Midt-Norge og Kontrollutvalget er i tråd med sak 44/23 i Kontrollutvalget.

11 Investeringer, finansiering, gjeldsutvikling og rentekostnader

11.1 Investering og finansiering

Tabell 11.1 gir en oversikt over bevilgningsoversikt for investeringen i henhold til forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner §5-5. Denne viser en samlet oversikt over finansieringsbehovet og finansiering av investeringsregnskapet for 2023 og for hele planperioden. Kolonnen "nye prosjekter" samsvarer med kommunestyrets forslag til nye investeringstiltak som er "avkrysset" i vedlegget om investeringstiltak.

Tabell 11.1 Bevilgningsoversikt investering, jf. forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning §5-5. Beløp i tusen kroner						
	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Sum investering i varige driftsmidler	274 258	361 711	290 516	267 443	199 188	99 121
Tilskudd til andres investeringer	890	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	7 494	2 645	2 894	2 894	2 894	2 894
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	1 186	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	283 828	364 356	293 410	270 337	202 082	102 015
Kompensasjon for mva	-33 036	-36 490	-35 164	-33 481	-24 578	-9 203
Tilskudd fra andre	-13 365	-14 333	-13 900	-43 750	-71 750	-13 836
Salg av varige driftsmidler	-2 033	0	0	0	0	0
Salg finansielle anleggsmidler	-5 068	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-216 624	-299 341	-233 536	-176 412	-78 860	-71 082
Sum investeringsinntekter	-270 126	-350 164	-282 600	-253 643	-175 188	-94 121
Videreutlån	39 155	65 000	65 000	65 000	65 000	65 000
Bruk av lån til videreutlån	-39 155	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000
Avdrag på lån til videreutlån	21 467	11 428	12 794	14 050	15 206	16 582
Mottatte avdrag videreutlån	-21 432	-11 428	-12 794	-14 050	-15 206	-16 582
Netto utgifter videreutlån	35	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-6 004	-10 350	-4 094	-10 494	-25 694	-6 694
Bruk av bundet inv fond	19 494	0	0	0	0	0
Avsetning til bundet kapitalfond	-15 444	-842	-266	0	0	0

Tabell 11.1 Bevilgningsoversikt investering, jf. forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning §5-5. Beløp i tusen kroner

	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Bruk av ubundet investeringsfond	480	0	0	0	0	0
Avsetning til ubundet kapitalfond	-12 262	-3 000	-6 450	-6 200	-1 200	-1 200
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0		
Sum overføring fra drift netto avsetninger	-13 736	-14 192	-10 810	-16 694	-26 894	-7 894
Fremført til inndekning (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

Tabell 11.2 spesifiserer bruken av lån per investeringsområde.

Tabell 11.2 Spesifikasjon av bruk av lån. Beløp i tusen kroner.

Spesifisering, bruk av lån	Igangsatte prosjekter	Nye prosjekter	2024	2025	2026	2027
Melhus Kommunen ex selvkost	105 981	31 003	136 984	94 872	21 060	36 560
Startlån		65 000	65 000	65 000	65 000	65 000
Melhus kirkelig fellesråd	368	0	368	0	0	22
Selvkost, vann	24 020	10 550	34 570	26 685	12 900	17 000
Selvkost, avløp	45 114	16 500	61 614	54 855	44 900	17 500
SUM bruk av lån	175 483	123 053	298 536	241 412	143 860	136 082

Tabell 11.3 spesifiserer utgiftsbehovet for hvert enkelt investeringsprosjekt for hhv Melhus kommune, Melhus kirkelige fellesråd og de ulike selvkost-områdene. Tabellen er inndelt i kolonner for igangsatte prosjekter som er bevilget tidligere og nye prosjekter som har behov for nye bevilgninger. De enkelte nye prosjekter er nærmere omtalt i vedlegg pkt. 14.2.

Tabell 11.3 Utgiftsbehovet kategorisert. Beløp i tusen kroner.

	Igangsatte prosjekter	Nye prosjekter	2024	2025	2026	2027
Finansieringsbehov, Melhus kommune ex selvkost	149	46 066	192 727	185 903	141 388	64 513
Finansieringsbehov, Melhus kirkelig fellesråd	1 605	0	1 605	0	0	108
Finansieringsbehov, selvkost-vann	24 020	10 550	34 570	26 685	12 900	17 000
Finansieringsbehov, selvkost-avløp	45 114	16 500	61 614	54 855	44 900	17 500
Finansieringsbehov, investering i aksjer og andeler, egenkapitalinnskudd KLP			2 894	2 894	2 894	2 894
Sum finansieringsbehov	70 888	73 116	293 410	270 337	202 082	102 015

De største nye prosjektene som planlegges i 2024 er ny Flå barnehage og Gåsbakken skole og investeringer på vann- og avløpsområdet.

Tabellene 11.4 til 11.7 gir en spesifikasjon for hvert område helt ned på prosjektnivå for kommunens samlede investeringer, fordelt på egne investeringer, selvkost og kirkelig fellesråd

Tabell 11.4 Spesifikasjon av prosjekter eksklusiv selvkost og kirkelig fellesråd. Beløp i tusen kroner							
Prosjekt	Prosjektnavn	Igangsatte prosjekter	Nye prosjekter/nye bevilgninger	Budsjett 2024	2025	2026	2027
1228	GDPR og informasjonssikkerhet	806	0	806	0	0	0
1232	Innføre SvarUt og Svar Inn i alle fagsystemer	375	0	375	0	0	0
1238	Infrastruktur og dekning i skolene. Oppfølging av 1:1 satsning	350	0	350	0	0	0
1240	Ny UPS batteribackup datarom	125	0	125	0	0	0
2402	Nytt dørlåssystem Melhus Rådhus	316	0	316	0	0	0
2403	Nye bassenglys Buen bad	291	0	291	0	0	0
2407	Plakatmonter på utsiden av Rådhuset	200	0	200	0	0	0
2418	Utskiftning av heiser	3 125	0	3 125	0	0	0
2419	Eid skole, forprosjekt	313	0	313	0	0	0
2428	Brannalarmanlegg i kommunale bygg	625	0	625	0	0	0
2432	Tiltak mot granulat ved kunstgressbaner	694	0	694	0	0	0
2456	Strandvegen bhg - Vognbod, takoverbygg og asfalt	308	0	308	0	0	0
2468	Utbedring av kjøkken og inngangsparti Kroa	210	0	210	0	0	0
2469	Svorksjøen Camping, nytt avløpsanlegg	2 836	0	2 836	0	0	0
2474	Diverse investering Bygg og Eiendom 2022	8 000	0	8 000	7 000	7 000	7 000
2475	Utfasing av oljekjeler	1 250	0	1 250	0	0	0
2476	Ungdomsklubb	10 500	0	10 500	0	0	0
2478	Trådløst nettverk i barnehagene	625	0	625	0	0	0
2479	Trådløst nettverk lokasjoner i helse og velferd	438	0	438	0	0	0
2481	Uforutsette investeringer tilknyttet HMS/miljørettet helsevern	938	0	938	938	938	938
2484	Kjøp av kommunale boliger 2022	18 500	0	18 500	18 500	18 500	18 500
2485	Ny Flå barnehage	39 575	0	39 575	0	0	0

Tabell 11.4 Spesifikasjon av prosjekter eksklusiv selvkost og kirkelig fellesråd. Beløp i tusen kroner

Prosjekt	Prosjektnavn	Igangssette prosjekter	Nye prosjekter/nye bevilgninger	Budsjett 2024	2025	2026	2027
XXXX	Gåsbakken skole - tilpasning av lokaler til læreplaner	14 688	27 813	42 500	42 500	0	0
XXXX	Kinoprojektor	0	0	0	1 250	0	0
6711	Snarvei Gimse skole - Gruva, miljøpakken	2 188	0	2 188	0	0	0
6714	Overvannsledning Møstadal	1 000	0	1 000	0	0	0
6825	Gatelys, energimåling	0	4 375	4 375	0	0	0
6827	Sanering og ny bru nr 016 - Fremo bru	4 200	0	4 200	0	0	0
6833	Erosjonssikring Stor-Trondsveg/Kroken	3 438	938	4 375	0	0	0
6840	Investeringsbehov maskinpark-teknisk drift	1 250	0	1 250	1 875	1 875	0
6842	Gangbru over Gaula, miljøpakken	3 750	0	3 750	43 750	75 000	12 500
6844	Infrastruktur Sjøberg vest	6 250	0	6 250	16 250	0	0
6850	GSV Martin Tranmæl-Gimsvegen, miljøpakken	3 125	0	3 125	6 250	6 250	0
6856	Gammelbakkan-o_KV og o_F3	500	250	750	0	0	0
6857	Gammelbakkan-o_GS15	500	250	750	0	0	0
6858	Veganlegg, Gimsøya	625	0	625	18 750	18 750	18 750
6859	Hovedplan veg	2 500	0	2 500	2 500	2 500	0
6861	Skolebakken Ler, miljøpakken	1 250	0	1 250	0	3 750	0
6862	Furuvegen, etappe 1	2 250	0	2 250	0	0	0
6863	Skolebakken bru, Ler	1 250	0	1 250	7 500	0	0
2487	Melhus torg alternativ 3	7 500	0	7 500	11 155	0	0
XXXX	Kartlegging av asbest i pre 85 bygg	0	860	860	860	0	0
XXXX	Ny brannmur	0	2 600	2 600	0	0	0
XXXX	Pasientvarslingsanlegg	0	700	700	0	0	0
XXXX	Bil til driftsledere i team	0	563	563	0	0	0
XXXX	RPA-løsning Elements	0	893	893	0	0	0
XXXX	Utskiifting lysstoffrør	0	6 825	6 825	6 825	6 825	6 825
9603	Egenkapital innskudd KLP	2 645	0	2 894	2 894	2 894	2 894
	Sum investeringsbehov	149 306	46 066	195 621	188 797	144 282	67 407

Tabell 11.5 Spesifikasjon av prosjekter kirkelig fellesråd. Beløp i tusen kroner

Prosjekt	Prosjektnavn	Igangsatte prosjekter	Nye prosjekter/nye bevilgninger	Budsjett 2024	2025	2026	2027
1608	Horg kirkegård - støyskjerming	533	0	533	0	0	0
1613	Nytt orgel Melhus kirke	0	0	0	0	0	108
1619	Utvidelse gravplass Flå	472	0	472	0	0	0
1622	Melhus kirke - Varmestydingsanlegg m.m	500	0	500	0	0	0
1625	Flå kirkegård - navnet minnelund	50	0	50	0	0	0
1626	Hølonda kirkegård - navnet minnelund	50	0	50	0	0	0
	Sum investeringsbehov	1 605	0	1 605	0	0	108

Tabell 11.6 Spesifikasjon av prosjekter selvkost vann. Beløp i tusen kroner

Prosjekt	Prosjektnavn	Igangsatte prosjekter	Nye prosjekter/nye bevilgninger	Budsjett 2024	2025	2026	2027
6001	Bagøyvegen - vann	2 300	0	2 300	100	0	0
6003	Varmbo boligfelt - vann	700	2 500	3 200	1 000	0	0
6009	Lundamo høydebasseng	150	0	150	500	0	0
6010	Ler -Lundamo utskiftning av eternitledning	0	0	0	0	0	0
6015	Driftssentral teknisk drift - vann	0	0	0	0	0	0
6021	Sonevannmåling	500	0	500	0	0	0
6023	Eternitledning, Øye-Skanska	2 250	0	2 250	0	0	0
6027	Eternitledning, Gammelbakk	1 750	450	2 200	100	0	0
6028	Vannledning Ler-Losen	0	0	0	0	0	0
6032	Vannkum Rye	600	0	600	600	0	0
6036	Rønningstrøa høydebasseng	0	0	0	0	0	0
6038	Vannforsyning, Losenkrysset-Hermanstad	250	0	250	1 335	0	0
6047	Vannledninger E6, Melhus sentrum - Kvål	0	0	0	0	0	0
6050	Rønningstrøa VPS	500	500	1 000	0	0	0
6051	Ledningsanlegg til Rønningstrøa HBS	290	0	290	0	0	0
6055	Høyeggen øvre, rehabilitering av vannledning	0	0	0	0	0	0
6058	Trykkreduksjon i Melhus sentrum - overordnet plan	0	0	0	500	500	0
6061	Vannautomater	300	0	300	0	0	0
6062	Vannledning Gimsvegen - øst	0	0	0	0	0	0

Tabell 11.6 Spesifikasjon av prosjekter selvkost vann. Beløp i tusen kroner

Prosjekt	Prosjektnavn	Igangssette prosjekter	Nye prosjekter/nye bevilgninger	Budsjett 2024	2025	2026	2027
6063	Vannledninger, Gimsøya (sanering av eternitt Strandvegen)	400	0	400	4 000	2 000	0
6064	Nødstrømsaggregat VPS	0	0	0	0	0	0
6065	Rehabilitering av vannledninger langs Brekktrøa i forbindelse med vegarbeider	2 200	0	2 200	0	0	0
XXXX	Rønningstrøa HBS, bygging	0	0	0	0	0	0
6067	Ledningsanlegg til Rønningstrøa HBS, bygging	2 000	0	2 000	3 000	0	0
6068	Vannforsyning, Hovin - Lundamo, prosjektering	500	0	500	0	0	0
XXXX	Vannforsyning, byggefase, Ler-Lundamo	0	0	0	0	0	0
XXXX	Vannforsyning, byggefase, Hovin - Lundamo	0	0	0	0	0	0
XXXX	Eternittledning, byggefase, Øye-Skanska	0	0	0	0	0	0
XXXX	Eternittledning, prosjektering, Ferjestaden - Udduvoll	0	0	0	0	0	0
XXXX	Eternittledning, byggefase, Ferjestaden - Udduvoll	0	0	0	0	0	0
6069	Utvidelse vannbehandling Benna	0	300	300	0	0	0
6071	Lyngenevegen-vann, forprosjekt	250	0	250	0	0	0
6072	Hovedvannledning Ler sentrum, prosjektering	100	0	100	0	0	0
6073	Vannledning Skolebakken, Ler, forprosjekt	0	500	500	1 500	2 000	0
6074	Vannledning, Kvammen-Rødde, forprosjekt	0	0	0	400	7 500	0
6075	Sanering Åkervegen, vann	100	2 600	2 700	0	0	0
6076	Sanering Leirtaket, Lundamo, vannforsyning-forprosjekt	80	0	80	0	0	0
6077	Vannledning Ler sentrum, byggefase	4 000	0	4 000	4 000	0	0
6078	Rønningstrøa høydebasseng, byggefase	4 000	0	4 000	8 000	0	0
6079	Vannmålere-vann, 2022	0	500	500	0	0	0
6080	Reservevann til Skaun - utbedring av kummer	300	0	300	0	0	0
6082	Vannett-sanering langs Kaldvella, prosjektering	500	0	500	0	0	0
XXXX	Diverse investeringer vannforsyning	0	250	250	750	0	0

Tabell 11.6 Spesifikasjon av prosjekter selvkost vann. Beløp i tusen kroner

Prosjekt	Prosjektnavn	Igangsatte prosjekter	Nye prosjekter/nye bevilgninger	Budsjett 2024	2025	2026	2027
XXXX	Eternittledning, Øye-Skanska, byggefase	0	0	0	0	0	0
XXXX	Vannforsyning, Ler -Lundamo, byggefase	0	0	0	0	0	0
XXXX	Eternittledning, Ferjestaden-Udduvoll	0	0	0	600	600	11 000
XXXX	Vannforsyning, Hovin - Lundamo, byggefase	0	0	0	0	0	0
XXXX	Hovin HBS - forprosjekt - rehabilitering/nybygg	0	0	0	0	0	1 000
XXXX	Brekåsåsen - sanering VA - etappe 2	0	0	0	300	300	5 000
XXXX	Slukkevann - Vannettmodell - Melhus-Hovin	0	1 500	1 500	0	0	0
XXXX	Innkjøp av ATV - vannforsyning	0	200	200	0	0	0
XXXX	Kjøp av vaktbil - vann	0	250	250	0	0	0
XXXX	Adgangskontroll vannforsyningsanlegg	0	1 000	1 000	0	0	0
	Sum investeringsbehov	24 020	10 550	34 570	26 685	12 900	17 000

Tabell 11.7 Spesifikasjon av prosjekter selvkost avløp. Beløp i tusen kroner

Prosjekt	Prosjektnavn	Igangsatte prosjekter	Nye prosjekter/nye bevilgninger	Budsjett 2024	2025	2026	2027
6201	Bagøyvegen - avløp	2 164	0	2 164	200	0	0
6204	Varmbo boligfelt - avløp	6 400	0	6 400	2 195	0	0
6219	Bagøyvegen avløpsspumpetasjon	200	0	200	2 700	0	0
6225	Avløpssanering Ler sentrum	600	0	600	0	0	0
6228	Driftssentral teknisk drift, avløp	0	0	0	0	0	0
6241	Avløpsledning Øysand-Klett	600	0	600	1 000	0	0
6245	Hovin RA, rehabilitering	0	1 200	1 200	10 000	20 000	10 000
6246	Saneringsplan, Løvset	0	0	0	0	0	0
6247	Saneringsplan, Kvål	0	0	0	0	0	0
6248	Saneringsplan, Øysand	600	0	600	0	0	0
6253	Spillvannsledning, Ler - Lundamo	0	0	0	0	0	0
6255	Saneringsplan Hovin	0	0	0	0	0	0
6257	Spillvannsledning Ler-Kvål	5 850	3 050	8 900	0	0	0
6262	Avløpsanlegg, Losenkrysset-Hermanstad	250	0	250	2 590	0	0
6263	Sanering Moavegen, Kvål	0	0	0	0	0	0

Tabell 11.7 Spesifikasjon av prosjekter selvkost avløp. Beløp i tusen kroner

Prosjekt	Prosjektnavn	Igangsatte prosjekter	Nye prosjekter/nye bevilgninger	Budsjett 2024	2025	2026	2027
6268	Varmubekken APS	0	0	0	0	0	0
6270	Gåsbakken RA	1 800	0	1 800	5 000	5 000	0
6271	Avløp E6, Melhus sentrum-Kvål	0	0	0	0	0	0
6275	Litlerlia APS	2 000	0	2 000	470	0	0
6276	Avløpsanlegg, Løvset-Åsvegen	2 000	0	2 000	0	0	0
6277	Avløpsanlegg, Litjerlia	1 400	0	1 400	0	0	0
6279	Kvammen APS	0	0	0	0	0	0
6280	Avløpsplan Gåsbakken	400	0	400	0	0	0
6281	Avløpsplan Fremo	0	0	0	0	0	0
6283	Øysand APS	0	0	0	0	0	0
6288	Avløpssanering - Gammelbakkann	900	1 300	2 200	0	0	0
6289	Avløpsanlegg, Gimsøya	400	0	400	4 000	2 100	0
6290	Påslippspunkt våtslam	200	0	200	800	0	0
6291	Avløpsledning Gimsvegen - øst	0	0	0	0	0	0
6293	Omlegging av deler av avløpsledninger langs Brekktrøa i forbindelse med vegarbeider	2 000	0	2 000	0	0	0
6294	Blekesmark APS	2 500	2 000	4 500	0	0	0
XXXX	Avløpsanlegg Gresjmovegen, forprosjekt	0	0	0	0	0	0
6295	Furuvegen, etappe 1	1 000	0	1 000	1 200	0	0
6296	Avløpsanlegg, Hovin - Lundamo, prosjektering	500	0	500	0	0	0
6297	Diverse investering avløp	500	0	500	0	0	0
6298	Ny utslippsledning Øysand	0	0	0	0	0	0
6300	Tilstandsvurdering avløp Øysand	0	0	0	0	0	0
6301	Avløpspumpestasjoner Ler-Kvål	5 500	1 000	6 500	0	0	0
6302	Lyngenvegen avløp, forprosjekt	250	0	250	0	0	0
6303	Avløpsanlegg Skolebakken, Ler, forprosjekt	0	500	500	1 500	2 000	0
6304	Kjøp av bil Teknisk drift, VA-prosess - avløp	0	0	0	0	0	0
6305	Avløpsanlegg, Kvammen-Rødde, forprosjekt	0	0	0	400	7 500	0
6307	Utvidelse ledningsnett avløpssanering	0	0	0	0	0	0

Tabell 11.7 Spesifikasjon av prosjekter selvkost avløp. Beløp i tusen kroner

Prosjekt	Prosjektnavn	Igangssette prosjekter	Nye prosjekter/nye bevilgninger	Budsjett 2024	2025	2026	2027
6308	Sanering Åkervegen, Gimse, avløp	0	4 000	4 000	700	0	0
6309	Sanering Leirtaket, Lundamo, avløp - forprosjekt	300	0	300	0	0	0
6310	Ler avløpspumpestasjon	1 500	1 500	3 000	1 700	0	0
6312	Avløpsanlegg Ler sentrum, byggefase	4 000	0	4 000	8 000	0	0
6313	Vannmålere-avløp, 2022	0	500	500	500	500	500
6314	Flow målere	800	0	800	0	0	0
6083	Sanering avløpsanlegg langs Kaldvella, prosjektering	500	0	500	2 500	2 500	0
XXXX	Avløpsanlegg Gresjmovegen, forprosjekt	0	0	0	0	0	0
XXXX	Sanering avløpsanlegg, Sagbakken-Lykkjvegen, prosjektering	0	0	0	0	0	0
XXXX	Riving av Ler renseanlegg	0	0	0	0	0	0
XXXX	Loddgårdstrøa sør, avløpspumpestasjon	0	500	500	3 500	0	0
XXXX	Rønningen APS med ledningsanlegg	0	500	500	5 000	5 000	0
XXXX	Avløpsanlegg Skolebakken, Ler, prosjektering og byggefase	0	0	0	0	0	0
XXXX	Avløpsledninger, Furuvegen og Eidsåsen, etappe 2	0	0	0	0	0	0
XXXX	Spillvannsledning, byggefase, Ler-Lundamo	0	0	0	0	0	0
XXXX	Ler-Lundamo, 5 stk APS	0	0	0	0	0	0
XXXX	Spillvannsledning, byggefase, Hovin -Lundamo	0	0	0	0	0	0
XXXX	Avvikling av Varmbo RA - forprosjekt	0	0	0	0	0	0
XXXX	Sanering avløpsanlegg, Sagbakken-Lykkjvegen, byggefase	0	0	0	0	0	0
XXXX	Brekåsåsen - sanering VA - etappe 2	0	0	0	300	300	5 000
XXXX	Innkjøp av ATV - avløp	0	200	200	0	0	0
XXXX	Kjøp av vaktbil - avløp	0	250	250	0	0	0
XXXX	Forprosjekt Korsvegen RA - kapasitet	0	0	0	600	0	0
XXXX	Riving av Ler RA	0	0	0	0	0	2 000
	Sum finansieringsbehov	45 114	16 500	61 614	54 855	44 900	17 500

11.2 Investeringslån - låneopptak og gjeldsutvikling

Låneopptak

Kapittel 11.1 viser en oversikt over løpende og nye investeringsprosjekter. Tabell 11.8 viser en spesifisering av bruk av lån for å finansiere investeringene.

Finansieringsbehovet i 2024 (ex startlån) er 293,4 millioner kroner. Av dette finansieres 233,5 millioner kroner med bruk av lån, hvor 190,6 millioner kroner er lån som er tatt opp tidligere.

Det legges til grunn et låneopptak på investeringslån på 221,6 millioner kroner (korrigert for bruk av ubrukte lånemidler) i 2024. I tillegg vedtas et låneopptak 65 millioner kroner fra Husbanken brukt til videreutlån (startlånsordningen) i 2024.

Gjeldsutvikling

Tabell 11.8 viser at lån til investeringsformål øker fra 2 062 296 millioner kroner ved inngangen til 2024 til 2 162 814 millioner kroner ved utgangen av 2027. Tallene er basert på rådmannens forslag til investeringer for planperioden.

Tabell 11.8 Gjeld til investeringsformål. Beløp i tusen kroner.				
	2024	2025	2026	2027
Gjeld til investeringsformål per 1.1	2 063 296	2 200 934	2 265 234	2 242 203
Låneopptak konsekvensjustert	190 638	130 439	65 600	7 872
Låneopptak nye investeringstiltak	31 003	23 398	5 460	5 460
Avdrag konsekvensjustert	-83 838	-88 586	-92 164	-90 556
Avdrag nye investeringstiltak	-165	-951	-1 927	-2 165
Sum gjeld til investeringsformål per 31.12	2 200 934	2 265 234	2 242 203	2 162 814

Lån til investeringsformål finansieres av kommunekassen, selvkostområdet og rentekompensasjon fra Husbanken. Tabell 11.9 viser fordelingen mellom lån som finansieres av kommunekassen og lån som finansieres av andre.

Tabell 11.9 Samlet oversikt gjeldsgrad. Beløp i tusen kroner.				
Definisjon av gjeld	2024	2025	2026	2027
Brutto gjeld (gjeldsgrad 1)	2 567 399	2 677 551	2 699 104	2 663 132
Startlån	-366 465	-412 317	-456 901	-500 318
Ubrukte lånemidler	-94 831	-30 000	0	0
Rentekompenserte lån	-62 153	-53 915	-45 677	-37 439
VA-lån	-632 250	-632 250	-632 250	-632 250
Lån til omsorgsboliger og sosialboliger	-244 359	-239 472	-234 683	-229 989
Lån til næringsbygg mm	-46 531	-45 368	-44 234	-43 128
Renteekspontert gjeld (gjeldsgrad 2)	1 120 809	1 264 229	1 285 360	1 220 008

11.3 Startlån - låneopptak og gjeldsutvikling

Om ordningen

Startlån er en behovsprøvd låneordning hvor kommunen tar opp lån i Husbanken og som benyttes til videre utlån til kommunens innbyggere. Startlån skal bidra til at personer med langvarig boligfinansieringsproblemer kan skaffe seg en egnet bolig og beholde den. Låneordningen er regulert i «Forskrift om startlån fra Husbanken». I tillegg brukes «Husbankens veileder for saksbehandling av startlån i kommunene».

Melhus kommune har gjennom mange år tilbudt behovsprøvde lån og tilskudd til sine innbyggere, og mange har fått hjelp til å finansiere boligkjøp og boligtilpasninger gjennom disse ordningene. For mange vanskeligstilte er startlån og tilskudd det som skal til for å kunne skaffe egen bolig eller kunne beholde bolig. Kommunen jobber aktivt med de boligsosiale utfordringer, og for å øke gjennomstrømmingen i den kommunale boligmassen hvor det settes fokus på "fra leie til eie". Sentrale føringer er at barnefamilier og varig vanskeligstilte har høy prioritet for ordningen.

Hittil i 2023 er det utbetalt startlån på vel kr 62 millioner. Ut fra løpende saker og innvilgelser antar antar rådmannen det vil bli utbetalt ennå kr 20 millioner i 2023. Så det har vært stor aktivitet på området.

Låneopptak

Med bakgrunn i kommunens boligsosiale arbeid og etterspørsel etter startlån, foreslår rådmannen å ta opp 65 millioner kroner i lån fra Husbanken. Lånet benyttes til videreutlån til startlånsordningen.

Utvikling av lånesaldo

Dersom man forutsetter at det bevilges 65 millioner kroner til utlån hvert år i planperioden, vil lån i startlånsordningen øke fra om lag 319,2 millioner kroner ved inngangen til 2024 til 441 millioner kroner ved utgangen av 2027. Dette innebærer en kraftig utlånsvekst for kommunen. Det er grunn for å tro at innstramningen i bankenes adgang til å yte boliglån har medført økt etterspørsel etter startlån.

12 Disposisjonsfond – tiltak og utvikling

Tabell 12.1 under viser bruk og avsetning til kommunens felles disposisjonsfond. Første kolonne viser forventet bruk og avsetning i 2023, og deretter kommer budsjettert bruk og avsetning i planperioden.

Som tabellen viser utgjør felles disposisjonsfond er om lag 63,5 millioner kroner ved inngangen til 2023 og at det øker til 106,9 millioner kroner ved utgangen av 2027. Måltallet kommenteres i kapittel 4.4.

Tabell 12.1 Felles disposisjonsfond, tiltak og utvikling. Beløp i tusen kroner.						
		2023	2024	2025	2026	2027
2560001	IB - Disposisjonsfond - felles	63 515	84 105	89 558	91 437	99 673
K-sak 112/19	Tiltak 37: Generell bredbåndsutbygging	-500				
ØHP 2022-2027	Tiltak 31 Digitaliseringsrådgiver skole	-827				
ØHP 2023-2026	Forprosjekt aktivietspark	-1 450				
ØHP 2023-2026	Redusert avsetning til disposisjonsfond - saldering	-408				
ØHP 2023-2026	Budsjettert avsetning til felles disposisjonsfond	16 500	16 500	16 500	16 500	16 500
Regnskapssaken 2022	TAbell 1: Flytte midler til generelt disposisjonsfond	8 869				
Regnskapssaken 2022	Tabell 1b: Flytte midler til generelt disposisjonsfond	716				
Regnskapssaken 2022	TAbell 1: Flytte midler fra generelt disposisjonsfond	-16 784				
Regnskapssaken 2022	Tabell 2: Flytte midler fra overskuddsfond til generelt disposisjonsfond	18 479				
Tertial 1 2023	Lønnsoppgjør 2022 som ble bokført i 2023	-2 968				
Tertial 1 2023	Forskuttet bruk av Framsikt i 2023	-137				
Tertial 2 2023	Issikring av vei	-900				
ØHP 2024-2027	Naturskade		-599			
ØHP 2024-2027	Vedlikehold av bruer		-140			
ØHP 2024-2027	Kommunale veger		-500			
ØHP 2024-2027	Bredbånd og mobildekning		-1 375			
ØHP 2024-2027	Naturskade/kvikkleire		-315			
ØHP 2024-2027	Redusert avsetning til disposisjonsfond - saldering		-8 118	-14 621	-8 264	-9 250

Tabell 12.1 Felles disposisjonsfond, tiltak og utvikling. Beløp i tusen kroner.

		2023	2024	2025	2026	2027
	UB - disponibelt	84 105	89 558	91 437	99 673	106 923

13 Oversikt over nye tiltak

13.1 Vedtatte driftstiltak sentraladministrasjonen

Tiltak	015: Automatisering av prosesser i Elements med RPA				
Beskrivelse	<p>Det fremmes eget innspill for investeringskostnader i 2024.</p> <p>RPA benyttes til å automatisere arbeidsprosesser eller oppgaver. Hensikten er å frigjøre ressurser, slik at de ansatte i kommunen kan gjøre andre arbeidsoppgaver. RPA egner seg best til å automatisere administrative oppgaver som repeteres i stort volum.</p> <p>Økning i driftskostnader ut ifra økning av automatiserte arbeidsprosesser hvert år.</p>				
Budsjettår	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: IT og digital samhandling (10015) Tjeneste: Kommunikasjon og dokumentasjon (1202)				
10015.1202.12402.120.0 IT-systemer driftsavtale	444 000	456 000	468 000	480 000	1 848 000
Sum utgifter	444 000	456 000	468 000	480 000	1 848 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	444 000	456 000	468 000	480 000	1 848 000
SUM NETTO TILTAK	444 000	456 000	468 000	480 000	1 848 000

Tiltak	017: Økning i annonseringsbudsjett				
Beskrivelse	<p>Kommunen har en sterk økning i antallet rekrutteringssaker, og dette øker også høyere kostnader til annonsering.</p>				
	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: Personal og organisasjon (10030) Tjeneste: Personal (1103)				
1.10030.1103.11400.120.0 Annonsering	200 000	200 000	200 000	200 000	800 000
Sum utgifter	200 000	200 000	200 000	200 000	800 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	200 000	200 000	200 000	200 000	800 000
SUM NETTO TILTAK	200 000	200 000	200 000	200 000	800 000

Tiltak	040: Økning av backupkapasitet
Beskrivelse	Fornyelse og økning av backupkapasitet jfr. økt datamengde (dobling siden 2021). Andel Melhus kommune 60%.

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: IT og digital samhandling (10015) Tjeneste: IT (1201)				
1.10015.1201.11961.120.0 Vedlikehold systemprogramvare (eks Citrix, brannmur)	195 000	195 000	195 000	195 000	780 000
Sum utgifter	195 000	195 000	195 000	195 000	780 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	195 000	195 000	195 000	195 000	780 000
SUM NETTO TILTAK	195 000	195 000	195 000	195 000	780 000

Tiltak	039: Fornyelse av sikkerhetsavtaler
Beskrivelse	Fornyelse av sikkerhetsløsninger (brannmur og antivirusløsninger) som har utløp 31.12.2023, samt forsterkning av sikkerhetsmoduler i løsningen. Økning andel Melhus kommune 60%.

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: IT og digital samhandling (10015) Tjeneste: IT (1201)				
1.10015.1201.11961.120.0 Vedlikehold systemprogramvare (eks Citrix, brannmur)	670 000	670 000	670 000	670 000	2 680 000
Sum utgifter	670 000	670 000	670 000	670 000	2 680 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	670 000	670 000	670 000	670 000	2 680 000
SUM NETTO TILTAK	670 000	670 000	670 000	670 000	2 680 000

13.2 Vedtatte driftstiltak oppvekst og kultur

Tiltak	028: Økt pris avtale ATB - 10 %
Beskrivelse	ATB har varslet en prisøkning på 10 % på sine avtaler vedrørende skyss.

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: Skyss (29996) Tjeneste: Skyss (2205)				
1.29996.2205.11706.223.0 Ordinær skoleskyss	1 030 000	1 030 000	1 030 000	1 030 000	4 120 000
Sum utgifter	1 030 000	1 030 000	1 030 000	1 030 000	4 120 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	1 030 000	1 030 000	1 030 000	1 030 000	4 120 000
SUM NETTO TILTAK	1 030 000	1 030 000	1 030 000	1 030 000	4 120 000

Tiltak	029: Nasjonal transportordning bibliotek
Beskrivelse	En langt større økning av utgifter på biblioteket enn ordinær prisstigning med kr 70.000 til nasjonal transportordning og økt etterspørsel på digitale bøker, filmer m.m.

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: Bibliotek (20317) Tjeneste: Bibliotek (2601)				
1.20317.2601.12005.370.0 Folkebibl.- kjøp av bøker, musikk- og v.	70 000	70 000	70 000	70 000	280 000
Sum utgifter	70 000	70 000	70 000	70 000	280 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	70 000	70 000	70 000	70 000	280 000
SUM NETTO TILTAK	70 000	70 000	70 000	70 000	280 000

Tiltak	031: Lønnsøkning fritidskontakter ikke kompensert
---------------	--

Beskrivelse	Kultur er ikke budsjettmessig kompensert for lønnsøkning til fritidskontakter. De har ikke lønn da de er oppdragstakere, men de får også lønnsøkning. De følger minimumslønn i Melhus kommune.
-------------	--

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: Støttekontakter (20320) Tjeneste: Tilrettelagt fritid (2609)				
1.20320.2609.10505.234.0 Støttekontakter	140 200	140 200	140 200	140 200	560 800
1.20320.2609.10990.234.0 Arbeidsgiveravgift	19 700	19 700	19 700	19 700	78 800
Sum utgifter	159 900	159 900	159 900	159 900	639 600
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	159 900	159 900	159 900	159 900	639 600
SUM NETTO TILTAK	159 900	159 900	159 900	159 900	639 600

Tiltak	035: Økte husleiekostnader kulturskolen
Beskrivelse	Økte husleieutgifter på Trøndertun for kulturskolen kr 60.000,- Gjelder danselokale hvor kommunen ikke har andre passende lokaler.

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: Kulturskolen (20301) Tjeneste: Kulturskole (2600)				
1.20301.2600.11900.383.0 Husleie	60 000	60 000	60 000	60 000	240 000
Sum utgifter	60 000	60 000	60 000	60 000	240 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	60 000	60 000	60 000	60 000	240 000
SUM NETTO TILTAK	60 000	60 000	60 000	60 000	240 000

Tiltak	046: Utlånssentral/utstyrssentral
---------------	--

Beskrivelse	<p>Rådmannen er bedt om å utrede en utstyrssentral i Melhus i en Interpellasjon k-sak 10/20. Utvalg for HOK ba rådmannen om å legge frem sak med økonomiske konsekvenser i PS 62/21.</p> <p>Det er jobbet med Kirkens Bymisjon i lengre tid for å få dem til å etablere Skattkammeret i Melhus. Det som gjenstår der før de kan komme i gang er en økonomisk avtale med Melhus kommune på et årlig tilskudd til drift.</p>
-------------	--

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: Kultur- og fritid (20300)				
	Tjeneste: Frivillighetssentralen (2602)				
1.20300.2602.14799.385.0 Andre overføringer til private	500 000	500 000	500 000	500 000	2 000 000
1.20300.2602.19500.385.0 Bruk av bundet driftsfond	-300 000	0	0	0	-300 000
Sum utgifter	500 000	500 000	500 000	500 000	2 000 000
Sum inntekter	-300 000	0	0	0	-300 000
Sum netto	200 000	500 000	500 000	500 000	1 700 000
SUM NETTO TILTAK	200 000	500 000	500 000	500 000	1 700 000

Tiltak	095: Statsbudsjettet 2024: Forutsatt økning brukerbetaling barnehage bortfaller
Beskrivelse	Rådmannen la inn en forutsetning om økning i brukerbetaling på 4,5%. Blir isteden er reduksjon som følge av at redusert maksimal brukerbetaling på barnehager er lagt inn som eget tiltak.

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: Rosmælen barnehage (20044)				
	Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20044.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	84 119	84 119	84 119	84 119	336 476

Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	84 119	84 119	84 119	84 119	336 476
Sum netto	84 119	84 119	84 119	84 119	336 476
Sted	Ansvar: Flå barnehage (20054) Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20054.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	111 679	111 679	111 679	111 679	446 716
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	111 679	111 679	111 679	111 679	446 716
Sum netto	111 679	111 679	111 679	111 679	446 716
Sted	Ansvar: Lundamo barnehage (20064) Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20064.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	170 327	170 327	170 327	170 327	681 308
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	170 327	170 327	170 327	170 327	681 308
Sum netto	170 327	170 327	170 327	170 327	681 308
Sted	Ansvar: Hovin barnehage (20074) Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20074.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	136 175	136 175	136 175	136 175	544 700
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	136 175	136 175	136 175	136 175	544 700
Sum netto	136 175	136 175	136 175	136 175	544 700
Sted	Ansvar: Gåsbakken barnehage (20084) Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20084.2301.16000.201.0	61 862	61 862	61 862	61 862	247 448

Brukerbetaling skole og barnehager					
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	61 862	61 862	61 862	61 862	247 448
Sum netto	61 862	61 862	61 862	61 862	247 448
Sted	Ansvar: Eid barnehage (20094)				
	Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20094.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	78 138	78 138	78 138	78 138	312 552
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	78 138	78 138	78 138	78 138	312 552
Sum netto	78 138	78 138	78 138	78 138	312 552
Sted	Ansvar: Kosekroken barnehage (20120)				
	Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20120.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	59 804	59 804	59 804	59 804	239 216
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	59 804	59 804	59 804	59 804	239 216
Sum netto	59 804	59 804	59 804	59 804	239 216
Sted	Ansvar: Strandvegen barnehage (20130)				
	Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20130.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	94 245	94 245	94 245	94 245	376 980
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	94 245	94 245	94 245	94 245	376 980
Sum netto	94 245	94 245	94 245	94 245	376 980
Sted	Ansvar: Presttrøa barnehage (20140)				
	Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				

1.20140.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	154 757	154 757	154 757	154 757	619 028
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	154 757	154 757	154 757	154 757	619 028
Sum netto	154 757	154 757	154 757	154 757	619 028
Sted	Ansvar: Gimsøya barnehage (20150)				
	Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20150.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	90 652	90 652	90 652	90 652	362 608
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	90 652	90 652	90 652	90 652	362 608
Sum netto	90 652	90 652	90 652	90 652	362 608
Sted	Ansvar: Tambartun barnehage (20170)				
	Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20170.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	127 528	127 528	127 528	127 528	510 112
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	127 528	127 528	127 528	127 528	510 112
Sum netto	127 528	127 528	127 528	127 528	510 112
SUM NETTO TILTAK	1 169 286	1 169 286	1 169 286	1 169 286	4 677 144

Tiltak	094: Statsbudsjettet 2024: Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehage				
Beskrivelse	Regjeringen foreslår å reduseres maksprisen i barnehagene fra 3.000 til 2.000 kroner per måned fra 1. august 2024. Finansiert gjennom kommunens rammetilskudd.				
	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: Barnehager (29995)				
	Tjeneste: Private barnehager (2307)				

1.29995.2307.13702.201.0 Kommunalt tilskudd til private barnehager	990 000	2 178 000	2 178 000	2 178 000	7 524 000
Sum utgifter	990 000	2 178 000	2 178 000	2 178 000	7 524 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	990 000	2 178 000	2 178 000	2 178 000	7 524 000
Sted	Ansvar: Rosmælen barnehage (20044)				
	Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20044.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	255 000	561 000	561 000	561 000	1 938 000
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	255 000	561 000	561 000	561 000	1 938 000
Sum netto	255 000	561 000	561 000	561 000	1 938 000
Sted	Ansvar: Flå barnehage (20054)				
	Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20054.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	400 000	880 000	880 000	880 000	3 040 000
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	400 000	880 000	880 000	880 000	3 040 000
Sum netto	400 000	880 000	880 000	880 000	3 040 000
Sted	Ansvar: Lundamo barnehage (20064)				
	Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20064.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	515 000	1 133 000	1 133 000	1 133 000	3 914 000
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	515 000	1 133 000	1 133 000	1 133 000	3 914 000
Sum netto	515 000	1 133 000	1 133 000	1 133 000	3 914 000

Sted	Ansvar: Hovin barnehage (20074)				
	Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20074.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	420 000	924 000	924 000	924 000	3 192 000
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	420 000	924 000	924 000	924 000	3 192 000
Sum netto	420 000	924 000	924 000	924 000	3 192 000
Sted	Ansvar: Gåsbakken barnehage (20084)				
	Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20084.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	185 000	407 000	407 000	407 000	1 406 000
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	185 000	407 000	407 000	407 000	1 406 000
Sum netto	185 000	407 000	407 000	407 000	1 406 000
Sted	Ansvar: Eid barnehage (20094)				
	Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20094.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	240 000	528 000	528 000	528 000	1 824 000
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	240 000	528 000	528 000	528 000	1 824 000
Sum netto	240 000	528 000	528 000	528 000	1 824 000
Sted	Ansvar: Kosekroken barnehage (20120)				
	Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20120.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	200 000	440 000	440 000	440 000	1 520 000
Sum utgifter	0	0	0	0	0

Sum inntekter	200 000	440 000	440 000	440 000	1 520 000
Sum netto	200 000	440 000	440 000	440 000	1 520 000
Sted	Ansvar: Strandvegen barnehage (20130)				
	Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20130.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	280 000	616 000	616 000	616 000	2 128 000
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	280 000	616 000	616 000	616 000	2 128 000
Sum netto	280 000	616 000	616 000	616 000	2 128 000
Sted	Ansvar: Presttrøa barnehage (20140)				
	Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20140.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	425 000	935 000	935 000	935 000	3 230 000
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	425 000	935 000	935 000	935 000	3 230 000
Sum netto	425 000	935 000	935 000	935 000	3 230 000
Sted	Ansvar: Gimsøya barnehage (20150)				
	Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20150.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	305 000	671 000	671 000	671 000	2 318 000
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	305 000	671 000	671 000	671 000	2 318 000
Sum netto	305 000	671 000	671 000	671 000	2 318 000
Sted	Ansvar: Tambartun barnehage (20170)				
	Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20170.2301.16000.201.0	440 000	968 000	968 000	968 000	3 344 000

Brukerbetaling skole og barnehager					
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	440 000	968 000	968 000	968 000	3 344 000
Sum netto	440 000	968 000	968 000	968 000	3 344 000
SUM NETTO TILTAK	4 655 000	10 241 000	10 241 000	10 241 000	35 378 000

13.3 Vedtatte driftstiltak helse og velferd

Prioritert - Helse og velferd	
Tiltak	051: H&V - Avlastningstilbud eldre innbyggere
Beskrivelse	<p>Opptopping av avlastningstilbudet for å kunne ta imot utskrivningsklare pasienter, unngå innleggelse og avlaste pårørende samt INST og HJTJ.</p> <p>5 plasser fra og med 2024, 10 plasser fra og med 2025</p> <p>Tilbudet vil gi lavere leieinntekter for kommunen siden det er tenkt å bruke mestringsboliger som bygges om.</p>

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: Horg aktivitetssenter (36511)				
	Tjeneste: Dagsenter aktivitetstilbud eldre og funksjh (3208)				
1.36511.3208.10100.234.0 Lønn i faste stillinger	3 360 000	4 480 000	4 480 000	4 480 000	16 800 000
1.36511.3208.10900.234.0 Premie KLP	361 200	481 600	481 600	481 600	1 806 000
1.36511.3208.10990.234.0 Arbeidsgiveravgift	524 600	699 500	699 500	699 500	2 623 100
Sum utgifter	4 245 800	5 661 100	5 661 100	5 661 100	21 229 100
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	4 245 800	5 661 100	5 661 100	5 661 100	21 229 100
SUM NETTO TILTAK	4 245 800	5 661 100	5 661 100	5 661 100	21 229 100

Tiltak	062: H&V - Avlastningstilbud barn og unge
Beskrivelse	Opptopping ifm økt behov for avlastning (inkludert barnebolig Kvål), SFO og avlastning i skoleferie. Basert på vedtak og rettigheter

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: Lenavegen 3 avlastningsbolig (34100) Tjeneste: Avlastningstilbud funksj.hemm. (3207)				
1.34100.3207.10100.253.0 Lønn i faste stillinger	2 260 000	2 260 000	2 260 000	2 260 000	9 040 000
1.34100.3207.10100.254.0 Lønn i faste stillinger	1 130 000	1 130 000	1 130 000	1 130 000	4 520 000
1.34100.3207.10900.253.0 Premie KLP	242 900	242 900	242 900	242 900	971 600
1.34100.3207.10900.254.0 Premie KLP	121 400	121 400	121 400	121 400	485 600
1.34100.3207.10990.253.0 Arbeidsgiveravgift	352 900	352 900	352 900	352 900	1 411 600
1.34100.3207.10990.254.0 Arbeidsgiveravgift	176 400	176 400	176 400	176 400	705 600
Sum utgifter	4 283 600	4 283 600	4 283 600	4 283 600	17 134 400
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	4 283 600	4 283 600	4 283 600	4 283 600	17 134 400
SUM NETTO TILTAK	4 283 600	4 283 600	4 283 600	4 283 600	17 134 400

Tiltak	070: H&V -Tverrfaglig strategi barn og unge
Beskrivelse	Det er inngått avtale om innkjøp av et fagprogram (Visma flytt samspill og Visma sikker sak).

	2024	2025	2026	2027	Totalt
--	------	------	------	------	--------

Sted	Ansvar: Rådmannen ramme 2 (29999)				
	Tjeneste: Grunnskoledrift (2201)				
1.29999.2201.11952.202.0	45 000	45 000	45 000	45 000	180 000
Lisenser på sentrale dataprogrammer					
Sum utgifter	45 000	45 000	45 000	45 000	180 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	45 000	45 000	45 000	45 000	180 000
Sted	Ansvar: Familie og forebygging administrasjon (40000)				
	Tjeneste: Familie og Forebygging (4001)				
1.40000.4001.11999.120.0	45 000	45 000	45 000	45 000	180 000
Andre avgifter, gebyrer, lisenser m.v.					
Sum utgifter	45 000	45 000	45 000	45 000	180 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	45 000	45 000	45 000	45 000	180 000
SUM NETTO TILTAK	90 000	90 000	90 000	90 000	360 000

Tiltak	098: Økte satser sosialhjelp. Helårseffekt fra 2023 - Statsbudsjett
Beskrivelse	Økte rettleidende satser for sosialhjelp. Helårseffekt fra 2023. Forslag til Statsbudsjett fremlagt 6/10-23

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: NAV (40115)				
	Tjeneste: Økonomisk sosialhjelp og rådgiving (4015)				
1.40115.4015.14705.242.0	887 000	887 000	887 000	887 000	3 548 000
Bidrag til livsopphold					
Sum utgifter	887 000	887 000	887 000	887 000	3 548 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	887 000	887 000	887 000	887 000	3 548 000

SUM NETTO TILTAK	887 000	887 000	887 000	887 000	3 548 000
------------------	---------	---------	---------	---------	-----------

Tiltak	099: Legetjenester - Økt basistilskudd
Beskrivelse	Pasienttilpasset basistilskudd til fastlegene ble økt 1 mai 2023 - Helårseffekt av endring i 2023.

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: Kommuneoverlegen (30010) Tjeneste: Legetjenester (4010)				
1.30010.4010.13723.241.0 Legetjenester etter avtale	750 000	750 000	750 000	750 000	3 000 000
Sum utgifter	750 000	750 000	750 000	750 000	3 000 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	750 000	750 000	750 000	750 000	3 000 000
SUM NETTO TILTAK	750 000	750 000	750 000	750 000	3 000 000

Tiltak	Tiltak 103 og 048: H&V - Skolehelsetjenesten/Helsestasjon
Beskrivelse	<p>Tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet opphører fra 2024. Kommunen har vært avhengig av disse stillingene for at bemanningen av helsesykepleiere skal ligge på normtall tilbake til 2010. Uten disse stillingene vil det være umulig å gjøre alle lovpålagte oppgaver på en forsvarlig måte. Vedtakene i veivalg er bygget på at disse stillingene allerede er på plass før den økningen av stillinger som må til for å nå målene i veivalg. Kommunen har en heltidskultur slik at ansatt som har bare 75% stilling fast bør tilbys 100% stilling fast. Kommunen har også ett rekruterings og beholde ansatte utfordringer det er viktig å klare å beholde de helsesykepleiere vi allerede har.</p> <p>En stilling 50% foreldreveileder er blitt dekket av tilskuddsmidler. Denne stillingen drifter mange av gruppe tilbudene våre som ICDP. Dette er en viktig bit i det å komme tidlig inn og vri tiltakene der de virker. Gjøre foreldre i stand til å ta vare på egen familie og ta gode helsevalg for seg og sine. Denne stillingen er viktig for målene i veivalg.</p>

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: Helsestasjon og skolehelsetjenesten (40140) Tjeneste: Skole- og helsestasjonstjeneste (4045)				
1.40140.4045.10100.232.0	1 750 000	1 750 000	1 750 000	1 750 000	

Lønn i faste stillinger					
1.40140.4045.10900.232.0 Premie KLP	188 100	188 100	188 100	188 100	
1.40140.4045.10990.232.0 Arbeidsgiveravgift	273 200	273 200	273 200	273 200	
Sum utgifter	2 211 300	2 211 300	2 211 300	2 211 300	
Sum inntekter	0	0	0	0	
Sum netto	2 211 300	2 211 300	2 211 300	2 211 300	
SUM NETTO TILTAK	2 211 300	2 211 300	2 211 300	2 211 300	

13.4 Vedtatte driftstiltak plan og utvikling

Tiltak	049: Rammekjøpning Vinterdriftsavtaler
Beskrivelse	<p>Prisene på vinterdrift har skutt i været de siste årene.</p> <p>Kostnadsindeksen i 2020K4 var på 171,6. For 2022K4 var kostnadsindeksen 212,9.</p> <p>Det vil si en økning på 21 % over to år. Veg og trafikk har avtaler med fem entreprenører som utfører vinterdrift og som prisjusteres etter denne indeksen. I startåret 2021 betalte vi 2 209 256,-. Til neste år er det budsjettert med en kostnad på 3 000 000,-, da man forventer at det blir en liten økning i tillegg til den prisøkningen som allerede har vært.</p> <p>Veg og trafikk ber derfor om en årlig økning på driftsbudsjettet på 800 000,- for å kunne opprettholde driften som den er.</p>

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansv: Teknisk drift-veg og trafikk (53000)				
	Tjeneste: Veg (5401)				
1.53000.5401.12420.332.0 Snøbrøyteavtaler, eksterne	800 000	800 000	800 000	800 000	3 200 000
Sum utgifter	800 000	800 000	800 000	800 000	3 200 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	800 000	800 000	800 000	800 000	3 200 000
SUM NETTO TILTAK	800 000	800 000	800 000	800 000	3 200 000

Tiltak	081: Matavfall og plastemballasje
Beskrivelse	Stortinget har bestemt at virksomheter som har husholdningslignende avfall skal sortere ut matavfall og plastemballasje fra 2023. ReMidt tilbyr i tillegg utsortering av glass- og metallemballasje, sånn at din enhet kan ha lik kildesorteringsløsning som husholdningene i regionen. Bakgrunnen for endringen er nasjonale og internasjonale mål om å bekjempe matsvinn, øke gjenvinningen og redusere klimautslippene. Ny renovasjonsløsning er en av mange tiltak for å redusere kommunens eget klimaavtrykk.

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: Forvaltning, drift og vedlikehold (55501) Tjeneste: Administrasjon (5510)				
1.55501.5510.11957.121.0 Renovasjonsavgift Remidt IKS	482 000	482 000	482 000	482 000	1 928 000
Sum utgifter	482 000	482 000	482 000	482 000	1 928 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	482 000	482 000	482 000	482 000	1 928 000
SUM NETTO TILTAK	482 000	482 000	482 000	482 000	1 928 000

Tiltak	085: Omsorgsboliger brukt til avlastning/avklaring
Beskrivelse	Helse vil bruke Møllingvegen 22, 24, 26, 28 til avklaringsleiligheter. I tillegg holdes leilighet 34 og 38 ledig i påvente av ombygging i neste trinn. Det gir tapte leieinntekter, som vist under. Det anbefales at Bygg og eiendom kompenseres for tapte leieinntektene i sin helhet, så beholder Helse inntektene fra avklaring/avlastning i sin helhet.

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: Boligforvaltning (55503) Tjeneste: Omsorgsboliger (5583)				
1.55503.5583.16300.265.0 Husleieinntekter	685 797	433 117	433 118	433 119	1 985 151
Sum utgifter	0	0	0	0	0

Sum inntekter	685 797	433 117	433 118	433 119	1 985 151
Sum netto	685 797	433 117	433 118	433 119	1 985 151
SUM NETTO TILTAK	685 797	433 117	433 118	433 119	1 985 151

Tiltak	086: Matavfall og plastemballasje, boligforvaltning
Beskrivelse	Stortinget har bestemt at virksomheter som har husholdningslignende avfall skal sortere ut matavfall og plastemballasje fra 2023. ReMidt tilbyr i tillegg utsortering av glass- og metallemballasje, sånn at din enhet kan ha lik kildesorteringsløsning som husholdningene i regionen. Bakgrunnen for endringen er nasjonale og internasjonale mål om å bekjempe matsvinn, øke gjenvinningen og redusere klimautslippene. Ny renovasjonsløsning er en av mange tiltak for å redusere kommunens eget klimaavtrykk.

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: Boligforvaltning (55503) Tjeneste: Administrasjon (5510)				
1.55503.5510.11957.121.0 Renovasjonsavgift Remidt IKS	544 000	544 000	544 000	544 000	2 176 000
Sum utgifter	544 000	544 000	544 000	544 000	2 176 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	544 000	544 000	544 000	544 000	2 176 000
SUM NETTO TILTAK	544 000	544 000	544 000	544 000	2 176 000

Tiltak	093: Klimatilpasning
Beskrivelse	Etter endringer i plan og bygningsloven er håndtering av overvann gjennom planlegging et kommunalt ansvar. NVE kom i 2022 med en veileder for en slik plan. Kommunen har ansvar for å forebygge skader fra overvann i arealplanleggingen. Dette er viktig å ta inn i planstrategien og videre i kommuneplanens samfunnsdel, deretter kommuneplanens arealdel og videre i bestemmelser i reguleringsplanene. I tillegg må dette koordineres med kommunens ansvar for klimatilpasning, samt skredfare, flom og utfordringer med kritiske punkter på vassdrag og nett. Resipientene vil også bli berørt av overvannsutslipp. I tillegg er det behov for å se på kommunens helhetlige strategi for overvann og likeså retningslinjer for behandling av overvann og hvilke tekniske løsninger som kan godkjennes. Derfor må det utarbeides en temaplan for overvann som har kunnskapsgrunnlaget for å innarbeide dette i de forskjellige fagområdene. Planen vil gi behov

	for flere tiltaksplaner som flom (som forsøkes å utarbeides suksessivt) og flere andre tilhørende temaer. Det er mulig å søke om støtte til NVE om støtte til å registrere kritiske punkter og likeså Miljødirektoratet for planer for klimatilpasning. Totalkostnad for temaplanen med tillegg er kr. 1 500 000.- eks mva. planlagt fordelt på årene 2024-2025. Fremdrift er at selve overvannsplanen er ferdig i 2024, mens flomplan og de andre tilleggene er ferdig i 2025. I tillegg til dette vil det bli belastet på selvkostområdet innenfor avløp. Dette tiltaket finansieres av disposisjonsfond/kommuneplanarbeid/planoppgaver.
--	--

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: Naturfare (53008)				
	Tjeneste: Naturskader (5407)				
1.53008.5407.12700.332.0 Konsulenttjenester	800 000	800 000	0	0	1 600 000
1.53008.5407.19400.332.0 Bruk av disp.fond	-800 000	-800 000	0	0	-1 600 000
Sum utgifter	800 000	800 000	0	0	1 600 000
Sum inntekter	-800 000	-800 000	0	0	-1 600 000
Sum netto	0	0	0	0	0
SUM NETTO TILTAK	0	0	0	0	0

13.5 Vedtatte driftstiltak virksomheter utenom kommunen

Tiltak	042: Gauldal brann og redning - økt budsjett og redusert eierandel
Beskrivelse	<p>Rådmannen har mottatt representantskapets budsjett for 2024-2027. Dette gir isolert en økning på 4,37 millioner kroner fra 2023 til 2024. Samtidig har representantskapet og eierkommunene vedtatt ny eierandel som gir Melhus kommune en redusert utgift på 1,65 millioner kroner i 2024.</p> <p>Budsjettet er laget på grunnlag av resultatet for 2022, budsjettet for 2023, regnskapsrapport per mai 2023 og lønnsoppgjør fram til mai 2023, med nødvendige justeringer for å ivareta forsvarlig drift. Regnskapsfører Morten Wehn er brukt som ekstern rådgiver i budsjettprosessen. Virkningen av revidert brannordning er nå fullt innarbeidet. I løpet av de tre siste årene er det stor økning av pensjonskostnader, økning av husleiekostnader, økt kostnad til vaktordninger etter endringer i lokale og sentrale avtaler og ikke minst økt lønns og prisvekst i samfunnet. Endringene som ble vedtatt i revidert brannordning i 2021 utgjør også en stor økning. Det var planlagt at disse kostnadene skulle innføres gradvis. På grunn av at budsjettet for 2023 måtte revideres er flere av tiltakene akkumulert og inntreder dermed samlet i budsjettet for 2024.</p>

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: Virksomheter utenom kommunen (60000)				
	Tjeneste: Galudal Brann og redning IKS (6090)				
1.60000.6090.14750.338.0 Overføring til IKS der kommunen selv er deltager	2 719 000	3 875 000	4 460 000	5 734 000	16 788 000
Sum utgifter	2 719 000	3 875 000	4 460 000	5 734 000	16 788 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	2 719 000	3 875 000	4 460 000	5 734 000	16 788 000
SUM NETTO TILTAK	2 719 000	3 875 000	4 460 000	5 734 000	16 788 000

13.6 Vedtatte driftstiltak overordnede inntekter og kostnader

Tiltak	043: Redusert avsetning til disposisjonsfond
Beskrivelse	Redusert avsetning til disposisjonsfond som følge av andre foreslåtte tiltak.

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: Rådmannen på overordnede inntekter og utgifter (90000)				
	Tjeneste: Disposisjonsfond (9801)				
1.90000.9801.15400.880.0 Avsetninger til disposisjonsfond	-8 190 397	-14 996 547	-8 636 499	-9 622 603	
Sum utgifter	-8 190 397	-14 996 547	-8 636 499	-9 622 603	
Sum inntekter					
Sum netto	-8 190 397	-14 996 547	-8 636 499	-9 622 603	
SUM NETTO TILTAK	-8 190 397	-14 996 547	-8 636 499	-9 622 603	

Tiltak	044: Bruk av avsette midler premieavvik - 2560754
Beskrivelse	Tidligere år har gode regnskapsresultat kommet - blant annet - som følge av bedre premieavvik enn budsjettet. Dette har blitt satt på disposisjonsfond - 2560754. I budsjettet for 2024 har amortisert premieavvik økt med om lag 9 millioner kroner.

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: Rådmannen på overordnede inntekter og utgifter (90000)				
	Tjeneste: Avsetning lønnsoppgjør (9702)				
1.90000.9702.19400.120.0 Bruk av disp.fond	-7 000 000	0	0	0	-7 000 000
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-7 000 000	0	0	0	-7 000 000
Sum netto	-7 000 000	0	0	0	-7 000 000
SUM NETTO TILTAK	-7 000 000	0	0	0	-7 000 000

Tiltak	097: Statsbudsjettet 2024: Redusert forventet prisvekst
Beskrivelse	I de konsekvensjusterte budsjettene ble det forutsatt en prisvekst på 4,2 % og inntektsvekst på 4,5 %. I statsbudsjettet er dette justert til henholdsvis 3,4 % og 4,3 %. Budsjettrammene justeres tilsvarende.

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Sted	Ansvar: Rådmannen (10000)				
	Tjeneste: Administrasjon (1101)				
1.10000.1101.11000.120.0 Kontormateriell	-8 655	-8 655	-8 655	-8 655	-34 620
Sum utgifter	-8 655	-8 655	-8 655	-8 655	-34 620
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-8 655	-8 655	-8 655	-8 655	-34 620
Sted	Ansvar: IT og digital samhandling (10015)				
	Tjeneste: IT (1201)				
1.10015.1201.11963.120.0 Tekniske driftsavtaler (sentraler, nettverk, UPS)	-92 015	-92 015	-92 015	-92 015	-368 060
Sum utgifter	-92 015	-92 015	-92 015	-92 015	-368 060
Sum inntekter	0	0	0	0	0

Sum netto		-92 015	-92 015	-92 015	-92 015	-368 060
Sted	Ansvar: Økonomi og lønn (10020)					
	Tjeneste: Økonomiforvaltning (1102)					
1.10020.1102.11960.120.0		-14 810	-14 810	-14 810	-14 810	-59 240
Vedlikehold av programvare (eks ESA, EQS, Profil, HRM, Agresso)						
Sum utgifter		-14 810	-14 810	-14 810	-14 810	-59 240
Sum inntekter		0	0	0	0	0
Sum netto		-14 810	-14 810	-14 810	-14 810	-59 240
Sted	Ansvar: Personal og organisasjon (10030)					
	Tjeneste: Personal (1103)					
1.10030.1103.12402.120.0		-27 175	-27 175	-27 175	-27 175	-108 700
IT-systemer driftsavtale						
Sum utgifter		-27 175	-27 175	-27 175	-27 175	-108 700
Sum inntekter		0	0	0	0	0
Sum netto		-27 175	-27 175	-27 175	-27 175	-108 700
Sted	Ansvar: Politikk (10040)					
	Tjeneste: Godtgjørelse til politiske ledere (1001)					
1.10040.1001.10999.100.0		-6 741	-6 741	-6 741	-6 741	-26 964
periodisering arbeidsgiveravgift						
Sum utgifter		-6 741	-6 741	-6 741	-6 741	-26 964
Sum inntekter		0	0	0	0	0
Sum netto		-6 741	-6 741	-6 741	-6 741	-26 964
Sted	Ansvar: Skyss (29996)					
	Tjeneste: Skyss (2205)					
1.29996.2205.11706.223.0		-40 000	-40 000	-40 000	-40 000	-160 000
Ordinær skoleskyss						

1.29996.2205.11708.223.0 Annen skoleskys	-42 400	-42 400	-42 400	-42 400	-169 600
Sum utgifter	-82 400	-82 400	-82 400	-82 400	-329 600
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-82 400	-82 400	-82 400	-82 400	-329 600
Sted	Ansvar: Rådmannen ramme 2 (29999) Tjeneste: Grunnskoledrift (2201)				
1.29999.2201.12201.202.0 Leie/leasing av andre maskiner	-24 000	-24 000	-24 000	-24 000	-96 000
1.29999.2201.13500.202.0 Kjøp av tjenester fra andre kommuner	-212 783	-212 783	-212 783	-212 783	-851 132
Sum utgifter	-236 783	-236 783	-236 783	-236 783	-947 132
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-236 783	-236 783	-236 783	-236 783	-947 132
Sted	Ansvar: Barnehager (29995) Tjeneste: Private barnehager (2307)				
1.29995.2307.13702.201.0 Kommunalt tilskudd til private barnehager	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-800 000
Sum utgifter	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-800 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-800 000
Sted	Ansvar: Brekkåsen skole (20010) Tjeneste: Grunnskoledrift (2201)				
1.20010.2201.11060.202.0 Arbeidsmateriell generelt	-5 819	-5 819	-5 819	-5 819	-23 276

Sum utgifter	-5 819	-5 819	-5 819	-5 819	-23 276
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-5 819	-5 819	-5 819	-5 819	-23 276
Sted	Ansvar: Gimse skole (20020) Tjeneste: Grunnskoledrift (2201)				
1.20020.2201.11060.202.0 Arbeidsmaterie generelt	-5 264	-5 264	-5 264	-5 264	-21 056
Sum utgifter	-5 264	-5 264	-5 264	-5 264	-21 056
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-5 264	-5 264	-5 264	-5 264	-21 056
Sted	Ansvar: Høyeggen skole (20030) Tjeneste: Grunnskoledrift (2201)				
1.20030.2201.11060.202.0 Arbeidsmaterie generelt	-11 540	-11 540	-11 540	-11 540	-46 160
Sum utgifter	-11 540	-11 540	-11 540	-11 540	-46 160
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-11 540	-11 540	-11 540	-11 540	-46 160
Sted	Ansvar: Rosmælen skole (20040) Tjeneste: Grunnskoledrift (2201)				
1.20040.2201.11050.202.0 Undervisningsmaterie ll	-6 413	-6 413	-6 413	-6 413	-25 652
Sum utgifter	-6 413	-6 413	-6 413	-6 413	-25 652
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-6 413	-6 413	-6 413	-6 413	-25 652
Sted	Ansvar: Flå skole (20050) Tjeneste: Grunnskoledrift (2201)				
1.20050.2201.11299.202.0	-720	-720	-720	-720	-2 880

Annet forbruksmateriell, råvarer og tjenester					
Sum utgifter	-720	-720	-720	-720	-2 880
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-720	-720	-720	-720	-2 880
Sted	Ansvar: Lundamo skole (20060)				
	Tjeneste: Grunnskoledrift (2201)				
1.20060.2201.11060.202.0 Arbeidsmateriell generelt	-4 028	-4 028	-4 028	-4 028	-16 112
Sum utgifter	-4 028	-4 028	-4 028	-4 028	-16 112
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-4 028	-4 028	-4 028	-4 028	-16 112
Sted	Ansvar: Hovin skole (20070)				
	Tjeneste: Grunnskoledrift (2201)				
1.20070.2201.11000.202.0 Kontormateriell	-4 300	-4 300	-4 300	-4 300	-17 200
1.20070.2201.11050.202.0 Undervisningsmateriell	-3 498	-3 498	-3 498	-3 498	-13 992
Sum utgifter	-7 798	-7 798	-7 798	-7 798	-31 192
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-7 798	-7 798	-7 798	-7 798	-31 192
Sted	Ansvar: Gåsbakken skole (20080)				
	Tjeneste: Grunnskoledrift (2201)				
1.20080.2201.11064.202.0 Lærebøker	-1 617	-1 617	-1 617	-1 617	-6 468
Sum utgifter	-1 617	-1 617	-1 617	-1 617	-6 468
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-1 617	-1 617	-1 617	-1 617	-6 468

Sted	Ansvar: Eid skole (20090)				
	Tjeneste: Grunnskoledrift (2201)				
1.20090.2201.11299.202.0	-5 062	-5 062	-5 062	-5 062	-20 248
Annet forbruksmateriell, råvarer og tjenester					
Sum utgifter	-5 062	-5 062	-5 062	-5 062	-20 248
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-5 062	-5 062	-5 062	-5 062	-20 248
Sted	Ansvar: Gimse ungdomsskole (20100)				
	Tjeneste: Grunnskoledrift (2201)				
1.20100.2201.11954.202.0	-11 029	-11 029	-11 029	-11 029	-44 116
Kopieringsavtaler					
Sum utgifter	-11 029	-11 029	-11 029	-11 029	-44 116
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-11 029	-11 029	-11 029	-11 029	-44 116
Sted	Ansvar: Lundamo ungdomsskole (20110)				
	Tjeneste: Grunnskoledrift (2201)				
1.20110.2201.11299.202.0	-9 262	-9 262	-9 262	-9 262	-37 048
Annet forbruksmateriell, råvarer og tjenester					
Sum utgifter	-9 262	-9 262	-9 262	-9 262	-37 048
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-9 262	-9 262	-9 262	-9 262	-37 048
Sted	Ansvar: Presttrøa barnehage (20140)				
	Tjeneste: Barnehagedrift (2301)				
1.20140.2301.11205.201.0	-2 419	-2 419	-2 419	-2 419	-9 676
Rengjøringsmateriell - vaskemidler og utstyr					
Sum utgifter	-2 419	-2 419	-2 419	-2 419	-9 676
Sum inntekter	0	0	0	0	0

Sum netto		-2 419	-2 419	-2 419	-2 419	-9 676
Sted	Ansvar: Kultur- og fritid (20300)					
	Tjeneste: Administrasjon (2101)					
1.20300.2101.12700.385.0		-29 810	-29 810	-29 810	-29 810	-119 240
Konsulenttjenester						
Sum utgifter		-29 810	-29 810	-29 810	-29 810	-119 240
Sum inntekter		0	0	0	0	0
Sum netto		-29 810	-29 810	-29 810	-29 810	-119 240
Sted	Ansvar: Rådmannen ramme 3 (39999)					
	Tjeneste: Administrasjon pleie- og omsorg (3209)					
1.39999.3209.11299.120.0		-902 835	-902 835	-902 835	-902 835	-3 611 340
Annet forbruksmateriell, råvarer og tjenester						
Sum utgifter		-902 835	-902 835	-902 835	-902 835	-3 611 340
Sum inntekter		0	0	0	0	0
Sum netto		-902 835	-902 835	-902 835	-902 835	-3 611 340
Sted	Ansvar: Plan og utvikling kommunalsjef (59000)					
	Tjeneste: Plan og utvikling (5901)					
1.59000.5901.11210.120.0		-326	-326	-326	-326	-1 304
Velferdstiltak ansatte u/mva						
Sum utgifter		-326	-326	-326	-326	-1 304
Sum inntekter		0	0	0	0	0
Sum netto		-326	-326	-326	-326	-1 304
Sted	Ansvar: Bygg og Eiendom administrasjon (55500)					
	Tjeneste: Administrasjon (5510)					
1.55500.5510.16289.285.0		-218 942	-218 942	-218 942	-218 942	-875 768
Annet salg av varer og tjenester, gebyrer m.v.						
Sum utgifter		0	0	0	0	0

Sum inntekter	-218 942	-218 942	-218 942	-218 942	-875 768
Sum netto	-218 942	-218 942	-218 942	-218 942	-875 768
Sted	Ansvar: Arealforvaltning administrasjon (50000)				
	Tjeneste: Administrasjon (5101)				
1.50000.5101.12000.120.0 Inventar og utstyr	-313	-313	-313	-313	-1 252
Sum utgifter	-313	-313	-313	-313	-1 252
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-313	-313	-313	-313	-1 252
Sted	Ansvar: Plan (56000)				
	Tjeneste: Plan (5700)				
1.56000.5700.11600.120.0 Skyss- og kostgodtgjørelse	-8 676	-8 676	-8 676	-8 676	-34 704
Sum utgifter	-8 676	-8 676	-8 676	-8 676	-34 704
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-8 676	-8 676	-8 676	-8 676	-34 704
SUM NETTO TILTAK	-1 900 452	-1 900 452	-1 900 452	-1 900 452	-7 601 808

13.7 Vedtatte investeringstiltak (egne investeringsformål) i økonomiplanperioden

Tiltak	050: Investering2-Kartlegging av asbest i pre 85 bygg
Beskrivelse	<p>Melhus kommune skal sikre at brukere av kommunale bygg ikke blir utsatt for asbest.</p> <p>Brukere av byggene skal være kjent med at bygg som er bygget før 1985 kan ha bygningsmaterieill som inneholder asbest. Kommunen må kartlegge eventuell forekomst av asbest i alle bygg før 1985 for asbest slik at brukere av dette er informert om begrensningene det innebærer. Melhus kommune er pålagt å utføre dette, konsekvens er at alle bygg bygget før 1985 blir stengt av Arbeidstilsynet til dette er utført.</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.222.0 Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg	0	0	0	0	688 000	688 000	0	0	0
0.9.9.04290.222.2337 Momskompensasjonsutgift for investeringer	0	0	0	0	172 000	172 000	0	0	0
0.9.9.07290.222.0 Kompensasjon for merverdigavgift	0	0	0	0	-172 000	-172 000	0	0	0
0.9.9.09100.870.1226 Bruk av lån	0	0	0	0	-688 000	-688 000	0	0	0
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					860 000	860 000	0	0	1 720 000
Sum lån					-688 000	-688 000	0	0	-1 376 000
Sum annet					-172 000	-172 000	0	0	-344 000
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0
Sum renter					16 718	49 110	63 391	60 605	189 824
Sum avdrag					0	28 666	57 332	57 332	143 330

SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					16 718	77 776	120 723	117 937	333 154
---------------------------------	--	--	--	--	--------	--------	---------	---------	---------

Tiltak	045: Ny brannmur
Beskrivelse	Avtalen går ut 31.12.2023. Bør ha på plass ny brannmur (hardware) tidlig 2024. Felles investering for Melhus og Skaun. Melhus sin andel er 2,6 millioner kroner.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02000.120.1232 Innventar, Kjøp og finansiell leasing av driftsmidler	0	0	0	0	2 080 000	0	0	0	0
0.9.9.04290.120.1232 Momskompensasjonsutgift for investeringer	0	0	0	0	520 000	0	0	0	0
0.9.9.07290.222.0 Kompensasjon for merverdigavgift	0	0	0	0	-520 000	0	0	0	0
0.9.9.09100.130.1623 Bruk av lån	0	0	0	0	-2 080 000	0	0	0	0
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					2 600 000	0	0	0	2 600 000
Sum lån					-2 080 000	0	0	0	-2 080 000
Sum annet					-520 000	0	0	0	-520 000
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0
Sum renter					50 544	97 929	93 717	89 505	331 695
Sum avdrag					0	86 666	86 666	86 666	259 998
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					50 544	184 595	180 383	176 171	591 693

Tiltak	044: Pasientvarslingsanlegg
Beskrivelse	

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02000.253.2445 Innventar, Kjøp og finansiell leasing av driftsmidler	0	0	0	0	560 000	0	0	0	0
0.9.9.04290.253.2445 Momskompensasjonsutgift for investeringer	0	0	0	0	140 000	0	0	0	0
0.9.9.07290.841.1226 Kompensasjon for merverdigavgift	0	0	0	0	-140 000	0	0	0	0
0.9.9.09100.130.1623 Bruk av lån	0	0	0	0	-560 000	0	0	0	0
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					700 000	0	0	0	700 000
Sum lån					-560 000	0	0	0	-560 000
Sum annet					-140 000	0	0	0	-140 000
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0
Sum renter					13 608	26 366	25 232	24 098	89 304
Sum avdrag					0	23 332	23 332	23 332	69 996
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					13 608	49 698	48 564	47 430	159 300

Tiltak	041: XXXX - Bil til driftsledere i team
---------------	--

Beskrivelse	<p>Driftsledere i team ble opprettet for å ta snekker- og maleoppdrag med interne ressurser. De jobber på investering og drift og vedlikehold til en langt lavere kostand enn ved kjøp av tjenestene.</p> <p>De har hatt bilen i 6-7 år med det til følge at vedlikeholdskostnadene øker. Bilen var 2 år da en ble kjøpt. Det må derfor kjøpes en ny bruktbil, som er ett til to år gammel. Varebilen må gå på diesel da de ikke har noen fast oppmøtested, hvor bilen kan lade over natten.</p> <p>Investering finansieres med bruk av disposisjonsfond for overskudd til bygg og eiendom 2560723.</p>
-------------	---

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02100.265.2500 Kjøp av transportmidler	0	0	0	0	450 000	0	0	0	0
0.9.9.04290.265.2500 Momskompensasjonsutgift for investeringer	0	0	0	0	112 500	0	0	0	0
0.9.9.07290.841.1000 Kompensasjon for merverdigavgift	0	0	0	0	-112 500	0	0	0	0
0.9.9.09400.381.2432 Bruk av disp.fond	0	0	0	0	-450 000	0	0	0	0
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					562 500	0	0	0	562 500
Sum fond					-450 000	0	0	0	-450 000
Sum annet					-112 500	0	0	0	-112 500
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	005: XXXX - Gåsbakken tilbygg jf. kommunestyrevedtak 53/2023
Beskrivelse	Melhus kommune vedtar å gå videre med alternativ 1 for Gåsbakken skole og barnehage, inkludert ny gymsal og garderober, innenfor en ramme på 85 millioner kroner. I samarbeid med enheten sees det på størrelse på gymsal, universell utforming og antall spesialrom.

Rådmannen legger tiltaket inn i ØHP 2024-2027 med intensjon om at utbygging igangsettes i løpet av 2024. Inndekning og investeringsbeslutning legges ved behandling av ØHP 2024-2027. Det legges til grunn finansiering fra felles disposisjonsfond på totalt 10 millioner kroner. og det resterende med bruk av lån.

Sted	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
Tjeneste: Investering (9)									
0.9.9.02000.222.2450 Innventar, Kjøp og finansiell leasing av driftsmidler	0	0	0	0	22 250 000	22 250 000	0	0	0
0.9.9.04290.222.2444 Momskompensasjonsutgift for investeringer	0	0	0	0	5 562 500	5 562 500	0	0	0
0.9.9.07290.222.0 Kompensasjon for merverdigavgift	0	0	0	0	-5 562 500	-5 562 500	0	0	0
0.9.9.09100.870.1000 Bruk av lån	0	0	0	0	-17 250 000	-17 250 000	0	0	0
0.9.9.09400.120.1228 Bruk av disp.fond	0	0	0	0	-5 000 000	-5 000 000	0	0	0
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					27 812 500	27 812 500	0	0	55 625 000
Sum fond					-5 000 000	-5 000 000	0	0	-10 000 000
Sum lån					-17 250 000	-17 250 000	0	0	-34 500 000
Sum annet					-5 562 500	-5 562 500	0	0	-11 125 000
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0

Sum renter					419 175	1 231 326	1 589 372	1 519 510	4 759 383
Sum avdrag					0	718 750	1 437 500	1 437 500	3 593 750
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Driftskonsekvenser									
Sted	Ansvar: Forvaltning, drift og vedlikehold (55501) Tjeneste: Gåsbakken skole (5530)								
1.55501.5530.11299.222.0 Annet forbruksmateriell, råvarer og tjenester					0	0	1 100 000	1 100 000	2 200 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					419 175	1 950 076	4 126 872	4 057 010	10 553 133

Tiltak	042: XXXX - Prosjekt RPA-løsning Elements
Beskrivelse	<p>I 2023 implementerte Melhus kommune nytt saksbehandlingssystem, Elements. Utskifting av kommunens gamle saksbehandlingssystem, ESA, var nødvendig for å holde tritt med den teknologiske utviklingen, endrede arbeidsprosesser og lovkrav innen saksbehandling, arkivdrift og forvaltning.</p> <p>Arkivets fagansvar og oppgaver endres stadig som følger av virksomhetens egne forventninger til forenklete, effektive og digitale løsninger som reduserer tid til administrasjon, men også lovpålagte krav om orden i eget hus, åpenhet og internkontroll.</p> <p>Med ny løsning for saksbehandling, åpner det seg også nye dører for å implementere ny teknologisk funksjonalitet som letter administrasjon, effektiviserer og frigjør ressurser til andre lovpålagte oppgaver. Leverandøren av Elements, Sikri, tilbyr automasjon av arbeidsprosesser i Elements. Robotic process automation RPA automatiserer rutinepregede arbeidsprosesser som ellers utføres av arkivet.</p> <p>I hovedsak gjelder dette kontroll- og ryddeoppgaver som utføres av arkivet. Dette er kvalitetssikringsoppgaver som å journalføre ekspederte dokumenter, rette opp skrivefeil, konvertering av dokumenter som har feilet ved PDF-konvertering mv.</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9) Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.190.2500	0	0	0	0	714 750	0	0	0	0

Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg									
0.9.9.04290.190.2500	0	0	0	0	178 688	0	0	0	0
Momskompensasjonsutgift for investeringer									
0.9.9.07290.841.1000	0	0	0	0	-178 688	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdigavgift									
0.9.9.09100.870.1000	0	0	0	0	-714 750	0	0	0	0
Bruk av lån									
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					893 438	0	0	0	893 438
Sum lån					-714 750	0	0	0	-714 750
Sum annet					-178 688	0	0	0	-178 688
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0
Sum renter					17 368	33 652	32 204	30 756	113 980
Sum avdrag					0	29 780	29 780	29 780	89 340
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					17 368	63 432	61 984	60 536	203 320

Tiltak	006: XXXX - Utskifting lysstoffrør
Beskrivelse	<p>RoHS direktivet er bakgrunnen for at utfasingen av de aller fleste lysstoffrør og kompaktlysrør nå snart er en realitet. Dette er lyskilder som har vært på markedet i mange tiår. Lyskildene som i 2023 skal fases ut brukes i opp mot 10 millioner installert lysarmaturer i Norge. En stor andel av disse er installert i kommunale og offentlige bygg som skoler, eldreheim, flerbrukshaller, sykehus og andre offentlige kontorer.</p> <p>I 2002 ble RoHS direktivet vedtatt, RoHS står for Restrictions of Hazardous Substances, på norsk begrensning i bruk av farlige stoffer. Norge er underlagt direktivet gjennom EØS-avtalen. Direktivet er et ledd i EUs arbeid med å begrense tungmetaller og miljøgifter. I 2011 ble direktivet utvidet til å gjelde alle CE-merkede produkter gjennom RoHS2. Herunder faller også lysstoffrør da de inneholder kvikksølv. I mangel på gode nok erstatningsprodukter på markedet i 2011 ble det gitt et midlertidig unntak for lysstoffrør ved innføringen av direktivet. I 2023 finnes det mange gode erstatninger og LED alternativer på markedet, noe som igjen gjør at unntakene oppheves fra og med 25. februar og 25.</p>

	<p>august i år. Fra disse datoene blir det forbudt å produsere og importere de aktuelle lyskildene til alle EU/EØS-land.</p> <p>Kostnad for Melhus</p> <p>Investeringskostnad kommunale skoler, barnehager, administrasjonsbygg og næringsbygg er beregnet til kr 21 mill. inklusive mva., Bolig og sykehjem er unntatt. Inntjeningstid er 9 år, årlig besparing driftskostnader er 1,4 mill., årlig besparing i energikostnader er 1,0 mill. med bruk av løsninger med styring. Tiltaket vil redusere et årlig utslipp på ca 30.000 kg CO2 som tilsvarer 26 flyreiser mellom Oslo og New York.</p> <p>Helsebyggene utgjør ca. 30 %, slik at totalinvesteringen vil være ca. kr. 27 mill. totalt</p>
--	--

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02000.120.1226 Innventar, Kjøp og finansiell leasing av driftsmidler	0	0	0	0	5 460 000	5 460 000	5 460 000	5 460 000	0
0.9.9.04290.120.1226 Momskompensasjonsutgift for investeringer	0	0	0	0	1 365 000	1 365 000	1 365 000	1 365 000	0
0.9.9.07290.190.2500 Kompensasjon for merverdigavgift	0	0	0	0	-1 365 000	-1 365 000	-1 365 000	-1 365 000	0
0.9.9.09100.870.1000 Bruk av lån	0	0	0	0	-5 460 000	-5 460 000	-5 460 000	-5 460 000	0
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					6 825 000	6 825 000	6 825 000	6 825 000	27 300 000
Sum lån					-5 460 000	-5 460 000	-5 460 000	-5 460 000	-21 840 000
Sum annet					-1 365 000	-1 365 000	-1 365 000	-1 365 000	-5 460 000
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0

Sum renter					132 678	389 742	635 750	870 700	2 028 870
Sum avdrag					0	227 500	455 000	682 500	1 365 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					132 678	617 242	1 090 750	1 553 200	3 393 870

Tiltak	016: 6825 - Gatelys, lovpålagt energimåling
Beskrivelse	<p>Tilleggsbevilgning for 2024 - Kr. 3 500 000 eks.mva.</p> <p>Tidligere bevilgninger er i K sak 100-17 ØHP 2018-2021, K sak 72-18 ØHP 2019-2022, K sak 94-16, K-sak 16-22 tertial 1, 2022 (kr. 46.432.000,- eks. mva.) T2 2023 kr. 530.000,-</p> <p>Etablering av fordelingsskap for energimåling etter krav fra NVE, utskifting av armaturer til LED for framtidig besparelser på drift, utskifting av ledningsanlegg og master som følge av nye tekniske forskrifter i forbindelse med utskifting av fordelingsskap. Anlegg i øvre del av kommunen samt på fylkesvegene er utskiftet og nå gjenstår de større boligfeltene i nedre Melhus. Melhus vest er rehabilitert og østsiden pågår. Kompliserte grunnforhold med mye kabel, brustein, asfalt, busker og trær i traséen.</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.332.6825 Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg	0	0	0	0	3 500 000	0	0	0	0
0.9.9.04290.332.6825 Momskompensasjonsutgift for investeringer	0	0	0	0	875 000	0	0	0	0
0.9.9.07290.841.1000 Kompensasjon for merverdigavgift	0	0	0	0	-875 000	0	0	0	0
0.9.9.09100.870.1000 Bruk av lån	0	0	0	0	-3 500 000	0	0	0	0
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					4 375 000	0	0	0	4 375 000
Sum lån					-3 500 000	0	0	0	-3 500 000

Sum annet					-875 000	0	0	0	-875 000
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0
Sum renter					85 050	164 784	157 697	150 610	558 141
Sum avdrag					0	145 832	145 832	145 832	437 496
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					85 050	310 616	303 529	296 442	995 637

Tiltak	017: 6833 - Erosjonssikring Stor Trondsveg/Kroken
Beskrivelse	<p>Tilleggsbevilgning for 2024, kr.750.000, - eks. mva.</p> <p>Det er tidligere bevilget kr. 1 600 000,- eks. mva. i K-sak 100/17 og kr. 2 100 000,- eks. mva. i K-sak 108/22.</p> <p>Prosjektering av erosjonssikring er startet opp. Høyere prosjekteringskostnader enn anslått, tilbud mottatt på 2,35 mill. Oppstart utførelse utsatt til høst 2024 grunnet miljøundersøkelser. Trenger tilleggsbevilgning til prosjekteringskostnadene. Sanering av ledningsanlegg på Leirtaket er ikke en del av dette prosjektet - det blir et eget prosjekt med eget prosjektnummer og bevilgning.</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.332.6833 Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg	0	0	0	0	750 000	0	0	0	0
0.9.9.04290.332.6833 Momskompensasjonsutgift for investeringer	0	0	0	0	187 500	0	0	0	0
0.9.9.07290.841.1000 Kompensasjon for merverdigavgift	0	0	0	0	-187 500	0	0	0	0
0.9.9.09100.870.1000 Bruk av lån	0	0	0	0	-750 000	0	0	0	0
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					937 500	0	0	0	937 500

Sum lån					-750 000	0	0	0	-750 000
Sum annet					-187 500	0	0	0	-187 500
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0
Sum renter					18 225	35 311	33 792	32 274	119 602
Sum avdrag					0	31 250	31 250	31 250	93 750
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					18 225	66 561	65 042	63 524	213 352

Tiltak	048: 6856 - Gammelbakkan-o_KV og o_F3
Beskrivelse	<p>Tilleggsbevilgning for 2024 kr 250 000,- inkl. mva.</p> <p>Det er tidligere bevilget;</p> <p>Kr 100.000 inkl. mva. i vedtak 85-20 ØHP 2021-2024</p> <p>kr 2 900.000 inkl. mva. i vedtak 88-21 ØHP 2022-2025</p> <p>Tilleggsbevilgningen er for gjennomførelsen av Gammelbakkan VVA prosjekt.</p> <p>Hovedårsaken til merforbruket er utfordrende grunnforhold som har medført uventede kostnader på geotekniske undersøkelser, samt en uventet høy prisøkning som følge av inflasjon de siste år.</p> <p>Det er foreløpig estimert en total bevilgning på 16 000 000,- eks. mva. for hele tiltaket.</p> <p>Tiltaket er finansieres ikke med bruk av lån men faktureres Miljøpakken.</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.332.2500 Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg	0	0	0	0	200 000	0	0	0	0
0.9.9.04290.332.2500 Momskompensasjonsutgift for investeringer	0	0	0	0	50 000	0	0	0	0
0.9.9.07290.841.1000	0	0	0	0	-50 000	0	0	0	0

Kompensasjon for merverdigavgift									
0.9.9.07500.332.1000	0	0	0	0	-200 000	0	0	0	0
Refusjon fra andre kommuner kap.									
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					250 000	0	0	0	250 000
Sum annet					-250 000	0	0	0	-250 000
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	049: 6857 - Gammelbakkan-o_GS15
Beskrivelse	<p>Tilleggsbevilgning for 2024 kr 250 000,- inkl. mva.</p> <p>Det er tidligere bevilget;</p> <p>Kr 100.000 inkl. mva. i vedtak 85-20 ØHP 2021-2024</p> <p>kr 2 900.000 inkl. mva. i vedtak 88-21 ØHP 2022-2025</p> <p>Tilleggsbevilgningen er for gjennomførelsen av Gammelbakkan VVA prosjekt.</p> <p>Hovedårsaken til merforbruket er utfordrende grunnforhold som har medført uventede kostnader på geotekniske undersøkelser, samt en uventet høy prisøkning som følge av inflasjon de siste år.</p> <p>Tiltaket er finansieres ikke med bruk av lån men faktureres Miljøpakken.</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.332.2500	0	0	0	0	200 000	0	0	0	0
Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg									
0.9.9.04290.332.2500	0	0	0	0	50 000	0	0	0	0

Momskompensasjonsutgift for investeringer									
0.9.9.07290.841.1000	0	0	0	0	-50 000	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdigavgift									
0.9.9.07500.332.1000	0	0	0	0	-200 000	0	0	0	0
Refusjon fra andre kommuner kap.									
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					250 000	0	0	0	250 000
Sum annet					-250 000	0	0	0	-250 000
Netto finansiering nye tiltak					0	0	0	0	0
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

13.8 Vedtatte investeringstiltak (selvkost) i økonomiplanperioden

Tiltak	008: XXXX - Innkjøp av ATV - vannforsyning
Beskrivelse	<p>Bevilgning for, 2024 kr. 200 000,-</p> <p>Det er behov for innkjøp av ATV til bruk av driftsavdelingen vann og avløp. Behov er ved vannlekkasjer på plasser med dårlig eller ingen adkomst, samt ved behov for adkomst til en del infrastruktur som ligger på plasser det ikke foreligger brøyteavtale, eller når vi ikke kan vente på brøytebil, ofte i beredskapssituasjoner og lignende.</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.345.2500	0	0	0	0	200 000	0	0	0	0
Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					200 000	0	0	0	200 000

Netto finansiering nye tiltak					200 000	0	0	0	200 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	009: XXXX - Kjøp av vaktbil - vann
Beskrivelse	Bevilgning for 2024, kr. 250 000,- Teknisk drift skal ut på anbud for leasing av ny vaktbil, og ser behovet for å kjøpe ut den gamle vaktbilen. Bilen er tenkt som driftsbil for administrasjonen på VA, for oppdrag, befaringer samt bistand i beredskapssituasjoner.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9) Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.345.2500 Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg	0	0	0	0	250 000	0	0	0	0
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					250 000	0	0	0	250 000
Netto finansiering nye tiltak					250 000	0	0	0	250 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	013: XXXX - Innkjøp av ATV - avløp
Beskrivelse	Bevilgning for 2024, kr. 200 000,- Det er behov for innkjøp av ATV til bruk av driftsavdelingen vann og avløp. Behov er ved vannlekkasjer på plasser med dårlig eller ingen adkomst, samt ved behov for adkomst til en del infrastruktur som ligger på plasser det ikke foreligger brøyteavtale, eller når vi ikke kan vente på brøytebil, ofte i beredskapssituasjoner og lignende.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
--	--------	-----------	-----------------	------------	------	------	------	------	-------------

Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.353.2500 Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg	0	0	0	0	200 000	0	0	0	0
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					200 000	0	0	0	200 000
Netto finansiering nye tiltak					200 000	0	0	0	200 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	014: XXXX - Kjøp av vaktbil - avløp
Beskrivelse	<p>Bevilgning for 2024, kr. 250 000,-</p> <p>Teknisk drift skal ut på anbud for leasing av ny vaktbil, og ser behovet for å kjøpe ut den gamle vaktbilen. Bilen er tenkt som driftsbil for administrasjonen på VA, for oppdrag, befaringer samt bistand i beredskapssituasjoner.</p> <p>I tillegg er det behov for kjøring rundt omkring i kommunen for avlesning av vannmålere der det ikke er antenner/konsentratorer i dag.</p> <p>Innkjøpet vil minske kostnaden kommunen har i dag på kjøregodtgjørelse til de ansatte i administrasjonen som bruker privatbil i arbeidssammenheng.</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.353.2500 Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg	0	0	0	0	250 000	0	0	0	0
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					250 000	0	0	0	250 000
Netto finansiering nye tiltak					250 000	0	0	0	250 000

SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0
---------------------------------	--	--	--	--	---	---	---	---	---

Tiltak	028: 6069 - Utvidelse vannbehandling Benna
Beskrivelse	<p>Tilleggsbevilgning for 2024, kr. 300 000,-.</p> <p>Det er tidligere bevilget kr. 1 000 000,- i K-sak 88/21 den 14.12.2021. 500 000,- ble brukt i 2022 og det ble ekstra bevilget 500 000. i ØHP for 2023 (totalt 1 000 000,-).</p> <p>Faktura for 2023 fra Trondheim kommune sendt i desember 2022 viste et ekstra behov for Kr 634 535.- det bes som et tillegg i T2 for 2023.</p> <p>Det må utover dette tillegg bevilges for en andel av prosjektering som et utført i 2023 som belastes i 2024.</p> <p>Dette er jrf Melhus kommunes andel på 10% i prosjektet etter avtalen med Trondheim kommune (Metrovann).</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.345.6069	0	0	0	0	300 000	0	0	0	0
Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					300 000	0	0	0	300 000
Netto finansiering nye tiltak					300 000	0	0	0	300 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	029: 6073 - Vannledning Skolebakken Ler
Beskrivelse	<p>Bevilgning/Tilleggsbevilgning for 2024, kr. 500 000,-.</p> <p>Det er tidligere bevilget i K-sak 60-22 1. tertial 2022.Kr. 400 000,- eks. mva.</p> <p>Det er i Økonomi- og handlingsplan for 2022-2025 vedtatt å bygge ny gang- og sykkelveg på en strekning på ca. 300 meter mellom Lykkjvegen og Skolebakken i Ler. Samtidig må vann- og avløpsledninger byttes ut før veganlegget opparbeides. Forprosjekt ble oppstartet i 2023 og må</p>

	videreføres i 2024. Det er vanskelige grunnforhold og det krever mer prosjektering og geotekniske vurderinger i 2024.
--	---

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.345.2500	0	0	0	0	500 000	1 500 000	2 000 000	0	0
Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					500 000	1 500 000	2 000 000	0	4 000 000
Netto finansiering nye tiltak					500 000	1 500 000	2 000 000	0	4 000 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	030: 6075 - Sanering Åkervegen, vann
Beskrivelse	<p>Bevilgning/Tilleggsbevilgning for 2024, kr. 2 600 000,-.</p> <p>Det er tidligere bevilget kr. 400 000,- i K-sak 108/22, vedtatt 13.12.2022</p> <p>Behov for renovering av kommunens vann og avløpsnett i dette området (fra midten av 1970-tallet). Samtidig må private tilkoblinger kontrolleres. Prosjektet er også et pilotprosjekt for plan av Sanering Gimse hvor målet er å fornye gamle ledninger, samt redusere mengden fremmedvann.</p> <p>Den tidligere bevilgede summen blir brukt til prosjektering og administrasjon. Tilleggsbevilgningen vil gå til oppstart og gjennomføring av byggefase.</p> <p>Det er estimert kostnad på kr. 3 000 000,- for vann. Med avløp gir det en total kostnad for hele prosjektet kr. 8 000 000,-.</p> <p>Ferdig med forprosjekt i august, og dermed oppstart av detaljprosjektering i september. Byggefase forventes oppstart tidlig 2024.</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.345.6075	0	0	0	0	2 600 000	0	0	0	0

Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg									
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					2 600 000	0	0	0	2 600 000
Netto finansiering nye tiltak					2 600 000	0	0	0	2 600 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	031: 6079 - Vannmålere - vann
Beskrivelse	<p>Bevilgning/Tilleggsbevilgning for 2024 kr. 500 000,-.</p> <p>Det er tidligere bevilget kr. 500 000,-</p> <p>Det foreslås å bevilge 2 000 000,- fordelt utover perioden med 500 000,- pr år for innkjøp av husvannmålere som skal monteres ved ny utbygging. (2024, 25, 26 og 27). Dette må tas over investering, da dette er mer fornuftig enn å ta hele kostnaden på et år da vi får en årlig leieinntekt over vannmålerens levetid på ca. 17 år. Investeringskostnaden bør ikke ha lengre nedbetalingstid enn 17 år.</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9) Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.345.2500 Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg	0	0	0	0	500 000	0	0	0	0
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					500 000	0	0	0	500 000
Netto finansiering nye tiltak					500 000	0	0	0	500 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	033: 6257 - Spillvannsledning Ler-Kvål
Beskrivelse	<p>Tilleggsbevilgning for 2024 - kr. 3 050 000,-.</p> <p>Det er tidligere bevilget</p>

	<p>kr. 150.000,- i K-sak 71/16 tertial 1/2016,</p> <p>kr. 200.000,- i K-sak 109/15, ØHP 2016-2019,</p> <p>kr. 1 100 000,- i K-sak 118/16 ØHP 2017-2020,</p> <p>kr. 8 000 000,- i K-sak 100/17 ØHP 2018-2021</p> <p>kr. 10 500 000,- i tertial 1 2022.</p> <p>Tilleggsbevilgningen skyldes økte kostnader knyttet til grunnforhold og endret utførelse. I tillegg vil det påløpe ekstra kostnader knyttet til geotekniske undersøkelser i forbindelse med nye krav for kryssing av jernbane.</p> <p>Det er foreløpig estimert en total bevilgning på 30 000 000,- for hele tiltaket</p>
--	--

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.353.6257	0	0	0	0	3 050 000	0	0	0	0
Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg									
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					3 050 000	0	0	0	3 050 000
Netto finansiering nye tiltak					3 050 000	0	0	0	3 050 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	034: 6288 - Avløpssanering - Gammelbakk
Beskrivelse	<p>Tilleggsbevilgning for 2024, kr. 1 300 000,-</p> <p>Det er tidligere bevilget;</p> <p>kr 200.000 i vedtak 109-15ØHP 2016-2019,</p> <p>kr 2 500.000 i vedtak 88-21 ØHP 2022-2025</p> <p>Tilleggsbevilgningen er for gjennomførelsen av Gammelbakk VVA prosjekt.</p> <p>Hovedårsaken til merforbruket er utfordrende grunnforhold som har medført uventede kostnader på geotekniske undersøkelser, samt en uventet høy prisøkning som følge av inflasjon de siste år.</p> <p>Det er foreløpig estimert en total bevilgning på 16 000 000,-eks. mva. for hele tiltaket</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.353.2500 Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg	0	0	0	0	1 300 000	0	0	0	0
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					1 300 000	0	0	0	1 300 000
Netto finansiering nye tiltak					1 300 000	0	0	0	1 300 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	036: 6301 - Avløppspumpestasjoner, Ler-Kvål
Beskrivelse	<p>Tilleggsbevilgning for 2024 - kr. 1 000 000,-.</p> <p>Det er tidligere bevilget</p> <p>kr. 7.000.000,- i K-sak 60/22 tertial 1 2022,</p> <p>Tilleggsbevilgningen er for endret utførelse av etablering. Pga grunnforhold må man benytte spunt for å etabler APSene.</p> <p>Det er foreløpig estimert en total bevilgning på 8 000 000,- for hele tiltaket</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.353.2500 Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg	0	0	0	0	1 000 000	0	0	0	0
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					1 000 000	0	0	0	1 000 000
Netto finansiering nye tiltak					1 000 000	0	0	0	1 000 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	037: 6303 - Avløpsanlegg Skolebakken Ler
Beskrivelse	<p>Tilleggsbevilgning for 2024 - kr. 500 000,-</p> <p>Det er tidligere bevilget i K-sak 60-22 1. tertial 2022, Kr. 400 000,- eks. mva.</p> <p>Det er i Økonomi- og handlingsplan for 2022-2025 vedtatt å bygge ny gang- og sykkelveg på en strekning på ca. 300 meter mellom Lykkjvegen og Skolebakken i Ler. Samtidig må vann- og avløpsledninger byttes ut før veganlegget opparbeides. Forprosjekt ble oppstartet i 2023 og må videreføres i 2024. Det er vanskelige grunnforhold og det krever mer prosjektering og geotekniske vurderinger i 2024.</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.353.2500	0	0	0	0	500 000	1 500 000	2 000 000	0	0
Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					500 000	1 500 000	2 000 000	0	4 000 000
Netto finansiering nye tiltak					500 000	1 500 000	2 000 000	0	4 000 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	038: 6308 - Sanering Åkervegen, Gimse, avløp
Beskrivelse	<p>Bevilgning/Tilleggsbevilgning for 2024, kr. 4 000 000,-</p> <p>Det er tidligere bevilget kr. 400 000,- i K-sak 108/22, vedtatt 13.12.2022</p> <p>Behov for renovering av kommunens vann og avløpsnett i dette området (fra midten av 1970-tallet). Samtidig må private tilkoblinger kontrolleres. Prosjektet er også et pilotprosjekt for plan av Sanering Gimse hvor målet er å fornye gamle ledninger, samt redusere mengden fremmedvann.</p> <p>Den tidligere bevilgede summen blir brukt til prosjektering og administrasjon. Tilleggsbevilgningen vil gå til oppstart og gjennomføring av byggefase.</p> <p>Det er estimert kostnad på kr. 5 000 000,- for avløp. Med vann gir det en total kostnad for hele prosjektet kr. 8 000 000,-.</p>

	Ferdig med forprosjekt i august, og dermed oppstart av detaljprosjektering i september. Byggefasen forventes oppstart tidlig 2024.
--	--

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.353.6308	0	0	0	0	4 000 000	700 000	0	0	0
Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					4 000 000	700 000	0	0	4 700 000
Netto finansiering nye tiltak					4 000 000	700 000	0	0	4 700 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	026: 6027 - Eternittledning, Gammelbakkan
Beskrivelse	<p>Tilleggsbevilgning for 2024, kr. 450 000,-.</p> <p>Det er tidligere bevilget;</p> <p>kr 200.000 i vedtak 109-15ØHP 2016-2019,</p> <p>kr 200.000 i vedtak 85-20 ØHP 2021-2024</p> <p>kr 3 150.000 i vedtak 88-21 ØHP 2022-2025</p> <p>Tilleggsbevilgningen er for gjennomførelsen av Gammelbakkan VVA prosjekt. Hovedårsaken til merforbruket er utfordrende grunnforhold som har medført uventede kostnader på geotekniske undersøkelser, samt en uventet høy prisøkning som følge av inflasjon de siste år. Det er foreløpig estimert en total bevilgning på 16 000 000,-eks. mva. for hele tiltaket</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.345.6027	0	0	0	0	450 000	100 000	0	0	0
Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg									

					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					450 000	100 000	0	0	550 000
Netto finansiering nye tiltak					450 000	100 000	0	0	550 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	010: XXXX - Adgangskontroll vannforsyningsanlegg
Beskrivelse	<p>Bevilgning for 2024, kr. 1 000 000,-</p> <p>Nøkkelsystemet for adgang til stasjonene er utdatert, og det er ikke noe godt system for hvem som har/ikke har nøkler.</p> <p>Opp gjennom tiden har det blitt utlånt nøkler til ansatte, entreprenører og andre firma, og vi har ikke oversikt over hva som er i omløp eller ikke. Det er ønskelig å starte opp et prosjekt for å se på digital adgangskontroll på våre anlegg, og det er prioritert at vi starter med anlegg som håndterer vannforsyning for å håndtere sikkerheten knyttet til behandling og distribusjon av drikkevann i kommunen.</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9) Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.345.2500 Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg	0	0	0	0	1 000 000	0	0	0	0
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					1 000 000	0	0	0	1 000 000
Netto finansiering nye tiltak					1 000 000	0	0	0	1 000 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	012: XXXX - Rønningen APS med ledningsanlegg
Beskrivelse	<p>Bevilgning totalt kr. 10 500 000,-</p> <p>2024: kr. 500 000,- 2025: kr. 5 000 000,- 2026: kr. 5 000 000,-</p>

	<p>Rønningen pumpestasjon med tilhørende ledningsanlegg er fra 1988. Stasjonen har nådd sin maksimale levetid, og har ingen adkomst for god og sikker drift. Blant annet må vi revidere traktor på vinteren for å få ut pumper og i heletatt få adkomst til stasjonen.</p> <p>Ledningsnett(pumpeledningen) er også gammel, og har lav trykk-klasse, noe som har ført til flere ledningsbrudd opp gjennom.</p>
--	---

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.353.2500	0	0	0	0	500 000	5 000 000	5 000 000	0	0
Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg									
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					500 000	5 000 000	5 000 000	0	10 500 000
Netto finansiering nye tiltak					500 000	5 000 000	5 000 000	0	10 500 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	011: XXXX - Loddgårdstrøa sør, APS
Beskrivelse	<p>Bevilgning totalt kr. 4 000 000.-</p> <p>Loddgårdstrøra sør APS er bygd i 1989 og nærmer seg slutten av sin levetid. Den har behov for renovering for å sikre god drift og HMS for de ansatte for fremtiden. Derfor må stasjonen byttes ut i sin helhet og erstattes av en ny stasjon etter dagens standard som vil ha lengre drifts og levetid en den gamle.</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.353.2500	0	0	0	0	500 000	3 500 000	0	0	0
Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg									
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					500 000	3 500 000	0	0	4 000 000

Netto finansiering nye tiltak					500 000	3 500 000	0	0	4 000 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	023: 6003 - Varmbo boligfelt
Beskrivelse	<p>Bevilgning/Tilleggsbevilgning for 2024, kr. 2 500 000,-.</p> <p>Det er tidligere bevilget;</p> <p>kr 300.000 i vedtak 109/07ØHP 2008-2011,</p> <p>kr 2.000.000 i vedtak 109/15ØHP 2016-2019,</p> <p>kr 1.200.000 i vedtak 118/16ØHP 2017-2020,</p> <p>kr 2.800.000 i K sak 51-21 1 tertial 2021</p> <p>kr 2.000.000 i K sak 88-21 HØP 2022-2025</p> <p>kr 11.700.00 i K sak 60/22 1 tertial 2022</p> <p>Tilleggsbevilgningen er for gjennomførelsen av Varmbu etappe 3.</p> <p>Hovedårsaken til merforbruket er utfordrende grunnforhold som har medført endring i valg av metode for utførelse på deler av traseene. Dette har videre medført større inngrep på private eiendommer enn først antatt.</p> <p>Av tidligere erfaring kan man se at gjenstående bevilgning ikke strekker til for etappe 3. man vil få mye av det samme problematikken som i tidligere etapper.</p> <p>Det er foreløpig estimert en total bevilgning på 22 550 000,- for hele tiltaket</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.345.6003	0	0	0	0	2 500 000	0	0	0	0
Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg									
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					2 500 000	0	0	0	2 500 000
Netto finansiering nye tiltak					2 500 000	0	0	0	2 500 000

SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0
---------------------------------	--	--	--	--	---	---	---	---	---

Tiltak	027: 6050 - Rønningstrøa VPS, prosjektering og bygging
Beskrivelse	<p>Bevilgning/Tilleggsbevilgning for 2024, kr. 500 000,-.</p> <p>Det er tidligere bevilget;</p> <p>kr 500.000 i vedtak 112/19 ØHP 20-23</p> <p>kr 850.000 i vedtak 85-20 ØHP 2021-2024.</p> <p>kr 1.150.000 i k-sak 88-21 ØHP 2022-2025.</p> <p>Tilleggsbevilgningen er for endret utforming av utomhusplan.</p> <p>Enda ikke fått et estimat fra entreprenør for tilleggsarbeidet. Dermed er de kr. 500 000,- et foreløpig estimat</p> <p>Det er foreløpig estimert en total bevilgning på 3 000 000,- for hele tiltaket</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.345.6050	0	0	0	0	500 000	0	0	0	0
Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					500 000	0	0	0	500 000
Netto finansiering nye tiltak					500 000	0	0	0	500 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	039: 6310 - Ler APS
Beskrivelse	<p>Tilleggsbevilgning for 2024 - kr. 1 500 000,-.</p> <p>Det er tidligere bevilget</p> <p>kr. 3.500.000.- i K-sak 108/22 ØHP 2023-2026,</p> <p>Tilleggsbevilgningen er for endret utførelse av etablering. Pga grunnforhold må man benytte spunt for å etablere APSene.</p> <p>Det er foreløpig estimert en total bevilgning på 5 000 000,- for hele tiltaket</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9) Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.353.6310 Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg	0	0	0	0	1 500 000	1 700 000	0	0	0
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					1 500 000	1 700 000	0	0	3 200 000
Netto finansiering nye tiltak					1 500 000	1 700 000	0	0	3 200 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	040: 6313 - Vannmålere - avløp
Beskrivelse	<p>Bevilgning/Tilleggsbevilgning for 2024, kr. 500 000,-.</p> <p>Det er tidligere bevilget kr. 500 000,-</p> <p>Det foreslås å bevilge 2 000 000,- fordelt utover perioden med 500 000,- pr år for innkjøp av husvannmålere som skal monteres ved ny utbygging. (2024, 25, 26 og 27)</p> <p>Dette må tas over investering, da dette er mer fornuftig enn å ta hele kostnaden på et år da vi får en årlig leieinntekt over vannmålerens levetid på ca. 17 år.</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9) Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.353.2500 Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg	0	0	0	0	500 000	500 000	500 000	500 000	0
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					500 000	500 000	500 000	500 000	2 000 000
Netto finansiering nye tiltak					500 000	500 000	500 000	500 000	2 000 000

SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0
---------------------------------	--	--	--	--	---	---	---	---	---

Tiltak	032: 6245 - Hovin RA, rehabilitering
Beskrivelse	<p>Bevilgning for 2024, kr. 1 200 000,-</p> <p>Hovin renseanlegg er fra 1977 er underdimensjonert og fyller ikke dagens krav til HMS for arbeidsmiljø. Anlegget burde vært skiftet for lenge siden, men har blitt utsatt i påvente av mulighet for å overføre avløp til Trondheim. Dette har blitt stadig utsatt og kostnadene har økt. Ledningsstrekket Ler Kvål er i gang, mens Ledningsstrekket Ler - Lundamo vil ta flere år før det står ferdig. Det også nå utsettelse av bygging av ny E6. Et nytt renseanlegg vil sikre både arbeidsmiljø, renskrav og kapasitet til hele området til en lavere kostnad enn overføring. Dette må endelig vurderes i 2023 ved en endelig utredning og mer detaljert prosjektering og kostnadsoverslag før et endelig valg.</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9) Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.353.6245 Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg	0	0	0	0	1 200 000	10 000 000	20 000 000	10 000 000	0
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					1 200 000	10 000 000	20 000 000	10 000 000	41 200 000
Netto finansiering nye tiltak					1 200 000	10 000 000	20 000 000	10 000 000	41 200 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	035: 6294 - Blekesmarka Avløpspumpestasjon
Beskrivelse	<p>Tilleggsbevilgning for 2024 kr. 2 000 000</p> <p>Det er tidligere bevilget kr. 3 000 000 i K-sak 88/21, vedtatt 14.12.2021.</p> <p>Det er gjennomført geotekniske utredninger ved den eksisterende avløpspumpestasjonen, der ny avløpspumpestasjon skal bygges. Dette er like ved en skråning, med eksisterende bebyggelse og annen infrastruktur i nærheten, så det ble klart at det var behov for spunt ved utgravingen for</p>

	<p>etablering av ny stasjon. Da det i grunnundersøkelsene ble kartlagt harde og lite spuntbare masser, har geotekniker prosjektert med rørsput, noe som har en større kostnad enn ordinær spunt.</p> <p>På bakgrunn av utredningene og anbefalingene fra geotekniker må det påregnes en større kostnad knyttet til grunnarbeid og etablering av ny avløpspumpestasjon enn ved fri utgraving. Kostnader for spunt og særlig rørsput er vesentlige, og det estimeres derfor en total kostnad på kr. 5 000 000 i prosjektet.</p>
--	---

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.353.2500	0	0	0	0	2 000 000	0	0	0	0
Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					2 000 000	0	0	0	2 000 000
Netto finansiering nye tiltak					2 000 000	0	0	0	2 000 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	007: XXXX - Slukkevann - Vannettmodell - Melhus-Hovin
Beskrivelse	<p>Bevilgning for 2024, kr. 1 500 000,-</p> <p>Det er utfordrende med tilstrekkelig slokkevann i deler av kommunen pga eldre ledningsnett og små dimensjoner. Det er flere nye utbyggingsprosjekter som er avhengig av dette. Spesielt gjelder dette på Ler og Lundamo. Som et grunnlag for å avdekke dette brukes vannettmodellering. Eksisterende modell er ikke revidert og kalibrert siden 2017. Dette må gjøres og en må bruke denne for å sikre god nok sikkerhet og mengde for fremtiden.</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.345.2500	0	0	0	0	1 500 000	0	0	0	0

Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg									
					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					1 500 000	0	0	0	1 500 000
Netto finansiering nye tiltak					1 500 000	0	0	0	1 500 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

Tiltak	043: XXXX - Diverse investeringer - vann
Beskrivelse	<p>Bevilgning for 2024, kr. 1 000 000,-</p> <p>Prosjektet er en akuttkonto for prosjekter som ikke er helt avklart på budsjettidspunktet. Prosjektposten kan også brukes til ekstrainvesteringer i pågående prosjekter. Av erfaring vet vi at det dukker opp behov for slike prosjekter hvert år, som må avgjøres i løpet av kort tid. Prosjektene skal være i henhold til overordnede langsiktige mål for vannforsyning i kommunen.</p>

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2024	2025	2026	2027	Gjenstående
Sted	Ansvar: Investeringsprosjekter (9)								
	Tjeneste: Investering (9)								
0.9.9.02300.345.2500	0	0	0	0	250 000	750 000	0	0	0
Oppføring/vedlikehold byggetjenester, nybygg					2024	2025	2026	2027	Totalt
Sum investeringer					250 000	750 000	0	0	1 000 000
Netto finansiering nye tiltak					250 000	750 000	0	0	1 000 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

14 Bevilgningsoversikter og vesentlige forpliktelser

14.1 Bevilgningsoversikt drift

Kommunens overordnede oversikt over bevilgninger er beskrevet i tabell 14.1, jf. krav til oppsett i henhold til budsjett og regnskapsforskriften. I tabell 14.2 fremgår det hvordan budsjettmidlene er fordelt mellom de ulike budsjettområdene (sektorene).

Tabell 14.1 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 første ledd. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-603 576	-625 568	-679 016	-688 176	-688 181	-688 198
Inntekts- og formuesskatt	-529 311	-509 367	-541 147	-541 147	-541 147	-541 147
Eiendomsskatt	-22 540	-23 174	-24 917	-24 917	-24 917	-24 917
Andre generelle driftsinntekter	-59 757	-45 476	-77 604	-77 227	-76 662	-76 380
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-1 215 184	-1 203 585	-1 322 684	-1 331 467	-1 330 907	-1 330 642
Sum bevilgninger drift, netto	1 131 244	1 107 428	1 212 037	1 208 273	1 204 686	1 206 014
Avskrivinger	97 739	0	0	0	0	0
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	1 228 983	1 107 428	1 212 037	1 208 273	1 204 686	1 206 014
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	13 799	-96 157	-110 647	-123 194	-126 221	-124 628
Renteinntekter	-12 811	-22 105	-32 311	-33 053	-30 808	-32 170
Utbytter	-27 912	-21 279	-27 879	-27 879	-27 879	-27 879
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	14 972	-7 011	-8 054	-8 356	-8 669	-8 994
Renteutgifter	46 622	72 316	98 937	97 946	88 342	90 791
Avdrag på lån	78 933	83 417	83 673	89 537	94 091	92 721
NETTO FINANSUTGIFTER	99 804	105 338	114 366	118 195	115 077	114 469
Motpost avskrivinger	-97 739	0	0	0	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	15 864	9 181	3 720	-4 998	-11 145	-10 159
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat</i>						
Overføring til investering	6 004	10 350	4 094	10 494	25 694	6 694
Avsetninger til bundne driftsfond	5 231	604	265	3 514	2 245	2 245
Bruk av bundne driftsfond	-9 611	-11 973	-6 884	-2 808	-2 554	-2 553
Avsetninger til disposisjonsfond	19 136	16 092	16 252	9 445	15 807	14 820

Tabell 14.1 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 første ledd. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Bruk av disposisjonsfond	-36 624	-24 254	-17 447	-15 647	-30 047	-11 047
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-15 864	-9 181	-3 720	4 998	11 145	10 159
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Tabell 14.2 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 andre ledd. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Sentral administrasjonen						
Brutto ramme	60 794	64 011	65 871	66 632	65 895	65 907
Avsetninger til bundne fond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-1 350	-2 286	-500	-500	-500	-500
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-2 211	-1 100	-1 375	-1 375	-1 375	-1 375
Andre generelle driftsinntekter	-2 669	-750	-3 245	-3 245	-3 245	-3 245
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	67 024	68 147	70 991	71 752	71 015	71 027
Oppvekst og kultur						
Brutto ramme	430 318	449 502	465 669	470 466	470 466	470 466
Avsetninger til bundne fond	1 357	-316	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-82	0	-1024	-724	-724	-724
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-7 740	-5 642	-990	-990	-990	-990
Andre generelle driftsinntekter	-9 424	-5 042	-7 824	-7 824	-7 824	-7 824
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	446 207	460 502	475 507	480 004	480 004	480 004
Helse og velferd						

Tabell 14.2 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 andre ledd. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Brutto ramme	448 817	429 330	461 402	462 817	462 817	462 817
Avsetninger til bundne fond	153	0	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-6 606	-90	0	90	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	8 000	8 000	8 000	8 000
Bruk av disposisjonsfond	-2 298	-324	-34	-34	-34	-34
Andre generelle driftsinntekter	-41 478	-35 607	-60 889	-60 889	-60 889	-60 889
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	499 046	465 351	514 325	515 650	515 740	515 740
Plan og utvikling						
Brutto ramme	96 715	98 637	105 331	105 247	106 347	106 347
Avsetninger til bundne fond	2 946	499	155	3404	2135	2135
Bruk av bundne fond	-1 699	-11 652	-5361	-1585	-1330	-1330
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-10 136	-2 914	-3954	-2754	-1954	-1954
Andre generelle driftsinntekter	-1 514	-824	-1354	-1354	-1354	-1354
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	107 118	113 528	115 845	107 536	108 850	108 850
Virksomheter utenom kommunen						
Brutto ramme	31 084	34 265	37 470	38 666	39 293	40 609
Avsetninger til bundne fond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Andre generelle driftsinntekter	0	0	0	0	0	0
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	31 084	34 265	37 470	38 666	39 293	40 609
Overordnede inntekter og utgifter						

Tabell 14.2 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 andre ledd. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Brutto ramme	-17 461	-33 324	-9 064	-18 128	-31 284	-12 988
Avsetninger til bundne fond	744	106	110	110	110	110
Bruk av bundne fond	0	-106	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	19 136	16 092	8 311	1 504	7 865	6 878
Bruk av disposisjonsfond	-14 083	-11 798	-11 094	-10 494	-25 694	-6 694
Andre generelle driftsinntekter	-4 023	-3 253	-4 290	-3 913	-3 349	-3 066
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	645	-34 365	-2 101	-5 335	-10 216	-10 216
Sum brutto bevilgning	1 050 267	1 042 421	1 126 679	1 125 700	1 113 534	1 133 158
Avsetninger til bundne fond	5 200	289	265	3 514	2 245	2 245
Bruk av bundne fond	-9 737	-14 134	-6 885	-2 719	-2 554	-2 554
Avsetninger til disposisjonsfond	19 136	16 092	16 311	9 504	15 865	14 878
Bruk av disposisjonsfond	-36 468	-21 778	-17 447	-15 647	-30 047	-11 047
Andre generelle driftsinntekter	-59 108	-45 476	-77 602	-77 225	-76 661	-76 378
Sum bevilgning netto	1 131 244	1 107 428	1 212 037	1 208 273	1 204 686	1 206 014

14.2 Bevilgningsoversikt investering

Bevilgningsoversikt for investeringene er beskrevet i tabell 14.3.

Tabell 14.3 Bevilgningsoversikt investering jf budsjett og regnskapsforskriftens §5-5 første ledd. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringer i varige driftsmidler	274 258	361 711	290 516	267 443	199 188	99 121
Tilskudd til andres investeringer	890	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskapet	7 494	2 645	2 894	2 894	2 894	2 894
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	1 186	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	283 828	364 356	293 410	270 337	202 082	102 015
Kompensasjon for merverdiavgift	-33 036	-36 490	-35 164	-33 481	-24 578	-9 203
Tilskudd fra andre	-13 365	-14 333	-13 900	-43 750	-71 750	-13 836

Tabell 14.3 Bevilgningsoversikt investering jf budsjett og regnskapsforskriftens §5-5 første ledd. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Salg av varige driftsmidler	-2 033	0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	-5 068	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-216 624	-299 341	-233 536	-176 412	-78 860	-71 082
Sum investeringsinntekter	-270 126	-350 164	-282 600	-253 643	-175 188	-94 121
Videreutlån	39 155	65 000	65 000	65 000	65 000	65 000
Bruk av lån til videreutlån	-39 155	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000
Avdrag på lån til videreutlån	21 467	11 428	12 794	14 050	15 206	16 582
Mottatte avdrag på videreutlån	-21 432	-11 428	-12 794	-14 050	-15 206	-16 582
Netto utgifter videreutlån	35	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-6 004	-10 350	-4 094	-10 494	-25 694	-6 694
Avsetninger til bundne investeringsfond	19 494	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-15 444	-842	-266	0	0	0
Avsetninger til ubundne investeringsfond	480	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-12 262	-3 000	-6 450	-6 200	-1 200	-1 200
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift netto avsetninger	-13 736	-14 192	-10 810	-16 694	-26 894	-7 894
Fremført til inndekning	0	0	0	0	0	0

14.3 Økonomisk oversikt etter art – drift

Bevilgningsoversikt fordelt på driftsarter fremkommer i tabell 14.4.

Tabell 14.4 Økonomisk oversikt etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-6. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-603 576	-625 568	-679 016	-688 176	-688 181	-688 198
Inntekts- og formuesskatt	-529 311	-509 367	-541 147	-541 147	-541 147	-541 147
Eiendomsskatt	-22 540	-23 174	-24 917	-24 917	-24 917	-24 917
Andre skatteinntekter	-544	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-59 213	-45 476	-77 604	-77 227	-76 662	-76 380

Tabell 14.4 Økonomisk oversikt etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-6. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2023	Budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Overføringer og tilskudd fra andre	-228 237	-121 248	-128 168	-128 168	-128 168	-128 168
Brukerbetalinger	-57 106	-51 906	-48 932	-44 534	-44 534	-44 534
Salgs- og leieinntekter	-148 214	-155 274	-177 499	-187 500	-192 050	-192 050
SUM DRIFTSINTEKTER	-1 648 741	-1 532 013	-1 677 283	-1 691 669	-1 695 659	-1 695 394
Lønnsutgifter	852 470	840 866	907 199	908 538	908 184	908 184
Sosiale utgifter	211 354	213 410	232 893	233 202	233 153	233 153
Kjøp av varer og tjenester	380 320	311 457	349 190	348 184	348 924	348 936
Overføringer og tilskudd til andre	120 657	70 123	77 355	78 551	79 178	80 494
Avskrivninger	97 739	0	0	0	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER	1 662 540	1 435 856	1 566 637	1 568 475	1 569 439	1 570 767
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	13 799	-96 157	-110 646	-123 194	-126 220	-124 627
Renteinntekter	-12 811	-22 105	-32 311	-33 053	-30 808	-32 170
Utbytter	-27 912	-21 279	-27 879	-27 879	-27 879	-27 879
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	14 972	-7 011	-8 054	-8 356	-8 669	-8 994
Renteutgifter	46 622	72 316	98 937	97 946	88 342	90 791
Avdrag på lån	78 933	83 417	83 673	89 537	94 091	92 721
NETTO FINANSUTGIFTER	99 804	105 338	114 366	118 195	115 077	114 469
Motpost avskrivninger	-97 739	0	0	0	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	15 864	9 181	3 720	-4 998	-11 144	-10 158
Overføring til investering	6 004	10 350	4 094	10 494	25 694	6 694
Avsetninger til bundne driftsfond	5 231	604	265	3 514	2 245	2 245
Bruk av bundne driftsfond	-9 611	-11 973	-6 884	-2 808	-2 554	-2 553
Avsetninger til disposisjonsfond	19 136	16 092	16 252	9 445	15 806	14 819
Bruk av disposisjonsfond	-36 624	-24 254	-17 447	-15 647	-30 047	-11 047
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-15 864	-9 181	-3 720	4 998	11 144	10 158
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

14.4 Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser

Forventet utvikling av investeringslån for planperioden er angitt i tabell 14.5.

Tabell 14.5 Forventet utvikling av investeringslån, basert på kommunestyrets vedtak i planperioden. Beløp i tusen kroner.				
	2024	2025	2026	2027
Gjeld til investeringsformål per 1.1	2 063 296	2 200 934	2 265 234	2 242 203
Låneopptak konsekvensjusterte lån	190 638	130 439	65 600	7 872
Låneopptak nye investeringstiltak	31 003	23 398	5 460	5 460
Avdrag konsekvensjusterte lån	-83 838	-88 586	-92 164	-90 556
Avdrag nye investeringstiltak	-165	-951	-1 927	-2 165
Sum gjeld til investeringsformål per 31.12	2 200 934	2 265 234	2 242 203	2 162 814

Forventet utvikling av startlån for planperioden er angitt i tabell 14.6.

Tabell 14.6 Forventet utvikling startlån, basert på kommunestyrets vedtak i planperioden. Beløp i tusen kroner.				
	2024	2025	2026	2027
Innlån knyttet til startlån per 1.1	2 382 530	2 567 399	2 677 551	2 699 104
Låneopptak	286 641	218 837	136 060	78 332
Avdrag	-101 772	-108 685	-114 507	-114 304
Sum innlån per 31.12	2 567 399	2 677 551	2 699 104	2 663 132

15 Utvalgte KOSTRA tall

15.1.1 Oppvekst og kultur

Barnehage

Vi har full barnehagedekning og god pedagogdekning. Andel barn som får spesialpedagogisk hjelp ligger noe høyere enn sammenlignbare kommuner, mens kostnadsnivået der ligger mer på linje med de andre kommunene. Melhus kommune ligger noe høyere på driftsutgifter til lokaler noe som skyldes høye avskrivningskostnader da vi har relativt ny bygningsmasse.

Barnehage – sammenligning årstall 2022

	Melhus 2022	Skaun 2022	Malvik 2022	Kostragruppe 07 2022
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	94,4 %	96,5 %	89,2 %	93,3 %
Andel barnehagelærere i prosent av grunnbemanningen (prosent)	45,4 %	43,9 %	47,2 %	42,7 %
Brutto driftsutgifter til styrket tilbud til førskolebarn (f 211) per barn som får ekstra ressurser, alle barnehager (kr)	120 725	247 644	134 347	93 054
Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehager (f201, f211, f221) per barn i kommunal barnehage (kr)	243 750	243 758	225 234	243 551
Korrigerte brutto driftsutgifter til lokaler og skyss (f221) per barn i kommunal barnehage (kr)	28 064	25 612	25 729	22 845
Kommunale overføringer av driftsmidler til private barnehager per korrigert oppholdstime (kr)	70	75	69	59
Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehage (f201) per barn i kommunal barnehage (kr)	195 393	194 545	181 189	195 842
Korrigerte brutto driftsutgifter til styrket tilbud til førskolebarn (f211) per barn i kommunal barnehage (kr)	20 293	23 601	18 316	24 863
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år (prosent)	79,0 %	78,3 %	69,4 %	83,9 %
Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehager (f201, f211, f221) per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)	83	85	78	85
Netto driftsutgifter barnehager, per innbygger 1-5 år (kr)	193 745	209 360	177 740	182 512
Korrigerte brutto driftsutgifter f201 per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)	67	68	63	68
Antall barn korrigert per årsverk til grunnbemanning, alle barnehager (antall)	5,7	5,4	5,8	5,8
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage (prosent)	77,5 %	92,4 %	64,1 %	55,2 %
Andel barn i kommunale barnehager som får spesialpedagogisk hjelp (prosent)	4,9 %	1,9 %	3,8 %	3,5 %
Andel barn i private barnehager som får spesialpedagogisk hjelp (prosent)	2,8 %		4,2 %	2,7 %

	Melhus 2022	Skaun 2022	Malvik 2022	Kostragruppe 07 2022
Netto driftsutgifter barnehager i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	15,9 %	16,8 %	16,2 %	14,2 %
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år	90,4 %	93,7 %	83,9 %	87,1 %
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år	97,1 %	98,0 %	92,6 %	97,1 %

Grunnskole

Melhus kommune ligger lavt på årstimer spesialundervisning, men høyt når det gjelder antall elever som får spesialundervisning. Dette betyr at vi har mange elever med små vedtak. Når det gjelder skoleskyss bruker vi vesentlig mer ressurser enn KG7. Totalt ligger vi likt med KG7 når det gjelder område 202 grunnskole, sjøl om vi har en dyrere struktur og bruker mer på spesialundervisning enn de fleste.

Grunnskole – sammenligning årstall 2022

	Melhus 2022	Skaun 2022	Malvik 2022	Stjørdal 2022	Kostragruppe 07 2022
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223) i prosent av samlede netto driftsutgifter	25,6 %	34,2 %	26,3 %	24,1 %	24,5 %
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år	136 704	153 857	121 814	122 712	132 353
Elever alle trinn Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)	12,5 %	11,3 %	9,1 %	10,6 %	7,8 %
Skoleskyss korrigerede brutto driftsutgifter per elev (kr)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Korrigerede brutto driftsutgifter per elev som får skoleskyss 223	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årstimer til særskilt norskopplæring per elev med særskilt norskopplæring (antall)	41,3	39,1	84,9	30,4	45,5
Årstimer til spesialundervisning per elev med spesialundervisning (antall)	103,2	127,7	146,3	183,1	135,2
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8.trinn (prosent)	71,4 %	76,0 %	76,2 %		71,7 %
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i regning 8.trinn (prosent)	64,5 %	79,0 %	73,5 %		69,2 %
Gruppestørrelse 2 (antall)	16,4	16,1	17,9	17,3	16,1
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	42,4	43,3	43,8	43,0	42,7
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring	6,3 %	3,1 %	2,9 %	7,8 %	4,2 %
Korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per elev	151 909,4	168 039,4	142 808,0	138 629,0	146 624,2
Korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole (202), per elev	111 586,4	124 910,6	112 893,0	109 731,6	112 698,9
Korrigerede brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. bruker	34 532	45 560	23 339	34 464	34 966

	Melhus 2022	Skaun 2022	Malvik 2022	Stjørdal 2022	Kostragruppe 07 2022
Korrigerte brutto driftsutgifter til skolelokaler (222), per elev	27 083	28 023	21 690	17 738	23 514

Kultur og fritid

Vi har god dekning på kulturskolen med at 23 % av alle grunnskolebarn bruker et kulturskoletilbud. På driftsutgifter til kultursektoren ligger vi litt over KG7, noe som henger godt sammen med den store dekningen vi har.

Kultur/ Barne- og ungdomstiltak – sammenligning årstall 2022

	Melhus 2022	Skaun 2022	Malvik 2022	Kostragruppe 07 2022	Landet uten Oslo 2022
Barn 6-15 år i kommunens kulturskole (prosent)	22,9 %	18,0 %	13,1 %	13,7 %	13,2 %
Netto driftsutgifter til allmenn kultur (f370+f373+f375+f377+f385+f386) (1000 kr)	724	878	821	967	1 294
Netto driftsutgifter kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	4,2 %	3,3 %	3,4 %	3,5 %	4,1 %
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner	2 926	2 364	2 220	2 433	2 878
Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger (B)	216	324	201	300	324
Netto driftsutgifter til unge (f231+f383) i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	1,3 %	1,1 %	1,1 %	0,8 %	0,8 %
Netto driftsutgifter til idrett (f380+f381) i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	1,9 %	1,0 %	1,1 %	1,3 %	1,4 %
Brutto investeringsutgifter til kultursektoren per innbygger	2 080	56	227	1 407	1 090
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger (B)	2,2	2,7	2,4	2,2	2,4
Besøk per kinoforestilling (antall)	26,7	15,9		21,1	21,0

15.1.2 Helse og velferd

Kommunehelse

Nedenstående tabell viser netto driftsutgifter til helsestasjon og skolehelsetjenester med beløp per innbygger. Sammenligningen med nabokommunene og kommunene i KOSTRA-gruppe 7 viser at Melhus kommune har en høyere prioritering av disse tjenestene enn Skaun og Orkland, men lavere enn Stjørdal, Malvik og KOSTRA-gruppe 7. Dette på tross av en satsing på dette området over tid.

Driftsutgiftene til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid per innbygger viser en økende trend de siste årene. Melhus kommune ligger nå litt over KOSTRA-gruppe 7. Denne høyere prioriteringen er et resultat av en økt satsing på forebygging og hverdagsmestring som følge av blant annet 100 år i eget hjem og Leve hele livet reformen.

	Melhus 2019	Melhus 2020	Melhus 2021	Melhus 2022	Stjørdal 2022	Landet uten Oslo 2022	Skaun 2022	Orkland 2022	Malvik 2022	Kostragruppe 07 2022
Netto driftsutgifter per innbygger (232) forebygg. helsestasjons- og skolehelsetjeneste (B)	878	804	891	856	915	895	826	818	1 002	946
Netto driftsutgifter per innbygger (242) råd veiledning og sosialt forebyggende arbeid (B)	764	869	877	948	1 247	1 056	859	806	1 036	936

Pleie og omsorg

Oversikten over netto driftsutgifter til omsorgstjenester i prosent av kommunens netto driftsutgifter viser en betydelig lavere prioritering av disse tjenester i Melhus kommune enn i de fleste nabokommunene og KOSTRA-gruppen 7. Prioriteringen er antageligvis enda lavere enn grafen viser, fordi det er 3 SIO-kommuner med i KOSTRA-gruppen 7 (blant annet Stjørdal kommune). Disse kommunene har lave eller negative driftsutgifter og trekker gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 7 betydelig ned. Den lavere prioriteringen betyr i praksis at Melhus kommune har færre årsverk disponibel for en sammenlignbar arbeidsmengde og tjenestetilbud, og kan være resultat av en underfinansiering over tid.

Nedenstående graf viser andel innbyggere over 80 år som er beboer på sykehjem. Jo høyere tallet er, jo mer sannsynlig det er at kommunen har lyktes med å dreie tjenestetilbud fra institusjonsbaserte tjenester til hjemmebaserte tjenester. Grafen viser en forsiktig økende trend for Melhus kommune etter en betydelig nedgang fra 2019-2020. Dette forsterker inntrykket av at kommunen lykkes med målsetningene i 100 år i eget hjem og Leve hele livet reformen.

	Melhus 2019	Melhus 2020	Melhus 2021	Melhus 2022	Skaun 2022	Malvik 2022	Stjørdal 2022	Orkland 2022	Kostragruppe 07 2022	Landet uten Oslo 2022
Herav: lønnsutgifter per eid kommunal bolig	15 793	11 535	7 058	8 719	9 875	4 394	23 902	14 177	12 962	11 259
Totalt antall kommunalt disponerte boliger (antall)	361	358	355	400	152	161	475	587	10 343	96 964
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (antall)	22	21	21	23	18	11	19	31	18	20
Årsverk per bruker av omsorgstjenester (årsverk)	0,51	0,51	0,52	0,55	0,61	0,47	0,46	0,62	0,54	0,58
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	36,0 %	31,3 %	31,1 %	32,5 %	27,8 %	28,6 %	28,3 %	30,6 %	27,8 %	28,0 %
Netto driftsutgifter til omsorgstjenester i prosent av kommunens samlede netto drifts (prosent)	28,9 %	28,4 %	29,9 %	31,6 %	22,4 %	29,1 %	31,9 %	36,9 %	33,3 %	34,6 %

Velferdstjenester

En oversikt over netto driftsutgifter til barnevern per innbygger mellom 0-17 år, viser en nedgang i prioritering fra 2019 til 2021, og en oppgang fra 2021 til 2022. Prioriteringen er fortsatt betydelig lavere enn gjennomsnittet for KOSTRA-gruppen 7, på tross av at det ble tilført flere stillinger til barnevernet.

Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år i Melhus kommune har gått ned de siste årene, og er litt lavere enn gjennomsnittstallet for KOSTRA-gruppen 7. Det er ikke tall tilgjengelig for Melhus kommune for 2022, derav en andel som ser mistenkelig lavt ut.

Størsteparten av sosialhjelpsmottakere er i alderen 18-24 år, selv om andelen har gått ned de siste årene. Andelen i denne aldersgruppen er høyere enn for KOSTRA-gruppen 7. I aldersgruppen 25-66 år er andelen i Melhus kommune litt lavere enn i KOSTRA-gruppen 7.

Melhus kommune har en kortere samlet stønadslengde og betydelig lavere gjennomsnittlig utbetaling per stønadsmåned sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7.

	Melhus 2020	Melhus 2021	Melhus 2022	Skaun 2022	Malvik 2022	Orkland 2022	Kostragruppe 07 2022	Landet uten Oslo 2022
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten	7 012	6 540	9 948	5 480	10 543	10 672	12 414	13 213
Gjennomsnittlig utbetaling per stønadsmåned (kr)	7 409	7 031	6 166	7 947	13 415	7 854	10 778	10 790
Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder	91,0 %	96,0 %	87,0 %	87,0 %	84,0 %	96,0 %	94,0 %	91,0 %
Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år, av innbyggerne (19)-24 år (B)	6,5 %	5,3 %	0,6 %	6,5 %	5,3 %	6,6 %	4,9 %	4,9 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år (B)	3,4 %	3,0 %	0,7 %	3,6 %	3,2 %	4,6 %	3,6 %	3,7 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 18-66 år (B)	3,5 %	3,0 %	0,7 %	3,6 %	3,3 %	4,8 %	3,8 %	4,1 %

15.1.3 Plan og utvikling

Eiendomsforvaltning – sammenligning årstall 2022

Oversikten gir et bilde av utvalgte nøkkeltall knyttet til den kommunale eiendomsmassen. Av oversikten kan en se at Melhus kommune har et effektivt renhold med relativt lave renholdsutgifter målt pr kvm. Kommunen har også relativt lave vedlikeholdsutgifter målt pr kvm sammenlignet med andre kommuner. Kommunen har mye bygningsmasse og må prioritere eiendomsforvaltning høyere enn både Skaun, Malvik, Stjørdal og Kostragruppe 7 som vi er en del av. Til tross for lavere energiutgifter, renholdsutgifter, og driftsaktivitetsutgifter og omtrent samme vedlikeholdsutgifter målt pr kvm som kostragruppe 7 bruker Melhus kommune i overkant av 5 mill. kroner netto mere på eiendomsforvaltning enn tilsvarende andre kommuner med samme innbyggertall. Dette skyldes at kommunen har en desentralisert tjenestestruktur med mye bygningsmasse.

	Melhus 2019	Melhus 2020	Melhus 2021	Melhus 2022	Skaun 2022	Malvik 2022	Stjørdal 2022	Kostragruppe 07 2022	Landet uten Oslo 2022
Areal på formålsbygg per innbygger (m2)	6	6	6	6	6	4	6	5	5
Utgifter til driftsaktiviteter per kvadratmeter (m2)	574,0	568,0	639,0	657,0	725,0	774,0	528,0	684,0	714,0
Herav energikostnader per kvadratmeter (kr)	109,0	85,0	121,0	116,0	111,0	131,0	87,0	184,0	196,0
Netto driftsutgifter til forvaltning av eiendom per innbygger (kr)	613	539	539	648	545	380	360	355	384
Netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i prosent av samlede driftsutgifter (prosent)	11,3 %	10,9 %	11,7 %	11,5 %	11,3 %	9,7 %	8,6 %	9,1 %	9,5 %
Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter (kr)	50	56	93	98	92	166	48	85	100
Herav utgifter til renholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	163	162	172	160	251	205	150	182	175

Plan, byggesak og miljø – sammenligning årstall 2022

Plansaksbehandlingen i kommunen har som ambisjon å få dekt inn 80 pst. av utgiftene. Ved inngangen til 2024 ser det ut til at kommunen fortsatt vil dra med seg et akkumulert underskudd fra tidligere år. Tjenesten fremstår med en god faglig basis og har en jevn strøm med saker og har i de senere årene vært preget av mye saksbehandling knyttet til ny E6 gjennom Melhus.

Byggesak har klart å legge seg opp en del fondsmidler som gjør at tjenesten fremover blir mindre sårbar for variasjoner i saksmengde innenfor en gitt arbeidsstokk. Saksbehandlingstiden er godt innenfor kravene og tjenesten fremstår med gode digitale verktøy og erfarne medarbeidere.

Geodata har også opparbeidet seg et akkumulert underskudd, men resultatene så langt i 2023 tilsier at dette kan innfris i sin helhet. Tjenesten har vært levert med 4 årsverk inntil nylig. Dimensjoneringen fremover er til vurdering i lys av endret innhold i oppgaveporteføljen.

	Melhus 2019	Melhus 2020	Melhus 2021	Melhus 2022	Skaun 2022	Malvik 2022	Stjørdal 2022	Kostragruppe 07 2022	Landet uten Oslo 2022
Korrigerte brutto driftsutgifter (301) plansaksbehandling	4 566	4 659	5 396	6 441	2 310	4 315	8 461	176 070	1 821 405
Korrigerte brutto driftsutgifter (302) bygge- delings- og seksjoneringsarbeid	4 591	4 038	4 831	5 672	5 563	7 315	5 831	234 764	1 876 477
Korrigerte brutto driftsutgifter (303) kart og oppmåling	4 307	4 522	4 728	5 158	2 035	3 574	6 195	136 654	1 165 693
Netto driftsutgifter (301) Plansaksbehandling	3 075	2 763	3 921	4 193	2 329	3 843	8 239	138 798	1 457 412
Netto driftsutgifter (302) Bygge- delings- og seksjoneringsarbeid	573	-1 173	-3 173	-2 208	4 233	2 667	-2 502	44 471	400 740
Netto driftsutgifter (303) Kart og oppmåling	2 286	2 658	2 752	2 764	1 308	2 520	3 974	60 436	555 538
Byggesaksbehandling, opprettelse og endring av eiendom og eierseksjonering 5. Brutto driftsinntekter (1000 kr)	4 077	5 292	8 134	8 032	2 437	4 686	8 335	209 200	1 651 198
Kart og oppmåling 5. Brutto driftsinntekter (1000 kr)	2 407	2 372	2 340	2 935	807	1 543	2 223	88 360	732 253
Plansaksbehandling 5. Brutto driftsinntekter (1000 kr)	1 571	2 079	1 572	2 593	336	1 118	662	55 337	557 536

Samferdsel – sammenligning årstall 2022

Melhus kommune har relativt lite kommunal vei i forhold til innbyggertallet. Vedlikeholdet av veien utføres av i en kombinasjon eget mannskap og kjøp av private tjenester, da spesielt innen vintervedlikehold. Tjenesten har vært utsatt for en relativt sterk prisvekst de to siste årene i form av økte driftstoffpriser og generelt sterk vekst i den prisindeksen som regulerer snøbrøyteavtalene med de private. Tjenesten går også inn i slutfasen for et flerårig prosjekt med utskifting av gatelys og opplegg for punktmåling av energiforbruk knyttet til gatebelysningen. Tjenesten er også påvirket av økt frekvens i form av styrtregn de senere årene. Styrtregnet påvirker infrastrukturen og utfordrer de kommunale budsjetter.

	Melhus 2019	Melhus 2020	Melhus 2021	Melhus 2022	Skaun 2022	Malvik 2022	Stjørdal 2022	Kostragruppe 07 2022	Landet uten Oslo 2022
Brutto driftsutgifter til samferdsel i kr per innbygger	973	1 190	1 503	1 615	1 194	1 575	2 006	1 746	2 130
Netto driftsutgifter i kr pr. innbyggere, komm. veier og gater	908	876	1 332	1 316	1 150	1 502	1 617	1 380	1 482

	Melhus 2019	Melhus 2020	Melhus 2021	Melhus 2022	Skaun 2022	Malvik 2022	Stjørdal 2022	Kostragruppe 07 2022	Landet uten Oslo 2022
Netto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	205 338	200 622	312 548	312 589	202 292	275 338	224 192	161 007	182 652
Utgifter til vedlikehold av kommunale veier og gater av totale nto. dr.utg. til kommunale veier og gater (prosent)	8,7 %	22,1 %	18,5 %	12,4 %	13,3 %	8,5 %	13,3 %	17,9 %	21,0 %
Brutto driftsutgifter til gatebelysning langs kommunale veier og gater per kilometer belyst vei (kr)	20 455	27 273	22 045	13 333	35 833	13 805	35 000	28 008	26 033
Andel kommunale veier og gater uten fast dekke	24,3 %	24,3 %	23,3 %	23,3 %	62,5 %	22,5 %	50,8 %	27,8 %	26,6 %